Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De fide et legibus - Cod. Aug. pap. 102

Guilelmus <Arvernus>

[Reichenau], 1427-1428

Secunda pars

urn:nbn:de:bsz:31-90908

Visual Library

Romus

Post hec aut(em) agg(re)diem(ur)
cu(m) dei adiutorio p(ro)c(e)s-
sum p(ri)me de virtutibus
et motibus p(ro)pter p(ar)-
uitatem no(n) e(st) nob(is) n(ost)r(u)m p(ro)uras
p(ro)bacionu(m) inducere s(ed) mag(is) p(ro)uid(e)
narracionu(m) que vnicuiq(ue) legenti
vel audienti p(ro)se ipa mat(eri)a sit sobr(ia)
Vt aut(em) ipe narraciones lucidio-
res et iocu(n)diores p(ro)uid(e)r(e) sint in-
troducemus ipas v(ir)tutes loquentes
mag(n)ificenciam et mirifficenciam
op(er)u(m) suor(um) / Gl(or)ia quoq(ue) et victorias
/ Et p(ri)mo hec p(ri)ma fides sic d(icit).
ipa incipit loqui / Ego sum p(ri)ma
ment(is) vita ment(is) h(um)ane de(us) ip(s)a
teste in 2° ca° Abacuk Justus
meus ex fide viuit Cu(m) en(im) deus
vita a(n)i(m)e sit ut dicit Aug(ustinus) Et
tres sunt gradus vnius eiusdem
h(um)anam / P(ri)ma s(cilicet) aduent(us)
in te(mpor)e / Sc(d)a aduent(us) a(n)i(m)e et vsq(ue)
ipsa vita sit gr(aci)e / 3(us) vo aduent(us)
sit s(ecundu)m interiorem sp(irit)ualem imme-
diata et s(ecundu)m totu(m) d(omi)ne [illegible]
et hec e(st) vita gl(ori)e / Quare ego
sum p(ri)ma vita gr(aci)e / quia p(ri)ma gradu
viuificat v(ir)tut(es) que deus e(st) ad
mentem h(um)anam // P(ri)ma en(im) gradu
illius / gradu inq(ui)a gr(aci)e ad mente(m)
h(um)anam / gradu eius est ad mentem
ip(s)ius / quare ego mortem mentis h(um)ane
p(ri)ma mortifico / p(ri)ma de illa triplici
Ego sum lux que p(ri)mo tenebras
ignorantie et infidelitatis irrupo
ego sum lux in op(er)ibus veracionis
et reformacionis h(um)ane / s(ecundu)m tota
quemadmod(um) lux in p(ri)ncipio d(omi)ni
moyse atestante / Ego sum columpna
lux de egypto tenebrar(um) et errorum

ductatu meo / intellectu h(um)ano
educens potent(er) ac victoriose sic
legit(ur) in exo. xiij° Ego sum in bellis
sp(irit)ualibus bellator p(ri)ma et ordine
dignitatis mee p(ri)mus debet(ur) co(n)gressus
sic bellis prudencia dixit / p(ri)ma
subit campu(m) / dubia sub sorte duelli
pugnatura fides // Ego sum au(tem) ca-
pacem abit mors in(iqui)o quod legit(ur)
abacuk iij° Mors quid infidelitatis
e(st) teterrima / ignorantie q(uam) errore
Ego sum radius sap(ient)ie que nunquam
concidit sic legit(ur) sap(ient)ie vij° fides
e(ni)m in speculo sicut sic legit(ur) ca(pitu)lo
xl / Ego sum porta vite p(er) qua(m)
p(ri)mam vita ingredit(ur) ad mentem
h(um)anam / Vt qua deus ad mentem
h(um)anam ingreditur Et p(ro)p(ter) hoc ubi
ego no(n) sum / nullus adit(us) p(ro)p(ter) deo
Ego sum porta illa que morti et
mortis auctori e(st) clausa / Et p(ri)nceps
vniu(er)sitatis deus intrat p(er) eam
sicut legit(ur) Ezech. xlvi Ego sum
via teste Aug(ustino) p(ro)pter qua(m) in vita
tenditur / p(ri)mo q(uia) plus est p(ro)pter
qua(m) no(n) nisi ad mortem tenditur et
io via sum vite q(uia) p(er) me solam
ad vitam ventur Ego sum via veritatis
qua(m) elegit p(ro)ph(et)a dauid qui vita
tem dei usq(ue) ad nubes euangelizatu(m)
adduxit infiniti errores mortiferi
con(tra)manti p(er) me euanescunt Ego
sum argu(men)tu(m) teste ap(osto)lo i xi ad
hebr(eos) que de dignior esse co(n)fusio
p(ro)bacionu(m) atq(ue) quarumcumq(ue) r(ati)o(n)u(m)
credi faciens inp(ro)babilia p(er) me methyam
et claritatem intellectu h(um)ano ad ea
sublimia cognoscenda que nec
oculus vidit nec auris audiuit

p(ri)ma vita a(n)i(m)e

Nota t(ri)b(us) g(ra)d(ibus) a(n)i(m)e

[illegible]

p(ri)ma bellator

fugabit morte(m)

radius sap(ient)ie

porta vite

Via

Argu(men)tu(m)

stultitia — Columpna veritatis — fundamentum edificii spiritualis — Nota — introductor virtutum — notificatrix virtutum

nec in cor hominis ascendit teste apostolo
.i. cor. ii. Ego sum argumentum quo
humana sapientia confutatur atque confun-
ditur et omnis stulta efficitur / Ego
sum stultitia omni sapientia mundana
sublimior ego sum stultum dei sapientius
hominibus sicut legitur .i. ad cor. i.
Ego sum columpna veritatis fortissima
humanum suffulciens intellectum ut non
patiar eum ruere in profundum erroris
mortiferi / aut ignorantie nec palpi-
tare dubitatione aliqua vel hesitatione
periculosa hoc est que ruine approximet
Ego sum virtus erigens ipsum ad lau-
dationem naturali qua vel candelam
veritatis sustentari requirit naturaliter
ut bacillo peccatoris aut ceteris sua-
pomes in cumbe ut inniti possit ne
ruat in aliquorum erroris presidiis
atque periculosum Ego sum tocius edificii
spiritualis fundamentum teste apostolo .i. cor. iii.
adhesive / Et propter hoc qui me non pre-
cavit ruinam sibi tantum edificat
propter hoc confidenter dico aliis sorori-
bus meis virtutibus qui in me
gloriatur / quia preter me nec edificatur
nec stat immo ruit omnis / porro
virtute mea sum tanquam fundamentum
Si ergo me subtraxero omnis cor-
ruit / per me intrat omnis in hospi-
cium hoc est interior humanum / non potest
exterius ad illud aditus vel ingressus
nisi per me nisi illud eis pandam
nec colliguntur hospicio non enim
cognoscuntur hospicio digne esse nisi
per me Ego enim sum per quam cogno-
scuntur per qua appreciatur que quid
aliquid valeat / propter quod grande
et amande et hospitande sunt hominibus
ordo et suadeo vilissime essent
et abiectissime nemo illas requiret

Nulla esset meus ut meorum cor-
rupto decus aurum nisi ego precium
essem / Non sic similitudi dicunt totum
quod stat / et quod vivunt / que statim
cadunt et extinguuntur cum eas per tue
desperatio non indigent sed mea sub-
portatione / Ego sum galea salutis
caput humane mentis .i. intellectum
protegens contra iacula hosticorum / et
precorum cor et caro / velud sagittas
parvulorum retundens Et in ipsos iacu-
latores linguas eorum contra infirmas
et ut sibi soli mentiatur iniquitas
eorum efficiens / Ego sum primus dei bellator
arcem humane mentis .i. virtute in-
tellectiva primo expugnans et prima
potentis et victoriose ingrediens Et
primum primum dei hostem .i. spiritum humanum
et mundi sapientiam in eadem arce oc-
cidens / aut saltem captivans sicut dicit
apostolus .ii. cor. x. ad colorem in captivitate
redigentes omnem intellectum extollentem
se adversus scientiam dei in obsequium Christi
Ego in ista arce expugnata vexillum
dei hoc est vel signum in signum victorie
et triumphi erigo / dei filium moriturum
pendentem mortemque morte vincentem
et serpentem in palo iuxta quod legitur
numeri xxi / id est antiquum serpentem
et veterem hominem nostrum cum eo simul
crucifixum in alto et vero mee confessionis
porto / Ego sum primipila sue signi-
fera vel regium vexillum quod precipi
ante exercitum omnium virtutum preferens / immo
ante totum exercitum fortiorum in quod qui aspi-
ciunt / sanantur salvatur atque triumphat
iuxta quod legitur numeri xxi et sapientie
xvi Ego sum in domo dei prima lucerna
in templo custodi lampas prima / nam
cum in domo cordis humani quod utique

salus galea — primus bellator dei — vexillifera — lucerna prima domus dei

k Domus dei est. Aliqua Lucia
aut me ponit sub modio neque in templo ecclesie
quod idem est cor humanum aliquam
lampadem antiquam ego incendit. Et
siquidem cor humanum et domus dei
est habitatio in cuiusque digno virtutum
apparatu. sibi preparatum et templum
cuiusque cultui et honorificentie con-
secratum. Ego sum in celo id est quietudine
beatorum sum in tota ecclesia dei stella que [stella celi matutina]
prima mea oritur et stella matutina
que noctem spiritualem id est ignorantie mee
afferre tenebrarum prima irrumpo. Et
diem gratie in ea initio et diem glorie
qui plenus lucis est et ardoris splendore
intelligencie et iusticie. Ipsum deum
preveniens premitto. Siquidem oportet
veri solis hoc est dyaconie eius in
initio dies ille glorie illucescit
per me diescit. Ubicumque dies gratie
illucescit. Ego sum stella cardinalis [stella maris]
navigantibus per mare mundi. Hanc
portum ondens et viam sine directa
tenens navigationem. In omnia pericula in-
dicunt sensus. Sentitur omnia armamenta
sive instrumenta navigii preter me.
Quorsum enim dirigat lectores guber-
nationis navigantes per me sola sciat.
Ego sum stella nova que tribus magis [stella nova]
ducatu prebens eos ad domum ubi
erat puer Jesus duxi sicut legitur Mathei ii°.
Ego sum lucia a qua in nocte vite [lucina noctis]
presentis ambulatur sicut testatur apostolus
in ii° 2° ad Corinthios. Per me igitur
in tenebris ambulatur per fidem enim
ambulamus et non per speciem sicut testatur
apostolus in v° prime ad Corinthios. Et ideo
per fidem ambulamus et non per speciem.
Ego sum victoria qui vincit mun- [victoria mundi]
dum Johannis in v° prime canonice. Quis [spiritus et ritus]
victorias meas enumeret que mundum
omnes quis digne narret victorias [vi° pro te victorias]
in quibus potior in sacro altari
ubi sunt omnes v° sensus et ita
perfecto ut neque ab inimico mari valeat.
Contra veritate sacramenti et contra causas
sensibus contrarius stat. Quis mirari
sufficiat sensus humani sed sapientie [vz]
virtutem ibi ita humiliatam atque al-
tatam ut velud sathanam sub pedibus
eam conterunt ut nec pedem mo-
vere valeat nec gannire. Demonum et hereti-
corum atque phylosophorum cavilla versa adeoque
repulsa ut nec usque ad me iam ca-
vere possunt. Nichil enim in illo sacramento
absque patior. Non me iam tetigit vel
attingit corporis sagitte. Quis gloriam
meam dignis laudibus attollat
quam sequantur miraculorum opera magnifica [probatio mi-
sicut testatur Marci ultimo. Signa autem [raculorum]
illos qui crediderint hec sequentur.
Mea est gloria miraculorum omnium de me [D]
enim dictum est si habueritis fidem sicut
granum sinapis et dixeritis huic monti
tollere et transfer te in mare
statim tollet se et mittet in mare
sicut enim legitur Mathei xvii Demonium
et Marci xi quam ipse et michi obedit.
Fulgura miraculorum in illis fulmina
sathana ubique sicut legitur Job xxxviii
numquid mittes fulgura et ibunt
et quid hec in mora. Ego sum qui [deificatio dei
deum sicut phisis est dure ibi nuncio dei [in mundo]
sed nemo enim adventum colendum acce-
ditur nisi per me teste apostolo in xi
ad Hebreos. Oportet accedentem ad
deum credere quia est. Si ergo
non essem quis enim nosterum quis
deo cineris et per hoc meo eum
deum hereticum vel reputaret. Si ego non

essem quis ei crederet quis eius
assercionibus aut testimonijs fidem
adhiberet Ubi ego non sum nec
ei creditur ubi ego non sum non maior
fides assercionibus eius aut iura-
que tamen vix (?) aut latinis ...
ymmo nec plus eius sermonibus au-
scultura Ego abstuli a demonibus
et ydolis alijs que creatura altarem (?)
eius et restitui ei gloriam cultus et
honorificencie sue / et si fas est
ego restitui ei / et reedificavi in cordibus
solium glorie sue / quod ydolatria diu
erat atque polluerat per ... ceptis (?)
detractoribus ipsi ... hereticorum
et phorum / ego contra detractoribus qui
contra ipsum exceperunt detractoribus
et blasphemijs eius omnibus silen-
cium imposui ranas iudeorum ne contra
ipsum coaxent canes hereticorum ne
contra ipsum latrent et loquaces phos (?)
ne contra ipsum garrule ut obmutescere
fecerit Ego prima feci victimas
ei humanorum ... et naliter intelli-
gencie ymmolavi et cottidie ymmolare
non cesso Ego caput humane mentis
i intellectum in eius veneracionem et adora-
cionem procedendi obviam inclinavi Ego
altare eius et honorificandam p...
... sacrificia et adoratores multiplicavi
Ego prima mentis que obsequiorum
eius feruen (?) / prima scilicet in officio
militari deo pro prima pugnavi
prima in officio sacerdotali deo prima
ei et sacrificia et capitis inclinaciones
obtuli / prima in officio lucerne
prima in officio lampadis prima
officio stellarum spiritualium / et aliquo
modo celestis / Ego sum prima
armatura mancipite mentis humane

prima corona meadem (?) / prima vestis i
pileus ut mitra sive tyara cuius
al prima gemma incluta meritis quo
ex v. linibus apprehensuarum virtu-
deo auctore constat esse fabricatam
quod cum imperante dicimus (?)
parte autem v. stellarum habet hic
corona intelligimus v. gemmarum
et dyadema ... naliter intelli-
gencie et iam vero deo preciosis
lapidibus fabricato / Ego sum virgi-
tatis mentis humane a integratis
porte illius / que nunquam est nec
ydolatrie nec heresi adulterio violata
Ego sum anulus argenteus in digito
sponse vestis colorum habet ... signaculum
et insigne castitatis candore puritatis
et luce salutis veritatis resplen-
dens puritatem sincere conformis
resonans tria cum habet in argento
intelligimus In hoc aut quod anulus
digitum totaliter cingit / et claudat
intelligit nimirum / et precio virtutis
fidei corruptionem infidelitatis omni
parte repellens / Ego sum in gemmis
saphirus i calculus lucidus in pamen- (?)
bissimus splendens et candidus
i misterijs ministrare lucis sum / ut
vulga dicitur ... candelam sum
particeps luchne / aut lucernam preferens
in nocte in itineribus et viantibus
duxi et vie premonstravi / Attende
quia ex pluribus lapidibus tantum fidei
evidentie apparent per contraria obprobria
et vituperia infidelitatis / quid enim est
heresis nisi domus sine fundamento
et ita totaliter corruens et terra in ma-
i sine via / et domus sine lucerna

Margin notes:
P
Destructrix ydola- trie et cultrix demonum et restitutrix honorificencie eius
Impositrix silencij detractoribus
M
Prima in obsequiis obsequiorum dei
Prima armatura mentis corona vestis et gemma
Virginitas mentis
Anulus desponsacionis
O
Quid mali sit heresis infidelitas

et templum sine lampade et navigans
sine ductu cardinalis stelle. Quid
enim est cultor perversi dogmatis nisi
adorans ydolum mendacii erroris sui
inclinato adeo capite mentis ymo
immolato et velud ad occisionis
sensu vitalis intelligencie. Quid
tamen mens heretica seu aliter infi-
delis nisi dyaboli simpula sive
superba contra dei sapientiam se extollens
et contra dei veritatem se erigens.
Quid enim denique mens heretica
vel alia infidelis nisi cornix garrula
contra veritatem dei garriens. Et rana
tumultuosa contra eum coaxans et clamo-
ribus adeo in mortem laborans et
veritatem dei in mendacium transferens
gloriamque in ydolum commutans. Quid
est iniqua mens infidelis nisi meretrix
deo sponso relicto mendacio corrupta
et erroribus prostituta et adversis
dogmatibus velut adulteriis fornica-
tionibus et abhominabiliter inquinata.
Quid est mens infidelis nisi merc[i]p[ium]
principium omnis et corrupcionis in causa
et radice infidelitatis dyabolo credibiliter
initiata et capitaliter dedicata. Quid
iniqua est aliud mens huius nisi insani
capitis seu furiosi intellectus que sine
argumento contra dei veritatem contendit.
Quid est mens infidelis nisi bellator
imbecillis et omnino invalidus qui capite
in intellectu letaliter vulnerato vulnus
mortiferum in eo gestans ymo capite
erroribus confracto contra dei veritatem
pugnare presumit. Quis enim laudes
meas cumulat aut enarret quas
tam studiose se scribere aggressus est ipse
apostolus in xi ad hebreos nec com-
plevit sicut ipse met testatur di-
cens: Et quid adhuc dicam deficiet

enim tempus etc. Sed ut indubitanter et
alie laudes fidei multe et magne
et alia opprobria et suggillaciones in-
fidelitatis in fronte quemadmodum si diceret
quia mens infidelis est viator nocturnus
sine duce et luce et intra huius
ad infinitum meum omnibus non sufficit.

De timore

Timor vero laudes huius tenui
sermonibus ordiri atque prosequitur
fides miras et magnas laudes suas
recensuit non tamen omnes plurimas
enim pretermisit. Vera dicit per omnia
habet enim ius et honorem obtinet
primogeniture et in multis sicut ipsamet
testata est primatum atque principatum
verum laudes eius ita recipio ut in
eis non derogem et meas sic producam
ut suis non detraham. Et primo
quidem absque in quibus debilis videor
pusillanimis et tremulus atque de-
ficiens et conciderunt exordiar declinans
audent quod in illius fortissimam fu-
fugam me esse fateor specialem
non quidem fugam pusillanimitatis
aut formidolositatis sed tamen declinatoriis
sed dicit propheta xiiii Salomon: Sapiens
timet et declinat a malo et item
eiusdem xiiii: timor domini fons vite
ut declinet a ruina mortis. Sic enim
non est audacia sed insania tota impe-
tu se precipitare in infernale mun-
dum sic declinare ab illo non pusillanimitas
est sed virtuosissima fortitudo rumpens
laqueos atque fortissima vincla divi-
cias et delicias trahentium ad illud
sic non fortitudo demoniaci erat quod
frequenter implicabat in aquam et frequenter
in ignem sed arrepto demoniata sicut
legitur marci ix. sic ista que videntur
insipientibus fortitudo qua fortes

Fuga timoris non pusillanimitas sed fortitudo

sunt ad bibendum vinum / et admiscendum
ebrietatem sicut legitur Ysa. v. / Sic non
fortitudo est freneses vel insania sed magis
infirmitas et egritudo pessima licet
freneticus aut maniacus fortior vide-
atur longe quam si esset sanus / Sic iste
insanie quibus fortes iudicantur / et
curiales et seculares homines magis
rabies sunt exagitantes eos / et ener-
gie pessime propter quod impotentes sunt
et mente capti dicuntur. Non est dubi-
tandum admirande fortitudinis esse cum
igne devorante certare de quo legitur
Ysa. xxxiii. Quis igne que est usque
adeo superiorum devorans et ultra cre-
dentes gehenna De quo legitur Job
xxxi. / Hic est ignis carnalium
scelerum et desideriorum. Ignibus ardo-
ribus ego frigus facio. Caro enim pec-
cati et corpus mortis huius de quibus legitur
in vii et viii. Ad Ro. Nichil aliud
est quam fornax ardoris huius et flatum
ergo flammas ferventissimarum in medio huius
flamme ego tremorem facio in medio huius
ardoris frigorem facio omnes illos inglis-
sunt / ego medium fornacis babilonice
facio quasi ventum roris flantem / Ubi
tunc nitior sicut legitur Dan. iii.
Angelus domini fecisse / Ego enim frigus
sum sive frigiditas spiritualis
et tremorem cordis inducens / quemad-
modum enim tremor corporalis est ex
vehementi frigiditate corporali sic
tremor spiritualis ex vehementia frigoris
spiritualis sive frigiditatis / Qualiter
autem dubitari potest fortitudinem esse
magnificam atque mirificam / que tantas
flammas superat et tantis ardoribus
tam mirabiliter triumphat / Probo autem

probatur quod timor
sit fortitudo

Timor facit in
igne frigorem

istud et ostendo in experientia sed prophetia autem
enim salomonis prov. xiiii / In timore
domini fiducia fortitudinis / et cetera xxviii
Qui timet deum nichil trepidabit
non paurebit aut proverbia Qui timet
deum omnia timent eum. Denique adeo
magnifica est fortitudo mea ut pessimus
auctor malicie Ubi ego sum appro-
pinquare audeat sicut testatur salomon
prov. xix Timor domini ad vitam et
in plenitudine commorabitur / absque visi-
tatione pessima / non novit me qui me
turpiter fugitivum et pusillanimem putat /
Audi autem Job loquentem de me xxviii
Ecce timor ipse est sapientia et recedere
a malo intelligentia / non turpiter declinat
malum ut vera fugit qui sapienter
ab eo declinat et intelligenter recedit /
Ego sum qui disrumpo compedes et vin-
cula Quemadmodum Sampson in iudicum xv
vinculis ligatus funibus primo eos dis-
rupit et liber de vinculis exivit /
Ego sum qui infirmitates et debilitates
tollo / et vires restituo / quemadmodum
in puericia et etiam adulti febres interdum
curo et lecto quasi aggravatos et
afflictos / primo illigatos mirabili agi-
litate et subita exsilire facio primo
impletur illud Ysa. xxxv Tunc
saliet sicut cervus claudus / Ego
membra contracta subito erigere facio
et ambulare etiam non valentes interdum
volare iuxta illud poete / Pedibus
timor addidit alas / Ego exanimes
etiam iam iamque animam spiritum exalantes
vivifico / et eo usque conforto invi-
tos / ut si mortui passi essent ad quevis
agenda et ferenda expeditissimi ac
promptissimi fiunt / Ego apportanda
omnia ... fortissimos ac robustissimos

Timor
appropinquare

Timor
sapientia

disrumpit
compedes

Timor tollit
infirmitates
et vires
restituit

B

facio penitentes. Ego ad trasiliendos
montes et colles excelsos dignitatu
et principatu secularium agilimos ymo
volucres facio me sequentes. Quis
infirmum me diceret, cui nemo nullus
claudus aut debilis esse possit, nullus
qui non irrumpat vincula et carceres
propter peccatorum nullus qui non transiliat
ut dixi montes et colles altitudinis
mundanarum nec calumpnietur fugam
meam. Fuga quidem mea fuga pectoris
qui utique non est formidolositatis ignavia
sed bellandi pericia. Effugiendi enim
vincitur, propter quod et fugientes ab
hostibus qui eorum pericula novit fugiunt,
et inprimis timetur fugientes, sicut ego
deum fugio fugior, quem deum timens timeor
quod novit, propheta qui dicit: Qui
timet deum omnia timent eum, qui vero
non timet deum timet omnia. Non
fuga pusillanimitatis evadi iacula, aut
protego ut ceca abscondere se abens
sed preliandi peritus nobilissimum artis
tam ac victoriosissimum non hostem
fugio quem potentem semper deo, sed
vires ei subtraho. Deum me ipsum
abissus que vires illi prestarent
longe me facio, quem enim ab arte et me
inbuens prelata fuga abstrahunt,
hostes prevaluit non pusillanimiti
ascribendum est, sed magis bellandi pericie
parant. Amplius deum non michi fecisse loquor.
Deniam admirifica opera mea
dico ergo quia in primis michi
armatur hostis et inferni cavare
mortem et tormenta ego ignem
et gladium contra eum in armatura
fortissime protectionis et tutissimum
refugium, quanto ymo artem in expugnabilem ipsum infernum michi
facio, quoniam quippe igne tela et
malum concupiscentiarum dicit secularium de
sacrorum vi in me trahunt, ipsum
infernum ante oculos meos pono
et illum velut clipeum iaculis illis
obtendo, eoque me tueor et protego.
Quis enim sensus infernum ante oculos
deditur ab huiusmodi iaculo, sine eum ego
velut idoneum refugium, quocunque
temptatione fugiens, intuitu suo ex illo
vel arte tutissima fortissima hostium
tela despicio illo velut armatura
impenetrabili et inflabili clauditur
et munitur omnia hostium tela elido
et tendo. Et quod est mirabilius
in illo igne sempiterni ardoris ardores
concupiscentiarum mearum extinguo et omnes estus
temptationum mearum fornacem illam
infernalem refrigerium michi facio
et quod est mirabilius, ad illam
fugiens ab illa fugio, et quantum ab illa
fugio, tanto ipsa est michi fortius
refugium atque securius, quanto enim
illam magis timeo tanto ab illa magis
securus sum, nullus enim in ipsam
mittitur nisi qui ad illam passibus
aut saltibus malorum desideriorum
aut aliorum passionum malarum aut
operum malorum aut commissionum currit
vel villam se precipitat. Aut demergitur.
Amplius est michi fortitudo sine ex
paulatim in orto meo quam aves
volatilium cogitationum vanarum et
mundanarum atque noxiarum destruo sibi
bestiarum viciorum omnium infernum enim
crexi michi vera vita ad vigi vero
creatoris ymo carnalem continuo et
omnium aia vel constra quam instita
adcor enim in quo hominum formido certa

Nota bene

C
Spiritualia opera timoris
Demo hosti spiritu amicitie magis spiritu spiritui de actis spiritu

D
Infernum incendium et tamen refrigerium

E
Infirmus est medicina militaris firmitatis

Timor e ianitor et custos cordis quia ne et infernus e claua eius

est et tortor ad vitam

est tempestas ad salutem

est nullus e accessus quia fere ut quibus Amplius infernus e mihi medicina nulla solo intuitu in nullas infirmitates et plagas prime sanas in omni aia qua inhito / Omnia enim vulnera carnalium et secularium desideriorum / omnes passiones seu dissolutiones voluptatum nociuarum omnes ardores et feruores concupiscentie pessime eius extinguo / Ego sum ianitor et custos cordis quam ipsum infernum pro claua nodorum innumerabilium seu clauorum vibrans et non vnam solam mortem ut ictu cordi quando siue ab dextram siue ad sinistram declinauerit / in tempestas solum vicia et peccata tria terribili claua abm grossi cuspis deterreus et diffugans Ego sum ianitor gladium contra pre cautum / siue bipennem dicunt siue ad deterrendos fures / Ut victor et pretor manu gestans ut vibrans mortem vtriusque aliam die et corporis non solum quod finibus / sed etiam die que aliquando ipsorum recepit ut ad se intrare permisit inter eas / Ego sum tortor non ad mortificandum sed potius ad vitam quia mortem eternam fugere ad vitam velud aculeo fustigans compello / Ego sum tempestas ad liberationem et salutem tue motu spualem morte quando facies et omnia spiritualia edificia in eo subuertens et dissipans ab eodem Ego spiritualem ascensorem cordis quam mea compulsione et coagitatione ex illo coagito ut deinde et alium in eo sessorem contra deum non sustines Quemadmodum equus Allexandri regis qui dicitur Bucefalus omnem alium sessorem sua coagitatione deiciebat et solum regem sustinebat / Ego sum forti-

Timor ... longum ... spa li...

tudo et virtus sic coagitans quecumque possideo ut spiritualem loricam sic disrumpat et laceret / ut macula macule non adhereat / aut se teneat sic dicitur de agero dicto qui fuit vnus de xii bellatoribus egregiis francorum tempore Karoli regis qui se dicitur concasse legionem ut dicitur viz quod adeo valide se coagitaret concuteret / ut quatuor fortem loricam ferream pectore meo laceraret / ipsi ut fabulose ut potius parabole dicunt sic de illo Deme tamen verissime dicitur spiritualiter aut lorice sunt de quibus legitur Apocalypsis ix vbi dicitur / et habebant loricas ferreas / Ego sum ventus aquilo nubes cogitationum et affectionum et carnalium que diem mentis obnubilant dissipans / iuxta quod legitur Job xxxvii et serenum puritatis in eadem faciens Cristus volatilium cogitationum frigore meo interficio Omnia et reptilia viciorum carnalium / de tota corpore quam extirpans vivos concupiscentie restringens et congelans et totam viam immo omnes vias / et semitas vite humane purificans / Hec enim omnia lucibus aquilo lauatur operatur frigiditate ~~mea~~ sua Ego sum ventus aquilo frigiditate mea / mare mundi huius congelans / et solidans / ita ut per eum immo super ipsum mare viri timorati quasi super solidum pauimentum ambulant / quod in spectro ambulare super mare videbantur cursum est / Prime enim in conspectu patris dei que pro pecto de inferni dirigo / est mare mundi huius vitreum cristallo / sic ut legitur Apocalypsis iiii Ego aqua quam cordi induratum superfluentem congelo

Vo ... Ego

Timor e ventus aquilo dissipans cogitationes

Timor ... lat mare mundi

et nidus sicut cristallu sicut legit[ur]
Iob xxviij c[apitulo] et ita de aqua vilissima
virtute mea gemma facio / Ego sum
custos qui cont[inu]e fures et latrones
semper clamo et etiam ubi non sunt cla-
moribus meis illos deterreo et ubi
sunt nescio si eos esse ibi nescio instar
custodis vitalis qui diu clamat cont[ra]
latrones quos tamen non videt / nec
sentit clamoribus suis eos diffu-
gat / Unde Gregorius bonarum mentium
ibi culpas agnoscere ubi culpe non
sunt / Ego sum qui pariter virtutu-
m custos sub spe virtutum quarum curam
michi fecerat / voris caveo sicut Iob
faciebat in ps / Verebar omnia opera
mea sciens quod non parces delinquenti
Ubi Gregorius / plerumque enim incompetenter
sedet intus iudex / quod intus decore
fulget operiat / Ego sum custos pacis
custodiam et sollicitudinem circa alios
virtutibus caveatur ne vel se invicem
ut ipsum possessorem suum occidant / aut
cum superbia que mors est omnium virtutum
gignerent coronatus / aut securitate
in manibus virorum madescunt aut torpor
illorum aut in pace dormirent / que
rubigine omnes corrumperet que admodum
et ferrum et quies et pax per rubiginem
corrumpit / atque consumit / Excito igitur
eas instar ferri ne in pace dormientes
rubiginem sentiant eos ne quiete
torpescant / excito ergo eas ne ex ista
securitate abrumpus hostibus occi-
datur / comprimo ne in superbia in-
tumescant / Verissimum enim est illud
quod legitur ecclesiastici xxvij / Si non in
timore domini institeris cito
subvertetur domus tua / et quanto
virtutes duxerit pax et securitas vel

repentinus super venit eis interitus
quia quod dicit apostolus in i[a] prima ad
thessalonicenses / In pace enim quam est amaritudo
virtutum amarissima ut legitur Ysa[ie]
xxxviij / Virtutes enim temptacionibus
proficiunt sicut infra docebimus prefectu
multiplica / quemadmodum et bellatores
liberales et quemadmodum quod filii
Israel quanto amplius opprimebatur
tanto amplius multiplicabatur sicut legitur
Exo[di] primo / Virtus enim ut ait Gregorius
aut proficit aut deficit / Ego sum qui
custodio ipsos custodes i[d est] ceteras virtutes
et etiam me ipsam quemadmodum formido
non solum fructus aut fruges custodit
sed etiam se ipsam a se cum in primis et
ab illis aves et feras detineat sicut ego
michi et aliis virtutibus caveo / Ego
sum custos et vigil assiduus qui eque
tempore pacis et tempore belli vigilo
ipsam cum pacem propter pericula
timeo inito et quod est mirabile contra
ipsam securitatem vigilo / Securitas
enim est omnium hostium cor primus et maius
ut potest michi contrario nichil enim tam
inimicum est alteri contrario quam alterum
Securitas michi contraria nichil aliud
est quam debite cure et sollicitudinis
omissio vel negligencia / Unde securitas
quasi sine cura / Hoc est quod dicit
Seneca / quia hoc habet ignavia / ut
nec dum secura sit / nunquam vero tuta
ysta securitas ut dixi timore omnium
bonorum custodem interficit / Arma sumere
non sinit / et quod est deterius / ca-
pere in me hostium interdum facit
Hec est que gladiis et fustibus et
omnibus periculis eos qui in ea
confidunt exponit ~~Immediatum sunt~~
exempla in Iudit sunt exempla
veteris scripture / sicut de holoferne Iudit xxxi

Custos est timor qui fures pro clamore repellit

Timor deficit
Gregorius

Timor custos
ne virtutes suum
possessorem
occidat

Vo[ta]

No[ta]

Timor custos virtutum et etiam sui ipsius

Timor est vigil ac tempore vigilans et contra securitatem

Vo[ta]

Contra securitatem

Infernus est ferula
pueris timore

Judith de amalechitis in primo principi
regum de philisteis / Ibi videtur
qui per sampsonem in templo dagon
irruentes super eos interfecti / Hac
in proposito officium michi fuit infernus
fuit et in aliis duobus quadmodum
enim pedagogus virgam vel ferula
ondit puulo et astulacia audius est
doctrinam et disciplina amplectitur
licet aliquociens non tangatur sic
infernus michi virga vel ferula est
cuius intuitu vel timore puulos meos
velud dei pedagogus erudio castigo
Infernus est michi barbualdus cuius
constitucione puulos meos et ab omni
bus stulticiis arceo / et ad omnia bona
facienda et premeda compello / Non
derogo provide providencie mee / nec
nite vagacione laudis aut glorie eius
quid ergo dicam / Verissime dixi

timor non magis dei
ficat sed qua
fides

quod ipsa quedam non deo deificat
et ego non magis / et hoc ipsi pagani
revelative michi testificatur / sic ille

Nota

qui dixit / primus in orbe deos fecit
timor et ipse ipsa viri deum eciam
tunc ipsum sic fecit / et ipse pavor viri

Tres filie timoris
Nota

et ipse terror viri / Attende tres filias
meas / scilicet timorem pene / timorem
offense / timorem reverencie / et consi
dera laudes singulares et mirabilia
quibus haberet eum nemo nisi esset

Nota de timore
pene

primogenita mea / videlicet timor pene
quis vel iram eius aut iusticiam
formidat nisi peccam quid abeo vel
adipem fugeret nisi peccam quod
ergo timetur quia abeo vel adipem fugitur

2a filia timor
offense

primo est / Deinde quis eum non
~~defendet~~ offendet nisi esset secunda
filia mea videlicet timor offense ego
autem patris offendere ipsum ne offen
dat / Quis pacem vel admonitu

Timor re
uerencie

quarum si ego non essem / quis deum
vereretur vel reueretur nisi esset tercia
filia videlicet timor reuerencie Et quid

us timor
est dicto

mirabis in mirorum laudes meas cum
ipse spiritus sanctus describere studiose curauit
et potissimum in primo sic in capitulis
Timor domini gloria et gloriatio et
leticia et corona exultacionis quid
preclarius aut sublimius de aliqua
virtute dici poterit / Deinde timor
domini delectabit cor et dabit leti
ciam et gaudium et longitudinem
dierum / et contra timenti deum bene
erit in extremis et in die defunctionis
sue benedicetur / Post hec initium
sapiencie timor domini / Et hec eadem in
proverbiis / parum me regitur ad sapiam frust
quis amatur et post pauca timor
domini sciencie religiositas Ergo igitur

timor est
plenitudo
religionis

sic plenitudo religionis religionis
in qua sine non superstitiositas primus
stulticie qui vulgari gallicano pape

Nota

lardia dicitur ipsa Ergo plenitudo sapie

timor plenitudo
sapiencie

sic ibidem post pauca legitur et ple
nitudo a fructibus illius omnem domum
meam implebit sapiencia a generacionibus
et receptacula a thesauris illius quod
est dico quia omnem domum meam
a mente qua inhabitando implebit
generacionibus suis sapiencia et omnia
receptacula hoc est tres vires
nobiles superiores implebit thesauris
suis hoc est absconditis et precio
sioribus diuiciis suis Et de

Timor est
corona
sapiencie

inde ergo corona sapiencie replens
pacem et salutis fructum replens
et potiores et consumatos replens
in plene conferens Quare
ergo sic gloria et gloriacio leticia

Timor dei gloria seniorum et thaurus

Et corona exultationis / et corona
sapiencie. In multa parte tractatus huius de
clarabitur. Ego gloria seniorum sicut legitur ecclesiastici
capitulo xxv / ego fons modestie et con
promissione edificans spirituales divicie et
vita sicut legitur proverbiorum 22. Ego dei thaurus
sicut legitur ysaie xxxiij timor domini
ipse thaurus eius. Ego super sapienciam et
scienciam / immo super omnes virtutes et velut
complementum pulchritudinis sicut legitur capituli
xxv° quam magnus est qui invenit
sapienciam et scienciam / sed non est super timentem
deum timor domini bonum super omnia se
super posuit et ibidem ecclesiastici capituli ipso
super omnem gloriam operiat illum complementum
posuerunt illum viri sancti subaudies
super habundancia et plenitudo sicut legitur
in prologo pro est in operis timentibus eum
et proverbiorum xix / Timor domini ad vitam
et in plenitudine commorabitur / Ex
me amicitias simul atque felicitates
spirituales / et propter hoc legitur capituli xl
timor domini sicut paradisus benedictionis
Sum et alie mille et magis sic lau
des mee / quas per oris prophetarum
spiritus sanctus auctor meus canere
dignatus est inter quas et illa est
eximia / quod ipsius dum apotheca
unus fontem graciarum omnium et virtutum
replere dictus sum secundum alia dona aliis
data sicut in prologo queste solum eorum
replere eum absque spiritu sancto in quibus
virtutum est. Ita enim ibidem dicitur
requiescet super eum spiritus sapiencie et
intellectus et ita de aliis. De
me vero dictum est replebit eum spiritus
timoris domini / Vere timor est tercia
plenitudo sapiencie. Sum ergo paradisus
sum benedictionis / tu ergo sum divicie
gloria et vita / sum ergo sicut ipse dei thaurus

Timor dei replet fonte aliis donis

quod ergo decuit magis implere
illum in quo sunt omnes thauri sapiencie
et sciencie dei absconditi sicut legitur ad colossenses ij°
et in quo complacuit omnem plenitu
dinem inhabitare sicut legitur ecclesiastici j°
deinde specialiter dicit spiritus sanctus in
primo capituli / Timor domini expellit
peccatum / vir qui sine timore est non
potest iustificari. Sunt igitur officia mea
tam salutaria et opera mea tam
preclara tamque miranda in partibus
eius sapiencie. Ego sum initium sine principium
hoc est quod virgo dicitur introducere
/ quare sine me et non nisi per me
primum ad sapienciam ingressus fuerit
plenitudo secundum etiam filiam meam
ut partem que est timor reverencie
in ornamentis regalibus corona
sicut supra diximus / corona exulta
tionis / et corona sapiencie timor domini
in ornamentis domus vel eciam au
... complementum glorie ex xl capituli
super omnem gloriam operuerunt illum / In
agris vel in orto paradisus benedictionis
in iustitia custos aureus [illegible] et
detinens amicitie quia inscripto ex xix°
3° proverbiorum Timor domini ad vitam custo
diendum supple et in plenitudine commorabitur
absque visitacione pessimi / et ideo
in iustitia janitor ut diximus / et ideo
in iustitia introductor domus expellens
sed peccatum ut dictum est et timeo [illegible] iustitia
tortor et carnifex sicut legitur in psalmo
Confige timore tuo carnes meas
ut dicit augustinus / quia velud quidam
tortor carnales concupiscencias truci
trucidat / atque mortificat in optimi
tatibus seu commoditatibus sanctis ex
xxiij proverbiorum Timor domini fons vite
In partibus regni sapiencie radix
capituli j° Radix sapiencie / timor dei

Pro
Nota epilogum

Informiseret instruit formido sive
pusillanimitatem ut super draconis
invenit aquilo propter tales quales super
notavimus in elementis terra sunt
scurra et ager plenus cui hu…
dus / In marinis clava in undabo
clamosis sive bullis aut monstris
bilibus fluribus et hostibus spirituali
bus / et hec in superioribus declaravi
mus etc.

Spes vero in primis dicat timo
rem qui laudes suas ita
prosecutus est nullo esse sibi contrarium
enim etiam adiutorem fortissimum / sic
enim timor fugit / hec fuge facit ut
fugiat sic ego insequor / ut assequar
licet contrarius finis sit effugatio malorum
et assecutio bonorum / immo ad altum fine
alios non pervenit / nemo enim assequitur
bona divine promissionis / nisi qui a
malis effugerit / sive evaserit
hec est liber et in munitis effectus
fuit eius comminationis / Amplius iste

Nota

intentiones non sunt contrarie immo se se
probabilissime comparantur / Timet
enim intendit quis et effugere animal
et assequi bona repromissa / sic
apparet in timore que sic vocat ancil
lam. Amplius timor est michi …
medicina contra tumorem presumptionis
et velut pondus me retinebat atque
custodiens ne elevet ad ruinam
Evidentius autem apparebit laudes

R. filie vel comites spei sunt

mee at predicte comones si filias
meas / aut comites enumeravero. Prima
ergo prima est fiducia sive fidencia

prima fidencia

que est spiritualis in vigore in deum …
sperat / 2a est securitas non stulta

2a securitas

illa qua super draconis mauris / que
et est ignavia / sed potius sensus
quedam / et roborato validationis et

presumptionis dicitur / 3a est erectio contra … 3a erectio
… que adversus nos se erigunt seu
consurgunt / et huius contrarium est deiectio
seu diffidencia dei / 4ta consolatio 4a consolatio
de qua loquitur … hec me consolata
est in humilitate mea / 5a confortatio 5a confortatio
que est velut respiratio virium et re
paratio ex pietate divini adiutorii / 6a expectatio 6a expectatio
6ta expectatio bonorum repromissorum
absque hesitatione / 7ma conductio 7a conductio
que spes … velut comes inse
parabilis certa / Et fidencia quidem

Nota de spe super … fundamentum … et iustitie dei erecta

est velut columpna montem humana
et totum edificium virtutum sustinens
et ipsa velut super duas bases divine
misericordie atque iustitie erecta et eius
suffulta / Qui enim confidit in domino non
solum in mea confidit sed sperat
eciam in iusticiam et veritate quam promisit
non deesse sperantibus / et expectat et
propter hanc dicit David: Dominus firmamentum
et alia littera que est dominus petra mea
propter hec eciam dixit et ipsa statuit
super petram pedes meos et illud
ut mons Syon qui habitat in ierusalem
non commovebitur in eternum / Sic et qui
confidit in domino non est ergo michi
timendus ruina / qua talem firmamentum
portat et sustinet / non est michi timendum
ab impulsu et mutatione / quia immo …
sustinens totaliter in motor / non est ergo
… sic cum labentibus labitur
qui solis labilibus innititur sic
dicit Beda / Qui enim cadenti
innititur cadit ut innititur cum
ipso necesse cadat et / Modo ei totaliter
innitor qui nunquam michi fundamentum
supponit non enim crudelis ut se
subtrahat / et me cadere permittat
sic dicit Augustinus / et ego super addo. R

quia no est pdicoz aut illusor
ut me sibi i niti iubeat et se michi
supportandu offerat / et ad ruinam
mea se michi subtrahat pp quid
ergo dicat ipsa mdno / que pp quid
tam crebro desperando in se i niteret
nisi nos suffulcire et supportare
vellet de hoc Aug / sup illo ai an
ima in eccia cattolica dedici
ut spes mea no esset in homie / male
dictus em qui confidit i homie
sic legit zer xvii / ut maledi
ctom ordino / et huiusz quibi
subsequitur obtineo / baculo arundineo
i nititur qui sub minitente confirm
gitur et ipm vulnerat qui confidit
in homie / sicut legit ezech xxix
pro eo qd fuisti baculus arundineus do
mui isrl / et confractus es / et lacera
sti omem humeru eorum Alius
ergo in niti ul inniti no e nisi
cade / Ego sum firmamentum quod
deus feda die viii pp creatam
lucem fidei creat in arcam e mont
quane que e iustificato malorum
Ego sum qui nunq confidor sicut et
ipe dauid dicit Ante spaui no
confundar in eternu et ceta tercii iio
dico quia nullus sperauit in dno
et confusus e Confunditur inquid
Aug qui sperat in homie et hoc
e qm hic sperauti in se se subtrahit
aut pp ipam infirmitatem et im
potenciam ipm eru in me fulcire
sufficit qm pcaus fecit i ruinam
illu trahit / pp hoc impulsiones
aduersitatu et aliaz temptacionu
me mine deiciunt aut corruunt
qm domus mea fundata e sup firmam petram sic legit Mt viii descendit
pluuia et venerunt flumia flauerunt
venti et irruerunt in domu illam
et non cecidit fundata em erat sup
firma petram no sum velut ille
qui relicto bto martino i nitens
e salicio in firme et fragili edi
ficaui meu fundamentu hoc in sub
limi ymo in supmo colorio et id
clo toto pondere i mponens mee
i illud feror Merito ergo dum in fideina
michi subtrahitur si illa no sequor
subtraccoe eorum quod quid decepit que
admodum et mundanis edificiis subtractis
fieri i nullo nocet et hec e qm
superioribus i nullo penitus i nitur
Huius ergo filie mee ipa laus
e firmitas et i dotussibilitas contra
ruinam Merces aut salus et huius
speronibus ipmquetibus quia et pe
tebat dauid cu dicebat Domie
deus meus in te spaui saluum me fac ex omnibus psequ
entibus me et libera me Sic fides
et quia fides fundamentu est in edificio
spuali / Ego sum paries sine murus
desup edificatus nichilominus aut
columpna optima filia mea / quam
dixmus fiducia / Respondeat aut que
e securitas paries sine murus uc
sit gnia ipa amquatur securitas
sui pperditatem qdq me impleat
qdq me cotuocat fundamento meo
me teneo / illi in nitor et in mobil
statum efficior dum subadasis dum
abipo conteror et co'vlnor deuotum
oportet sperare sic legit pu xiiii
sperat aut iustus et in morte sua
ut sic dicit Job xiii etia si occi
derit me me i ipo sperabo Dico

Spes o sui fu / be ratu

Spes e paries edi / ficii spiritualis sicut / fides e fundamentu

Securitas

C

q̄ nō ē diu apud deū de qua hēte tanta ul' totalitate expiat / m̄qu̾ta infirmitate seu debilitate ꝑ̄tibus in se de hoste fortissimo victoria t̄ buat / qui et dauid pueru in funda et lapide atq; baculo de golya gy gāte fecit mirabili triuphare sicut legit̃ i⁰ Reg xvij Vouit eni d̾ tuteri suorum in firmitate ꝑficere omu potens et mitorum deus / sicut legi̾ ij ad cor xij⁰ ꝓp̄ hoc dicit aplus ibidem Cu infirmor tunc potens su tunc eni adest virtus omnipotet dei ꝓpō clamantibus cu ꝓp̄ia deus eis desunt et cu oi̾ ꝓpie⁹ diffidunt tunc maxime cu deo fidenꝭ ē eis Ergo sic cui dat̃ vitatem intelligentie sicut legit̃ sapie p̄mo Qui ꝯfidunt in deo intelligent vitatē Ergo sic cui dat̃ libacio sicut euidenter apparuit in susanna de qua legit̃ in xiij⁰ daniel Erat eni cor eius fiducia habens in deo sicut legit̃ i⁰ ꝓu̾ Beatus ē vir cuius est nomen dni spes eius / it̃ Sit beatus desꝑatus vero dicat̃ illud Cum exarserit in breui ira eius / Bti omēs qui confidunt in eo O despācio ruina horrifica exalacio dne vbi sed in aqua nullo ad iacet ut resurgat / ꝓfundū pdicome in quo omnia bona pdut̃ / i inutilr gent̃ O baratrū infernale aquo nō quedit̃ nec curat̃ exitus sicut legit̃ ꝓu̾ xviij Impius cum in ꝓfundis vicior̄ venerit / contempnet hoc ē negliget exitus se dampnaudi O dei gtudia intollerabil quid eni ē aliud dic desꝑo quā quod pctā mea vincunt dei miam̄ que admodum caym dixisse legitur in iiij⁰ Gen Maior eni est mea iniquitas quam ut veniam merear quid cogitas miser cu dicis despero Si eni cogitas deū ul' nō posse ul' nō scire ul' nō velle miserer̄i blasphemiaʒ cogitas execrabile ʒ ul' subita fulminacōe diu̾ dignissimaʒ Si uo cogitas te ul' nolle ul' nō velle sequi miam̄ et hoc ipm detestabil insania ē / O vim̄ simplicitu̾i obbrij et confusionis atq; ignominie inextebil ꝑ despācionem hoc eni ē quod wlgo dicit̃ malus nocturus quo ꝑ miserrimus pctor se victu esse confitet̃ et pugnē totalr cedens et instar victi pugil' seu ꝯpugibiles ꝓpugnatore victorem victorem esse dyabolum pdicat et se victu Quā diu eni sꝑat pctor de miꝯ dei tam diu resistit et repugnat viriliter virtuti dyabolo postquā aūt illud malum incidit / ꝑ desꝑōem totus abiit / p⁹ dyabolum tanq̄ victus et captus abijt et suus eis effectus / a quo eni quis sup̄atus est huius seruus effectus est / Vtinam videres dyabolum coronari adtorem cui tam turpiter succumbisti / Vtinam videres infernale patibulum ad quod tam victus pugil ignominiossime ducitur O ꝯmi aliquis cuiꝯ efflacio turpissima O spiratus exclamacio horrifica postquā incipit inte ut wlgo dicit̃ nichil sumi ul' anhelitus relinquit̃ Qui eni despat velut mortuus quocumq; voluit / dyabolus trahit̃ omnibus viribus spiritualibus et omni vitali calore destitutus nichil defensionis nichil resistencie nichil eciā apparuit dyabolo O inexplicabilis gloria et laus dei viz vbi spei ciā in extremo adiustat /

Spei dat̃ vitatem intelligentie

Spei dat̃ libacio

Quantum malum sit desperacio

ingratitudinis, confido virorum et peccatorum
manus, est enim incomparabilis ipsa spe
in mestitatem, dicente me in intimo
cordis sentire quamquam tristitiis laudi
bus eius, ero tamen sperare quod
Job se sensisse aperte indicat dicens:
Si occiderit me, in ipso sperabo. Verumptamen
tamen in conspectu eius vias meas
arguam, et ipse erit salvator meus.

Tertia filia scilicet securitate

Tertia filia mea securitas, de qua Salomon
Proverbiorum xv°: secura mens quasi iuge
convivium. Ubi Gregorius: Opes eterne satie
tatis gratie est eterne refectionis. Se

Securitas

curitas ista duplex est: prima est
de optinenda felicitate eterna, secunda
est contra timores et errores vite presentis
et etiam contra timorem servilem, alios
autem dei timores non excludit. Et
primo quidem dicit securam se esse
et assecuratam, et primo propter pignus
spiritus sancti, sicut legitur in primo ii ad Corinthios:
qui signavit nos et dedit pignus
spiritus sancti in cordibus nostris, et alibi
Tertia primo ad Ephesios: qui est pignus he
reditatis nostre. Et nichil cautum est de
hereditate eterna propter deum et
dei filium, sicut testatur Augustinus, de quo
ipse est pignus nostre redemptionis,
in cautionem debitam dedit plures pa
tentes cartas, quibus non aliud sigillum
quam ipse met deus ac dei filius
appensus est; ipse est enim ymago dei
invisibilis, ii ad Colossenses, in ipso est
et figura substantie dei patris, prout
sicut legitur in primo ad Hebreos. De quo
constat quia pro confirmatione ac testi
ficatione veritatis evangelii in ligno
crucis appensus est. [illegible] enim
fuit crucifixionis [illegible] ad
confirmandam veritatem dei promissionem
promissiones. Primum quidem plura michi sunt

apostoli testes michi, testes prophete, i
ipse spiritus prophetie, spiritus enim prophetie testimonium
est Ihesu Christi, sicut legitur Apocalypsis;
testes enim apostoli sunt, sicut dicit [illegible]
Actuum primo. Quid enim ego non firma
essem, cui tot et tales testes, tot
et talia testimonia [illegible]
exhibita sunt. Et ut de omnibus generaliter,
omnia incarnatio domini salvatoris,
passio, mors et resurrectio sunt
michi [illegible] undique et fir
mitates. Ut enim neque de venia neque
de gratia neque de gloria que [illegible] datur
et promittitur dubitaretur, adeo tanta
signa et mirabilia facta sunt, sicut et
apostolus in viii° ad Romanos: Qui enim
proprio filio suo non pepercit deus, sed
pro nobis omnibus donavit illum, quomodo
non et etiam cum illo omnia nobis dona
vit. Nulla enim suspicio de venia
relicta est, omnis locus dubitationis
sublatus, quando ipse iudex vivorum atque
mortuorum [illegible]
in corpore suo super lignum [illegible]
est. Sic legitur prima Petri ii°. Similiter
neque de gratia, pro qua enim semetipsum
dedit pro nobis, sicut legitur in ii° ad Titum:
Qui dedit semetipsum pro nobis ut re
dimeret nos ab omni iniquitate. De gloria
omnem dubium abstulit, quando in se
ipso, qui primogenitus est in multis fratribus,
gloriam resurrectionis ostendit; gloria namque
illa hereditatis est celestis, que etsi non
equaliter omnibus fratribus et here
dibus nunc debetur, et similiter
reddenda sit in integritate. De reno
vatione mundi [illegible] de resurrectione
mortuorum declarare deo auctore
proponimus. Iudei loquia nullum argumentum [illegible]
validius [illegible]

qua morte unigeniti filii summis nullis
meis urgentibus aut violentibus m[...]
adesse[...] Gestator ut abiector michi
gratiam adeo efficax aut validum
cui non solum misceratur sed eam ampli
ative securitas de omnibus dei beneficiis
plurimis meis quis eum recipiat mor-
tem unigeniti filii dei recipiat magis
fide firma qui non et contra securitatem
obtineat meritorium omni et collata
pte comparando beneficio mortis illius
filii dei tesaurus nullus pignus preciosius
nimis magis assecurans aut certius
quam ipse dei filius et spiritus sanctus
quorum utrumque impignus datus est ut
supra dixi Ve tibi gestatori michi
contrarie que aures mie dei pete-
tibus obstruis et obclaudis et eos
quidquam impetrare non sinis sicut
testatur Jacobus in primo dicens non
ergo estimet homo ille quod aliquid
accipiat adeo Ve tibi nutato mat
in piscinis ut ait psalmus Ve tibi nu-
tato que spem dedisti dyabolo optinendi
omnem illum in quo fuit sicut vulgari
gallicano dicitur per quam iam nutat
jam habitur O dei crudelia O dei
intollerabilis iniuria O omni gladio
et igne vindicanda et persequenda pro-
tinus qua tanta testimonia tanti testes
tam valida ac tanta tam preciosa pignora
nova vel non admittuntur vel etiam parvo
polluitur Ve cordi tremulo et pe-
ssimo inter tanta securitatis presidia
hesitanti Quis enim est adeo nunc
dans adeo me fallax adeo pervers[us]
de quo tante cautiones non sufficiant
ad omnimodam securitatem Qui igitur
peractas cautiones de deo securi non
sunt deteriores condicionis sunt de[...]

que quotiens mendacem atque periurum
a nullo eum mendati periuro talibus
cautionibus securitatis exigere audeant
De quo dicitur quanta deo crudelia
faciat et sancte sunt divine pace lon-
gamenter in eos Secunda securitas
est contra insultus temptationum contra
insidias demonum de dei auxilio adiu-
torio indubitata propterea qualem
habebat qui dicebat Dominus illuminatio
mea et salus mea quem timebo
Illuminacio quidem contra insidias ut eas
videam atque prevideam salus contra
inpugnaciones ut omnes protectione vallatus
in vita et illesus permaneam De
eadem securitate dixit et illud Si
consistant adversum me castra in hoc
ego sperabo propter hoc et dictum est illud
psalmus xxvii In malicia compellitur
impius sperat autem iustus et in morte
sua propter hoc dicit veritas Luca
Luce xxi His autem fieri incipien-
tibus levate capita vestra quoniam
appropinquat redempcio vestra Ecclesiasticus ubi
ibi dicit beatus Gregorius Levate capi-
ta vestra id est exhilarate corda congaudentes
dicit tamen levate capita et securi
estote quasi dicat multi pavete et tremeti
permixti ruina sua vos securi estote
levacio enim capitis signum est cadentis
securitatis sicut et deieccio sive inclinatio
eius est signum cordis deicere atque
deficere Propter hanc securitatem domi-
nus metuentes propterea tamquam spectatus
primo tamquam custos et conservator assi-
duus ne que devorent leo ille infernalis
qui circuit rugiens querens quem devoret
sicut legitur prima Petri ultimo propter eandem

Z

gta gestator

a

2a securitas

B

securitatem tribuit unicuique fidelium
sicut murus adstringens et supponit
se unicuique sicut columpna ad sublevandum
et patet unicuique sicut civitas munita
et ut refugium tutissimum ad ipsum si
ad eum fugere voluerit et hoc est
quod ad ipsum dicitur in typo Jeremie 1 ego
nunc ego te dedi in civitatem munitam
et in columpnam ferream et in murum
eneum propter hoc clamat psalmista Deus
noster refugium et virtus adiutor in tribu-
lacionibus et omnia ea ipse est dominus
omnibus invocantibus eum iuxta est
dominus hiis qui tribulato sunt corde
quibus resistitur ipsius sunt quod ipse
est summe pietatis auxilium elicit suis
propter hoc quod in iiij regum Ecce visio illa
ostensa est et dictum nunc plures sunt qui
nobiscum sunt quam qui contra nos propter
hoc dicebat apostolus in viij ad Romanos
Si deus pro nobis quis contra nos Con-
tra eius autem testimonia que hoc scripta
sunt ut faciat iusti viri nichil esse
timendum Ubi adest eius contrarium divinum
quemadmodum enim dictum est prov. xxj
Non est sapiencia non est prudencia
non est consilium contra dominum Ita
verissime dicitur sicut non esse potencia
non est virtus contra eum hoc igitur
solum agendum est ad hoc ut securi simus
ut deum protectorem habeamus sicut enim
nichil potest virga contra percucientem
in ea nichil serra serrat contra ser-
rantem in ea nichil novacula
contra radentem nichil flagella
contra flagellantem sic nichil sunt
impii contra omnipotenciam creatoris
qui in manu et voluntate eciam
beneplacito eius sunt ita ut nichil

facere possunt nisi quantum ille ut voluit
vel permisit et deservit virga serra
legitur contra ipsum ysa. x. de novacula
vero legitur eiusdem vij Augustinus vero dicit
quod gloriatur impius quia de illo fla-
gellum facit et sibi patrem meum (?) Et
enim sepe divinis et sepius dicendum
est instar fabri ymo fabricator utitur
omnibus malis utitur omnipotens deus
ad electos fabricandos sculpendos
elimandos splendidendos omnique modo
decorandos sicut igitur malleus fabri
seu quodcumque aliud instrumentum eius
non est timendum metallo vel ligno vel
lapidi vel cuicumque alii materie in qua
ei placeat operari sic impius non est
timendus iusto quia neque gladius timendus
est qui ipse nichil potest sed ille plus qui
in manu tenet illum sic neque flagellum
quo eius magister et eruditor deus electos
flagellat ad erudicionem timendum est dei
discipulis sed pocius magister neque enim
parvuli virgam timent aut ferulam
scientes eas ipse nichil posse sed solum
magistrum qui eos percutit in eis quando
et usque in quem percutiat ad erudicionem
corporis complevit sic et unus magister
ut corpus (?) in ignem infernalem impios
proiciat ad erudicionem iram (?) composuit
Respicit ergo sermonem laudum suarum
securitatis et dicit hec sunt cause
et rationes audentes quibus nec me
expugnat nec me conturbat nec
me terruit impius adversarius et aliud
fortius et aliud fortius quia ut
dicit apostolus in viij ad Romanos Di-
ligentibus deum omnia cooperantur in bonum
Omnia igitur eis serviunt et eos adiuvant

Deus utitur malis sicut faber

Opera est magis precavit impios

R° ipsi fuint

Ubi ergo mag' intrepida mag' pacata
esse debeo qua inter cooperatores et
coadiutores meos dehys aut in ca°
de laudibus patrie plenius et latius
diximus / Amplius quibus mi
nant' quibus diffamat quibus persequi
videntur efficacissime michi fuint ut
legit' prov xiij Qui stultis e fuiet
sapiens et ut veri fatear non minat'
diligent' quia alantibus meliora vide
valentibus nec deterrent sed potius
assecurant Cum enim minat' mortem
corporis magna assecuratam promittit
nullus enim host' preciosior nulla
domus periculosior nullus carcer horri
bilior nulla cloaca immundior nullus
infidelis amicus mag' proditor quam
corpus meum Qui ergo morte

C

illius minatur s. mirabilium et
valde formidabili' periculor' publicatione
sive oblatione minatur / quare pro
secundum veritatem bona magna et multo
precio comparanda indubitanter promit
ut amari se immo domestica sepa
tes ut potius fortissimates / Sed
ista ex parte premi' sedent' ad laudes
patrie ut hoc qui securitas est ut
comes e patrie ut effectus Securitas

Ro bu d' dra securitat

vero de qua hic intendimus ex corporis
et promptitudine divine protectionis et
adiutorii procedit ut e illa ipsa hinc

p° patrus pt de 9 inspiratl' patrie inspr° spualib

propter ut diximus / Si aut adepti
cula spiritualia respexerimus et cuncti
hoc e ex eo quod presto e nobis divina
protectio et adiutorium tanto maior
est ista securitas quanto ipso novi mag
periculi occurrere tam spiritualibus periculis
quam corporalibus et e quod quanto apud
eum nichil certat ullo n' fallitur
preciosior e anima humana quam corpus

tanto continuitate adiuvanda periculis
corporis quam illorum corporum mag' presto
e hoc salvo quia periculis corporum sic
diximus videntibus et volentibus
incorrupta vero nominis sed mag' salva
animus et salut' meo° fuit ut hoc testat'
Ja° primo Omne gaudium existimate
fratres mei cum in varias temptationes
incideritis Secundum enim quod crescunt et
multiplicant' temptationes crescunt et
multiplicant' nobis adiutoria quemadmodum
et secundum numerum dolorum consolationes divine
letifficant ut dicit ps° / Amplius
Job in vij° iuxta aliam translationem
temptatio e vita hominis super terram
quare si timere temptationem timere
vitam / Amplius apostolus prime
ad cor' fidelis deus qui non paciet'
nos temptari super id quod possumus
sed faciet cum temptatione proventum / ut
possitis sustinere / Amplius quis
rex non mittet fortissimum aliquem
castro suo sciens illud obsideri cog
noverit Quis princeps bellatoribus
suis in conflictu constitutis et prope
exstantibus deesse audeat Quis
pclara hereditate sua abhorrentibus
capi ut velit ut paciatur quis
filios carissimos et filias ab hos
tibus diripi et captivari sustineat
quis ita non solum crudeli sed etiam
infideli agit quis quod incomparabili

ff

precio emit ita vile fiat ut de
preda illius inimicos suos in pla
cabiles gaudere permittat et sibi
insultare Qualis ergo moveri
temptatione Moveri etiamne non
probabit deus auxilium electis
suis pro quibus semet ipsum dedit
Absit ut derogem meo ipso deo
aliud ut ab ea senciam / Qualiter

intollerabilius possem blasphemare
adversus eum quia cogitando ut quandoque
non possum ut quod non vellem / ut quandoque
non sum auxiliari mihi proprio sedu-
li certamine Absit autem ut asserat
intellectus meus quod temptacio quantum-
cumque vigeat fortior sit quam auxi-
lium ipsius aut quod hostes eius aliquid
possint adversus eum sicut super ordinem
confessionis et exemplis ysa / quid
ergo mirum si super ipsum tanquam
firmam petram fabricata atque statuta
intercussa me permaneo Statuit
enim supra se petram pedes meos
sicut in psalmo legitur Ipse enim est petra mea
et firmamentum meum sicut alibi legitur
quid mirum si ego undique protecta atque
circumvallata velud murus eneus in
medio hostium intrepida consisto
quid mirum si in eo velud in domo
refugii et loco munito ymo turre
excelsa et hostibus inaccessibili
posita absque terrore dormio sicut dicitur
in psalmo Esto mihi in deum protectorem
et in locum munitum Et ipsa admo-
dum dixit Altissimum posuisti refugium
habitaculum autem dicitur in psalmo xxxiij
Turris fortissima nomen domini
ad ipsum confugiet iustus et exalta-
bitur et ysa xxvj Urbs fortitu-
dinis nostre syon salvator
ponetur in ea murus et antemurale
Quid mirum si secura sum tanto advocato
allegatam causam meam coram supre-
mo tanto expugnatore pro me ad-
versus hostes meos pugnantem
Video pro hoc sicut dicit ipse met
ysa lxiij Ego qui loquor

iusticiam ut advocatus fidelissimus
sub audis et propugnator sum ad sal-
vandum conqueritur predicto pitlo
/ propter hoc confidenter peto Ap-
prehende arma et scutum et exurge
in adiutorium mihi et quod magis
est quasi in pace dico exurgat
deus et dissipentur inimici eius
et quod est omnibus hiis prestancius
advocatus est mihi ne commovear / Tercio
narrator assonum spei erecto est
verum quoniam si aliquem oppositorum nullatenus
dicitur et aliquem eum in curvato sive in-
clinato nullatenus sit et sicut ... et
erecto multiplex de curvate est enim
incurvatio ab honore sive iugo servitutis
unde quod dicit dominus levitici xxvj
Ego dominus deus vester confregi cathe-
nas cervicum vestrarum ut incederetis
erecti Est igitur hec erectio libertatis
contra incurvationem servitutis Est et
inclinatio humiliationis et haec ul-
tra depressionis De qua legitur ysa ij
et incurvabitur omnis sublimitas
hominum et humiliabitur altitudo viro-
rum ut est devocionis sive adoracionis
sicut legitur mathei ... illa inclinabit
homo ad factorem suum Est et in-
curvatio turpitudinis sicut legitur
xxxj Job / et incurvetur super eam
alieni Et est inclinatio devocionis
sicut legitur ysa lj Incurvare ut
transeamus non curvatum transeunt super
miseriam animam demones neque
vadunt et veniunt super eam horri-
biles sicut dicit Job misit ... po-
suit te viam et terram transeuntibus
sicut legitur mathei ysa Sit ergo

B. filia spei est erecta

inclinato nullatenus

qui se vilissime deiciunt desperatione
et quod desursum atque deridentium cor
dis cedentes omni temptationi
reputantes se viribus et auxilio
destitutos et sic fabulose dicitur de
arundine et quercu cum quercus e
fracta esset impetu venti arundo
vero illesa permansisset admirata quercus
confractionem suam et evasionem arundinis
interrogavit arundinem qualiter hoc
factum esset et vidisse fertur arundo
quia tu inquit presumens de forti
tudine tua voluisti resistere vento
qui fortior erat te sicut evidenter
ostendit confractio tua. ego autem cessi
humilians me et ita evasi et eva
do semper ab omni vento quia omni
cuique ventorum cedo sic et multi
desperantes omni temptationi cedunt
et post omnem concupiscentiam suam abeunt
que admodum experitur dicens in
cuique tali in typo Jer. ii° et dixisti
desperavi nequaquam faciam. Quemad
modum enim propugnator adversarium
prostratum et sub se tenens crebris per
cussionibus tundit et viribus
urget ut ab eo extorqueat malum
verbum de quo superius dyabolus sic
antiquus hostis miseram animam fre
quentia sui et vehementia tempta
tionum fatigare conatur ut inde
desperatione deiciat et prosternat de
sperata enim anima sue deiecta fati
gium reputat triumphare contra
triumpho ut illa resurgere nequaquam
iacet. Et rebellare adversus eum
voluntas non presumat quam propter tanto
studiosius tantoque obnixius erige

re dei mens est quanto crebrioribus
ac fortioribus temptationum in
sultibus impellitur ymmo quanto presidio
ribus volubilibus transfigitur quantoque
gravioribus deiectionibus eliditur
atque precipitatur. Et contra legitur clipeos
et quia erecto de qua prius dicebat dux
erigit clipeos. Heu quam multi
mentes qui quantumque tamen clipei quotiens
volunt per transfixi non solum resistere
temptationibus formidant sed etiam ut
ante deum compareant ut veniam
precentur ut auxilium gratie eius petat
mira dementia audet. Istos incessat
conculcat dyabolus velut ad cognitos
mortuos et nichil vitalis virtutis
penitus habentes. illis dicit psalmus
psalmista in psalmo numquid qui dormit non
adiciat ut resurgat. Hii sunt quos
semper iacentes semperque prostratos
invenit temptator dyabolus talibus
dicit apostolus in v ad Ephesios Surge
qui dormis et exurge a mortuis
et illuminabit tibi Christus. Hii sunt
debiles manus et genua dissoluta
de quibus apostolus ad Hebreos xii propter quod
remissas manus et genua soluta
erigite erecto ab infirmitate spirituali
Sexto est mirandus ad bona exi
git nitendum et gratia spiritui cupiditas
est sui amor terreni cuiuslibet. Erecta
autem ab illa caritas spiritus est sui amor
celestium licet et nulla non in multo dicat
quod etiam spiritui est eo quod spes celestium
contemptum inducat terrenorum ut quis
que ipse est fortassis aut non est nisi quod
habet aut tantum ... spiritus spiritui et non
esse. Hec igitur erecta de qua legitur
animus elevatio est spiritualis affectionis

qua depressus pacit eum quidam langor
inquit iacent in qua corporali lan
gore corporali decenti sic et nonnulli
spiritualiter iacent erigere se non valentes
ad hoc erige ut vel veniam efferent
et hoc est quod dicitur ad eam Christus Luce x°
ave contridit faciem tua gloriosi et hoc
de confusione intelligi possit / Secundum
sunt magni peccatores in demissionibus
spiritualibus alti de hii debent erectionem
Job v° mentes erigit prosperitate speciali
subleuandos non statim quod hoc erectionem
sunt tante commissiones tante quam magne
peccatores dominice misericordie in scripturis ut
eos audientes abysso desperationis
ne resurgat et erigatur ad pugnandum
contra hostes invisibiles per hoc appo
nuntur velut appodiamentum et veluti
leuamen ut vulgo dicitur eloquia sacra
in quibus magnificatur et extollitur misericordia
dei quibus elevatur et erigitur
qui desperatione putrescunt in sordibus
peccatorum sicut legitur primi Regum ii° Susci
tans de pulvere egenum et de stercore
erigens pauperem Et in psalmo Susci
tans a terra inopem et de stercore eri
gens pauperem Ve illis qui
tot et tanta sunt levamina fulcimenta
et supportacula erigi non possunt hujus
homines sunt velut elephantes qui
postquam ceciderint se posse levare
non possunt et quod est mirabilius cum
numquam elevatus elevatione magnum
qui corruit publicanus Alii vero magni
qui inclinare se non possunt propter inflexi
bilitatem popliteam ipsum publicanum
non valent quam parabolam ad ipsum
dominum nostrum refert qui nostri homines
humilitate ut ita dicatur nimium se ex
hibuit velut parvus elephas in
magnos et iniquos peccatores propter ipsum
suo clamanti ad ipsum pondere quodam
et elevandum se ipsum supponit sicut
expresse legitur ipse Ysaie / Usque ad
canos ego portabo et item ego feci
et ego feram et Ysaie lxiii° Por
tavit eos in humeris suis pondus
enim peccatoris peccata ipsa sunt cum sequela
ipsorum que est parvus corrumpit corrupto
atque penalitas in eius vero et ii° primo
et Luce xv° Expresse legitur de oue
errabunda quam pius pastor proprius humeris
eam reportavit dominus Ve illi qui
deo ponderosus se reputat ut humeris
ipsius pastoris ut portari non posse vel
levari se ipsum adeo vallem vilem
ut ipsum deus erigere dedignetur vel deum
adeo parvum misericordem ut eum vel levare
non velit vel non curet / Xa° efficaciam — X filia spei est ipsius
prioratas est desolatur eum nonnulli — Habens desolat pro
peccatoribus ab eius desperatione propter — nos magnitudine multitudine
magnitudinem aut multitudinem peccatorum quasi
non eque facile sit omnipotenti deo
de magnis et parvis de multis et paucis
erige / 2° ex vehementia atque frequentia — 2° ex vehementia
temptacionum quas patiuntur et paratus — temptacionum
se ut negligi ab ipso ut parum curari
adeo deo ut non dat eis pacem ab
hujus impulsibus ut paucos eos gratie
temptacionibus aut non donat aut
non firmat quando potuit eos cadere
permittit / 3° ex parvitate cognicionis — 3° ex parvitate
dominice misericordie cum quam dominus dicunt — cognicionis dominice
sibi ut magis misericordem reputat
maiorem eius miseriam impendit sicut
in paulo apostolo evidentius apparet cui post
longe magnam propriam temptacionem potuit

qua si ei pacem dedisset et angelum
sathane qui eum colaphizabat ab eo
audisset. In ipsum enim elacionis illusiones
i. temptaciones defendit et humilitatis
mee graciam custodivit sicut ipse testatur
in xij 2e Cor. dicens: Ne magnitudo
revelacionum extollat me datus est
michi stimulus carnis mee angelus
sathane qui me colaphizet. Impu
gnacio igitur castitatis in eo et defensio
erat humilitatis et impugnacio superbie
per sue elacionis. Licet ipse non adverteret
illud cum ista diceret. Mediante igitur est
quod cum eo misericorditer agebat per parvam
temptacionem qua agente per temptacionis
sublacionem. Sunt eciam alie utilitates
pene innumere quas dei misericordia diligenti
bus deum et ex ipsis temptacionibus
quas paciuntur et ex corporis lapsi
bus peccatorum eliciat et procurat et notici
am. Unus est de septem radiis domi
nice quod est lumine preclarissimum ac
saluberrimum de quo in precedentibus
multa diximus. Innumerabilia tamen
Nō permisimus. Defectus enim humilis sic facit
mitas dicere bonum malum et malum bonum.
Et propter hoc vocari facit impugnaciones
que vocari secundum temptatoris intentionem
impugnaciones sunt secundum intentionem dei
miseratoris defensiones sunt ut diximus
et insuper erudiciones exercitaciones et
alias innumerabilium utilitatum ut occa
siones et cetera ex huius predicto plenissime
elucescit. Si quis autem querit quid
secundum veritatem sit ipsa consolacio videtur
hoc ipso experimento viz. desolatus quando
enim consolacio letificatus est ut aliquibus
videri potest per magis dolor aut timor

aut tristicie repressio aut mitigacio sive
levacio. Consolatus enim est qui tristiciam
deposuit et si gaudium non accepit vel
ex parte eius tristicia in parte repressa est
vel levita. Interdum enim qui consolatur
non exercito ut spacia in numeris sunt
secundum quam mixturam in se paciuntur quia
apparet ex omnibus rebus ex quibus tristicia
est et consolaciones sunt simul enim et
quasi mixtim versatur in corde illius
qui consolatur quia et exercet causam
sed enim mala purgat ut vulgo dicitur
illum qui consolatur bona vincere vincit.
Et hoc experimentum intencione consolacionis
apparet non enim consolari dicitur nisi
qui tristiciam timorem vel aliqua ex
aliquo eventu patitur et qui gaudium
ipse concipit. Et ex auditu vel aliunde
neque enim qui omnino bene se habet conso
latur. Nec qui omnino desolatur male
consolari dicitur quod eveniunt apparet
ex quod dicitur in psalmo: Hec me consolata
est in humilitate mea. Hoc in depressione
mea. Et ex eo quod legitur ysa. xl. ys
Consolamini quoniam completa est malicia eius,
dimissa est iniquitas eius. Ecce qualiter
miscet ibi deus bona malis, viz. com
pletionem malicie et dimissionem iniquitatis.
Interdum autem consolacionis verbum in aliquod
gaudium extenditur sicut in psalmo: In convertendo
dominus captivitatem Syon facti sumus sicut
consolati. Et postea: Tunc repletum est
gaudio os nostrum et cetera facti sumus
letantes. Et alibi: Secundum multitudinem dolorum meorum
in corde meo consolaciones tue letificaverunt
animam meam. Verissime ergo dixit qui
affectu qua ei resonat dulce promissiones
que admodum fiet solus eius qui amat

tudine aliqua sit contristatio cum modu
lacioes ei adhiberi solent et reparatrie
in inspectore sit et dicit quia meditacio eius
e diuina quia cont' perturbacione
malorum parat et confirmat velut in
genua bonorum quod eum auxilia
mittit quod consilia suggerit quod
quod utilitates temptationum reuele
at tot aie sit affliccte inquietis
sollicitudinibus parat ut q legit' prou
xxvij unguento et variis odoribus
delectatur cor et boni amici consi
liis aia dulcorat' fortassis aut 1
uno quis dicat quia solamen non
e in sollicitudinibus leuamine et de
solari maxime eum qui soli relicti sunt
a consolatoribus ut auxiliatoribus ut amicis
quia illius solius videt' proprii solamen
quibus ista ut aliquod horum deesse
velle talibus assiste consimiliter ouidit
quod utique facit spem de auxilio pro
eo insperato speciat verissime eos
consolari dicendus e et vera plenius
spem affert sic spualis deus auxilia
fore et spualiter venit in corda eorum
doceos consolandos et auxiliandos
illis 1 qr apte gliari sic deo gra
consolationis et dicit dns michi adiutor
et ego despiciam et c dm eum persto
ad auxiliandum u vide videbat' aut
sentire qui hoc dicebat sic et in eodem
vij° dicebat aliud in psona ecclesie tu
sedero in tenebris dns lux mea e
venit ergo electis suis in solatium cum
ab auxiliatoribus destituti sunt sicut
dicebat dauid ad eum tibi derelictus
est pauper orphano tu eris adiutor
Magna gloria dni venire ad consoland

desolatos adiuuandos alijs auxilijs
destitutos quod videns iustus e qui dixit
prouidebam dnm in conspectu meo
semper qm a dextris e michi ne co
mouear et stephanus prothomartir
in actibus aplorum vij dixit ecce video
celos apertos et ihm stantem a dextris
stantem dauid patrem adiuuare
etatem proprio similiter et ipse ysayas
dns ysa l. iuxta e qui iustificat
me quis contradicet michi Item
simul quis e aduersarius meus
accedat ad me ecce dns deus
auxiliator meus inde e illud
ipse e dns omnibus inuocantibus
eum 1 4ta affectiuum spei confortatio

R

R²

4ta filia spei
e confortacio

e h aut respecto ut diximus seu
respectu vnum quid eum inlicere i
firmissimare ad aliquid terribile
ut viderunt ut audierunt velud
in passionem spualem incidunt vires
corporis penitus amittentes que admodum
qui in passionem corporalem incidunt
vires corporis amittunt cont' quorum
defectum spualium spe dat deus ista
grauem confortacionis dehoc exempli
legitur daniel x° domine in visione
tua dissolute sunt compages mee
et nihil in me remansit virium et
post pauca rursum ergo tetigit me quasi
visio hominis et confortauit me et
dixit noli timere iterum et post pauca
loquere domine mi quia confortasti me
et dehoc adhebreos xij confortate
manus dissolutas et genua debilia
roborate Et xx hoc dicitur ad eosdem
ad dauit confortare et esto robustus
dehoc legitur ecclesiastici vij° Sapientia confortabit

tauit sapientem sup decem principes
dat aut vires tu repat ista gra
homi no aufert viz no ut in se fort
sed indeo ut possit dicere cu aplo
ii ad corinth xii Omnia possu in eo
qui me conforttat unde e illud
In deo meo transgrediar murum et i
ciuitatem ciuidunt me et nomine
dni quia vlts sum in eos ut vin
dicabor Et beatus martinus Ego
signo crucis no clipeo ptectus aut
galeam hostiu cuneos penetrabo
securus videtur aut ista gra ad spem
fortitudinis ptinet desiderio cuiqz
viribus vivis vires suas nobis
ministrat deus et hoc e quod dicit
aplus in xii ii ad cor Cum
infirmor tunc potens sum i cu immemet
ipo deficio tunc virtut auxilio spes
aut fort efficaior Si quis aut querat
quomodi affecto e ista quia confortacio
dicitur Respondemus quia ipa noiacoe
sua satis clare confortacio eni forti
ficacio e sicut eni albacio et albi
ficacio idem e sic fortificacio et for
tificacio uel et de ppc victorie paratos
quid eni timore sunt sucubendi vivi
bus cordis destituunt et se ipos dat
hostibus nichil eis rebellionis
opponentes Qui uo confortatur
adeo eciam deiecti atqz pstrati tam
viribus resumpt acius qua prius
pugnat et de hoc eccl. xlii melior
e iniquitas viri qua mulier bn
faciens iniquitas eni viri et viril
animus quia arcua animus spuale
virilem animu quocat et incitat q
hostem dyabolu pvocacio aut et contracio

[margin:] Capo

[margin:] C

verecundie interdum vires reddit
et auget vulnati animi Mulier
aut i mulieris animus vulnatus peior
ut eciam temptacoe pulsatus statim
deficit a viribus et si videt in
spasmum pmovet quemadmodum mulier
videns sanguine vulneris sui a
alicui stati stupet et velut spasmo
deficiens pauet et trepidat complo
dens manus suas ut allidens
eas ad genua sua vocifabit ut
vulgo dicit totu esse pditu totu
esse mortuu nullam sup esse spem
resurgendi ut euadendi facultatem
et sic h passo plurimos meos qui mag
nitudine ut multitudine peccatorum suorum
sudiosius considerantes i immensitatem
dni mie no attendunt Unde est
qz stupent atqz deficiunt in semetipsis
desperantes et de ppe mie dei vires
resumere nesciunt Ista eni con
fortacio seu fortificacio eadem e qz alia
noiatoe dicitur dicacio et dicit abacio
sine audacia sicut et contrariu viz
disfortacio exacacio dep Unpraime
exacacio et abacio que e volucias
et abacio qui e audencia dr Ex
acare eni dicit quis alicui siceptuos
ab eo aquo voluntatem eius auertit dr
et exquare cui animu a audenciam
ut infirmat ut minuit De ista co
fortacoe dicit illud Si ceciderit no
collidetur qui dns supponit manu
suam Somn et istud impulsus euersus
sum ut caderem et dns suscepit me
cadit eni et collidit cui nec causa
vires resurgendi atqz repugnandi
ulterius desperacoe subtrahit et tollit
cadenti misator deus manu sua

[margin:] C

[margin:] V.

P. supponit cui sic
collidit eu no pati

Supponit cui sit collidi cum non parit et manum et virtutem quam resurgere et repugnare audent opponat per spem quam ministrat sive apponit vires cum sive contra cum huius non nisi animi vel crassitatem sive audacie quam docuimus habet intelligimus quod cum dicit poeta in mensos adversus mens indecta capi intelligendum est. Eam contra magna quandoque defecisse hoc est cum succedit subcadit et subiectus prostratus iacet tunc cum non deficit ymmo plures prostratus fortius resurgens hostem fortius ipsa vincere subiciat et prosternit instar propugnatoris aut pugil qui ab adversario deiectus est et subiectus iacens fortius repugnare et obnititur donec ipsum subiciat et superior eo fiat. Vnde aut de huius laudibus loquitur in sequentibus viz intrantem de temptacionibus et repetenciis addidem premiet et illud satanas negat fecit indignatio ipsum indignatur cum plures viri sit mens repulsa temptacionis deiectum et a dyabolo turpiter victam et inde ad fortiora manum extendens adeunte diabolo vehementius ardescit propter quod dictum est ipsa lxiiij. Oriet in tenebris lux tua et tenebre tue erunt sicut meridies et Job xj quasi meridianus fulgor tibi consurget ad vesperum et cum consumptum te putaueris orieris ut lucifer.

Quarta affectio spei expectacio est ex qua scilicet diffinire spes expectacio futurorum bonorum et quia et bona contra expectat dicitur sicut psalmo xxij gemina gravissima expectacio prostrauit et quia habet autem sit in vi apprehensiva aut in motiva et vere omnino non induta predictis decabimus de futuris bonis et malis dicta species corporis hec spes in vi apprehensiua est sicut fides. Alio modo ista expectacio est contraria est timori desperacionis qua quis dampnatorum etiam sibi imminere timet absque ulla spe redemptionis vel liberacionis et quod desperacio expectacio future dampnacionis exclusio omnis adiutorio misericordie dei. Hic est ergo est qui sic dicit expectat dampnacionem futuram iam omnis auxilio abectus gaudiis et funibus peccatorum suorum ligatus die ac nocte trahi se videt ad infernale patibulum sive incendium. Sic econtrario expectacio expectacione spei videt se continue et duci adventu regni solum hic dicit expectans expectavit dominum et intendit michi. Cuius expectacionem dicit tenuisti manum dexteram meam et in voluntate tua deduxisti me per viam scilicet vite huius et tandem cum gloria suscepisti me. Propter quod dicitur sapientie x Iustum deduxit sapientia per vias rectas et ostendit ei regnum dei visione integra et dedit illi sciam sanctorum complete illuminacionis. Huius desiderii de qua dicitur in psalmo Hec recordatus sum et effudi super me animam meam quoniam transibo per viam scilicet veritatis in locum tabernaculi admirabilis usque ad domum dei. Ego inquit huius anima expecto dum sit michi in psalmo propterea est. Expecto inquam cum ut sponsum adulterorum scilicet viciorum et demonum et amplexus eorum respuens tamquam in quinta

2B

expectacionis Expecto eum ut dum
pnus qui reuertatur anupciis
ut cum venit et pulsauit siue per
mortem siue p aliqua tribulacionem
siue p interna visitacionem confestim ap
eriam ei expecto eum ut liberatore
et saluatorem nolens dare
manus hostibus siue blandientibus
siue impugnantibus sperans eum ipe
esse et ad liberacionem meam festinare
Expecto eum ut pontificem ut
sponsum meum cum processionali officio
et apparatu festino eum venientem
recepturus videlicet cum luminibus seu
lampadibus et aliis Expecto
eum ut regem militiam meam re
muneraturus et me tamquam fidelem ut
strenuum militem suum coronaturum
Expecto enim regnum decoris et dya
dema speciei de manu eius sicut legitur
Sapie v. Expecto eum omnia alia
contempnens immo vilipendens
et abhorrens Expecto inquam eum
ut totum et solum bonum meum quod in
futuro michi reseruatur nichil enim
hic inueni ut habere possum quo contentus
sim Quemadmodum dixisse quidem
senex dicitur Pmallio galensi et
interrogatus a deo quid expectaret
in via quadam sedens et expecto
inquit totum meum bonum quod adhuc
futurum venturum est / cogitauit autem
Pmallius ut se si iste senex et
decrepitus et in fine dierum suorum adhuc
expectat bonum suum quod totum ut
dicit venturum est quanto magis ego
iuuencula sperare et expectare possum
bonum michi venturum Et qui de ultra
de bono temporali solum intendebat.

pro secularis ergo de bono futuro
eterno nobis intendendum est / Et videtur
ista expectacio esse ipsa virtus longa
nimitatis sed elongamine ad quam superatur
et vincitur tedium longe expectacionis
dicitur longanimitas quidam enim adeo
breuem animum habent ut statim fieri sibi
velint quecumque adeo sperant Expecto
dum vindemiatorem ut vua non de
mata Expecto dum messorem
ut messis que quam nutrimenta sunt
ipe nouit Expecto regem meum
remuneratorem meum qui clamorem meum
intelligit intuetur et qui plene vicerit sit
non latebit eum non deficiet coronam
meam Expecto ut perterrim sine
stadii michi sperati quod eum pretero
non ignorabit deus quia sit dubit
michi brauium non dum tempus tamen
compleui non dum totum clamorem bonum
clamaui adhuc restat michi declamare
aliquid et decursum similiter perficiendum
ad aplicam perfectionem non dum peruenit
ad quam peruenisse se dicit in iiii° ii°
ad Phylipenses / Clara et miserabilis
animus propterea sit festinare de primo
Sic expresse dictum sit in Job vii°
quasi sicut mercenarii sic dies hominis
super terram qui sicut mercenarius expecta
sit et mitius donec opus compleuit
sic et mitius retribucionis donec
opus sive operacionem vite eterne co
mpleuit sic et mitius retribucionis
donec opus vel operacionem vite eterne
compleuit sicut expresse legitur in psalmo
exibit homo ad opus suum et
ad operacionem suam usque ad vesperam
per graciam festinet atque per opera

Homines scriptum est capitulo xxx Hodie
sanatur globus et vanus exponit de dibil
dicit homo Quod sanamur si quidem deo
quidquid bonum homo qui erga tempus
solucionis ipse deus praefixit scilicet diem
mortis et diem iudicii sanctissime
et gratissime ante tempus illud
primum debitum vel mortem expectat
Set in ipso ista exemplo apostoli plene
et intencio est et si enim cupiebat
dissolui et esse cum christo sicut ipse
met dicit in primo ad philippenses non tamen
prius hoc volebat aut poterat donec
magis ergo sanandus est quod Jacobus
dicit in v Patientes igitur estote
fratres usque ad aduentum domini ecce agricola
expectat preciosum fructum terre paciens
ferens donec recipiat temporaneum et
serotinum Amplius tu quid quod hec
agimus non fit nisi preparato loco nostri
ciborum et non fit nisi fabricato taber-
naculo et non fit nisi preparato hospicio
nostri ibidem sicut legitur Johannis xiiii In
omnibus nostris faciens loca unicuique
secundum meritum ipsius et secundum intellectum
predestinacionis ipsius / Prima assercio

Tertium
Plenitudo spei et habitatio

spei iocunditatis est que usualiter vocatur
gaudium spei et non dei nec sicut ex
extimore future dampnationis
atque desperatione future glorificacionis
oritur et sicut inexplicabilis sit et de
specie aliorum gaudiorum oritur ista iocun-
ditatis / Et declarat dicere omnia ista
Exultate iusti in domino et quod dicit
apostolus in v ad philippenses Gaudete
domino et iterum dico gaudete Et quod
de gaudio spei hoc intelligatur apparet
ex eo quod statim subiungit dominus
prope est Differt autem istud gaudium
ab eo gaudio quod viator secundo loco

intuetur fructus spei ut agricola vero quod
gaudium illud est expectata puritas
gustantis dei mercede gaudium illud
ubi est expectata futurice glorie statim
repromisse quare maximum quod illud
gaudium est sicut arra eterne mercedis
et sicut pocula future suauitatis
et sicut intelligi per ipsam dictum illud
Gustate et videte quoniam suauis est
dominus licet ex alio intellectu pertineat
ad donum sapiencie propter hoc dicit Augustinus
quia spes nostra magnitudinis videre solet
et propter hoc ipsum nuncius inferior vocatur
Quod gaudium solacium ipsi enim tote
spei est intrare ortum voluptatis et ortum
deliciarum scilicet paradisum celestem et inde
afferre odores ad exhortacionem et
conducendam amaritudinem aduersorum
ipsum ipsum est tamquam organa hec
est tamquam iubilaciones et tripudia
nulla nunc dicit vel suspendit aduersi-
tas propter hoc dictum est Inde sua
dauit dominus magnus sua et nocte de
aduersitate scilicet canticum eius subaudi
canticum eius propter hoc dictum est et
illud Cantabiles michi erant in
iustificacionibus tuis in loco peregrinationis
mee et illud Job Dominus qui dedit
in nocte carmina scilicet aduersitatis hec
tympanistria pure iubilatrix iocundi-
tatis gratie deducens et prosequens electos
velud sponsos ad celestes nupcias
et velud victores ad eterne vite
carmina Quod enim non solent ad
talia deduci absque tympanis et
tripudiis hic est figuratum De quo
dicitur xxxix Job Vnquid
eludabit collo equi hinnitum

debet ibi dr exultat audiet
hec e vox de quo dicitur ibi
tu audies buccina dicit vox
que e in leto gaudet sic eni
gaudet equi et tripudiat atque sive
put immittet confluxus audiet
sic et viri sancti quoad gaudio
gaudet tu bellum tribulationis ad
usum se confugere cognovit hec
e quod videt dicit luce xxi hiis
aut fieri incipientibus levate capita
vestra ubi greg exhilarate vestri
que utique exhilaratio seu gaudium
de appropinquacione vere redempcionis
e sicud ibidem dr dicetis quia
ipse est regnum dei alio tu mo
firmat adparatum ubi istud sicud
dicens misericordias pacis eni ve
at pisce cibus suavissimus tibi e
et lux istud gaudium non fit nisi dulc
venussimus et vivibra pomodica
torrent voluptatis quo pota dei
sunt nunc in regno celorum sancti tamen
magna refectio e hec et future
refectionis cauto fort atque securitas
Jam ergo pervenimus affectus spei
singulas lucis breviter et perstrictive

De Caritate

Post hec sequitur exequimur
laudes caritatis ims ruidi
tres partes et partes seu ramos
dicens ergo imprimis quia ultio
ta o ro adequi nominat tribus nomina
combinis vero gra domini nri ihu
xpi dilectio caritatis dei sit communicatio
sancti spiritus Item gra quod domini nri
ihu xpi quia et huius magisterium
recabi professus e in xv io
dicens hec est preceptum meum ut diligatis
invicem Et opera atque peam si

tria nomina caritatis R

suspulos suos acquisti voluit et
in xvij eiusd dicens Jam hec cogno
scet homines quia discipuli mei et
illam insuper maxima exhibuit
sicut ipsemet dicit in xv Io maiorem
at dilectorem meo hec quam ut diam suam
ponat quis pro amicis suis Unde et
nimiam caritatem vocat eam apostolus
in ii ad ephesios propter nimiam nequid
caritatem suam qua dilexit nos que
pro hec gra dicitur domini nri ihu xpi quia
quia tal at tanta gratis ab eodem
nobis impensa e et pillam semet
ipsum ipse nobis et pro nobis impendit
in nobis vero ipsa caritas qua deum et
que propter ipsum diligenda sunt prout
dignum et iustum e diligimus tribus
de causis gra dr Primo quia gratuite
dei bonitate ut dono eius exprimitur
tribuit nobis Secundum quia gratos nos
deo efficit Tertium quia gratis et
tanquam dono nostro facit omnia facere
de primo Aug g nisi dona dei nullum
e maius caritate De 2o idem
sola caritas discernit inter filios
regni et filios tenebrarum et item
Caritas e fons proprius bonorum cui
non communicat alienus De 3o apostolus
in xiiio prime ad corinthios omnis quecumque
sunt deformavit morte et non expressa
aut coniuncte hylarem enim datorem
diligit deus tunc enim est quia
quod non gratis hoc expressa fit
aut ex necessitate quia necessitas intelligitur
ut iam debitum aut cupiditas aut
timor expellit ergo dicebat apostolus
in xv prime ad corinthios gra dei et

fui id quod sum et gratia eius in me
vacua non fuit quod enim bonus et
sanctus erat quod aptus quod deo pla
cibilis et acceptus et iterum quod bona
et bene operatus soli deo gratie tribue
bat Verissime legitur dixisse gratia
per me gratus sum et acceptus deo
quandoque si placet per me grata sunt
ei et accepta omnia opera sua sine me
nullum eorum eidem placet sine me
non fuit ipsi quia nec servicium nec
obsequium dei dicendum est quod eidem
non placet ad alias eciam virtutes
omnes accedit dicit ipsa me grate
esse et omnis et grata opera vestra sine
me nichil gratie habent in conspectu dei
nec mirum cum ego gratia sim et nullus
alius sed meum est gratificare et
vos et opera vestra cum enim iusticia
reddis debitum quod exigitis cum
timor reddimus in tantum quod tibi
imminet tu spes omnibus quando
quod obtinere obtendis tu castitas
verus offendere possum vel abhominaris
sordes et spurcicias luxurie et ita
de aliis Ego libencius ego liberalius
omnia facio Ego totum recipio a datore
bonorum et totum ei redono quod quis enim
gratis impenditur donum est et propter hoc
sicut dono sic michi debetur redonacio
et sicut tributo sic michi debetur re
tribucio correlative enim dicuntur hec quia
ergo apud vos nichil donacionis
vel retribucionis sed apud me solam
michi soli debetur donacio et retribucio
in omnibus et ipse Si quid autem dei
in vobis inveniatur vel inventurum est
per me est Ego labem symoniace
pravitatis a me et meis totaliter abicio
et excludo Ubi enim ego sum ad
aditus ei non patet Ubi eque ego

non sum est eciam longe ipse spiritus sanctus
propter hoc gratuitatem donacionis et sue
caritate liberalitatis nomine suo michi
cedat Ipse enim est gratia in principiis et
in capite sed et gracior ego gratia nominor
Ego enim ipse signaculum ipsius sum
et ipsa impressio et sic facies est mea
ipsum et aliquid de donis eius plenius
cogitare Ego sum que ego maxime
assimilor quod caritas nominacionis sue
compressione addicat ipse enim et nominatur
et gratia et donum et amor et caritas
sic et ego licet incomparabiliter distanti
cum plenitudine Caritas non ipsius
in eo quod caritas est excellencius causis
sunt propter quas et caritas nominatur
Primo enim quia cara super pecuniam dei
carius habetur Unde et vulgariter galli
cana cherite et rectissime nominatur
2o quod pecuniam nobis ipsos caros
tenemus 3o quia promovet semper
sibi pecuniam caros tenemus Et pro
bicior caritas quia sine me non solum
vilis sed eciam vilissimus deus est
Ubi enim ego non sum in comparacione vili
deponitur deus Quid enim vilius
momentaneo lenocinio carnalis
voluptatis et tamen ubi ego non sum
pro illo deus despicitur sed et luto dei aes
temporalium quid vilius et tamen
avarus pro illo deum despicit Vilitati
autem sua terrene divicie omnes pedi
bus vestris natis calcande ymo con
culcande et supponende sunt conculcande
...
fortibus pedibus caedem Eas qui
si levare super pedes caros volumus
toto pondere obmittitur et ut sint in
infimo qua possunt virtute conatur
infirmus aut locis conculcacionis

non sum gratia caritati ipse spiritus sanctus

Caritas complet na spiritui sancto

Gratia dicitur caritas propter tria

Sine caritate deus fiet vilissimus

Omni[r] et preparati hominibus atque
carissimum precio modico in emi
gte deu desert quo vento quid
nichil e vilius sit deo nichil e
preciosius vel eque preciosum. Intende
aut quia non habet rem aliquam cara
quis qui eam dare vel dimittet
pro equali nec deum carere quam qui eum
dare vel dimittet pro equalenti sibi po
sset illi equalens invenire. Amplius
quanto minus valet deo id pro quo deus
deseritur tanto deus ab aliquo desertus
vilior habetur. Quia igitur omne aliud
adeo incomparabiliter minus valet in
comparabiliter deum vilem habet qui pro
quocunque alio illum dimittit. Ad modum
igitur quia in infinitum vilis est
deus ubi ego non sum dicit cari
tas. Amplius quanto minus eo
est id pro quo ipse deseritur tanto maior
ei contumelia irrogatur quoniam igitur
pro quocunque alio deseritur infinita ei
contumelia irrogatur. Ubi autem ego
non sum dicit caritas intento e abominabi
liuoi que habet. Amplius ubi ego
non sum fimus et stercora vilissima
paupertatem avide et studiose colli
guntur deus autem omnino negligitur
nec curatur. Ubi autem ego sum ipse
solus eligitur diligitur omnibusque preponitur
et omnia alia pro ipso dimittuntur
sic expresse legitur Can. viij. Si
dederit homo omnem substantiam domus
sue pro dilectione quasi nichil despi
ciet eam sed substantiam. Ego ergo
sum dicit caritas que deo suum
valorem suum sive enim me nullius
ger precii vel valoris. Et ego sola
novi et sola notum facio quantum

valeat et quantum super omnia valeat
quam absque ulla comparacione. Unde dicit
Jo. crisostomus in ij[a] prime. Quod si
quis diligit mundum non est caritas
patris in eo et hoc quam qui diligit
mundum indubitanter magis confirmat
mundum quare non diligit deum dilacie
que caritas est. Si enim caritas dei
esset in eo vilitas mundi esset in eadem
hoc est contempta mundi non enim possunt
comparantur caritas dei et amor
mundi sic dicit Jacobus iiij[o]. Quicunque
voluerit amicus esse seculi huius inimicus
dei constituitur. Isti sunt qui non separant
preciosum a vili et ideo veri estimatores
sunt ac deceptissimi mercatores
super me dicitur est dicit caritas Jere
xv. Si separaveris preciosum a vili
quasi os meum eris. Ego autem eam
sum qui separo preciosum deum a vili
hoc est a quocunque alio quod nec estim
acionem habet nec precium contulit pro hoc
quod ame expetat inimicus ut ex
torqueat ipsum ut michi preciosissimum
atque carissimum retineo nichil minus
me habere reputat nichil eo retento
atque servato me penitus perdidisse.
Ipse est preciosa margarita qua
inventa pro gaudio vendidit et contempsit
omnia sic ipse nec dicit Math. xiij.
Ipse est michi thesaurus absconditus
in agro sicut quesivimus sic in eadem
cuius legitur. Omnia michi vilescunt
pro ipso solus ipse michi preciosus
est. 2[m] Secundum illud quod tamen nob
nos ipsos efficit laudes cuius iste
sunt. Omnia laus cuius est
qua dicit quia soli possessoris

Omnia laus caritatis
est quia soli possessori
cuius sunt preciosa

mei preciosi fuit et nudus aeque dyabolo
invendibiles ymo invitabiles
de alys enim pu. x° ca. inmptorum
pro nichilo e. Et hoc e. quod pro nichilo
se dat. Quanq enim cupidus peccunias
et no obtinens cor suum dedit
pro nichilo et hoc e. ppetua qua
cupiuit quam no recipit.
Sit et luxuriosus qui voluptatem
carnis concupiscit et eo eam no
assequitur quia no vz cor suum sim
pro nichilo dat et adhuc modus sc sic
de alys. Vana ista cupientibus
et no obtinentibus quia corda eorum
pro nichilo sit dyabolus aut no aut
aliqua possessorum meorum dixit tantas
taxare dyabolus quia no hoc quod
afferre audeat. Quemadmodum enim
si pro massa auri vel pro magno precio
atque magnifico regno sepultura quis
afferat cuti massam illa aurea
vel regnum cum indignatione abeo
repellitur intrepide et perditur qui tam
6 vilia ptam prios offert quacumque
tuelam irrogauit sic et ipsi faciunt
dyabolo in aspectu enim suggestione temp-
tacionis dyabolus offert cordi eius
que comparat ad temporale vz vel
voluptatem vel peccunias vel aliquid
aliud quam ablacionem seu suggestionem
qui se ipsum carum hic cum indignatione
repellit sic fecit petrus oblacionem
symonis magi pecunia tua tecum
sit in perdicione Actuum viij c°.
Sit voluptas tua tecum sit in
perdicionem et adhuc modus de alys
intrepide wastatur aut et
contumeliam ei reddit. Quomodo

vilificacione sua et spuit in faciem
eius et clamat ei phy dyaboli
eo quod offerunt et quid hoc quemad-
modum si regina inclita falliciatur
de turpitudine agricole vilissimo
si se ipsam caram ac preciosam haberet
no solum cum indignatione ipsum repelleret
sed ipsum torqueri grauiter faceret sic
et dya. sicut qui est torquetur aut
dyabolus ira magna et indignatione
cum vilis repellitur erubescens et
dolens se victum esse torquetur
spiritaliter cum videt aliquem se torque-
rem propter quod suggestionem eius sine
taxacione despexit sustinuit et
indubitanter magna contumeliam sibi
facit qui tam viliter taxare se
videt et inde no vehementer irascitur
dyabolo sic taxati no longe inuitatio
ut vulgo dicitur. Hoc e. vilitatem ipsum
quius e. vendicioni sui ipsius qui
vel ad puncta sustinet se taxare
debet salomon pro. vj. Precium scorti
vix unius panis e. mulier autem
preciosam viri capit. Erat
unusquisque possessorum meus tanto
vilis carius sed qui tanto precio
emptum ab ipso deo in precio sic dicit
Apostolus i. cor vj. Empti
estis precio magno et petrus i. petri
primo. No corruptibilibus auro
et argento redempti estis. Avaricia
vero contra precie traditionem
credo augustinus dicenti et complenti mitti
ne tibi vilescas inquit appende
te ex precio quod pro te datum e. Et
audies ipse deus qui me creauit
tunc precium pro me dedit. Si quis
mus offertur quam ipsum deum qui

dignatus e esse ptiu mei no pin
audio ymo nec audire volo q si
quis alius tamen offerret ul offe
re posset nollem em precio dari
si em venalis essem p mitore
meo xpo deberet ipe cui me totu
debeo qua quicuqz alius dehat
Cuiqz absit ut pq qua fic me
emptu esse sanguine xpi me
ulterius exhiberem venalem

Q vilitas contra caritati: Sicut ergo caritati vilitas contra
e de qua dr ij quam viles facta
es nimis iterans vias tuas
Q vilescunt absqz caritate: sic em cara et vile contra sunt
sic caritas et vilitas Vnde si
legit laudibus caritatis apponent
suggilaciones et vituperia vilitatis
sic em caritas preciosos nos efficit
et caros nobis ut nichil nobis quod
dyabolus offerat preferamus et cuncta
contempnimus sic vilitas nos adeo
nobis viles efficit ut omnia que
dyabolus suggestiones nobis offert
magna aut preciosa reputemus
Et quibus eciam nos preferamus aut
3ᵃ ad laudem caritatis: quod caritas nos proximos caros efficit: saltem conferamus / 3º caritas nos
proximos efficit caros ut fratres ut
socios et hoc affectu facit eos
nobis caros ita ut caruores habeamus
eos corporibus nostris non solum verbis
sic dicit Joh in iij pᵃ c Si xpus
posuit pro nobis animam suam et nos debemus
pro fratribus animas ponere Ideo Greg
Qui non dat fratribus pecuniam suam
quando datur e pro illis animam suam vita
Ideo Aug multi dolent plus
de morte passeris unius quam de morte
passeris ipse sic pulchrior atqz carior
Nota: quam de morte hominis unius cari aut
proximi hendi sunt speciali non carentes

qua prosperitate multa laborat equum
fres corporalis infirmitatis ul aliud q
fm corpus incomodi patiuntur pene
inconsolabiliter dolent et lugent sup eos
Cum autem spiritualiter affligitur scilicet cu
ardent ul ira ul odio ut libidine
qui ardores sunt omni ardore febrili
pmaiores nichil ul pene nichil
paciuntur sup huiusmodi affligentibus
eorum multa peccatorum ut ipsam morte
anime dicit et pene insensibili corde
audiunt de proximis multam corporu
et mortem aut egritudines quasi proximu — Nota caritatem
cum dolore et luctu miserabile audiunt
plangentes et illacrimantes gementes
et ingemiscentes Sed et si forte amicus
asinum perdiderit condolent vehementer Si
aut animam nec curant unde sic dicit
beatus Bernhardus Asinum perdit — R
et tot sunt perquisitores ad pendit
et nullus e qui recogitet Et ut ad
unum dicamus vere nichil vilius e
apud aliquos animabus proximorum
Licet magis et spirituales habentur quam
carius e qui animam proximi pro precio
biblie sue redimeret qui illam daret
ut illam a pecto mortis liberaret
et sic super dicamus ipsa stercora
litteralia prelatorum spectat tot habent
studiosissimos atqz avidissimos
collectores / Anime vero multis
peccatorum prostrate et pene ubiqz iacentes
tot paucissimos habent qui curat
si ceciderint iumentum vel si asinus
in via ceciderit Ve tot sunt relevatores
quoniam propter vites Si ceciderit
anima in via mortis negligitur ut stercus — †
et quod deterius e contemptui
et dampnacioni spiritualiter conculcatur
sic dicit pᵃ ponens eos ut stercus

torie et Je^s x^o et videt mortiuu[m]
hominis quasi sterq[ui]lin[i]um Vt autem vel
saltem non sternentibus vilioris
dic habeant si viderimus fr[atr]em i[n]
No^a infirmitatem corporali et tribu[lationem] corp[or]
alem suine non valentem miseria
bili dolemus sup[er] eum et dicemus
eciam dico vel tr[ist]es sunt dico
p[ro]pter quam tribu[lationem] non accipit c[or]p[us] [illegible]
corpus quartum equi dolet Quid est o miser
corpus humanu[m] nisi equus vel
asinus sp[irit]us sessor et quid sp[irit]us
nisi sessor et rector corporis asino
et equo ita compatimini sessorem atq[ue]
rectorem o[mn]ino negligentes Quid
e[st] quoq[ue] vulnus in corpore nisi
foramen in veste sicut dicit Judas
in ep[isto]la sua carnis maculatam
tunicam et Ap[oc]ali[psis] i vj c[apitul]o [illegible]
Non enim cupimus expoliari s[ed]
sup[er]vestiri Vesti compatimini dolore
pone inco[n]solabili vesti inqua[m] fracte
et ip[su]m fr[atr]em vestitum non curas
vulnus Amplius quid e[st] vulnus i[n]
corpore nisi ruina vel fissura i[n]
tabernaculo corpus enim non est nisi
tabernaculu[m] mutatur in eo sp[iritu]s
sic docet petrus in j^a c[apitul]o Certus
velox est tabernaculi mei depositio
mors etiam Quid e[st] mors corporis
nisi ruina tabernaculi istius
Quanta igitur dementia est tanto
opere curare ruinam vel fissuram
in tabernaculo luteo et in stabilitate
atq[ue] mutatione in eo non attendere
tantum equi et luteo ruinam tabu
aculi mirabiliter expauescis et
ruina equi et mutantis ope
ratur negligis Manifestum est
igitur ex his quia luteo homines

non fr[atr]es veraciter diligunt s[ed] s[e]c[un]d[u]m
equos aut asinos vestes et taberna
cula sic dicimus quinde app[are]t quod
ipse est quo posito ponitur quo remoto
removetur sicut aut hiis s[cilicet] equo
et asino veste seu tunica tabernaculo
corporis post quod delatio et remota
removetur morte enim corporis ex
tinguitur ablatis transeuntibus cara
nescit Vnde vergo dicit qui mor
tuus est amicus non est Dicit
ergo sancta caritas non in humana
sunt ut sermo corporaliter vel adverum
vel non curare s[ed] ordinata sunt ut
in p[ri]mis animi corpore diligant et
maiore 2° corpora 3° corporalia
quidq[ue] bona corporis nullus enim
in bonis sermonis i[n] amatum proterea
s[ed] que vilia et vilipenda sunt
cara non h[ab]eo sicut que preciosa sunt
et cara habenda non vilipendo ergo
astissima atq[ue] verissima estimatio
preciosorum et vilium et maxime hominum
qui non aliud sermo ut sicut eius
inponens quam debes non enim p[ro]p[ter] ma
descendi sunt quam ipse sic non enim
descendendo vel dimittendo est proximus
nisi cum eius societas aut cohabitatio
deum nobis aufferat sic nisi insimul
audit qui malorum cohabitatio facile
corrumpunt ibi sicut dubio recedere
est in fir[m]itas ab hominibus humanis
preterea etiam caritatis officia illis
subtrahenda Quare cum mali sunt
sacerdotes inuenis requirat ut
audiat confessor inmediate nunc confessiones
audeat sic subtrahere se et relinquere
eam aliqui confessori p[ro]p[ter] periculum
ipsum et hoc ne amittat deum
sunt et alii cautius melius et officii

Caritas iustissima estimatio rerum et maxime hominum

No^a lucq[ue] sacerdos inmediate audiat confessor inmediate confiteri cautius audeat [illegible]

caritat subtrahenda sunt proximis
propter illud prela sicut xpus posuit
aiam suam pro fratribus ut ipse met
dicit Jo 10° Dic vidi facile
esse et sit sicera sicut facio carioris
cum officio proximis aliis et sibi
in vice qua lacte in vite eorum sicut
dicit apostolus de se ipso ii cor 12° ad
cor ego aut libentissime impendam
et super impendar ego ipse pro animabus
vestris Dicitur aut caritas dei vocat
ista et gratia ut quia dei donum est
ut quia ea carere qui deus / Tercia

R.
Tercia vocatio
caritat quae dicitur vocatio
Spiritus sancti

eius vocatio est qua caritas Spiritus
sancti vocat non solum quod ea caritate
ipse Spiritus sanctus dicitur quia sic eo
dicit vivit sed quia omnia hec
est bona spiritualia et temporalia omnia
facit illis in quibus est sicut legitur
act 4° Erat illis omnia communia
hec est unio et societas de qua
Jo primo 1° ut vos societatem
habeatis nobiscum et societas vera sit
cum patre et filio eius Jhesu xpo
antiquum proverbium erat amicorum omnia
communia Unde tu quando pauper dicitur
cum eo amicus aliquis dives tunc quo
aut iste pauper ille dives / Certe
omnino non est qui principes fecit nos

P.

Caritas capit
receptacula omnium bonorum

Verissime ergo dicit Gregorius ista
gratiam contractionis in ea omnia sunt
magna dei fortuna In omnibus dei
membris omnes negociatores michi
lucratur hoc est quod princeps ego
sum omnium illorum et socius sicut
dicit David de se ipso particeps ego
sum omnium timentium te et custodiendum
mandata tua / nemo enim
dubitat de socijs negociatoribus
quin quilibet eorum et omnibus negociet

et singulis et ego / et qui omnibus
et singulis lucratur et prodest hoc
est lucrum hec omnibus et singulis
et detrimentum quod vulgo dicitur prelacia
tota aut vita spiritualis horum que
vita gratie est negociacio quod est sicut
docet veritas in parabola evangelij
Mt 13 Simile est regnum celorum
homini negociatori querenti bonas
margaritas et cetera de xpo in parabola
de talentis Similiter et luce xpo
ubi expresse dicit negociamini
dum venio / Merito ergo non
solum dives sed ditissima sum
que tot habeo negociatores michi
tot et tanta lucrantes viz plurimas
divicias gratie et glorie statim ubi
video bona palmatum fieri
alicui dico potentem ibi gratiam ut
vulgo dicitur et statim efficior particeps

P.

lucri illius quod bona ut video
et audio fieri tot bona meritoria
sicut tot bona palmatas audio
ut video sicut omnino enim bono tempore
qui quod operatur meretur michi
regnum celorum qui tunc sunt et erunt
sunt qui bona operantur et operarij mei
sunt omnium enim operum illorum ego particeps
sum tu audio psallere ad
matutinale servicium in vita tercia
gratias ago deo / et gloriam quia in ea
hora sic surgere operarios meos
adoperandum michi hoc est adorandum
venire dissipare corda et corpora
sua affirmandum et ipsas dei laudes
et ipsas devociones laudandas
semina enim mea sunt ut dicit Augustinus
quod bonum facimus communiter et adedificandum
ad edificandum michi celeste palacium sic
eos operarios surgere omni enim bono
ope edificatur operati et per quo
ipsum opus sit audio psallere

R

In alia etiam et simili de omnibus
singulis pulsacionibus fieri audio-
net [illegible] ipsi sunt pro laudibus meis
et gloria sed de omnibus illis quos
ad bona facienda surgere illa hora
credo / Quamvis autem deum quem
quod laudant advocati mei sunt. tam
enim meam apud deum agunt. cordibus
enim quibus psalmodiis cantionibus
lectionibus non solum tamquam [illegible]
aguntur coram deo sed etiam singulorum
fidelium / Quanta michi igitur fi-
ducia esse debet quod feliciter agatur
causa mea quam tot et tanti advocati
tamquam gratis allegant coram deo
Quis enim ergo potest equaliter vel
similiter gloriari michi cui tot et tanti
tamquam divites atque prudentes
negociatores mercantur pro me lucra-
tur tot et tanti operarii omne genus
bonorum operum operantur cum tamen
tot et tanti advocati allegant
et ut paucis magna et mira
de laudibus meis dicam quod
bone lacrime oculorum suorum effluunt
super peccata mea defluunt in quantum
ut eorum ardores extingat ut
sordes eorum deluat et super cor
meum cadunt ut illud compunctum
urget et fervdent[?] quot cilicia
et alie aspere vestes corpora suorum
arment cordi meo se affricant
ut eius abstergat rubiginem ut
illud deprimat atque plandificent[?]
quod vel fustes vel virge vel fla-
gella corpora suorum [illegible] per-
cutiunt peccata mea fustigat et conte-
rit quot elemosine de manibus
suorum exeunt tot lapides in hostes
meos iaciuntur et lapidant eos
quod magis suorum ad rogandum aliquos
supplicibus extenduntur tot manibus

implentur celestes thesauri mei
Manus enim pauperum ut dicit Augustinus
xpo sunt gazophilatium quodcumque
aliquis [illegible] pro xpo dimittitur
ut contempnuntur melius michi
reponuntur thesauri / Quod si
dixerit quis quod ista gratitas vel
societas eque vel plus dampnosa
est quam fructuosa quia et si multi
desidiis lucrantur aut bone operantur
bona sunt et alii innumerabiles qui
omnia perdunt et dissipant [illegible] aut
perditio est et dissipatio sit et com-
munio quare maior perditio et dissipa-
tio quam lucrum cum plures et for-
tiores sunt perditores et dissipa-
tores quam lucratores et bonorum
operatores / In quo respondeo quod pietas R°
vel compassio que pro me est suffi-
cienter [illegible] Ista enim que dis-
destructa et perdita ad eam pertinet
et pro eius sunt porcio legitima
bona enim michi retinui omnia et
mea illa facio mala aut ipsa sibi
retinuit Michi specialiter fuit factum
[illegible] caritatis hec est eukaristia
[illegible] ipsum nomine [illegible] indicat sunt
enim [illegible] saluberrimos effectus [illegible]
et [illegible] Ego sum vita non mors
et [illegible] cantare [illegible] qui
[illegible] tanti sacramenti in ipso
et tu ipsa recipit / Quia [illegible] ego
gratitas spiritus [illegible] sum Maxime
quod [illegible] contrarietas est [illegible]
de [illegible] quare appetitus [illegible]
taneitas contrarietas est sit enim
[illegible] adpprium sit gratitas
adpropietatem quia igitur [illegible]
[illegible] contrarietas aut michi est
contraria [illegible] et appetitus contra-
[illegible] et idem sit contrarietas et

[illegible] est contrarietas et appetitas

R

et proprietarietatis quare ea comparatum
et esse appetarum idem est comprehen-
tare igitur verissime cogitati
sunt et haec proprietatis est amor
privatus omne dicit beatus Augustinus ecce
fundamentum Babilonie civitatis et
vocat illum amorem sui et dicit quod
iste amor crescit usque ad contemptum
dei / cogitationes autem meas et laudabiles

mala cogitacionis et appetitus

manifesta sunt / mala vero cogitacionis
tacemus sit in comparatus appetitus
et ille solus de quo Salomon Ecclesiastes
x° Ve soli quia cum ceciderit non
habet sublevatorem se omnibus omnibus
prefert se ipsum preferat qui se plus
contatorum dividit ab aliis / Ego
facio unumquemque possessorem meum civi-
tatem mea sit legitur / prius xxiiij
frater qui adiuvat a fratre quasi civitas
firma propter me dictus est / Ipse enim
est in mille et mille nigerorum
fortissimus quoniam omnium pugnatorum
meorum uno unoque pugnat / totus
eorum exercitus pro me et propter me Et
propter hoc quasi terribilis ut acies
castrorum vj° tribulis ut castrorum acies

Q

ordinata quemadmodum omnibus membro
bus se coniuncti congaudent omnia et
male se coniuncti condolet quemadmodum
unusquisque pugnat / omnia sit sic
et de toto corpore sue exercitus eorum
Ego sicut desiderat pluvia donorum
et graciarum expando pallium meum
uno vas meum vix cor omne quod
possideo adeo dilato adeo quod in omnes
eorum extendo ut ne una stilla
pluvie istius vas meum effugiat /
Quicquid omne datum optimum et
omne donum perfectum desursum est de-
scendens a patre luminum / pus aut cuiusque cor-
descendat / sic cor quod possideo dico et
quidquid omni boni cuiuslibet aliorum sit
unicuique possessorum meorum pro me sit
sit iam fructus / Ego cor omne
quod possideo ortum deliciarum facio
et paradisum celestem / Omne lignum
pulchrum visu et adaptandum suave
hoc est unicuique eorum virtutem et
graciarum speciositate atque varietate
decoro et fructu bonorum operum perfecte
meorum quod possideo in ligno et
planto et in illo gesto in corde eorum
hominis in fructu et adolescentes eorum
atque cordialiter diligimus / Idem

T

dico de bonis graciarum atque virtuti-
bus quia ubicumque eas ut audiam
ut credam esse cordi possessorum mei
eas in ligno et ut meas eas diligo
quidquid aut plantatum est terra
mea mihi fructificat / Quare
omnes electi velud de bonis propriis
ac nobiles omnia dona graciarum
magis cordis possideo sicut plantata
mihi fructificant / Ve igitur raptoribus
istarum divitiarum mearum / sit enim si
unum excluditis et sustulit a corde
meo avelli permitterem quod non
aliud est quam separari a me ita ut
eum diligere desinerem unam nobi-
lem arborem et preciosam ab agro meo
avelli permitterem / Sic qui nullum
eorum diligit ut qui ceterorum illorum
sit diligere desinit / porta deliciarum
cor suum vastam solitudinem facit
et hoc est quoniam qui diligit unum dilec-
tionem caritate diligit omnes et
qui unumquemque non diligit / sic nimirum
omnino non diligit quia dilectione que
derelicta uno amisso sit a corde suo non

omnes cuiuscumque sit. Ex quo apparet quam
preciosum sit vel unum hominem vinculo
caritatis mortali vel unum quemcumque
ille sit non diligere. Sine me dicit ista
quicumque me non habet ex caritate
a capite Christo et corpore Christi mistico
separatus est. Mitte ergo omnes arbores
fructificat omnes agri plenam quibus
benedixit Dominus fruges ferunt. Quod
si quis dicat quia habet iusticiam
superne vitam a spiritualibus sic dicit Augustinus
ut cum gitant aliqua bono gerent ipse
et sua dicit ita nunc ego computare omnia
mea toti esse stercora quare nichil michi
relinquitur tu omnia mea duce mecum
gerem. Video quod dedo et gitando illa
possideo atque retineo. Retinendo
non illa amittorem. Hoc enim est
privilegium et munus a spiritualium donorum
quod dando retinetur et ex in illa
plicatur. Licet enim de sola sapientia
hoc dixerit quia quod sapientia est
nobilissimus ille thesaurus que
distributa suscipit incrementum et
avaro dedignatur possessorem nisi
publicetur elabitur. Sic et de amore
maxime est quia qui non dat amorem
ipsum non habet amare enim non aliud
est quam amorem dare quia igitur
qui non amat amorem non habet.
Manifestum est quod qui amorem non
dat amorem non habet qui autem retinere
vult ipsum non dat ipsum ergo nec habet.
Sunt enim dona gratuita et virtutes
ut luna et splendores quorum si quis
retinere conaretur extinguet sic se
habet non solum de donis gratuitis atque
virtutibus sed eciam de operibus caritatis
propter quod dicit Gregorius quod virtus aut
proficit aut deficit. Ecce ipse autem de

amore dei dicit quod non est ociosus
in omelia de penthecoste. Sine me ergo
mortuus est quicumque me non habet
sic dicit Iohannes in iii° prime. Qui non
diligit manet in morte. Qui igitur
me non habet mortuus est et caritatis
ut diximus. Caritas nodus dicitur
qua nodatur amor et hoc est cum
eius nodus et in omnibus nota.
Manifestum autem quia amor et quedam
unitas sive unio amat et amatum
propter quod et vinculum amor ipse dicitur
de quo Apostolus in iii° ad Colossenses super omnia autem caritatem
habete quod est vinculum perfectionis.
Unum igitur fit amans et amatum
colligata seu colligatione spirituali.
Quemadmodum dicitur corpora corporali
ligatura seu vinculo colligata ut
arctam et propriam et eciam ipsum corpus
alii propter quod dicit Augustinus insigillare
cenem avaricie preciosus ubi unum
cum eo a quo nunc ego separari vincitur
enim se huius ligatura seu vinculo
se ligatos temporalibus et propter hoc
eius passiones corporis patiuntur quasi
in ipsis. Unde dicit avarus se destructum
cum eius temporalia destruuntur et
degradatum cum eius vinea degradata
est et combustum cum eius domus
combusta est propter huius unionem seu ligacionem
amoris. Unde Dionisius
in ierarchia sua vocat amorem
totalem destinacionem amantis in amatum
hoc est totalem fluxum sive raptum
quo amans fluit vel rapitur in amatum
cum omnibus suis. Et hoc sic perfecte

Dubium

Nota de Caritate]

Dicitur nodus et caritas quia est quasi vinculum

v
prima laus amoris
est quod facit amatum
delectabile

2a gloria quia facit
esse amatum

sunt amatores et vehementes omnia
enim quodammodo quod quis amat
sibi trahit et inpellit amor id est
amatum / Huius ergo domini seu gratie
inquantum amor est prima virtus et
laus est quod delectabile atque iocundum
facit per amatum quantumcumque amatum
vel molestum sit et si informis
amaverit dulcis et delectabilis est
2a laus et virtus eius est quod quicquid
tetigerit suum facit amatum quod
nullum ignorat tunc enim maximum sit
quia verum amatorem et quicquid eius
sunt facit amati perfectus amor non
videt quantum ergo hoc facit tunc verius
hoc efficiat quod inde maximum est
quia bona et mala eorum quos amamus
nostra sunt proportione qua superius perstituti
sumus / non autem ita est si honorem enim
bona et mala nostra computate et
semper sunt eorum quos diligimus quanto
diligimus vel diligimur / Quanto
autem plus diligetur minus diligitur
sicut dicit apostolus de se in xiim ii
cor. licet plus vos diligens
minus diligar / Hoc est quod dicit
dominus Josue primo Quemcumque locum
calcaverit vestigium pedis vestri vestrum
erit / et alia litera habet quemcumque locum
tetigerit pes vester vester erit / Vere
autem dicit Augustinus Amor est qui
si verus est dicitur caritas / si non cupiditas
dicitur cupiditas / Manifestum autem
quicquid tangit amor noster nostrum est
per modum predictum / facillima igitur est
nobis acquisicio omnium bonorum duplex
quam tactu ea attingimus et nostra
facimus Merito igitur pauper est qui

nec tangere curat spirituales divitias
tali tactu non est igitur mirabunda paupertas
quam hominibus qui nec tangere
volunt hoc est amare divitias spirituales / Tercio ille
Iste amor est velud accipiter rapacissimus sicut accipiter
rapacitate nullum volatile effugit
bona enim spiritualia seu virtutes sive
opera si sunt recta / volucres sunt
spirituales in sublime celorum volantes
et usque ad conspectum altissime dominationis
volantes iste accipiter statim ubi
vise vel audite fuerint capiuntur et
rapiuntur et hoc illud ut dicimus
constitutive cor enim huius amore perditum
tunc omne bonum statim ubi vel videt
vel audivit amat / Et per hoc suum
facit illud Mirus est sicut cuius est
huius accipiter omnes preda non nobilissima
est nisi volat ad eum in summis
et unde omnia ea que huius sunt
huius volatum atque rapacitatem nec
ipse deus effugit aut evadit licet
enim sit sicut Quam omnibus nobilibus
nobilior est sapiens et qui ascendit
super cherubim et volavit super pennas
ventorum / tamen iste accipiter cum eo
sequitur et comprehendit et ligatum tenet
et tradit possessori suo sicut ipse met
testatur prov. viii° c. Ego diligentes me
diligo qui enim diligit vinculo amoris
ligatus est et traditus amato sicut ligatus
quantumcumque enim longe sit deus a te
iuxta quod dicitur est longe a peccatoribus
salus tu statim ubi amaveris primo
quam cito ipsum amatis eum capis
et tenes / Iste amor est vinculum
quo deus solus tenet et possidet
cor hominum per hoc vinculum eius se

A

tradit ut illud teat et possideat Alio
qui i fine hot nec tenet ipm nec
possidet deus possone patissita eius
accepta qui ergo recipit hot vinctum
deu se ipo spoliat Si uo aliquid op
contu cupit amet illi se promiculu
amor possidendu se iam tradidit
et tenendu quemadmodu solet tradi
equus uel asinus ei aquo possidendu
e Ex quo appz quanta miseria sit
aliquid amare contra deu illi eni
et dyabolo se legatu tradit qui sit
amat Iste amor e impedimento
visionis sapientie et ppe hot si phus
dicit Deo quodammo uel equiparat
eos in quibus est id e amatores
dei Amiti eni inquantu amiti
pares sunt ut r bucem pegpuntia
relati ppe quod et ipa vitas dicit
Jo xv Jam no dicam vos seruos
et pq pauca Vos aut dixi amicos
Iste amor ipse est spus adoptionis
filiorum in quo clamamus Abba pater
sicut legitur Ro viij Est eni
iste amor qui adoptionis hoc est
filiacio spualis qua vere filij dei
pgratz sunt inqbz ipe e Hec est
germanitas siue fraternitas spualis
sive nato sive cognato sicut legitur
eccli iiij filij sapie eccia iustorum iustorum
et natio illorum obedia et dilectio
Sicut amore fres aplos et alios
electos vocat dei filios Jo xx Va
de ad fres meos et dic eis Vad
ascendo ad prem meu et prem
vrm et ut vobis spuales dicam
Iste amor dicit ego su radix

virisita de qua quicquid no procedit vanus
arduus est sicut testatur Greg nichil
est viriditatis ramus boni opis nisi
de radice processit caritatis Ego sum radix
sapie que nuq concidit sicut legitur
sapie vij et pre ad cor pmi Caritas
nuq excidit Ego honorabilis
sapia sicut legitur eccii pmo dilecto
dei honorabil sapia Ego sum ignis
que dei filius venit mitte in terram
sicut ipe dicit Luce xij Ignem veni
mitte in terra et quid volo nisi ut
accendatur De hoc igne no incongrue
eius intelli quod legitur trenis igne
misit in ossibus meis et erudiuit
me Ego ignis illuminans atqz splen
difficans et ad splendore et ne pulch
tudinis quidq in me eff arsit
pducens sicut dicit Greg no ful
gebit ad insplendore et ne pulch
tudinis nisi in officina arserit caritatis
Ego ignis purificans et exuriens
ad psem omnes alieue mixture
spurciciam a corde in quo sum ex
purgans sicut dicit ps Igne me ex
amasti et no e i venta in me i
iquitas Ego sum vital calor quo
extincto nichil vite qui relinquitur
sicut sup ondimus exemplo fine caritate
positis Qui no diligit manet i
morte Ego calor disgregans et ab
i nicem separans et heagenea no
em corpalia pacior adherere et
misceri spualibus quanto Exquo
manifestum e qd amor mundi frigus
uel frigiditas e que tam diuisa
ut sunt corpalia ista et nectens quam
aggregat et adunat nulla eni mag
diuisa sunt qua carnales delicie et
diuicie ad metens quanas que th

ita eos aglutinat et adherere facit
ut membra sua ea reputet et etiam
dicit non erubescat de gratia aut
et furatio aut molendino cupierit
dicit avari hoc est melius membrum
quod ego habeam Ego oleum letitie
quo ipse repletus deus unctus principibus
suis et non solum agnovit sed etiam
notari voluit repletus Ego oleum
admedicamenta morborum spiritualium
alleviandos dolores caritas adeo
dicens cibos bonorum operum sine me enim
nec suavitas est cibus nec solamen
seu levamen doloribus caritas nec sapor
nec suavitas bonorum operum cibi misericordie
enim sunt sine me et si enim ut dicit
Aug. bonum sit quod fit non tamen bene
fit quod sine caritate fit Ego oleum
sanctum quo inunguntur ac efficiuntur veri
ac sancti dei sacerdotes sine me enim
nec sanitas est nec sanctitas Ego
sum vinculum sive decoctio de omnibus sicut
legitur Joh. ii Sicut enim amor
mundanus atque carnalis hominibus
excecat eos quos arripuit ita
ut ipsi que amat non cognoscat
Ita ego quos vinco et omnibus alluo
propter hoc dicitur vulgari proverbio Si quis
amat bertham lunam dicit ei adeo
enim excecat amor mundanus atque
carnalis ut sterrora temporalium
divitias nobilius reputari faciat
et preclaras nec solum intus excecat
amor humani sed ut foris Ubi etiam
Si quis deformissimam mulierem
amet videtur ei speciosa et si in
gerrima est videtur ei saltem fusca
hec autem vel excecatio est vel saltem
cecitas. ¶ Causa autem inhac est
quia mundana atque carnalia tenebre
sunt apud id quod est vere ac solum
insufficiencia anima et quasi pulvis et terra
in retro in spiritu Unde quanto se sufficit
se in verterit vel inhesserint insuffi
cientie tanto magis illa obtenebrat
vel excecat Spiritualia vero sunt lux
et lumen apud illud et quanto se subdunt
aut intimius in eo fuerint tanto plus
illud illuminant quantoque plus pluribus
illorum apud eam sunt tanto plures
lucis vel plura lumina erunt apud illam
hec autem unde manifestum est quia elon
gacio ab hiis que mundi et carnis
sunt me tenuis sufficienciam facit appropinquare
ad illuminationem sunt quemadmodum elongatio
a tenebris et appropinquatio ad spiritualia
appropinquatio est ad lumen et ad primum et
purissimum lumen propter quod legitur in psalmo
Accedite ad eum et illuminamini Ego
sum unctio qua consecrat reges et sacerdotes
constituens sine me enim solam nomen regis
regnat et veri reges ac rectores
non sunt ac suorum sine me enim fuerint
sunt nequissimi tutores Ego sum fons
plenitudinis et habundantie ubi omnium
bonorum propter quod Aug. Ubi caritas
est quid est quod non possit possesse Ubi
non habetur non est quid est quod possit
prodesse Ego fons pronus bonorum ut
dicit Aug. cui non quitat alienis
Ego sum vita virtutum ut dicit propheta
de vita contemplativa sine me enim
omnes mortue sunt et sic superius
est Ego vestis nuptialis sine qua
a nuptiali convivio eiicitur quicumque
intraverit presumpserit sicut legitur Math.
xxii Ego stola prima atque propria
que filio prodigo revertenti
de regione dissimilitudinis a patre suo
precipitur Luce xv Ego sum tunica
talaris vel polimita sanctitate

aoi e oleu letitie

dote enim operat

dote fons plenitudinis

fons proprius bonorum

vita vi

vestis nuptialis

stola prima

fragrans qua fragravit tunica Joseph
gen xxxvii Et ut breviter de laudibus
meis multa et magna at multa non tamen
omnia dicam / Ego sum in elementis ignis
nunquam decidens aut descendens in
gemmis carbunculus ardentissimus ac
rutilantissimus in coloribus rubor
Christi sanguine tanquam de sanguine
murices expressus / Christi enim passio
ut ait Beatus Bernhardus amorem
ignivit et inflammavit intimus et exigit
duos ignes / Ego sum precepti primum
et caritas bis unde quod duo manda-
ta diligendi deum et diligendi proximum
vel propter duas causas diligendi deum videlicet
quia creavit et quia recreavit ar-
dens velut illo amore sanguine tincta
Ego sum in liquoribus oleum in arbori-
bus oliva in vestibus scarlatum tabis
infusa vel sol in planetis in floribus
rosa vel lilium flammeum in metallis
aurum ignitum in vestibus militaribus
pallium atque capa alata / Palium
qua posteriora pallium continent opus
vel anteriora vinculo corporis spiritualia
et cetera in supplicantibus totum
operit omnia in nuda et crube
scientia sicut dicit Salomon prius primo Virum
usque deducta operit caritas et Jacobi
v Caritas operit multitudinem
peccatorum Ego sum in membris pes
quo solo via mandatorum dei currit
pure me igitur in expedita ambulare
mittitur quicunque aliquid de dei man-
datis adimplere aggreditur Ego
in mensuris spiritualibus latitudo / Ca-
nare spiritualis latitudine cui qui me
non habet. Ego in prelatibus prelatorum
vel ut imperator in ecclesia sicut abbas

vel opus admirande omni mensura ut in
civitate omnia sunt apud eos in quibus sum
Ego sum in ministris camerarius omnia
venire faciens omnibus et ea facultate
qua possunt divinitus quidam facientes
Ego sum in dispensatoribus donorum
distributor omnia distribuenda retinens
ita ut ipsum apud quem sum precipue me
imprimit dono et dimitte omnia que
aufers sunt / Ego prima et maxima
largitas que nunc mutatur vel inquinatur
quod mihi tamen instar domus
dei celestis ordino et dispono / Ubi
enim et gratia dispensatorem optimum
ipsum enim deum et dominum collator ego
dedi sicut legitur in viii ad Romanos qui
proprio filio suo non pepercit sed pro nobis
omnibus tradidit illum / Ego sum
instrumentum per vehiculum currus
quo melius currit Ego sum currus
quo melius raptus est Helias sicut
legitur iiii° Regum ii° Ego sum radix
ex qua dependet tota lex et prophete
sicut legitur Matthei xxii Ego sum finis
ad quem tendit tota lex sicut legitur i
ad Thimotheum i Finis precepti caritas
Ego sum plenitudo legis sicut legitur
ad Romanos xiii plenitudo legis est dilectio
et adequatur vero omnis lex in uno
sermone impletur propterea dimittuntur
peccata sicut legitur Luce vii Dimissa sunt
ei peccata multa quoniam dilexit multum / Ego
super omnes laudibus mandante sunt suggil-
latores gravissimi mei quod est odium dile-
et aliud inimici mei qui est cupiditas
sive amor temporalium / Quid plura
lege apostolum in xiii i ad Corinthios et in-
venies quod totum se infudit in laudes
meas lege primas canonicas canonicam
Johannis et assequitur tibi quod dico dicit
Gregorius quia omne quod loquitur caritate

Igne vaporat et decolat In lege xxiii
et xxv cap(itulo) Jos(ue) et leges ciuiles
quia contemptorem meum solum sedat
ibi dicit hic oblitus hoc contemptu
meum ut deleget vivere / Deinde
e schola eius infirmos et maxime
prime cum sint discipuli eius qui
tamquam ut de schola eius sint sicut ipse
met testatur dicens in eius … xiiii
In hoc cognoscent omnes quod / Ego
de alienis laboribus sine lucror mer-
cedem et lucrum proprium dum inde gaudeo
sicut dicit Aug(ustinus) Vis … mercedem
de alieno opere gaude inde et mercedem
tibi inde composuisti solus aut nobilissimum
commercium nichil dare et mercedem
ut lucrum recipere ymo de alieno labore
duplicem mercedem accipe gaudebis enim
gaudium recipe e ergo hic dum de
alieno labore gaudio prima mercede
… gaudium hic recipio et secundam in
futuro teste Aug(ustino) expecto propter hoc ymmo
quod mei sunt alieni labores et alie-
na lucra evidenter probans / Certum enim est
quia gaudium quibus est cibus et potus
e spiritualis atque refectio cordis / Quid
igitur de fructibus seu operibus bono-
rum … michi gaude quantum volo quocumque
invito et tamen dicente ergo … michi
inde comedere et bibere quantum volo quantumque
invito ut contradicente quae mei sunt
omnes enim fructus de quibus sum in mensa
alterius possum comedere quantum et quando et
quotiens volo quocumque invito contradicente
procul dubio mei sunt / Ego sum fur
fidelissimus atque iustissimus et innocen-
tissimus qui omnia bona aliena clam
rapio mea facio et acquiro …
cum illa atque inde gaudendo … fructibus
illis quorum sunt clam illa rapio mea
facio et acquiro nulli molesta vel

Amor de alieno … eadem rapit

Nota dicit mercedem recipiunt qui alieno labore gaudent

Amor est fidelis fur et innocens

dampnosa sunt furta mea ymo utilia
et lucrata non propter hoc aut minus habent
aliquis aut … bona sua seu ca-
mo et more meo rapuero et furata
sua sine detrimento bona possidencium illa
rapio / Et de illis dicior cum multo fructu
et lucro eorum Cum enim illa per modum
dictum possideo sine dampnacionem eorum hoc
hic vero duplicatur eis quia prius non
nisi in ipsis illa possidebant nunc autem in
semetipsis et in me illa possident Sic
vere boni i. bonorum amator sibi fiat
laborat multum mendicatus hospitatum
et … rogatus … ut
eos colligat et afficiat sibi in bonis
suis michi non crescit labor iste vel
mendicacio nec est michi necessarius
consortem atque participem omnium bonorum
que viri sancti possident me facio et
hoc eius … et hoc … prohibe-
ut … non valentibus quare
maius est ubi ego non sum paupertate
mendicatam esse et labore mendicacionis
… assumere ubi ego sum omnia affluere
facio propria et aliena / Ego sum … minus
sine immensissima hic est intacta moneta
cuius ymago sum illius / et per me de mo-
net sit super dicit Aug(ustinus) Amor
enim alieni boni qui vere bonitas est
super animas sanctorum deo applaudit tunc eius
… de ipse ipsum et tunc le-
sit bonitas pura in ipsis eius omnia sta
bonitatibus et talis est / Ego de alienis
bonis tot premia …
ut puto quod eidem laudes et gratiarum
acciones et benedicciones deo reddo / hoc
… est meum hoc dignitatis et potestatis
ut de omnibus bonis ubicumque sunt
et cuiuscumque sunt premia mea et
donaciones … facere possum / Ego sum

Nota …

Nota 6

Amor est immensus

R

debitu quod semp solutu semp detinet
debitore sic dicit Aug' sup verbu illud
apli nemini q(ui)cq(uam) debeat nisi ut inv(ic)em dili
gat(is) Ergo sic debitu quo reddito red
dut(ur) omia debita / et nihil furti vel
rapine remanz apud reddente et
quo no reddito totu furtu aut rapina
e quidq(ui)d e apud ipm Qui eni no
reddit deo et p(ro)ximo suo amore
debitu fur e et latro et cetera Qui
Ergo sic censu(m) et redditu(m) que
deus in otiu corde sibi et p(ro)ximis
reddendu constituit et licet iudeis
viz veteris leg(is) decimas redditus
vel census assignare debit sic legit(ur)
xxiiij levit' et vij dut(eronomii) / Heu q(uo)
fures et latrones h(abe)t unusquisq(ue)
virm qui censu istu vel redditu no
deo nos reddiderunt [illegible] tamen et de
ceteris redd(er)e vellent consiliu meu
e ut consiliu bo(no)rum h(ab)eremus de sub
tract(ione) et detract(ione) amittend(is) Heu
quia de furto isto pene nemo co
fitetur et nemo qui inde faciat
restituco(nem) / Ergo vinculu quo solo
alligari potuit deus fort(is) et potens
in p(re)cio Alligatu iniqua ante
p(ontificem) et ante pilatu ad columpna
p(er)totus nudus ferrum esse aut
aereu no posse ex toto illo ferro
aut ~~aereo~~ aereo fabricatu cathena
quib(us) vel ligavit vel tene potuiss(et)
Ergo sola sic eu alligare potuit et
tene Ergo vinclum quo solo trahi
potuit de celo in mundo usq(ue) ad nos
et p(ro)p(ri)am miseriam et n(ost)ram morte
p(ro)p(ri)as et clavos dei filius
p(ro) me adhuc trahit(ur) a diligetib(us)
se quotiens eu indigne et a ipm

venire voluit / Pone solam gladiu
dei deu(m) scilicet ire in vinclis suis Ita
eni solz dei inherentibus de amatorib(us)
suis Unde hec ypm in vinclis glorio
numquam l e quide estimare se deu
tere in vinculis vel eu vinctu tene
tenebat eu loth vinctu hoc vinclo
cu ei diceret dns i genesis xix
no potes ibi quidq(ua)m facere donec
inde exieris ppt quod dixit
ysa adeu [illegible] no e qui consurg(at)
et teneat te tenet aut eu vinctu que
ipse etia similiter vinctu tenuit sic
ipse met testat(ur) p(ro)v(erbiorum) viij c(apitulo) ego
diligentes me diligo / ac si diceret
quos hoc vinclo vinctos teneo
similiter et ipsi me vinctu tenent
Ergo funiculus triplex qui difficile
rumpit(ur) de quo legit(ur) eccl(esiaste)s iiij
velut eni ex tribus cordellis conectitur
quorum primus p(ro)cedit ex abundancia
nature qua bo(nu)m nature largior
2us ex beneficencia g(rati)e qua bona g(rati)e
tribuit / 3 c ex beneficencia g(lori)e qua
bona g(lori)e tribuit ipso qui et in ugi
et vivaci memoria replicem istam
beneficencias creator et materias
[illegible] extrahat cordellos istos / Et
unde nectat funiculum istu triplicem
vel ex mia sola bonitate [illegible]
isti cordelli dixit mulier fortis
qui fusu apprehenderat [illegible] alio
mirabili artificio extrahitur de
divine bonitatis illius in largitate
bonoru naturaliu erga nos deinde
bonoru gratuitoru / 3o bonoru glorie
put dignu et iustu e cogitatur
sunt isti cordelli aliis modis
[illegible] in venire / ppt istos cordellos

reddere debitu [illegible] solvit debita

Amor e vinculum [illegible]

Amor e funicles [illegible] qui ex [illegible] cordis conecti(tur)

Non solum familiaris sed etiam familia-
ris et vnicus amator Osee xi Vbi dicit
deus in funiculis Adam traham eos
in vinculis caritatis Ego sum funi-
culus et vinculum quo solo extrahi-
tur quilibet peccator de lacu miserie et de
luto fecis quo solo trahitur de culpa
ad gratiam et de gracia ad gloriam
Per me solum dei filius traxit ad se
omnia et per me alta exaltatus est
sicut ipse dicit Joh Ego si exaltatus
fuero a terra omnia traham ad me
ipsum per me enim solum ad altum
crucis tractus est et in ea eleuatus
neque enim vnquam traxit nec tractus
est nisi per me Similiter nos aliquis
traxit pater nisi per me Quare
manifestum est quod nemo venit ad ipsum
deum nisi per me Ego via excellen-
tissima sicut testatur apostolus in j Cor xii
capitulo ad Cor. Et adhuc excellenciorem
viam vobis demonstro Ego in do-
mo dei celestis dispensator pote-
tissima omnium bonorum in manu mea
etiam ipsum regem et deum celorum
ipsum enim dedi et de quibus volui
et volo hoc enim et ipse pater testatur
Joh iii Sic deus dilexit mundum
ut vnigenitum suum daret et ipso
filio in vltio [illegible] qui dedit
semetipsum pro nobis [illegible] aut vere dedit
ex me dedit et per me [illegible]
enim suum ipsum iam deo bonum ama-
to illius omnibus enim amatus per me
amat et per me quasi principaliter
familiaris tenetur et possidet ab
amato ut supra dixi Ego sum
plenum ius et possessionis dominica adeo

bonis in potestate omnem illum apud quem
fuero ut illum pleno iure amati ipsius
faciam ita ut in omnes eius vsum
ipsum transferam propter hoc ipsum regem
celorum et deum dedi quando quidem
precium redempcionis sicut in ipso de
redempcione misit deus [illegible] suo
sacrificium reconciliacionis sicut [illegible]
fuit ysa. liii oblatus est quia ipse
voluit et [illegible] quanto magis
sanguis christi qui per spiritum sanctum semet
ipsum obtulit immaculatum deo
et antidotum sanacionis sicut in
eodem ysa. c. legitur Vere
langwores nostros ipse tulit et
dolores nostros ipse portauit et in e
petre [illegible] eius liuore sanati
sumus in [illegible] [illegible] sicut
legitur [illegible] [illegible] [illegible]
te vitas eius et alibi [illegible]
exprobrancium tibi [illegible] super me
[illegible] et [illegible] refeccionis sicut
ipse met dicit Joh vi qui mandu-
cat carnem meam et bibit meum san-
guinem ille manet in me et ego
in eo et item qui manducat me
me viuit propter me [illegible]
[illegible] [illegible] apud [illegible]
[illegible] impugnatore dyabolice
debellacionis [illegible] quod dicitur
Dominus fortis dominus potens in prelio
vbi [illegible] illo [illegible] prelio quo
peccatores [illegible] debellare et
illarum tyrannide [illegible] vincebat
[illegible] [illegible] aut apostolus
[illegible] [illegible] [illegible] principatus
et potestates traduxit confidenter

palam triumphare illos in semetipso
ductus aut simul hoc e de officio ad
vocationis et de officio propugnationis
ipse met loquitur ysa lxiij Ego sum
qui loquor iusticiam propugnator ut ad
vocatus et propugnator sum ad salu
andum Dedi eum hominem qui inpoti
ficem et in sacrificium sanctificationis
et de pontificatu latius legitur in
vij et ix ad hebreos per totum / De
sacramento ad notum est omnibus fi
delibus quod misterio altaris ipse met
sacramentum est quo sacratur et
sanctificatur digne ipsum recipientes
Dedi ipsum in fedus pacis ad deum
pacificationis sicut legitur expresse
ysa lxij Dedi te in fedus populi
mei propter quod et percussus est que
admodum percuti solet gladio vel morte
vel apud barbaros vel in qua sub
morte firmabat inter eos pax
aut amicicia propter quod deus pater
dicit eidem liij propter scelus populi
mei percussi eum Sed quid in hijs
in moror non est enim donacionis
quo ego in eo usus non sum / Dedi
enim eum in pignus humane assecura
cionis propter quod dicit Augustinus ipse est
pignus certissimum tue redemptionis
Et si legeris ysa diligenter
venies multos alios modos dona
cionis sicut hos similes ubi dicit Ecce
testem populis dedi eum ducem ac
preceptorem gentibus / Longum esset
enumerare solos modos qui apud
eundem prophetam leguntur sicut quod datur
est in lapidem angularem in funda
mento tocius ecclesie dei sed istos
non curavi ut liqueat deinde

possessorem et usum que habeo in eo et
qui me glorificat / adeo enim ipsum
possideo ut qui in me manet in eo
maneat et ipse in eo sicut dicit Joh
in epistola ja Ex meo plenus fit sicut
dicit Augustinus quo alio quam deo
plenus est qui caritate plenus est /
Ego sum ignis quo omne sacrificium
coquitur et quo omnis victima salitur
sicut legitur Marci ixo Omnis igne salietur
victima sine me igitur et cruda et
insulsa sunt sacrificia Ego ignis qui
semper in altari dei semper ardere precipi
ebatur hoc est in corde humano Ita enim
dicit deus in leuitico Ignis in altari
meo semper ardebit Ego sum ignis quo
totum celum et omnium celestium miliciarum
exercitus ardent et hoc non incomputabile
sine pondus sed ultra omnem admiratorem
huius sicut ait Greg de apostolis quia
primo dei amorem perniciter ac
cenderunt frigore mortifero mortui ex
titerunt ac gelidi quos ego non
calefacio / Decet me loqui laudes meas
soror mea pietas cuius laudes etiam
mee sunt / Omnia enim ut supra dixi bona
mea facio benivolentissima racione
supra et omnia bona in partem meam
et uis (?) asseruit ut supra dixi et

Dicit ergo pietas loquar laudes
meas sine invidia aut detractione
benivolencie cui nec in
mee sororis
invidie est collateralis nec detrahendi
cui eius bona omnia sunt et omnibus
gracia comitiva in ipsa est / Dicam igitur
quia mala potero mea sunt et cum
uis meo asseruit sicut bona et in uis
et in partem sororis mee benivolencie
per gracionis / Quod si dixerit quis
ergo in infernus dampnati sunt (?)
quoniam quam miserantis non est malus

q̄ ador est ignis vita placiti (?)

Sicut hortatur sanctus (?) sororem suam ut loquatur laudes suas sicut pietate

Infirmus e dili[illegible] cum malis sed [illegible]

Immo valde bonus et multum diligendus
ut dicitur. Primo quia carcer est domus
regie et regalis palacii opus regi
regum. Carcer enim pars est domus
regie valde necessaria, ubi enim fures
et latrones raptores et omnes alii
malefactores vincti et compediti detinentur
et artissime custodiuntur
ne alijs ulterius noceant. Secunda causa
quia formido est que vulgo dicitur
espauentacula deterrens eos qui
male agere vellent, ne illud opere
impleant timorem similem eius
incutiens et cohibens manum non
aut tam cito. Manet enim in hominibus
quibus sit aut ambo procedi
voluntas et sequeretur opus si spes non esset
impunitatis. Sic est ut vulgo dicitur
espauentacula malum. Quemadmodum de ribaldis
dicitur de patibulo quod vulgo gibetum
dicitur. Sic enim ipsi ribaldi licet
irrisorie ipsum nominant, scilicet espauentacula
timidum, quod vulgo malucsone
vocatur. Sic est barbualdus qui puerulis
terrorem inducitur et de quo matres
et nutrices pueris minantur quod eos
devoret si fecerint hoc vel illud. Barbu-
aldus enim vulgari gallicano dicitur figura
vel pictura terribilis qua matres
et nutrices utuntur parvulos deterrendos. Quartus infernus igitur sit infernus
quantum homini advertendum eum
a malo. Manifestum est per hoc quod
igitur de causa diligendus. Tertia causa
quia invisibiles predones et cacodemones
terrore suo compellit et ipsa peccata
de cordibus eorum expellit. Sicut legitur
Ecclesiastici primo: Timor domini expellit
peccatum. Quemadmodum et magni etiam
timore concito et magnis clamoribus
cantatur (?) mittendum, sic predones a (?)
dore carnalium et secularium desideriorum
plerumque liberantur sicut supra ostendimus
in laudibus timoris. Quarta causa
est quod infernus diligendus est
medicina saluans (?) febres carnalium
et secularium desideriorum extinguens
et expurgans. Si quis autem
dicat quod ex precedenti causa diligendus
est ut medicina preservativa et ex
hac in qua sumus ut medicina cura-
tiva non inconveniens hoc diceret.
Quinta autem causa propter quam diligendus est
hec quia omnes dei iniurias et contumelias
vindicat et deum de omnibus
inimicis suis. Non est ergo diligendus
solum ex amore iustitie (?) ...
et bonus ... omnes malos et
vindicet sed etiam ex amore fructuosissimo
quo deus diligitur. Si quis enim
regem aliquem diligeret vere summum
illum qui omnes iniurias et contumelias
eius vindicaret et de omnibus
inimicis eius perfecte ulcisceretur non
solum diligeret sed carissimum haberet quia
igitur infernus ... dei summus est
multo ab amicis dei diligendus est.
Apparet igitur quod exposuit (?) in non
me sed magis ad fervorem meam
benivolenciam infernum pertinere. Et
si dixerit quis quia mala divina
homine pertinet. Et quia misericordia
est eius qui in tanta miseria positus
sit. Respondeo quod non remittenda (?) enim
est misericordia et fortasse precepta misericordie
in vi Luce. Ubi dictum est estote
misericordes sicut pater vester celestis
misericors est. Quibus ergo pater misericordiarum
non miseretur, mihi non
non est miserendum quod dico de malis
damnatorum salva pace eorum
qui dicunt suffragia prodesse damnatis.

Nota 2m

R 3a

Nota 3a

Nota 5a

Nota: non fortasse pertinet ad ... et ad amorem

Dubium

Responsio

Nota

Nota quod ... non sufficit ... natura

mala ergo hominum mala mea sunt
sive sint mala penarum sive culparum
sit enim favor mea benivolencia
tuus e bonorum sunt et ego gaudeo suc-
malorum et in eis sunt vera mala
omnia. Quod est nunc mirabilia
mea plenius mirorum quod de malis
aliorum ego bona sum et pomerum meo
ubi gra de aliorum sordibus ego
munda sum et meis lavor lacrimarum
faciens optime quod ipse peccatores sunt
sicut dicitur in psalmo Emere tamquam pane
manducabunt ubi dicit Gregorius
quia omnes ille peccatores sunt cibus
eius reliquie sunt mecum ardoris
alterius concupiscentiis carnis
oculorum et mundi quasi exurat fob
in nono prime et de peccatore legitur in ii
pape ignis est cor eius ipsi ergo
peccatores michi ministrant cibos. Ergo
aut cor compassionis super effuso
et admisteo et sic lacrimas lacrimia
confiteor inquibus assidue vereor. Non
exigitur mirum si munda sum ex sor-
dibus eorum quia cibus michi sunt
et propter hoc acumen falsedo et
amaritudo lacrime de vulneribus
eorum vulneribus meis sanitatem prebent
ministrat enim michi quadam vinum
copulacionis quod est lacrime compassi-
onis quod de illius per compassionem
fundo videlicet lugeo super ea vulneribus
meis sanitate propter hoc ipsum pravo
Cor enim meum liquor lacrimis in
primis infunditur et repletur non
solum ipsa veritate sed etiam maxime
quia sicut apud deum vulnerum meorum
meorum sanitatem attestate michi

veritate ait v. Beati misericordes quia
ipsi misericordiam consequantur sicut sic hoc de aliis
infirmitatibus. Quis enim tunc
firmus per compassionem infirmorum sicut
faciebat apostolus i cor xi. dicitur ii
tunc fortis sum et potens efficior
sicut de se ipso ipse testatur. Et quanto
magis sum infirmior tanto magis
fortis efficior quod michi evidenter probatur
quia magnitudo et vehemencia operacionis
indubitabile testimonium est magnitudinis
et fortitudinis non solum mee sed etiam
augetur aliorum virtus quia virtus
infirmato huius sibi compassionis
ipsa operacio mea et proprius fons mei
vivus aut emanacio est quanto maior
vehemencior quod fuit tanto maiorem
ac fortiorem me indicat effectum
statim. De meo de superbia eorum ego
humilior et qualiter de omni corrupcione
ipsorum et vicio puritas et munera michi
accrescunt et hoc est quod lacrimia lacrimia
lacrimarum tanto apud me redundat
et copiosior acucior amaior ablu-
cio et purificacio aptior quanto
vita hominum seu peccatorum michi ut visa
ut audita fuit impurior atque corruptor
Hec enim est natura mea mira-
bilis. Hec et mirifica virtus ut quanto
infectius magis multiplicatur impuritas
atque corrupcio tanto aqua ista fontis
mei videlicet aqua lacrimarum copiosior
exuberet nemo enim dubitat quin
pia corda tanto lacrimis compassionis
uberius affluant quanto peccatorum
mala magis habundare ut conspiciunt
ut etiam audiunt. Ergo de paupertate

De infirmitate

De corruptitate et corruptione sive puritate et munditia corrupta

De paupertate dicam

aliorum dicor paupertate in qua
spirituali magis inde enim crescunt
divicie mee ymo michi accrescunt
divicie namque mee compassiones
sunt fletus et lacrime divicie meis
presentes future aut sunt consolaciones
et risus sicut ipsa veritas testatur ait
v. Beati qui lugent quoniam ipsi con
solabuntur et luce vj° Beati qui nunc
lugent quoniam videbitis Cumque per volu
ntatem ipse divicie sunt presentia meritorum et
futura premia / presentia aut merita sunt
cum ipse operaciones eius sunt gre
mai in est quia de paupertate aliorum
ego dicor / Inde enim crescunt divicie
mee tam presentes quam future Ergo
maior est quia de miseria aliorum ego
mereor et de dampnacione ego pre
mior quia ipsa dampnacio racionabilis
auget michi meritum pro quod premi
et premium Sic et de stulticia aliorum
ego sapientior Sic dum enim proximos
meos stulte agere conspicio perspicio
ut audio inde ego sapienter ut sapie
ntius ago Qui enim suscipit ceteros
sapiens est ut legitur prima xij Ego
aut cum stulte eos agere video eas
in meo compassionis suscipio Ego
de perdicione aliorum lucror eo mo
do quo iam dixi quia inde crescunt
divicie mee Ego enim in diversis
libris in diversis sic solummodo perde
re et merces suas male ven
diderunt et peccatores corporum lucra
mea sunt sicut iam exposui Ego
sola salvo antiqua illa sermonem
vulgare qua dicitur quis lucratur
quidam in rati in ratores predunt michi
negotiatur ad lucrum deoque in

instrumentum negotiat detrimentum Non
enim parvum lucrum est dolor compassionis
et luctus que michi pro eis derivantur
atque peccatoribus super me stant quantum
aut valeat cuique pij sunt / novit
sapientissimus deus qui pro eis dat
consolaciones eternas et risum inter
abilem ut supra audivimus / Ego solo
porto onera aliorum et deo sola impleo pro
legem Christi impleto ista que sola diffi
cultatem habere videntur quod enim facit
pro mea benivolencia cantando bonum
pro et aliis largiendo non solum leve
est sed eciam jocundum atque suavissimum nichil
est quam dare condigum fit neque
beatius ut omnium creatorum onera por
tare quid habeat difficultatis aut mole
stie eciam dolor in me compassionis
et luctus evidenter ostendit / Hoc aut
est unum de mirabilibus meis quia quanto
maiora et plura honera onera porto tanto
velocius curro ipsa enim pietas onerum
honor non solum mea vehemens ambu
lacio est sed eciam cursus et in una quoque
virtute similiter sic quoque unicuique enim
vehemens operacio cursus eius quanto
est intensior sunt tanto cursus illius
velocior non enim aliter virtutes ambu
lant ut nos pedes nisi operando nec alij
sunt passus ut eorum ut tibi nisi opera
ciones quorum augere ut intendere
operaciones quia igitur ambulacio fortissima
cursus est ingressibilibus incitabilibus / hoc legi
manifestum est quia operacio fortissima
aut intensiva augentur virtutis cursus
eius est sive habent illam / Est et aliud
de mirabilibus meis maior cursus
quia quanto plura et graviora onera honeris
porto tanto minus onerata sum quare qui illi
nulla est equior omnibus portat hoc
est qui peccatoribus in nullo comparavit

omnium peccatis se onerat

pietas
implet
legem
Christi

pietas
plus oneris
tanto
velocius
currit

plus
tanto
onus

Divitiis cum multis dampnacione premiatur

de stulticia fit sapiencior

de perdicione lucratur

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Omnium peccatis se onerat et pena eorum
natus ponderibus premitur / non
cum frustra dicat spiritus sanctus dilectus
dum per Amos vii° quia nichil
compatiebatur super contritione Joseph ob-
lata cum non compassionis nisi compa-
ssio impenditur / nichil peccatur quare
manifestum est cum omnibus peccatoribus
compatiendum sit qui autem compatitur
omnium peccatis oneratur et
qui minus compatitur minus se exonerat /
et qui amplius compatitur amplius
se exonerat cum igitur onera portare omnia
aliorum compati / sic manifestum est quod
dixi quia quanto plura et graviora
onera quod porto tanto minus onerata
sunt quare onerando ego me exonero /
Ex quo etiam aliud bonum michi
provenit ut pupam vocem dati et
accepti hoc est cum Guidone que est iustitia
spiritualis verbum ut dicit Augustinus / Omnia
enim mea peccata ab omnibus electis
quare manifestum est me mirabiliter
exonerari per quod peccatorum onerum
dum unusquisque eorum non portet
nisi pondus unum peccati de omnibus
omnibus meis vix tantundem michi
portandum remaneret / Omnes igitur
peccatores portaverit onerum meorum
ideo quia omnium et bonorum sunt et
malorum omnia sunt quantum michi datur
per compassionem porto sequitur et ex-
hoc aliud non minus mirabile quia
quanto mala aliorum michi magis assu-
mo magis quam mea facio tanto ab eis
magis nuda magis liberatus magis quam
in primis remaneo / De ipsis spe-
ciebus quibusdam qui non solum onera
portare sed ipsa magis fratribus onera
imponere deportando studiosissime

tenerit eos singillatim rogatos ut
adiuvent eos deportando onera sua
hoc est de ipsis quamvis ipsa onera de-
ponere deponere et solum quaerens illa
apponere intollerabiliter laborat / medi-
tationes orationes et alia suffragia ab eis
/ qui ea que ut pro semetipsos deberent
consolare vix sufficiunt / quod homines
fere pene importunos orationes / Amplius
onerare conantur ut semetipsos exo-
nerent cum officium meum sit ymmo
beati solum omnia debueris aliorum assumere
et ipsis apponere sicut dicit apostolus
in vi ad Galatas / Alter alterius onera
portate et sic adimplebitis legem Christi
et ipse deus ipsius omnia peccatorum nostrorum
in ligno crucis portavit / sicut dicit Petrus
in ii° i° / peccata nostra pertulit in corpore
suo super lignum quoniam igitur non legem
Christi nisi testimonio apostoli sed contrariam legem
antichristi implere vult et ipsi non
Christiani sed antichristiani eo et si cum
orationes et alia suffragia aliorum
petenda sunt / ut pote necessaria ac
saluberrima non tamen ita orandi
sunt spiritualibus suffragiis ut iam
susceptis officiorum suorum omnibus
et illis non sufficiat / Cum enim
religiosis tanta multitudine psalmorum
et psalmodiarum corpora sue professiones
officio onerati sunt ut spiritualia suffragia
nisi pauca aut multa petentibus
possint impendere sine detrimento aliorum
quia ipsi cum modestia multa et com-
passione aliorum petenda sunt aliorum
fratrum suffragia sua videlicet ita ut
nec se ipsos ultra modum gravent
neque alios quorum debitores sunt
talium fiat aliquod eis detrimentum
Dicam autem inter hoc aliud mirabile

Aliud mirabile pietatis non
petendo optinere quam alii petunt

R

Compatientibus compatiuntur onera peccatorum

Omnium omnia portat ab omnibus peccata

Aliud mirabile quando mala aliorum assumo liberior maneo

quia non petendo propter dictas causas
sic ordines huiusmodi suffragia illa ego
obtineo et hoc est quia propter christum dum
illa dimitto credendo sic propter ipsum fratribus
propter dictas causas / quia igitur quidi-
misit agrum propter christum centuplum
hic recipiet et in futuro vitam eternam
sic ipse dicit / multotiens renuo quanto
fortius ista suffragia non amittit
qui ea propter christum et ex compassione fratrum
sic dimittit / Ego inquit pietas non
alia suffragia mendico immo mea
tota largitate impendo / non onera
mea humeris alienis impono immo
econtrario aliena onera mendico ut
ea portem peccata a fratribus peto quicumque
bona habet eis dimitto bona et
merita peticio mea quia a fratribus
ut de peccatis largiari procuro et
si posset fieri ut totum ea michi tribuat
peto et cum dare nolit furor ea
et rapio multis eum resistentibus
et eis invitis atque renitentibus
peccata eorum michi assumo et humeris
meis portanda impono / Sed eo-
modo quo populi dominus ea portare
me docuit quod est dolendo luge-
do precibus orando elemosinas faciendo
et operum possessorum mihi disciplinis
pro malibus affligendo / Hoc etiam docuit ve-
ram fructum peccatorum a quibus humeri
mei nunquam vacant / In hoc enim
vestigia christi dum sequor qui
bona nostra nobis omnia dimittendo
mala nostra sibi assumpsit quatenus
docuit et factus fuit et hec est saluberrima
pietas qua deus vulgo fecisset
hoc autem quis homo qui bonum habet
et tamen qui sua sunt impetet ista solo

pietas quomodo aliena onera portat

que sit pietas vera

querere non quis bona aliena sibi dari
et quitari studiosissime petit et
mala eorum eis omnino relinquit Insuper
et mala sua in onera peccatorum fratribus
dare et quitare satissime bona sua
absque ulla diminucione sibi retinere
volentes et hec est dyabolica societas
nullus enim ab eo neque est inter dyabolos
qui non habet aliquid homini faceret libenter
vero qui non aliquid homini mala sua
libenter dare et de bonis eius si
quid posset libenter minueret vel aufferret
de bonis vero quecumque habet nulli homini
aliquid libenter impertiret ubi gratia
de astucia sua / de scientia quia hec eminen-
tissima et aliis bonis naturalibus
sunt que sic lesa sunt et obtenebrata
in eo per maliciam non tamen penitus
extincta Et huiusmodi verba audiens
visus sum nos memini vidisse cum
dotibus nostris agere et conservet
Ego sum comes omnium defectorum teste
Ambrosio / Ego sum qui corono semine
duas messes colligo sicut testatur
apostolus in iiij° ad thimotheum Pietas
habet promissionem vite que nunc est et
future / Ego sum que ad omnia valeo
sic ipse met sibi contestatur Pietas
ad omnia valet / Ego sum qua ipse deus
prefuit et pelegit omnibus sacrificiis
in vj° osee misericordiam volo et non
sacrificium Ego sum cuius rivulis ex
fructibus uniuscuiusque ex operibus
omnesque fontes mei rivulus elemosina
est que animam a morte liberat et
non sinit ire in tenebras sicut legitur
in thobie iiij° ... ipsa est receptio

que sit dyabolica societas

pietas ... comes ...

pietas duas facit messes ...

elemosina apostolus ... laus ...

vinculaque peccatorum sicut legitur Prov. xiij
Ipsa est redemptio iniquitatum et peccato-
rum sicut legitur Daniel iiij Ipsa est
custos gratie sicut legitur Eccl. xxix
Ipsa est sicut sacculus petrus nostre
redemptionis sicut ibidem legitur hiis
verbis Elemosina viri quasi sacculus
cum ipso et gratiam hominis quasi pu-
pillam oculi conservabit Ipsa prote-
git super omne scutum et pugnat contra
bellatorem suo super omnem lanceam
contra inimicum suum sicut ibidem legitur
hiis verbis Super scutum potentis
et super lanceam adversus inimi-
cum pugnabit Ipsa est dissolvens
glaciem peccatorum sicut legitur Eccl.
iij Unde dicit etiam sicut aqua
extinguit ignem sic elemosina
extinguit peccatum Ipsa est qui mundat
omnia sicut testatur ipsa veritas Luce
xj Quod superest date elemosinam
et omnia munda sunt vobis Si tante
sunt virtutes et tanti fructus unius
ex operibus meis quid de me ipsa
sentiendum Ego hospitalitatem
in celesti palacio loca distribuens
et assignans unicuique qui illuc
venerit sicut legitur Eccl. xviij
Omnia misericordia faciat unicuique locum
secundum meritum suum Ego volo habere
omnes remissiones omnes indulgentias
et michi omnes debentur et habeo
inde literas evangelicas domino pia
primo tamen Primo quidem verbo Beati mi-
sericordes quoniam ipsi misericordiam consequentur
ut sunt in vj Luce in quibus dicitur
Dimittite et dimittetur vobis iij est
in xviij capitulo quod totum de remissio-

ribus est expresse cum ibi legitur
quia ubi ego non sum omnes remis-
siones suas et absolutiones suas
revocat dominus suo omni qui conservo
suo dimittere noluit qui in ipsum
peccaverat dicitur ibi non exhibens inde
donec redderet novissimum quadrantem
Ego volo libera esse ab omni cruce — pietas ab omni
purgatorii et tormento inferni et habet — tormento est libera
omnia habet omnia per compassionem sic
simeo impeti Quis enim patitur
cui ego non compatior sicut dicit apostolus
de se ipso in xj ij ad Cor. Quis
infirmatur et ego non infirmor Ego
sola perfecte premiam ago que non solum — pietas sola perfecte agit penitentiam
de peccatis meis satisfacio sed etiam de
alienis et propter hoc plena libera-
cio et restitucio peccatorum meorum et michi
super omnem datur Ego de fetore mor-
tiferio videlicet fetore mortuorum non
mortem timeo aut egritudinem ymmo
sed potius augmentum inde salutis accipio
fetor mortuorum in fama est peccatorum
quia quocienscumque detractores velut
mihi sunt mortui thuribularii
in funeralibus manibus meis ingerunt
non risum michi inde sed luctum inde
potius michi facio et hoc quidem
dignum et iustum est et caritatis con-
gruentissimum officium plorare super mor-
tuos videre aut ut videlicet eos po-
nis dyabolicis et furiarum infer-
nalium a quibus visio abest ut que visi
fetere dolores Ego circa mortuos
semper aliquid suffragii impendo
in feretro ut sepulchro non video
ut invideo quod indubitanter dyaboli-
ce nequicie atque crudelitatis est sed crudelis

statim p[ro] mortuis illis addere flebo
et aqua benedicta lacrimarum mearum
feretrum illud sive sepulchrum spirituale
aspergo. Sepulchrum enim anime mortue

vero / R

corpus peccatoris est ut dicit Aug[ustinus].
Ron[ius] aut quevis vir et feretrum
accipit[ur] et sicut infamia incollerabil[is]
esset viso feretro vel sepulchro vel
vel ipso cadavere mortui hominis videre
vel invidere / sic et incomparabiliter
forcius viso mortuo spirituali vel au-
dito vel sepulchro seu feretro huiusmodi
non solum videre vel invidere de medi[tis]
prima impietas est sed eciam crebrior co-
mune inquieta adhibet huiusmodi mor-
tuis ut credibiles patianos et

sola pietas facit / exequias mortuis spiritualibus

qualitas indicat / Ego sola huiusmodi
mortuis exequias impendo / ego
sola novi et meum proprium est officium
sic huiusmodi mortuorum funerandi /

pietas lavat peccatores sanguine anime

Ego ad exemplum domini salvatoris
non tam sanguine corporis possessoris
mei / sed eciam in sanguine anime ipsius
lavo sordes fratrum nostrorum peccatorum. Du-
plices eos ploro velut enim sanguis
anime lacrime sunt ut ait Ier[onimus] / Ego

R.

crux vide moneta sive numismate
sic soror mea benivolencia prima
ego rex celorum est in eadem / Ego

pietas est crux moneta regis celorum

crux preciosa ymmo aurea. Quia ad
omnia valeo ut dicit Apostolus. Crux
enim corporalis disciplina seu ma-
ceracionis crux lignea vel ferrea
est / Quia ad modicum exercitacio corporis
sic dicit apostolus in prima ad Thimotheum
Ego crux domini nostri Iesu Christi va
et preciosa qua nullus proficit nisi inmaculatus
et ea qui non rapuit exspoliens ad

exemplum illius / Ego crux aurea

pietas aspergit aqua benedicta

sed preciosa que in solempnibus
processionibus virtutum et chorum precedo
cum aqua benedicta lacrimarum mearum ...
quam omnia et virtutes precedunt. Ego
aspergo ante me ut crux quasi actores
sic de Christo domino legitur Ysa[ie] liii
ipse asperget gentes multas sic et
ego aspergo ista aqua benedicta omnes
illos pro quibus lacrimas compassionis
fundo. Et ut breviter multa colligam
lego in elemento suo aqua non solum
propter aspersionem et ablucionem qua dixi
sed eciam propter mundaciones largissimas
erogacionum ac largicionum quas
facio instar enim fluvis inundantes
tota humilia et vania ecclesia mee re-
pleo id est pauperes ut fiat equalitas
sic dicit apostolus in viii capitulo ii ad Cor[inthios].
Similiter et propter extinctionem peccatorum

in liquoribus oleum est pietas

qua dixi meito aqua sit in liquori-
bus oleum cognosco et nomine greco
grece quo vocatur oleos oleos enim
grece misericordia lacrime / In arboribus

in arboribus oliva

oliva que de amaritudine cortic[is]
in pabulum levius in medicina vulner[um]
in refectionem convergit / Pietas et
si enim habet sorori mee benivolencie
competat videlicet esse oleum et oliva et
eciam alijs tamen causis hoc est in michi
vero proprie congruit amaritudo ra-
dicis et corticis que tota in amaritudine
sum ut amaritudinis mee alienas ut
leviam vel dulcorem in michi congruit
medicamentum vulnerum quo dolores
non solum vulnerum spiritualium sed eciam
corporalium et omnes affectiones corporales
consolacionibus meis mitigo aperiens

fomo nuchi congruit pabulu lucis
lux lumine gre magenabus in mi
do quod ul desolatoz ul afflictoz
cotingwerz ul penuria virtutis
spualis aut corpalis si enim ipm
panem verbi dei dist[ri]buo audientibus
adrefectoz et consolacom aliorum sic
alimeta corpalia pauperibus micthi
spale refectio pacietat cepetit qua
et spuales et corpales amare isti
autaz / Ego in oloribus nimirz sicut
Smigulus in lapidibus elithropia
calore quidem viridissima sed stell
et gutt sanguineis aspsa dr
elithropia quasi solem querens
Ego aut solem iusticie quatinus p
iram iustissima cpetibus auisum
adrosdem conuito incessant querens
ei Conuerte domine usque quo et
deprecabilis esto sup servos tuos
Ego stellis et gutt sanguinis
rutilo / quia sanguine filiorum
volunt pcompassioz incessanter nec
castigo sicut et sponsus dns de se
ipo dicit ysa lxiij aspersus est
sanguis eoz sup vestimenta mea
Sanguis ergo peccatorum qui ipos
pacres in quinat et deturpat
uxorem meu stellari rutilancia
decorat / Ego sum in medicinalibus
confeccionibus vnguentu suauissimu
et preciosissimum quo pedes saluatoris
maria magdalena vnxisse legit
luce vij / me enim ipse significauit
istud vngentu / quo xpi pedes
misticos laboratores qui et afflicti
mius et cpr velud vngens re
fico in electuarijs restauratim

opme enim acternali et abhonore
gre dnc avesti / adpstma gre ple
nitudine atque pigwedine restau
rantur / Ego vit omnium lacrimaz pietas e vitis
et compassionis pferens / Ego
in vestibus lanea sup alias aliaz Item vestis lanea
quanam magis fouens et suauius
vestiens / Ego in officialibus sum Item thesauraria celestis
inisiter thesauraria in celo thezau
rizans atque reponens omnia quas
ul relinquere ul dare video pau
peribus sicut docet veritas mt vj[o]
thesaurorum meorum custos fidelissimus
e deus sicut dicit aplus iiij[o] x[c]
ad thymo de reliquo reposita e
micthi corona iusticie quam reddet
micthi dns in illa die iustus iudex
Ego quidem de pauperibus in gazophi
latiu e iacto manus enim pauperis
gazophilatiu e ut dicit Aug[ustinus]
sicut et elemosinaria cuius largitate Item elemosinaria largissima
meo sufficit admirari et tardeat
loquar in ca[?] nec mirabilium meorum
in scriptibus / Ego in agtal seneatys Benignitas[?]
cuius ager e omnis paupertas omnisque
inopia / Domus id sit quecunque
potuero erogare Nunc enim id q
fecis in diget fame meure / et eu
illud eis erogo ipm in eis seruo
Messem inde duplice ut sup dom
e collectat / Ego in viribus spuali
bus sicut ssf[?] in virifico ut vau[i]fico
quo alica mala senantur et aff
tat absque me in ffilia sit corda /
et io mortificata ul mortua /
Ego coquinaria spualis ferculas e coquinaria optima spualis[?]
opir optimas et saultibus vt[?]
vagu suauissimas adhibens /
micthi ignem tribulacoium suaspi

pietas e agricolatrix dispinus fic...

ferens. Ego uo appono oleu ut
sit sinapiatis dispo carte passari
mee offero regi regu / pura enim
malorum res sinapium sunt iustorum
ut dicit Aug. / Ego sola offero
sacrificiu de sartagine de quo legit
levitici ii° vnigo michi deest sicut
ignis siue combustoris neque oleu
compassionis / Veniam autem ad
mirabilia. Et dico primus quia
omnis paupertas omnis fames omnis
sitis omne frigus et omnes indi
gencie domus divicie mee divicie
iniqua ut prata ut agri ut vinee
ut orti non sunt thesauri. Veniat
omni semine et fructus reddit vber
rimos ac preciosissimos semino la
pides et ligna quod est aliud mi
rabile in structura piorum edificiorum
et operis collego celestis habitacionis
preciosa et candidissima habitacioni
semino non solum triticum aut aliud
granum sed etiam pane et inde
colligo panem vite panem delicatum
et omnes suavitate saporis
in se habentem sicut legitur sapie
xvi° Semino vestes semino ignem
calefaciendo inde pauperes non ta
platas vites aut venias quia etiam
ipm vinum semino / Sed ipsi pauperes
inde reficio aliquot / semine torrente
voluptatis colligo et cellarium inde
facere plenitudinis. Inde recipio
Et ergo mirificam nicam quomodo
que erogat possem semina mea facio
et michi fructificare centuplo. Ego
fenatrix quaestissima cuius usura non
dives effugit teste Salomone. Ubi prima
et dicitur xix° proverbiorum fenatur domino
qui miseretur pauperi. Ex quo sequitur
circa que ferunt sua mea ipsum efficaciam

Sequitur mirabilia pietatis
Omnis indigencie paupertas divicie pietatis
A
pietas e mirabilis seminatrix
B
pietas e fenatrix quaestissima

eadem Salomone attestante in proverbiorum xi° omnes
qui accipit nutum fructus sui et fenerant
dicebat. Sequitur maiora locutura
sum / Ego agricolatrix mirifica
que dispinus colligo ficus et de
rubo vindemio vua dispinus enim
spinorum pinguissimos fructus coronati
colligo. Sed opera mee in eos facio
Et et vua de rubo vindemio cum
devaluerat et oculos peccatoribus
compassionis lacrimosam coronati
capio opera mee velud ficus sunt
ceteris operibus pinguiora magis quam
refeccionem comedentes sicut ficus
habiles aliis fructibus pinguiores
sunt et magis reficientes comedentesque
et sicut ficus ceteris arboribus vberior
est in fructibus sic opera mee maior
vbertas et copia scelesti requirit quod
evidenter ondit distinctio que facienda
est in Judeo de capibus mee sicut legitur
Judicum xxv° aurati vero et auricolest
peccatores homines scandali magis
accipiendi sunt quos nemo tangere audet
et qui tetigerit non sine vulnere abscis
recedit // Una uero est quam in sanctorum
publicacio siue elemosina sicut suo oro
dimo sicut lacrimosa et ipsa vinum
lacrimas vua mea dicimus / Ego
ac dicti elemosinaria sum in palacio
regis celestis viz in throno dei. Ubi coram
conspectu meo aliorum elemosinarum non
portam etiam a decima ad aliam
solumno ideo adoro gaudium in prosperis
opus primo omnia et quodque vult
omnes admirans et cogitatum ipum
regem celorum et dominum seculorum. Ego
vendidi pro redempcione captivorum meorum
Ego vici eum in clibano passionis
suam pro pecore pauperum et famelicorum

C

pietas vendidit regem et dominum pro redempcione captivorum

meor. Et ego assavi eu in veru crucis tamquam agnum paschalem et in maculatu peccatorem refectorem sicut enim dicit sup. ego. Agnus assus xpus passus quod autem ista coctio vel assacio sit inviatatum desiderii meo a seperati ssima cultissima plene exposuimus et declaravi questionem mirabilium fides ipsa pia atque veridica testis est de hoc apostolus in . p° ad cor. Empti estis precio magno et petrus in . j° non enim corruptibilibus auro et argento redempti estis de vana vestra conversacione sed sanguine quasi agni immaculati et incontaminati iesu xpi. non peccatorem aperire mereor thesauros alios ipsum unigenitum eius peccatorem et aperui et ipsum in elemosina mundo dedi non solum ut panem refectorem famelicorum sed etiam in redemptorem captivorum et morti et ime addictorum propter quod ipse dicit Redemptor misit dominus populo suo et j° ad cor. j° Qui nobis factus est a deo sanctificacio et redemptor. Quantitas enim qua pro salute quam quis assumpsit quasi saccus precie redemptoris eius fuit sicut legitur . ca . xxviij° Omnis et pro vij saccule precie secum tulit / abiit via longissima. Quantitas enim ipsa velud saccus panem vite . i . dei filium intus se absconditum gerebat et velud preciam et precium redempcionis totius mundi. Inspicimus aut plus indaga velud multiplicando tamquam rabidorum pane non cognito / saccum gaudit atque desperat et id quod dentes gentibus relegat sicut et thesaurum qui erat multis preciosum in hoc sacco absconditum non videns Adrama dens ipsum saccum totum se gerit. Et thesaurum illum inspirabilem perdidit qui per modum in redemptorem generum et preciosum illius populi cessit propter quod et ipse met dixit in psalmo. Conscidisti saccum meum . i . carnem in primis vulneribus passionis et circumdedisti me leticia glorie videlicet resurrectionis. Hic est saccus beniamin in quo inventus est ciphus argenteus ipse scilicet dei filius gravium et gloriosum pluribus redundantissimus in quo precia omnia presencia et futura lucidissime conspiciuntur in eo enim sunt omnes thesauri sapiencie et scientie dei absconditi sicut legitur . i . ad colos. Iste saccus est in quo rex minime inductus fuisse legitur ut speculatore sua civitate sua liberaret ab imminenti periculo sicut legitur Ione iij°. Ipse igitur dei filius elemosina mea est qua in sacculo isto reconposui ut potuisti est saccus et in eo ipso filius dei absconditus elemosina omnia in ea est qua celi capere non potuerunt qua et ego in pura elemosina sed tamen pulcherrima atque preciosissima viz beata virgine genitrice ipsius ipso die annunciacionis ipsius posui et ipso die natali ipsius illam inde abstraxi ad multiplices utilitates pauperum meorum. Inde ad sacco pasteve illam in procuratores ipsius famelicorum pauperum non tam expendi quam etiam suspendi quod ut ego ipsum homines reddam expresse dicit Aug. sup. illud verbum psalmi Miserere mei deus secundum magnam misericordiam tuam ubi dicit magna dei misericordia que deum celo deposuit et corpore induit sic plebs est dare. Ego ipsum regem sed.

Quantitas po
sit saccus

pietas dei in sanitate
relegit et exemplaris

Ut dum in servitute meam redegi
et hoc in re in ipso multiplicat ipsa
sum vir vendendo alligando velud
pignus et obsidem / Omnia et
ipsa servituti mee illi imposui qui
ipsum et ministrare mensis et lavare
pedes dei suorum ipsum feci sicut ipsa
contra testatur hystoria quod obsi-
dem et fideiussorem illum pro quadra-
ginta postem apud et corpore quod legi-
tur et ipso fideiussor non dimisit tamen
dedit enim pro eo animam suam et propter
hoc velut obses et fideiussor inde
pascere captus est et ligatus et in
omnibus pectus sibi enim fideiussit sive
proponendit proinde hinc cogni-
tionis solvenda propter quod et illa
die sollempnes sunt merita dei ubique
absolutores fideiussore enim porto
et recepto proinde cogitatoris
statim celebratur absolvendus est et
de consuetudine ubique absolvitur sicut
et ipso domino pro nobis obside porto capto
atque ligato absolvendi consuetudinem ab eo
conveniens illa magna qua ad confor-
tio et omni fatore peccati oravimus
memor igitur huius magne absolucionis
celesti magisterio edocta ipsi etiam
absolutores illas sollempnes illa die
facere consuevit / Ego feci eum pastorem
ovium mearum ipso attestante Johannis 10 luce
Ego sum pastor bonus et utrumque qui
intrat per ostium hic pastor est ovium
Ego feci eum custodem totius populi mei
qui nec dormiet nec dormitabit sicut
ipse propheta suus in psalmo testatur Ecce
non dormitabit neque dormiet qui custodit
Israel Uni enim ei ista dignatio ut tam
vigilanter tamquam sollicite custodiat Israel
nisi commisi / Quid plura ego eum loco
meum sive lavatorem sordium om-

nium eum feci propter quod ipse met
dicat capitulo Johannis XIII / Si non
lavero te non habebis partem mecum
Petrus non intelligens ipsum
tunc huius officium suscepisse scilicet
lavatoris statim respondit non tan-
tum pedes sed et manus et caput Unde
Johannes in primo apocalipsis Qui dilexit nos
et lavit nos a peccatis nostris in sanguine
suo quod est a peccatis nostris nisi a sor-
dibus nostris spiritualibus et hoc mi-
rabile ego feci scilicet de sanguine eius
lavacrum in quo omnium amator deus
mundiciam huius generis commixtum
adiret inquinatos eius ego ambulet
omni die per illam diluder et ista
super inducta sanguinem unigeniti
filii sui lavacrum fecit / Ego ipsum
feci mundatorem cloacarum spiritualium
quid enim cor humanum spurcicia peccatorum
plenum nisi cloaca in mundicie quam
et augustinus dicit super orationem dominicam
quod officium me illi imposuisse agnoscebat
David confitens dicit asperges me mun-
dabor Quod et pro alio officio peccatorum
dicebat Amplius lava me ab
iniquitate mea quasi diceret conse-
quentur officium quia illius debitor
est / Quid plura minus est eo usque
ut eum tubalcayn faciat aut velud
fecit et feci / De celo enim primum
tu bene feci eum facere in sanctissima
virgine generalem / Secundum in cunabulis
tercium in sepulchrum / quartum in inferos
impossibile huius aux(ilio) sum et eo
spoliari non possum ut nec ledi neque
minui possum denique melius ad de-
pendendum hec suspendendum et de-
fendendum ut vulgo dicitur hoc enim
in re usa sum in eo et utrumque adhuc

Ecce pietas sancti erga obsidem et fideiussore

Quod illa die pastore sunt sollempnes absolucionibus

Ecce pietas sancti de pastore

Fecit eum custodem

Lavatorem

Mundatorem cloacarum spiritualium

Defensorem ut preceptor

pietas est scutum
protectionis et fecit
filium dei protectorem

si nec esse non maior aut aut in
ferior sum qua eram tu hoc et
ipse fecit Matthei ea est domus celestis dei
et in eam introducit quos volo
nec mirum quia omnis domus dei
mea est et sole domus pauperum appel
lavi domus dei consuete consequentur
que indubitat mee domus sunt quoniam
sunt domus pietatis et hoc ipse met
domus filiorum testatur Matthei v. et luce
vi° Beati pauperes spiritu quoniam ipsorum est
regnum celorum Amen quod ostium domus
illius id est corpus domini in passione non
solum vulneribus clavorum et spinarum
et lancee aperui sed etiam in morte
confregi et in duo frusta volare feci
et virgo dicitur quorum alterum videlicet
corpus iuit in tumulum alterum
scilicet anima comiteros spoliandos Ostium
enim corpus domini est sicut ipse met
dicit Iohannis x et hoc est ianua qua
regnum celorum patitur sicut legitur
Matthei xi ut enim publicanis et
meretricibus et omnibus qui volunt ac
peccatorum communibus ad illud patet
ingressus Ostium eius sicut super
dixi confregi vidit Iohannes in iiii° apocalypsis
Ostium apertum in celo sicut ipse dicit ibidem
plus autem dixisse sed illud non solum
apertum sed etiam confractum illud fuisse
dixisse non enim paliam per viam
patebat familie mee in misericordia
Ego enim mater sum et nutrix et
protectrix atque salvatrix miserorum
illos adoptavi in filios ut
heredes regni celorum ipsos consti
tuam illos nutrio et foveo lavo
et poto ipso sanguine redemptoris
et cibo carne domini redemptoris

et hoc omnia feci nostri diem at
vendidi alterius misterio Ego tu
deus pater extendisse velud sinistra
iustitie sue ad percuciendos eos morte
dampnationis et tunc ipsa dextra
eius velut scutum protectionis apposui
et obtendi dextra eius id est filium
sicut legitur sapientie v° Dextera sua
teget eos et brachio sancto suo
defendat illos quod idem in persona
dicitur alibi ubi salvabit salvavit
sibi dexteram eius et brachium sanctum
eius Salvavit inquam sibi fa
miliam quam multitudinem mee dei
vocat psalmista dicens In multitudine
misericordie dei sue introibo in domum
tuam Dilecti et ipsa Ecclesia salvavit
sibi brachium sanctum suum hoc est scutum
quo tota familiam mea claudebit
vitas dei patris et protegit sicut et
in persona proponit Scuto claudebit te
veritas eius Ipse enim dexter ipso dixit
in xiiii Iohannis Ego sum via veritas
et vita Super hoc scutum cecidit
ictus tam diversi durique percussionis
sicut ipse deus pater testatur Ysaie
liii De [illegible] zelus scelus populi
mei percussi eum Et ipse filius
in persona in psalmo improperium expectavit tibi
ceciderunt super me quod hoc est vulneribus
perforatum et ipsa morte confractum
fuit in ipsius passione scutum illud
hoc est scutum quod adpugnat
pro nobis apprehendit pacia et equi
tate introgi[bus] nichilominus armata
adpugnandum pro nobis sicut ab ipso petebat
etiam in persona Apprehende arma et
scutum et exurge in adiutorium
michi Ego feci ut custodirent familia

pietas omni nutricis pro
vans et saluans misericors in
paramento altaris

pietas fecit suos custodes
ut pupilla oculi

meam ut pupillam oculi sicut
petit ipse dicens custodi domine ut
pupillam oculi sic siquidem pu
pilla oculi custoditur obtento
mag pretioz sit et sicut quod deus
pater manum dexteram suam i filium
imminenti eius dampnationi mor
tis obtendit que illam pill ex
cepit et ipsi tamquam pupilla oculi
illesa per eam custoditi sunt / Ego
feci ut hec promissorum deus pro
familie facile et implerem qua
tantum dictum est ei Scapulis suis ob

pietas fecit cum scapulis suis protegens
umbrabit tibi Hec enim eidem
familie mee in minenti estus
diuine conflagrationis tunc etiam
estuant et turpitur ac desiderior
ardentis ardoribus scapulas suas
dei filius humana estas apponens
illos ab ipsa prohibuit et hec est
causa propter quam spaliter dicitur cum
corporis tegmine ardoris et um
braculum indiciam dicitur Ego enim

pietas compelli ipsi deus a deo
sum fortis et domine potentissima. Dum
ego que minas eius et sinas
dampnationis in impios meos
latas renocare ipsum compello /

N

Ecquid non ego comminationem a mo
sinam subuersionis in niniue ciuitate
ipsum renocare feci sicut apparet in
ipso Jona propheta Ego sinam dam

pietas fecit cum renocare sinam latam.
nationis in achab et posteritatem
eius latam sinam dico dum ma
qua dixerat deus domine tam post
rora achab in ingentem adprie
tem et delebo domum tuam sicut
domum Jeroboam de quo legitur
quia non fuit alter talis sicut achab
qui non venundatus est ut faceret

R.

mala sinam cum sit et totum
genus suum scidit vestem et operuit

alicio carnem suam Jeiunauit quoque
et dormiuit in sacco et deus ad
heliam quid humiliatus est mei tam
non inducam malum in diebus eius
Similiter cum ipse dominus deus disposuisset
in xo iudicio non addam ultra ut
liberem vos Ite et inuocate deos
quos elegistis vobis ut liberent
vos feci quod voluit deus super
miseriis eorum sicut legitur ibidem
scriptum est / Primum ergo dedi ut

pietas ipsi armata armat se
penitentes reuerterentur ad ipsum se
inde ut ipse ad eos Ego arma
omnia quibus deum dicta peccatorum
se armat ei aufero autem enim dicitur domine
loricam iniusticiam induit pro arte
iusticiam et accepit pro galea iudicium
certum sumit scutum inexpugnabile
equitatem sic legitur Sapientie v Ego
exarmo eum omnibus legatis fortitudine
eius ut peccatores affligere non possit
qui ad me confugerint Aufero
ei lanceam hec est ira frango et
extinguo ignem que ardoribus
generandis pararat Aufero (1)
ei loricam iusticie quantum ad effectum
et apparentibus mea contra eum
pugnantibus defendere se non posset
ut sua qua et ipsum et illa armis
proue et crudelis de ipso mirabilis
triumphatur obtineat / Aufero
scilicet ei scutum equitatis ne illam
contra obiicere possit peccatoribus et ob
tendere ad defensorem uice sue ut sui
ipsius ut aliorum iniuriarum qui de hominibus
suis sic pugnatoribus placuerit
De hac victoria legitur expresse genesis
xxxij ubi legitur Jacob luctasse
cum viro tota nocte ipse vir dixit
ei ex persona dei quod si contra deum
fortis fuisti quanto magis contra homines

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

premalebus / et paulo antequam
vir eum videret quod cum sz iacob
superare non posset Sapientie x°
legitur de aaron quod restitit ire
fiez imposuit vetitati / et item
hys aut cessit qui contrabat dixo
inr etiam impudentibus quiri
sti aduinante eius ma tenent
ipm sicut dicat ysa hominum non est qui
invocet nomen tuum qui consurgat
et teneat te / Sz et illud Gen xix
quia ligatum eum tenebat loth precibus
sua ipso teste in ipso Gen et dicente
festina et salua te ibi quia non
potero quidquam donec ingrediaris non
potero quicquam donec ingrediaris
illuc / Et quod mirabilius omnibus
videtur ego deum facio obedire voci
hominis sicut expresse legitur Iosue
x non fuit antea et postea tam
longa dies obediente domino voci
hominis et pugnante pro Israel Quod
aut legitur Iob xxx Deus eum ire
meo restitit / non contradicat
michi cum ibi expresse dicat Gregorius
pro certo tunc tunc restatur qui ipse
met qui vastitur opitulatur.
Nulla aut videatur quid mirabile
quod ego ita impietate regam regem
celorum et dominum cum sella mee multos
viros me copulerit sua omnia dare
pauperibus et etiam se ipsos atque ven-
dere in perpetuam servitutem sicut
expresse narratur in vitas patrum de
Petro elemosinario / Similiter et pau-
linum nolane civitatis episcopum / se ipsum
dare in captivum et carcerem atque
regi [illegible] pro filio cuiusdam
vidue liberando / sic sella mee quod

viros mutata huius pietate quanto fortior
ego sum abyssalis misericordiam
similia et maiora possum regi
et domino celorum. Sicut et prophetes
et lacrime filiorum provocatum
placat et iram quam concitat et
flagellum de manibus eius eripuit
ut illud dimittat facit manus
eius ipsius quodam modo ligat ut eas
extendere non valeat ad puniendum
illos / et hoc totum facere facit p-
modica mea seu compassionis que
mater pietatis est quanto fortius ego
non minor ipso sua in eo potero et
etiam maiora de magnitudine mea
scriptum est ecclesiastici ii secundum magnitudinem
ipsius sic et misericordia ipsius cum ipso est
per hoc dictum est in psalmo quo miseretur
pater filiorum misertus est dominus timen-
tibus se etiam tanti dei vivi que
columpna est et firmamentum veritatis
sicut dicit apostolus in prima ad thimotheum
qui tactat ipsi dei filio qui te vincit
clemencia et ferres iram eius
victum igitur ipsum deum et ligatum
modis quibus dixi curvato omnibus
suis ad me fugientibus insuper
continuo cordis in vocatibus
Ego deleo de memoria eius peccata
et debita meorum omnium obliviscitur
quecumque ego voluero Quod in-
telligens david petebat dicens
omnes iniquitates meas dele Et
ipse met Ezech xviii / quacumque hora
ingemuerit peccator omnium iniquitatum
eius non recordabor / Ambrosius unde
est hoc nisi quia non quod oblivio
apud deum locum habeat sed quia tamquam
oblitus esset / et ea omnia ignorat

P
pietas facit deum obedire

[illegible] quod ea pietas [illegible]

Q

R
pietas delet peccata et facit ea deum oblivisci

pietas delz pcta qua tenz s'r c
addelend ca

pietas absc
et intea bo'
cis

no vindicat confugite igit' ad me omnes
qui timetis dei iudicium qui timetis
gravari in iudicio illius appellate
ad me ab epo et ab omni iudice in iudicio
vos in iudicio eius gravante / Est
enim superior suis potestas testatur Jacobus
quia mia sup exaltat iudicio vel
iudicium Alia lra auditoria etiam
mea seu consistoria ut ita dicatur
confessores sue assistis vt vulgariter ga
lucano dicitur audientie principales sunt
et forum meum penitentiale et officiales
meos et iudices mei presidentes
auditores confessores ibi
quicumque iudicari voluit aliud
ipm iudicium timere non oportebit In
huiusmodi iudicibus seu officialibus meis
ego sedeo iudex et presidens auditores
assistit autem michi iusticia et ergo
ego in futuro iudicio ibi enim presidebit
iusticia et ego assidebo ei sicut
scriptum est quia iudicabit orbem terrarum
in iusticia et populos in veritate sua
Judicium iustitie ego retracto sicut
multis exemplis supra ostendi pcta
ipsa veritas Jo in dicit Qui non
credit iam iudicatus est hoc iudicium
si ad me refugerit nunquam ego non re
tractabo ymo quicumque officialium
meorum sit iudicatum iudicio iustitie
absolvet sicut expresse legitur Math
xvi Quecumque solveris sup
terram erit solutum et in celis Ipse
dicit aplus Si nos ipsos diiudicaremus
Si nos metipsos diiudicaremus
non utique diiudicaremur / Ego vero
mandatario meo confessor non solum
absolvo a pena dira qua ibat
ad infernale patibulum verum sicut

pietas in foro
suo e iudex

pietas retractat
iudicium iustitie illud
pcta q non credit
iam iudicatus e

sicut scriptum est apud ezechiel Qui
abscondit scelera sua non diri
getur qui autem confessus fuerit
et reliquerit ea misericordiam consequetur
Ipse conspexit eos de via iniquitatis
eorum Ergo salvum teneo / teneo non
ascribenda pcta non adconfitenda
inmemoralia dicta sed delenda et ab
horrenda penitus in foro meo
nemo dampnatur nisi qui confiteri
noluit et talis non per me dampnatur
que contra morem aliorum iudicum
confitentes omnes absolvo / sed puniens
In foro enim meo exspirari non volo
homo quisquam / in quo per confessionem
peccatorum solum iudicatur quam iustitie
iudicio sic refugiat dum meum iudicium
sit declinat officium meum totum in reos
confessos absolvere punire gratia in
unire et futura gloria premiare / Ipsa
potestas iudicaria mea a qua ab illo
tremendo districtoque dei futuro
iudicio per appellationem confugit et quod
absque retractione ulla sic effugitur
post iudicium absolutionis mee non
restat iudicium dampnationis sicut
ipsemet deus testatur in j° naum
ubi lra mea legit non consurget
duplex tribulatio // Alia translatio
habet non iudicabit deus bis in idipsum
/ Ego in vindicavi contra diluvium
peccatorum ut terram pene omnibus
tota ingrata diluvio mundationis
mee abluerem / ipse quod dictum
e mihi dum plena e terra / Cu
mit ita loqui in de mia dei put
fas e Simili dicitur similia in
telligo de mia quanta stetit
non aliter usque qua hic ordinata

pietas diluvio mundationis sue
abluit terra dilu° peccatorum ingrata

domu quare meth nisi elemo
sinam plus ptat huit misericor
mas similr et hospitalitatis pli
cia uideam i moriaz que conti
xpam comissa sut / quis eni pas
sum9 et nob dat desup conarbu
e nob asstari par pro maz
paut / vitas dicit luce vi estote
misericordes sicut pr vr celestis miser
cors e Dic eni seneca ait / cle
mentia e que maxime nos deo
assimilat / Ego seminat9 mirissima
que de vno grano sedicto intra
tui sudavit dns vig vtb sacra
tissimo intemate ligniti corp9 sui
feci totum segetem ecclie Ego
negociat9 prudentissima que ster
cora temporalia do / et eternas
diuitias adeo recipio / Ego testu
vilissimu ac fragilissimu pro eo
et celu pillo recipio sicut aut
Aug pro be testu et accipe celum
/ Ego calice aque frigide aie sitiendi
pro xpm pro eo et totu torrentem
voluptatis adoptandi inde recipio
sicut sptiue quia torrente vo
luptatis / tue potab eos Decalice
uo aque frigide leg math xi Ego
fu maga malefica s mirifica
ego eni delapidibus suscito filios
abrahe paut legit math iii et
luce iii ego depsecutore ecclie
paulo feci aplm ego de ipo lupo
rapaci feci ouem mansuetissima
et pastorem pijssimu sic dr
sup peruli gen sup illud beniamim
lupus rapax etc / Ego

omnia reptilia et quadrupedia
in mundu in hore sicut deos qui di
ktos quto sicut leg act x vbi
eups dicto cluu aliu pleno dicit
petrb quod deus sanctificauit tu ne
que dixeris / Ego pane cle in
lapidem conuto et monse reliquias
quantulasq modicas aut minutas
in lapides mg pos duros ad lapi
et obuiet dyabolus sicut sup cupi
ouli ex psip cti / Ego spinas
et vepres pitozz in arbores fru
ctiferas decora conto / Ego
paleas migrana et zizania in tritici
demicto dum penitet iustos
et malos in bonos conuto no em
e mirz nec admiratio mutatonis
qua facio de malo in bonu et de bono
in melius / Ego etiam nicolan et
infernu i paradisum transmuto Aureu
inquit origenes sup gen dicat pecori
tra eo et intiam ibis In iiij spi
etc no poaus dicat iusto celu eo
et malo ibis Similiter si vir stude
cetur voluptatis tota reznaria
sentu amenissima / cur no et pacz
infernus suus abhominatoe viciorum
horrendissima et hec e mutato dexte
excelsi / qua facio de terra melu et
de infirno in paradysum / Dyabolus aut ut
magus maleficus econtrario opatur /
facile aut est tibi vide de omnibus lau
dibus pietatis diuine quas diximus
quatenus et sicut quid ptinet ad pie te
quaenam / Est eni pietas quaedam
no nulla similitudo no nullusq vesti
gium illius / quare p pietate ac temn te
sua congruet aptari sut eidem laudes
diuine pietatis et hec omi ppor tia sut
sup laudes et laudata sit eni laudes
que decz ad laudatu sun quare pmutati

pietas et benivolencia quarum una spirituali
alia sunt vero temporalia pedes

pietas

Nota

sunt laudatum adlaudatum ita laudes
adlaudes Nota quia benivolencia
et pietas dei clementissime intelli
guntur quiture ubi dicitur sub umbra
alarum tuarum sperabo et ubi quociens
volui congregare filios quemadmodum
gallina congregat pullos sub alas
sicut legitur Mathei xxiii Inhominibus
uero ac corporalia referuntur benivo
lencie et pietatis alie sunt Cum autem
ad temporalia pedes spirituales quod e
dico quia per benivolenciam querunt
bona eius spiritualia et pietatem
portant quod earum spiritualia Alie sunt
sublimiores potestates hoc est malo vero
omnes que spiritualis vocatur sicut insuper
ut dare sunt dicit bona corporalia
seu temporalia queruntur fratribus
per benivolenciam ut mala eorum temporalia
portatur pedes sunt quibus anime
ire per regionem inferiorem scilicet corporalia
palicatur quasi per terram gradiuntur
De hiis pedibus dicitur lucerna pedi
bus meis verbum tuum et iterum psalmista
dicit oculos meos a lacrimis pedes
meos a lapsu Nunc resumat pre
tus sermonem intermissum et dicat quia
quemadmodum soror mea benivolencia
omnia benivolencia omnia aliena
bona sua efficit et sibi acquirit et
omne cuiuscumque generis bonos operatores
et artifices atque negociatores ad
vocatos bellatores sibi operari sibi lu
crari campum agere et pro se pugnare
compellit Sic et ego omnia per
versa mala omnesque malos operatores
et infortunatos negociatores omnes
inperitos et negligentes advoca
tos omnes ignavos victos et captivos

bellatores malos sunt michi sunt
in bello distat autem inter me et illam
quantum ad hoc quia ego portando
mala suorum et malos leuo et mi
nuo et ut michi dicitur persequor graui
tatem malicias Illa vero magis portat
abscidit et pascit atque nutrit reti
ficat Nota enim intencio mea per
est ut non sit mala suorum vel
ut minus sint velut non noceat vel
ut minus noceat vel ut tollerabilius
laedant pacientes Quia ipsi ergo
venimus ad senatorem illum ex
altissimum et ditissimum domini
atque deforte nobis tradita interroga
bimus et deluctu acquisito sicut legitur
xxiiii Luce et Mathei xxv Videbimus
quia omnia acquisimus ego et ipsa
et lucrati sumus illa secimus quia
illa quidem omnia bona ego autem omnis
mala que tradisti nobis parvulos quasi
vacuos ipsos scilicet habitus seu virtutes
que ipse met sumus ut ipsi contra
ipsos inquibus nos posuisti vacuos
inqua parvulos a bonis suis
vacuos ut vacuos a cogitacionibus
et affectionibus tales enim virtutes
tradunt paulus in baptismo Quia igitur
omnia multa nostra sunt et bona et mala
nostra sunt quare et omnia communia
consortia tua nobis dari petimus

Post hec loquemur de zelo qui in nobis sustenetur nostrum vi
detur esse sororis et hec mo
dulemus eorum designemus per officia
ut supra secundum leuitici ita scilicet ut beni
volencia offerat sacrificium de clibano
coquens scilicet cor et operatores suas
amore suavi et pios desiderijs et

quod zelus uero scilicet caritas

Definicio benivolencie pietatis
et zeli per officia etc.

Zelus

Hoc sine ardore / Oretis vo sacrificiu de sartagine frigens oleo et igne ut dixi[mus] / Zelus aut offert sacrificiu de craticula viz assata que assant[ur] sine ardore et visioe maritaculis de qua visioe dicit aplus in 2o ap[ostolus] q[ui]s ardet / q[ui]s scandalizat[ur] et ego no[n] uror. Habz aut gonem vtru visio illa sit mi / et quid ita sentiunt de salvis doctoribus / Unde et quidam di sputacoz de ira sacut p[ro]zelu q[ui]a si e ita nec foro nec vinum nec pp[ter] e caritatis Ira enim et amor no[n] solu[m] sp[iritu]s f[ac]it eciam gne di serit / et inducis viribus omnis sut / Amor enim e in corpus ista totaliter i[n] tu tota vniuersitate sperum pau et ramoru pueru sunt sup lacus declarunt / Ira no[n] sim totaliter e in wasabili / Visitaret est no nullis / et credit adhuc q[uod] zelus e vehemens amor viri in vxorem / quo aliu adv[er]sam cede no[n] patitur q[uod] quid omnis zeli diffo esse no[n] p[otes]t ullo mo hoc e qui quilibz castus amor mariti in vxorem impaciens e adulterii cui[us]dam / Praeterea q[ui]dam e absurdo diffinitoribus que e dicta int[er] zelu et zelotipia q[uo]d prius zelotipie q[uo]d si vis sit Certu e quia zelotipia viciu e et hec duo vicia continua / viz suspicio[n]itate et furore collatissim ex suspicionite ~~et furore~~ qua omes natu omez aspectu omez gressu

vxoris suspectu habz quod inclinat servat adulterio uxoris similis et ome alloquiu alicui adv[er]sam omez attactu omez frequentacoz dom[i]us pie / Unde et frequenter audiui ut vir zelotipus de domo sua exire non audens / at si captiuus ibi de tinet timet vxorem vel admonitu dimicde ne eo absente pateat adultis / Furor vero adeo p[ro]p[ri]us e zelotipis / Rut uidetur in uxores q[ui] q[ui]s in noctes ut impt suspectas si tame audeat seruat Qua longe aut sit quasi zelus vel zelotipia a zelo rectitudinis cuilz intelligenti manifestu e / Nec enim deu sic diligit ut no[n] patiat[ur] alios diligere illu et eciam optime[t] ymo quicunq[ue] vere diligit quantu in eo e alios eiusdem p[ar]ticipes effice conat[ur]. Et ipm deu simili quantu in ipso e adhiac ipm in duce[re] intitule ut alios diligat.

Zelus ergo qui dicit[ur] rectitudinis affectio e qua dei contumelia quis p[er]sequit[ur] / Unde zelare deu[m] soli dicit[ur] qui contuelia eius ferre no[n] p[otes]t / Ex qua affectione tres motus procedere dixi / Prima ira qua excandescit in vindictam cont[ra] ira iniurie seu contumelie et vocat[ur] zelus eccia q[ui]z iste affectu sic yta nuit zoro / Dite d[omi]no sineas filios eliazarii etc. / Audit iram meam a filiis isrl quia zelo meo comota e cont[ra] illos / 2us e dolor qua vulgari gallicano vocamus senil et e dolor ille velut suspiria p[ro]fectus et similia sic fecit machabeus

de zelo et zelotipia
Cp[ost]c zeli rectitudinis
2us dolor

Quas aures zeli audiunt omnia
et quid sit aures zeli

et fratres eius primi machabeorum 2o
Ibi enim legitur de mathathia quod
vidit quod quidam iudeus accessit
sacrificare in omnium oculis et super
aram immolationem modyn / et
doluit et contremuerunt renes
eius et [illegible] motu legis
eius et accensus est furor eius
secundum iudicium legis et insiliens
trucidavit eum super aram et zelus
eius et zelatus est legem sicut
Phinees / et iste dolor vocatur ta-
bescencia cum vehemencior et diutinior
fuit / de qua david / Super inimicos
tuos tabescebam sicut et de zelo tuo
dolere alibi impossibile dicitur / Petrus videbit
et tabescet / 3us modus est ipse
motus odii differt a primo motu
sicut odium differt ab ira / Jam
autem declaravit quidam philosophus quia
est inquisitor vindicte / Dicitur autem
ire non quod ira est appetitus vindicte
quod utique esse non potest cum ira appetitus
non sit sed vera motus est cuius finis
vindicta / Et propter hoc illa acquisita
cessat / Sic enim appetitus esset
in eo cupiscibili videtur / Item secundum
ira provocatur vel commissa vel co-
gnita iniuria / Odium autem absque
provocatione iniurie plerumque in-
venitur qui odio movetur de ultione
cogitat nec est de iniuria vel pro-
vocatione aliqua / Vlcio enim non dicitur
nisi ad iniuria vel vani vel appe-
tem / Preterea non non dicitur
odium / si tamen ab aliquid dicitur
ut repetit illud est odium / quia non
propter aliquem aliquem persequi dicitur
nisi cum odio malum ei vel quod

ut irrogat et illud odium contrarium est
amicicie de quo propheta / Nonne qui oderunt
te domine oderam / et perfecto odio oderam
illos / Perfectum odium est quo inimicos
usque ad interitum persequimur usque pertale
nominis quod est perfecto / Perfecte enim
odio inimicos dei quia inimicus
dei est persequitur qui quia dei inimicus
dei est cum eo contra adhuc pacem non
habet vera nec inmodice quod est dei
donat fidelius inimicicias dei ideo
deleverit / Dicitur tamen perfecto odio
pater suorum quos propter peccata homines
oderit non homines / Zelus autem
quo deus zelotes se dicit Improprie dicitur
similis est zelotypie maritorum
uxores / Isto enim zelo omnem accionem
omnem accessum et omnia opera dare
et omnem adulterandi cum ydolis
vel demonibus synagoge plagam
sibi dispensare penitus inhibuit
de hoc zelo legitur sapientie primo Auris
zeli audit omnia auris non zeli non
est aliud quam dei sapientia qua omnia
viz intelligenda sicut est oculus vigil
Idem enim corpus in ipso est auditus
et visus secundum quod dicitur / Dicitur
autem auris eius auris zeli audiens
omnia / ut autem ille desponsate animule
fidei timeat omnia verba sive sint
spiritualia sive corporalia misse tradit
illis timeant Qua propter et ab
ipsis cogitacionibus suis timere debent
ne forte allocuciones dyaboli sint
sive collocuciones cum ipso dyabolo sed
ipse terribiliter loquitur / sibi pro impius
deo zelus et furor viri non parcit
in die vindicte nec acquiescet cuiusquam
precibus nec suscipiet pro redemptione
dona plurima / Habuit Phinees zelo

Nota zelus ut dolor eius dicitur tabescere

3us est motus odii

2o odium differt ab ira

Nota quod ira provocatur cognita iniuria odium non ut cogitat de vltione

Odium est persecutio quia malum alicui querit ut irrogat

Odium contrarium amicitie

Nota persecutio odium

quod sit persecutio odium

odium persecutio

zelus dei

ff

Nota generat

illi sunt / qui Christo domino legittime nati
animas / ut legittimo sponso carnium
qualem supra ostendimus in prouerbiis
et mathitia / Qui autem eas sibi
met zelant adulteri pessimi qua
les fuerunt et adhuc heretici sunt qui
errorum suorum discipulos sibi zelant
et peius contra catholicam veritatem et ec
clesiam se mouent inexorabili
odio / et inuidia inextinguibili
pugnant / cui infame siles tunc non
inveniuntur apud sacri magisterii
professores viz ut non sibi sed Christo
zelant discipulos et abnueret
remedio sui / Erant intentores pe
ssima viz ut non vellet vocari ut
ipsi ut hominibus rabbi neque disci
pulos christianos agnominari ex
nomine suo sicut docet apostolus i
prima ad corinthios de scisma scriptura est
michi quia contentiones sunt inter vos
Hoc autem dico quod vnusquisque vestrum
dicat ego sum pauli ego sum cephe
et statim subdit diuisus est Christus
et postea hoc / gaudeo autem quia ne
minem vestrum baptizaui preter cri
spum et gayum / ne forte aliquis
vestrum dicat quod in nomine pauli bap
tizati estis / hanc invidiam Johannes
baptista dampnauit quando ut con
stat iii° Johannis Cum venissent ad eum
discipuli eius et dixissent ei Rabbi
qui erat tecum trans iordanem cui
testimonium perhibuisti ecce hic bap
tizat / et omnes veniunt ad eum quibus
ille alia videtur qui habet sponsam
sponsus est amicus autem sponsi stat et
audit eum gaudio gaudet propter vocem
sponsi / quia se sponsum aliarum

non esse sciebat non sibi discipulos
sed Christo sponso zelabat / et quia amicus
sponsi erat propter vocem i. doctrinam
sponsi per quam videbat ei discipulos
multiplicari gaudio gaudebat licet eos
videret sibi propter quod et dicebat / me
oportet minui illum autem crescere hoc ergo
gaudium meum impletum est / Dolor
autem huiusmodi adulterorum est subtrahi sibi
et minui multitudine auditorum
/ licet Christo domino accrescat non
enim defectu eorum spiritualium curat
sed decreptione solarii sui / nec minus
turpis qua in verecunde sonat ac
bersime inlabiis huiusmodi magistrorum
hic ethicus meus / hic intrat
scolas meas hic incepit sub me
oblitus eorum de illius quod dese vitas
dicit In vii° Johannis doctrina mea non
est non est mea sed eius qui misit
me quanto fortius igitur doctrina
hominis hec sua eorum non est / quasi
doctrina eorum non est / ergo neque disci
puli doctrine illius / cuius enim est qualis
doctrina eius sunt et discipuli qui
eam docent Zelum autem appet
hec exordius Augustinus in libro de magi
strorum ... et minores variis temporibus
confutat sponsus subtrahens eis
auditores Ita ut propter defectum au
ditorum ab adulteriis hec dicta magi
steriis compulsi sunt despicere pre dolore
/ quia commissionibus et muneribus
instar meretricum eos ubi eunt ut
conducunt / Interdum etiam plebibus
et terroribus extorquet a beis
ut ita dicamus violenta audiencia
Beatus autem gregorius non tam ad
ulteros vocat huiusmodi magistros

G

sed eciam meretrices exponens locum
illum lib. regum 3º venerunt due
mulieres meretrices ad regem salomo-
nem. Unde non sole sunt pro prostibula-
ribus ubi ipsi tamquam mere-
trices se ipsos constituunt et audi-
tores tam turpi venalitate cor-
rumpunt. Sed non instar Joh. zelat
et facit ipso discipulos vere amicos
sponsi esse et vere ipsum predicat et
vere ipsius apud ipsum sunt vere
eius predicare et predicanti ipso audi-
tores ducere et copulare vel associ-
are quod est sequaces officium non aut
sibi. Beatus autem qui tanto huiusmodi
zelo pervenerit ut ipsi sponsi adu-
lterium seu fornicacionem spiritu absque
ulla predicacione affeccionis patitur non
potest. Beacior autem si nec signa
neque vestigia neque aditum neque
accessum adulterorum ad illas et
signa quedam adulterii / precium multo
quod tu multo corruptore pessimo
tuus se huiusmodi committit in ordinato
et vite hec te dicere viz. gestus ornatus
habitus incessus atque sermonum similium
et maliorum familiaritas atque con-
sorcio que admodum omnes omni
matrona ornatus meretricius for-
macionis aptum est uestitum. Sic
in religiosis secularis habitus et quod
ipse mecum confiteor sic cum nos sepe
vidisse meminimus interrogati cum
multi et multe sunt propter quid secula-
ris aut lascive se gerant / in huiusmodi
contemporibus viderunt nobis inlo-
cacionem quod propter mundo ut propter mundi
viz. ut ei placerent vel saltem ut
ei non displicerent quibusque statim

dicebamus quod de meretricio suo
aut lenocinio suo quod cum multis
committebat confitebatur / et ipsum
mundi lectatorem aut corruptorem
suum corpus verecunde tenebat dic-
tum eum viz. ut ipsi placeret vel
saltem ne displiceret se sic ornare
et parare fatebatur / Nobis enim
meretricium est ut placeat amato-
ribus suis vel corruptoribus se
componere et ornare / propter hoc vere
zelatores auditur huiusmodi corruptores
et inordinatores studiosissime
prosequuntur / quibus bene videat in
sanctimoniali et virgine ipsius domino
sponsa conservata ornatum vel appa-
ratum meretricium adulterum et non ex-
candescat / et in illam et illum
similiter et militem ornatum vel
habitum militarem / quibus absque
dolore conspiciat / nisi cum ide in
ipsius et totus contineri / quis
tenderet tunicam pellicis superbis-
sime sunt caudata capita / et
colla et pectora equorum suorum ampla-
liorum fabrefactis argentat et
deaurat ornata intueat et
toza corpa ut reliquias nec
lapidea nec ligna: modum quere
coaptatura et non eius torqueat quod
admodum cum monachus aut alicuius
ordinis professor si habitu sui or-
dinis abiecto secularem habitum
deferat. Monachus apostata
iudicatur sit / et clericus clericali
habitu abiecto si militarem assumpsit
clericus apostata iudicandus est /
accedit aut cetera cum dolore

quod iste luxus tante necessitatis
totius atque pietatis non de proventibus
quorum hominum aut mulierum hominis
aut laboribus ipsorum vel artificio acquisitis
sit, sed de ipso redemptore avaro
et de elemosinis et legatis mortuorum
quod defraudatorum sunt. Ex eodem zelo
viri zelatores claustra excogi
taverunt et instituerunt ut per eas
sic ad easdem religiosorum accessus
claudentur per dicti adulteros. Mos
enim est zelotiporum maritorum uxo
res si facultas eis sit in turribus
aut aliis artissimis custodiis re
cludere. Sicut et ipsius dicitur pro nobis
quod ab adulterantibus mundi et secula
rium sponsas suas segregat et ab
frequentia qui et ipse claustralibus
et viris et mulieribus mente magnos
dixisse tamen enim erant contemptibiles
esse et despectui sicut et per hoc
inclausive suas reclusas a potentibus
et propinquis. Ruebamus eius ...
zelus domini extitum fecerat hoc
per hoc enim eos intam arta custodia
quasi incarceraverat ne quibus ad
eas pateret accessus nullo vel
diabolo corruptori in quo quantas
quam priores eas haberet evidentius vide
bat. Extenditur autem zelus iste
sponsorum uxorum non solum in ipsas sponsa
vel sponsas et dominas sed etiam in
ipsarum legem ipsa loca sancta et
in omnia deo sacrata. Et de lege
quidem evidens testimonium posuimus
de mathathia. De locis vero sanctis
nullum maius testimonium vel exemplum
poni potest quam de christo domino qui de
quo zelo succensus a xxi
facto de funiculis flagello eiecit

ementes et vendentes de templo
et mensas nummulariorum et cathe
dras vendentium columbas evertit
sicut Mattheus. Joh. ii ubi et legitur quia re
cordati sunt discipuli eius quod
scriptum est in psalmo: Zelus domus tue
comedit me. Similiter et tamen sacra
extenditur tamen zelus iste non solum
in sacra ornamenta vel vasa sed etiam
in ipsa bona temporalia ecclesiarum. Illa
enim pia devotione fidelium oblata et
sanctificata sunt deo. Propterea quod
et viri zelatores tamen ea in luxibus
et luxuriis ditiorum aut regularium
vel aliis quibus tamen dei ecclesiis
hec fine vident vel audiunt zelo
ardentissimo succenduntur. De eius
avaricia inde proditor et furtum
primo sacra loquitur quo ea que mittebantur
in loculis asportabat cum ea fideliter
egenis distribuere deberet uxoribus et
filiis ea dabat. Quanto magis sacrilega
impietas ditiorum secularium et regu
larium dampnanda est, cum quod bona
hec omnibus indigentibus dari non verentur
et in omnes execrabiles turpitudines
et in omnes dei ecclesias expendere
non formidant. Precepit siquidem dominus
ut sanctificata sibi et oblata comederentur
in loco sancto sicut legitur Levitici x et ex
execrabilis igitur est abusus dona
quibus deum et ab honorem eius
ecclesie oblata sunt, invadunt, ...
impias usus ecclesiarum detorquere
et claustralibus quod maximum est
quia quod donatoribus nichil li
cuit transferunt. Iuste recipientes
deditio aut secularibus ...
ministratores non ... questio est
contra doctores sicut alibi iam tetigimus

Post hec autem consequenter
laudes huius domus ut gre-
et dicemus in forma ex persona
ipsius / quia ego sum domus ho-
noris et glorie / et tota familia mea
propter quod et signo thau signari
iussa est in Ezechiel ix Signa inquit
thau frontes virorum gementium
et dolentium super cunctis abhominationibus
domus Israel et preceptum est eis ut
contaminarent domum et implerent
atria interfectis in vindicta pro pol-
lucione ipsius templi dei dei. Hoc
expresse habetur illud Machabeorum primo
ubi dicit Symon / Vos scitis quanta ego
et fratres mei et domus patris mei
fecimus pro legibus et pro sanctis prelia videte
et postea loquitur / Accensus est spiritus
populi simul ut audierunt / Adhuc autem pertinet
quod legitur ibidem ii ibi dicitur
videlicet ascendamus muros(?) castra
et renouare et alia multa ubi et
demoliti sunt aras eo quod propaganatum
esset agentibus et in primo ii Matha-
beorum persequerunt pravos i. viros sua
et viros iniquos in indignatione
sua et item tenuerunt Mathathias et
amici eius / et post pauca et ob-
tinuerunt legem de manibus gentium
et item multi agite in lege ubi ego
non sum non est qui custodiat aut de-
fendat dei honorem aut gloriam
Quare patet et quod ibi exposita est
omnimode tribulacionem et contumeliam
Ego sum que vindico in iniurias et
contumelias dei per me cum fecit moyses
et leuite vindictam in filios israel
qui gloriam dei transtulerunt in simili-
tudinem vituli comedentis fenum
ubi et dixit Siquis est domini
iungatur mihi / congregati quod sunt

omnes leuite quibus et precepit ut
occidat unusquisque fratrem et amicum
suum et proximum suum / fecerunt
quod filii leuite sicut ipse quod et dixit
eis consecrastis manus vestras hodie
domino unusquisque in filio et fratre suo
sicut legitur leuitici xxxii Ego sanctos
dei bellatores et propugnatores
qui pro dei honore et gloria defendenda
atque custodienda atque strenuissime
pugnant Cui alie virtutes dant deo
honorem et gloriam ego eam tueor
et defendo nec timor est virtus qua
querere contra tueri / omnes bellatores
mei signum thau quod est signum in-
vincibile crucis et regis regum in vexilli
sanctissimi vexillum in frontibus suis hoc
est in evidenti confessione deferunt
in quo bellatores et propugnatores
lucidissime se ostendunt / Ego sum
regi regum ferula delicatissima / sed
assatus ut super diuinis decoratitula
igne preciosissimo et flagrantissimo
assatus quemadmodum dicitur de ave
fenice quod ex aromaticis lignis
rogum constituit in quo se exurit et
de cineribus eius nascitur vel generatur
ferunt ut dicit et ego non desponsos
ac sibilis accenso igne ardeo sed magis
desuper igne diuino cum [illegible] spirituali
et tribulacionum succendor / ipse enim
dignus honor et gloria in cordibus
istorum virorum me accendit ego enim
velut flamma sum feruentissima de
ipsa fornace spiritus sancti et [illegible]
quod in vilium celesti in cordibus
istorum virorum indissoluta De quo
ysaias dicitur vi(?) xxxi(?) ego carbo
quem unus de seraphim de altare
super celesti assumpsit et tetigit eo labia
ipsa de quorum pollucione plus turbat /

sicut legit ysa vi / Ecce enim dixit
sunt labia predicatoris verbum quod ego
non tetigero / pp hoc scriptum est in mps
quia moror in labiis quorundam ubi
lingua nostra habet gubernium / Non enim que
sputis et arida sunt verba sed vite in quo
rundam doctorum et predicatorum labiis
quantum ad virtutem et efficaciam moriuntur
adeo enim tepide ab eo venisse verba dei
annuntiat quidam ut extincta in labiis
eorum penitus videantur / propterea sunt
et ipsi frigidi sunt et extincti / sic
frigidos et extinctos relinquunt et
ut vivina non faciat auditores nam
cum quedam familiaris unum pp hoc
civitatem prefatam aufugisse dicebat
cum se lectoribus et predicatoribus
pisten de die in diem amplius et
amplius in frigiditate / et se timere
si morari diutius moreretur ubi traslati
notandum predicari gelicidio extinguere
tur pp quod et trastulit / se abiit
vos religiosos caritate fervente
velud ad carbones vivos et arden
tes / ut ut eos quemadmodum ardore
que pristinus timebat amitteret nec
eos nutriret et augeret / Ego sum
ignis quo ignitum est eloquium
dei vehementer sicut legitur in ps
ego ignis pp quod dixit dominus Jere
xxiii in quo contereris petras
non verba mea sunt quasi ignis et
quasi malleus pp quod verba mea
malleus sunt conterens petram i
duritiam auditorum de hoc autem se
neca quorundam enim vita fran
genda sunt quorundam emendanda
quamquam enim labiis non asseris lingua
eius est velut tolus in fabro
lana molli aut purpura convoluta

aut ictu non solum non timet diabolus
sed eciam undique pp hoc illesus manet
in uno auditore ex quo ut Job xl
vehemoth i diabulus et non solum
non vulneratus sed eciam nec punctus prestit
nec una gutta sanguinis eius
effuditur dum quidam auditor nec
compunctione ex quorum doctrinam / aut
predicationem compungitur nec lacrima
una oculis eius pp hoc affluit
lacrime enim ut ait Jeronimus velud
quidam sanguis sunt anime / Ego
ignis pp que Eccli xlviii helyas propheta scriptum
est de eo xlviii surrexit helyas
propheta sicut ignis et verbum eius quasi
facula ardebat et pp hoc non stabat
ante illum palee peccatorum Ego sum
ignis aut carbones desolatorum
desolacione palearum peccatorum extermi
nium faciunt / Ego sum ignis quo ful
gebunt iusti et tam fulgebunt tam
quam scintille in arundineto unde
illius dispurvetes et arundines
cordium carnalium velud incendium
depascentes sicut factum est tempore
apostolorum et martirum qui velud
scintille igne meo fulgentes et
eciam ardentes unde arundinetum
non tam spiritualiter depavevit qua
igne simul incenderunt / sicut enim
mundus contra eos primum exarsit
zelo ydolatrie sunt et postmodum
est contra ydolatria per eos dum succensus
et hoc est quod legitur Sap iii Ego
sum ignis per que dutes unde erunt
sicut carinum ignis in lignis
et sicut fasit ignis in feno / et de
vorabunt omnes apostolos ad dextram
et ad sinistram sunt et ubique faciunt
viri zelantes in medio malorum

R

nota bn sequitur
de indiscret'
zelatoribus

posti / deuorat iniqua eos et ea deuoratione qua precepto est petro in actibus / occide petre et manduca et de qua dictum est in psalmo Dedisti eum escam populis ethyopum / facile enim sunt peiores / ubi ligna arida ad eius combustionem mundum parata omnibus aut carne feni esse cognosce legitur ysa xl erit iniquis zacharie xij duces iuda sicud caminus ignis in lignis et sicut facies ignis in feno / Et si quis dixerit quod viri quirendi zelatores homines inquietati sunt / hoc est sine capite et honestati furibundi helmina valde fermentes impatientes fauibus et dentibus suis prius crudeles eorum imo deate et insanissime deprauat ac dehonestat et infatuat homines confudit confusione que solum adduxit peccatum de qua legitur eccli iiij deinde velud vnguibus catorum uel pardorum grassantur et debachantur in eos ut non correctores aut medicos spirituales erga eos se exhibebat sed hostes atrocissimos et persecutores implacabilissimos quorum homines in exorabiles sunt et quantum in eis est in diem dei futurum euacuat suum omnia hic vindicat tot viribus conatur dicens ut ait Aug Omnia hic in dicauerint locum diuina iudicia non habent non habet ergo deus aliquid facere in futuro iudicio si postea tanta dicet hic quorum hominibus / Ista enim officia demonum que sunt torquere et cruciare efficacissime implent hic quorum homines / Unde et more verorum semper sonat vox dyaboli ea que figuram confudat deprauat deuia-

orat peccatores in malibus hominum quorum gladius est spiritualibus in manu fuerit ut vix aut numquam dicere eorum aliquorum emendetur et corrigatur / Hoc enim medicorum medicina spiritualem viz curaturi presentiatur non grauitate vulnerum aut morborum aut vulnerum spiritualium varietate adhibeant me dicamine totius vite nouit solummodo et secare solummodo quantumcumque enim egritudine spirituali laboret quis ferre et igne statim adhibere conatur tu dicat eis Aug / non sonat oculum quod sonat calcaneum / sed manum nichil de vnccionibus / nichil de fomentacionibus / nichil de cataplasmationibus nichil de potionibus nisi forte de pocione absinthij amarissimi / aut aliud cum supplicio tormentum sit et non medicina / ignorat quorum in superbis quod omnium medicamentorum fortissima ac saluberrimum est sapientia sicut legitur sapientie xvj etenim propriam sanati sunt quicumque tibi placuerunt domine a principio / Hec quidem sapientia sermo dei est de quo legitur eiusdem xvj Quia neque herba neque malagma sanauit eos / sed tuus sermo domine qui sanat omnia et in psalmo misit verbum suum et sanauit eos de hoc eodem apud iiij / vitia sunt in verme tibus eam et omnibus carnibus sanitas / peiores enim ut dicit beatus dyonisius tamquam cum manu ducendi sunt Dilucidandi quod indictum sit quod vinctus sublacendi sunt qui vincunt aut est quod erigendi sunt qui ceciderunt et medicandi sunt qui vulnerati sunt non nouo vulnere transfigendi qui aut aliud facere non potest quia vulnerare

Qui venit ad infernum in solo igne et gladio in igne quid vacaverit in gladio acuto ligneo quod homines plures sunt refectoribus veterum aut putridarum patellarum qui foramine unum intuentur obstruere uno ictu mallei fabrilis sed ut vi aliud faciunt / vel illud adaugent in duplo aut ipsam patellam dissipat totaliter et confringunt quod homines omnia vasa ex quacumque materia sint malleabilia esse opinantur / omnia enim malleando reficere volentes non attendentes insipientissimi quod fictilia aut vitrea malleationibus potius confringuntur et dissipantur quam reficiantur / correctio aut quamplurimum ne intendentes dent / non est nisi refectio vasorum confractorum spiritualium / Hec autem sunt corda peccatorum secundum quod legitur act. xxxi cor fatui quasi vas confractum omnem sapientiam non tenebit / In domo autem dei magna sunt etiam sunt vasa non solum aurea et argentea sed etiam lignea et fictilia sicut dicit apostolus in ii ad thimo. Manifestum autem est quod aurea et argentea et ignem fortissimum et malleum sustinent / lignea vero non ignem sustinent / fictilia quoque malleum non sustinent / propter hoc inalterabile est insania quorum fabrorum seu refectorum / qui nec capacitatem vasorum nec fortitudinem aut debilitatem ipsorum attendit / Uno solo artificio omnium refectores utentes vel potius abutentes / hii omnium peccatorum correctores et salutem facile desperant et ut frequentius ad malum suspicandum de hominibus faciliores ad bene sentiendum difficiles et tardi sunt tenentes

tenentes pessimum et perversissimum cordibus sunt qui perceperunt qui mala describunt tam facile ingredi patitur primo passim ea recipit bona vero vix intrare sinit conceptum de se habere malam opinionem / Vix aut numquam deponunt / Unde nisi de suis bonum aut suis familiaribus raro vel numquam senciunt de aliis vel semper vel frequentius male / Hii sicut communiter iniustus vel potius leviter peccatorum in gladio duro vel forti plerumque pugnare volentes ipsos peccatores occidunt quemadmodum quidam in mystatum videt sup capitis alibus volitatem aut insipienter dum eam ferire intemptavit propriae cerebrum illum sibi et ipsi de levia peccata in fratribus in gladio ubi dei intendit ferire / tanto conatu et impetu feriunt ea quod ipsos fratres quod perversiorem dum / Unius enim eius vero morbus vel adeo insurgentes sicut quidam dum ligna precidere intendunt fugit ferrum de manibus eorum et ferrum de manubrio lapsum vulnerat aut interficit peccatores sicut legitur deut. xix. ferrum autem est verbum dei sicut dicit Greg. manubrium autem verbi tradimus manus qua fervens ipsa tenenda / modo amen est discretionis moderando vel considerando quod dum quibus deficit ferrum de manubrio labitur cum intentione utilitatibus obmissa adrotheliam vel confusionem faciendam proximo criminibus suis detorquentur / Multi enim sunt adulterant verbum dei quod dictum est pro vobis in more

stulte verga superbie et contumacie dixo
correctio mentibus in ore conclusi
Non enim corrigunt sed adcorrectoris
contumelia metuunt / Contemnere
enim opus iudicaturus est, sit et multe
Vro peccatis se similat et trahere tantu
vel quales ut spaciis quibusdam
tendunt / Unde nos predicatio veri
nominis est quod sermo sed detractio
propter hoc optime dicit mulier Sarepta
cognovi quia vir dei es tu et
verbum domini in ore tuo verum est
iii regum xvii / Inquorunctione enim
ore si fabis est verbum dei flum est
V dum illud adulterant illud quantum in se
est suum faciunt vel aut sui ipsorum
predicatorum / aut aliorum detractorum / qui
cum tamen in animo glorie vel questus pre
dicant se ipsos aut sibi ipsis predi
cant / non Christum vel illi / Qui vero ea
detractionis ipsum convertunt verbum dei
sermonem in venenum mortiferum co
vertit / detractionibus et implet in
eis quod scriptum est Job xx Panis
eius in utero eius vertetur in fel
aspidum intrinsecus / Dum enim sermo
qui foris est apte predicato maligni
ssima detractio est intrinsecus
panis eius a sermone dei qui in eius
ore personat versus est in utero
Hom eius / hoc est in intimo sue
intentionis / Ubi sermonem dei
inhiat detorquere cogitavit et
valde simile est quod accidit cuidam
mulieri / que cum sacratissimam
eucharistiam in sinu suo nimis
irreverenter et execrabiliter abscon
disset / cum vellet eam de sinu abstra

here invenit / pro ea serpentem hor
ribilem atque terribilem sit sanctissimo
tissimo verbi dei in absconditis cordium
quod homines diligenter scrutantibus
invenitur sermones venenatissimi de
tractoris / audivi et advertimus propter
quia venenatam quod detractor
sermonem zeli mentiri multi non
verentur et qui eos excusare conantur
cum aperte derraperint / quod homines dicunt
eos ex zelo vel ardore nimio dixisse
talia quasi zelus sit et ardor
divine dilectionis homines faciat insanire
et inficere ac proximos ore rabido
dentibusque ferire / Similes etiam sunt
quod homines cuidam stulto qui
cum audivisset deum precepisse hominibus
ut recte ambularet / nolebat propter ea
divertere aliquorsum obvio ubique
Si crucem excelsam inveniret in via
aut arborem procerum non declinare
curo sed desuper inniteretur ascendere et
postea descendere / Idem faciebat de
muris domibus turribus / insuper
aptum fieret ei in eis / Qua propter
non in civitate ingredi neque egredi
quod homo absque labore importabili
corporis qui cum ducebat sed / ruina
intollerabili ac dispendiosissima sit
quod homines quantum ruinam
faciunt in congregationibus in talibus
suis / que utique spirituales civitates
sunt / tanta in qua ruinam ut pene
quolibet passu eorum / hoc est ope ut sermone
nec sit / ut vera ut plures modo
inhibuit quod civitatum non leve det
rimentum atque dispendium sustinent
domus quod civitatem sint homines
quod collegiorum qui quot et quanta
detrimenta atque dispendia bone
conversationis sue absque hominibus

paratur non est facile
vel scribi vel narrari

duodecimus

paratur non est facile vel scribere
vel narrare. Plerumque enim scandaliza-
ti ab eis corruunt gravissime quia
pluvia in tempestate et turbine
fuit vite eorum status. Legitur in primo
natum vim et quantumque conversatur
fuit quasi tempestas transiens que
admodum enim post transitum tempestatis
alius luget segetem suam decore
ornatam, alius vineam, alius
domum suam quassatam atque dirutam,
alius navem confractam, alius
ictum periculum sic videas in unoquoque
collegio vel congregacione alium lugere
detrimentum lectionis, alium orationis,
alium meditationis, alium disciplinae,
alium psalmodie et ita de aliis.
Propter hoc dictum est puto quia
tempestas transiens non erit impius.
Similes quoque sunt isti tempestuo-
si homines pugilibus sive propugna-
toribus qui mole corporis et viri-
bus prevalentes in medio preliare
aliorum hominum recti et vigiles in-
cedentes, alios deiciunt, alios
impellunt, alios gladiant, aliorum
pedes calcantes, quamvis ledunt, alios
comprimunt, alios ingressu impediunt,
clamorem quoque innumerabilem et male-
dictorum multitudines proferentes; si velim
quantum sit paucissimos videbis
in quantalibet congregacione ubi tales
conversati aliquando fuerint, qui post
recessum suum sive decessum querelas
criminis et maledictiones plus omnibus
impedimentis quoque spiritualibus reliquerunt
et quam eos cum ibi con-
versarentur fuerunt quieti ubi non

est ambulandi inter ventres pug-
nantium. Quis enim enarrare vel
narrare sufficiat, quod et quantos
abortus filiorum conceptum suum post
tortum fieri faciat. Quam homines quoque
plures teneros in spiritualiter conculcando
vel comprimendo suffocet, quod adultos
gladio suo vulneret, quod omnibus quidem
bonorum impedimenta prestent. Ecce
que vidimus et contestionis fide dicimus
generum attoximus, quia pene innata
fuit propter hoc continuatur dicimus,
ut nemo sibi supplaudat de zelo
suo cum ista rabies illum exagitat
ut nemo talem rabiem exercuit
in quibus hominibus, nemo eam zelum
virtutibus mentiatur. Et quia
compositi sumus ruinas et aiactu
peccatores, quas operata est post ista
diebus nostris in vivimus, immo ac
saluberrimum est ut, ut qui ministros
dei se gerunt et in officiis suis
gratum officium deo prestare intendunt,
ne per ingratiam gravem faciat et propter
animarum salutem mortem eorum
operetur contemplabimur declarare
que sit ista affectio que zelus
suis et zelus virtutibus ab ipsis
sanctis et potissimum a beato Gregorio
nominatur. Dicimus ergo quod
ista affectio sive proferva ad vindi-
candum dei injuriam sive sit odium
sive in inimicitia detestandos dei
inimicos, sive sit zelotipia per se qua
sponsus sponsi adulteria adulterorum
quoque actiones et signa, sive sit amore
amor vehemens ipsius sponsi
sponsas amicitie seducens et acta
custodia eos quasi incarcerans

Nota quod affectio sit
zelus suis et
zelus virtutibus

NB

ut solus celestis sponsus earum am-
plexus spirituales ceterisque coniugii
spiritualis fructus et bona ab eis
capiat et hoc liberius absque impedimento
vel periculi huius vel saecularium vnus
tamen est prae ceteris ac ante omnia
et illa vtique spirituali propter hoc dictum
est super cantica v. iustiae lumine est omnia
oportet sic affligere ea tenus corpo-
ralibus exercitiis ut per hoc salubris
actibus melius pareret sicut se
fecisse testatur apostolus primo ad corin-
thios. castigo corpus meum et in servitutem redigo ut non cum aliis praedicaverim ipse reprobus efficiar
C
vel: contra huiusmodi hominem satane
in interitum carnis ut spiritus saluus
fiat in die domini nostri ihesu christi
Sit etiam moderatur ipsam afflictionem
corporis ut non ultra eam extendat
quam requirit correctio sive emen-
datio peccatoris cum enim correctio
sanato sit curare. Et propter eam omnia
huiusmodi facienda sunt maxime est quod
mistrada sint omnia huiusmodi tamquam
medicine vel medicamenta curativa
nihil enim aliud est quam cirurgia
quedam spiritualis. Unde omne cuius
vivere omne cuius operari non questuo-
sum sed medicinale debet esse vel me-
dicamentum toti civitati vel regioni
cui presidet pacem ergo comparande sunt
medicine vel medicamenta et con-
comparande morbis corporalibus si enim
excedit medicina modum non operabitur
ut est medicina salutem sed ut tormentum
saluti contrarium. Idem enim facit plus
aut minus ymmo utique quod est hoc quia
soli saluti intenditur moderatur
D
huiusmodi medicamenta non per excessum vitatur
impietatem curativam propter hoc dictum est
in psalmo corripiet me iustus in misericordia
quod est dicere prout requirit ut tollatur
culpa vel leuienda miseria ymmo quod
si plus vel ultra non est hoc de iustitia
sed rabies aut furor se ingerens
Et opus quod debuit esse zeli
sancti rapiens et vindictam propter quod
ut dicit gregorius super ezechielem quod zeli
sui dispensatio de mente deus non est
ut ardeat et clarescat. Morbi enim
prepositi sunt et vulnera animarum spiritua-
libus non aut pacientes ymmo sal-
cordibus totis studiis et viribus
querenda est et est huius virtus medicorum
corporalium studiosissime imitanda. hi enim
ingenio qui quantumque morbos corporum
prosequatur et vulnera non tamen
pacientibus irascuntur ymmo tota dul-
cedine eos consolantur tota suavitate
blandiuntur. Et quibus sunt non solum
medicamenta sed etiam alimenta in eis dem
confortat et adiuvat et tollenda
amaritudinem medicine et ad suffe-
rendum dolorem sectionis aut ustionis
interdum etiam et ipsi pocius de
medicinis bibunt ut horrorem
illarum tollat apud pacientibus Quod
et ipse ipsum christus dominus fecit sicut
testatur augustinus de calice passionis
prior bibit ipsum dominus medicans
ne illum abhorreret egrotus. Huiusmodi
autem medici vel cirurgici pocius
ymmo veri tortores atque lictores
ymmo carnifices curativam dolorem
tantum atque confusionem ceteraque plena
lia sola inferre velle videntur
non salutem conferre quantum medicina
sed carnificina exterere. Non enim
quantum carnificina eorum prosunt sed tantum
dolorem vel confusionem pacientibus
inferunt. Illo curat. Qui aut
non medicinam sed carnificinam in-
tam piis tamque salutaribus officiis

Intendat ipa vbi eorum mediat
euidenter conformas eum ut hostes
primum insonuit deinde uis minas
et ult' minas inicos qui minati
fuerit debacharent / et post quoi de
bachacoui decurrunt fiama quoi
tamqua devictoria glie et triupho no
bili insolens se iactat quod nos ipi
intolerabiles auribus nris audiui
eoquod appz quod no fructu sanitat
aut salut' minimis quevrit in eis
qui furori eorum traditi sut et ex
posit' Comitat' aut et istam stag
affectoz ippe infirmitat' aug' medi
taco ut in se ipo distat quid ali
portare possit quid eis et quatum in
ponendi, nec eum ita restritue ut
secundo distit in alios nisi qui ipe
infirmitate aut fragilitate oblitus
e ppe quoi homines dictu e pirat
gentes eum homines sut. Qui videt
se ignorat homines esse aut saltem
aliqn fuisse / tu eum dixerit dns
ihus xpus de se ipo Zelus domus
tue comedit me tamen de eo scriptu
ipa bini desideraui ut nouissimu
virorum virum dolorum et scientem in
firmitate / hij sut homines qui no
didicerunt pati disciplina aut cor
rectionem propterea etquia diligendi et
parcendi tanqua quorum eadem e
disciplina nesciut eam in alios exerce
ppt' hoc ex proprium verbum illud in
pmo sap' diligite sapiam qui iudicat
terram diligite magna pati et
facere forcius pati ut dociles fiat
et deinde facere ut vos illam aliquid
facit / Quidam enim in aliquo
iustissimi sut / in se ipos aut minori
distinctione / et tu in nullo aliquid perfect
sibi ipos perfect / poma que admodum
faciebat magnus qui in aliorum vica
ipe viciosissimus aliquod perfecto quod
sola diligebat et nutriebat / sup
quo tu interrogaret / inichi ignoscere
morum nequid / hij eum homines in
patientissimi sut obiurgationum
increpationum redargutionum et
quod e deterius monitionum et ex
hortationum contra scientiam ergo
disciplinalium flagellorum propter quod
nec sciut nec sciraut nec sapiut
disciplina nec omnino modo excepti eo
se morbus eorum omnes noli me
tangere / et sola diuina manu cura
bit / tu quamne magnus etatum
omnem no solum refugiat sed tota re
pugnatore repellant Contemptamur
quidem religiosi medici morbo quoi
inabbate suo temporibus viris
qui tu esse in omnibus illorum carnifex
crudelissimus videntes quod omne
ignari esse et inexpertus disciplinae
qua tamen putabit exercere eos
coegerunt eum sedere per mensem in
tegrum inter fres et gerere tam
simplices canonicu que eciam de
prelamatos et egregie verberatos
tandem restituerunt sedi sue dice
tes / ecce per mensem integrum fuisti in
sola disciplina et no solum audi
uisti doctrinam disciplinae / sed eciam
sensisti no e mirum si eam exercere
nesciebas in subditos / quia eam
no didiceras / Recordare exemplum

Ro m

Vzo

Vzo

G

Go m

f

vzo

que dedisti / alioquin remedia eorum tibi
faciemus ipsorum et ordinamus nos quia
instructus et eruditus didicit ex hiis
que passus est disciplinam ordinis
eius quod meruit eam retinuit
nec remedia eius eius postea
fieri oportuit / Ad quod satis stimi esset
fratres si viderent quid opus esset
Sed vertamur et dicamus quod quidam
homines in belzebuth eiciunt demonia
/ et in sathana sathanam expellunt
/ sicut expellunt et non peius [illegible]
dicunt vel magis impellunt in spiritum
cum furoris spiritum luxurie interdum
se credentes eicere non eiciunt sed
spiritum caritatis expellunt / Plerumque
spiritum ire spiritum odii / spiritum iracundie
et spiritum mendacii in eos quos cor-
ripiunt introducunt / dum eos aduersus
mortalem et dominum / contra se concitant
et irritant / simulatores ceteris et me-
datores efficiuntur / presertim et
peiores / dum sanare eos expellunt
erroribus suis defuisse videt / qui
adhuc laborant et mentiri dicunt
et insuper peiorare et hoc multis ex-
primit dicimus Unde et per quam
conuenit tempestas eorum / agen-
tium non exturpata fuisse vicia
peccatorum fuerunt / sed magis coa-
latuisse quedam / que non soluunt
prius erupit quasi bestie de cauer-
nis seu multitudine nouorum que
sunt diximus per quendam hominem in sacra
dicta sunt et tunc factus est error
nouissimus peior priore / Dum et ad
auctoritatem et vltra equitatis dominis sed
tamen eorum quam hominem malorum
est per hoc prestatur impedimenta
atque repagula / non quibus competunt
ipsa in sanitate / sed quibus impediatur
correctio salutaris / aut cum appelli-
tur / sicut opposuit aut congregant sibi
multitudinem plurimorum [illegible] tune
timentium ut resistat in facie presti-
tori quando hominibus abducunt etiam
in modico denegatam sibi priuat
aliqua astucia seruiendi eius subtrahi
potestatem Interdum etiam et in morte
ipsorum curatur / et etiam in pluribus tot
machinatur / sicut palam apparet
eosdem accidunt / qualia temporibus
nostris fuisse facta pluries iam non
est dubium nec est in presentia ipsi medi-
cina salutaris correctionis Vertitur
tur in gladium per peccatoribus / sed quos
interdum non tam freneticos fore
dicat quam se ipsos etiam asciuentium
gladiis defendentes Impeccanda est
sed in hiis [illegible] diligentissime consi-
derata corrigendorum infirmitas
Et aut medicina ut velitur
valeat Oportune sed et ipsa potestas
corrigentium non minus attendenda ac
/ an peccatum [illegible] possunt aduersus quod
eis imponitur Si enim non possunt
/ non est eis imponendum mutuis
si uero possunt / non minus attendendum
est an quod ceteris meliorum strage
et paucissimarum ut nullus salute
forsitan operetur / non enim negli-
genda est multitudo eo usque ut
stragem ipsius salus paucorum aut
unius emat redimenda est et ex-
horrenda quorumdam vltra [illegible]
iustitia / qui nec amittat denarium
suo valentem denariorum centum marcharum
expendere sunt parati / Cum subsistendum
est medicis spiritualibus / timendum

Nota

et pietatis medicorum corporalium qui
tanto opere cavent ne medicina quam
adhibent alicui mortis corporalis
occasionem prebeat / apud istos vero
mors animarum nullius momenti
esse videtur / Cum enim super hoc
amonentur statim videns / sed quod
meum est sibi imputet mortem suam
/ quasi non pertineat ad eos filius
fratrum occurrit. Ubi ipsam in illam
voluntate inmittit / cum nulla maior
sit infamia / nulla periculosior frenesis
quam illa que est cordis / Quia ergo
si tam studiose cavetur freneticis
corporalibus / non solum ligando sed
omnem etiam aliam occasionem eis sev
iendi ut in se ut in alios / subtra
hendo. Unde nec ferrum nec lignum
quo se ledere possint / ubi eos
dimittunt / neque aque neque igni
appropinquare permittuntur / sed neque
iuxta fenestram ex qua se precipi
tare possint / Ex quo manifestum est
quam difficile occurrentes morti eorum
curent intenta sollicitudine illas
eis auferre conantur / quanto fortius
igitur non sit dandum freneticis spiritua
libus timor et pietas. Timendum
autem valde est ne infamiam de qua
tam dicitur locuti sumus / in omnibus gloria
concitet / et hoc huiusmodi honoribus ne
quod nomen aut virtute est videri possit
obtenebret / quemadmodum accidit
de quodam qui ut iustus videretur et
bonus iusticiarius reputaretur
filium proprium perdicto levissimo decol
lavit / acceptator infamissimus qui
morti filii sui fallatissima vanis

fama ergo laudem iustitie quam non
habebat voluit comparare sicut etiam
non nullos interdum fecisse timendum
est ut veri zelatores probarentur
multarum animarum stragem dedisse
quemadmodum quem dicimus multa mona
steria pretextu reformationis
non tam deformasse quam etiam
audisse dicunt enim confessori suo di
vivit edificat in monasteriis
quibus correctores aut reformatores
interdum videntur huiusmodi homines
tantas scissuras tantasque distor
siones / tantas ruinas spiritualium
tanta incendia viciorum / et obviorum
tanta seminaria litigiorum et iur
giorum illi factum concitant et seminant
ut non domus post recessum eorum vi
deantur aut monasteria sed magis
lapidum de ruina aliqua non enim
fratres qui vivi et veri lapides
sunt spiritualis edificii / velud instructa
ordinatos / non velud cemento caritatis
colligatos / sed magis subversos et
eversos post se relinquunt / nec oblivi
scuntur / iactare se quod abbates de
posuerunt et obedientiarios et
quadrata rotundis ibidem mutaverunt
de situ proprio gaudentes / et quia
nullus est ut quia secco forsitan
sunt in eorum pectore avari more
nec attendunt ut cum ipsius quas
ipsi sic monasteria subitantes non
solum in villis sed in monasteriorum
primitiem fecerunt de bonis eorum
et quod ipsa monasteria predam
advocat et omnium numero acceptionibus

fecerunt et iudices corruptibiles
venalitatis constituerunt et assessores
forsitan eorum. non enim leue malum
est factum deo bona monasteriorum
temporalia in fauces huiusmodi deuora-
toris mitti / et ipsa monasteria
in manibus fenoratorum dari.
Quia ubi cecitatibus antedictis
ducitur causa malis in comprecia cor-
rectionis et disciplinae in semet
ipsis et ignorancia propriae infirmitatis
et alienae ex amore dementissimo
mamonis gloriae pestilentissima rabies
rabies procedit / vigilantissime ca-
uendum est ne huiusmodi hominibus detur
potestas / ymmo ne gladius cuiquam
magnae detur. Huiusmodi furiosis instar
enim demonum quorumque incurrent
ruinam et incendium post se dimittunt
et velut incendiarii diabolica secum in-
fernales ignem ubique mittunt et
velut spiritus procellarum ubique concitant
tempestates / Ego autem zelus spiritus
non sit quouis intrare videatur
deus / Non enim semper sequens omni
quodcumque bellandum est / bellandum
enim est semper viribus et viriliter
pugnare / Ego autem pugno non
quantum vis aut potestas mihi sufficiunt
sicut secundum quantum expedit / corrigendus
vide nec semper sequens vicium
furoris aut aliud nocivi posse
ut deo secundum magis sanctitas sequens
veritatem ut enim corrigatur homines
vel querens et ut pietas diabolica se-
ditus cohibet ut veritas virtutum et
morum in cordibus diffunditur et
confirmetur totaliter intendo / Hec
est veritas quam sequor ut exemplar

ut ducem et lucem / sed ipse christus
dux veritatis est quam sequor cum
flagello omnes contexens imperatores
hec pietas non sequor vitatem in
mitorum eorum qui peccauerunt / Hec
enim super vires meas est sed ut eos
secundum quantum requirat vita huiusmodi
mitorum non adhibeo mitior ut puniam
ut vindicem sed adhibeo ut puniam
et emendam non assumo mihi tor-
toris ut lictoris officium sed potius
mediante diabolo et angeli eius
illud relinqui totaliter eius tormentis
sicut a nostris infernalibus vestiari
volens ei super hoc in vindicari.
Quod si quis dicat quod bonum est
est vindicare dei iniurias et que-
rulas / Video quod verum dicit et
quia ego sic facio verumptamen
non inhibeo cuiusquam nisi ipsemet qui
eas deo irrogauerunt eas vindi-
cent in se ipsis / et huiusmodi prime
in satisfaccioni eius totaliter se tradat
vindicto igitur eas cum amplius
non possim et sic dicat apostolus sufficiat
mihi sancte penitere ideo longe
gloriosus est dei iniuriae sic expiare
ut ipsemet deo de se ipsis satisfaciat
ideo / qua solam vindicte tanquam
vina in eos exercere sicut pauit / cum
aug. siue parcendo siue puniendo
hoc solum bene agatur / ut vita hominis
corrigatur / quare bene agitur quod prime
finaliter agitur / et quam pro et prime
gratia fuit / cum eorum eadem disci-
plina / et eadem virtus quare qui
nescit pro nescit et puniret / et
sicut eius non est pro pauit et puniret
quare non ministri mei sit qui puniri

Salomo et novit / et valuit / Falso
igitur zelatores nominatur quidam / qui
totum studium et officium est punire qui
non deberent esse nisi in inferno ut
essent adiutores ministri tormentorum
Ibi enim proprio suo officio competeret
Ubi tanta est copia tormentatorum Ubi
nemo est qui demum torquendum quemquam
qui cupiat aut qui eis resistat /
Non sum crudelis sagittarius ut lamech
qui ad incidendum / sagittare feram sagit-
tavit / caym et occidit eum ingo tra-
ditum habeo. hoc sanum cum
sagittare bestias viciorum in hominibus
debeat ipsos homines sagittando
occidit / Non sum incautus medicus
et cum febres et alias egritudines
neque occidere debeam ipsos egros
potius occidam / quod homines
excecati faciunt / Sagatissimus
ac prudentissimus percussor in gladio
ego sum / qui videns hominem in
voluntate tortuosissime persequens et denti-
bus eius arreptum hominem persequente
persequente percutiens occido / et de-
ntibus eius et capcione hominem
libero cum nunc verum zelatorem
contrario faciat / Ergo cautissimus
cirurgicus qui putrida scindo
ut sana illesa relinquam / et ne
a putridis corrumpatur preservo / Hanc
autem sententiam meam insania plerumque
putrida illesa dimittit / resecat
que sunt sana / sit ignem adhibeo
ut non incendium sed purgatorium et
corruptorum supplicium preparare non vo-
lo incendium sit ferro adhibeo ut
vulnus mortiferum non infligat

paradisi sed ut cauterium salubre at-
que bene appositum ut purgatorem efficiat
Ergo agricola prudentissimus qui sic
pestiferis herbis evello ut salu-
tares non ledam sic zizania col-
ligo ut tritico non solum lesionem
non feram / sed ut suffocatorem que
ei zizania imminebat auferam
Memini enim nos vidisse quosdam
furibundos prelatos ortos abbaciarum
diversarum nobilium sic spoliasse / hoc
est sarculo in sanie sic purgasse
ab arboribus fructiferis / ut ubi
ibi vina relinqueret solas ibi
pomas et tribulos dimitteret
miserabilius modo insaniendi
sed enim ego medicus ortulanos pur-
go agros meos nichil purum
nichil sanum / nichil vivum / sed solam
mortem solas egritudines / solas
que adulterinas commixtiones de-
pascit / omnia pura omnia sana
omnia viva fovet conservet et nutrit
ut potens vivificus et vitalis pena mea
non in homines est sed in hominis morte /
Ira mea non in hominem mortem
est / sed in ipsos homines / sicut docet
Augustinus quod duo sunt nomina homo
peccator / qui peccator est corrige quia
homo est misere / Noli esse iniquus
salomon in vii° ecclesiastes nimis iustus
Culpa enim est ut ait seneca
totam persequi culpam et ius
prius dicit quod summum ius
iniuria est nec sufficeret quibus quia
ita loquor quod iniurie persequar
viam remissionis Ratio enim Nota de remissione discipline

q(uod) viciu(m) remissionis sicut sompno
lenta est in agricola sicut insinuatur
Mt xiij ubi legitur q(uod) cu(m) dormirent
homines inimicus homo superseminavit
zizaniam / Unde ipsius remissionis
prelatum negligentem assimilat Zacharias
dormienti dormienti iuxta ianuam baculo
pastorali et pictores pingunt ianuam
bentem sedentem iuxta mensam
super cubitum sompno gravatum et
cadentem de manu eius baculum
pastoralem per quam disciplina que
de zelo rectitudinis procedit designatur
Salomon autem proverbiorum xxiiij
assimilat eum agricole simul pigro
et stulto dicens per agrum pigri
hominis transivi per vineam viri stulti
et ecce totum repleverat urtice
et vepres / et postea posuit hoc
in corde meo / et exemplo didici
disciplinam sicut enim prenuitas
agricole exercendo agrum vel cole
exercendo agrum vel vineam tribulos
urticas evellit et vepres alia
que frugibus et vitibus nociva
aut suffocare conatur / aut ere
scere non sinit sic zelus recti
tudinis in prelato disciplinam exercendo
in subditos urticas et vepres
viciorum prescindit et extinguunt
ne oriantur in commissa sibi provin
cia sive collegio / et si superemi
nere dyabolo forte ibi succreverint
parvulo disciplina eas extirpare
conatur nos autem sepe sentimus
in sermonibus declamatoriis quod ista
remissio est defectus baculi in pastore

defectus dentium et latratus in
cane g(ar)rito / Canes enim vocare
solet scriptura prelatos sic expresse
dicitur Ysa lvi Speculatores
eius ceci omnes quasi canes muti
non valentes latrare / et est sicut
defectus gladij in custode / prelatos
enim custodes murorum similiter vocat
dominus Ysa lxij Super muros
tuos Jerusalem constitui custodes
similiter can(ticorum) v / Invenerunt me
custodes qui custodiunt civitatem
et cetera v° tulerunt pallium meum
custodes murorum et est sicut de
facto bucine in speculatore unde
quod dicit dominus in Ezech xxxiij
Si populus terre constituit super se
speculatorem et viderit gladium ve
nientem et cecinerit bucina non
dubito quod stulticia colligatam in
corde pueri virga discipline fuget
sicut legitur proverbiorum xxij nec dubito
quin virga ad correctionem tribuat disci
plina et alia multa que dixi(m)us
leguntur ecclesiastici xxx / Quamvis
mitior est inter virgam crudelis
patris et gladium in subditos suos
furentis multum mitior est / magis autem
carnificina et piam disciplina multum
mitior est mitior cyrurgica modestia
truncante in flammaz / Nec dubitamus
quin torpida remissio sit mitior dum
nimis moveat sicut furor carnis
fornicationis et atrocissimus zelus sanctus
et desyderabilis laicus te docebit Gregorius
super iij Ezechiel / Erat autem impi
ssima ut ita dicam pietate nulla
maior crudelitas vero tamen agi
crudelius cum parvulo quam si dimittitur

voluntati sue sicut quibusdam corporis legi-
tur sic misericordibus agi cum parvulo
liberali quam si custodiat a se ipso dixit
quod cum luceret sive ignis sive gladius
sit tota audite ab ipso parvulo ar-
ripitur donec aut voluntatem suam fer-
at aut consumatur Dilectus et in hac
necessitate nulla maior misericordia fieri potest
quam si ligetur artissime et flagelletur
assidue eodem modo et deinceps viz
per dolorem vehementem brevem
cum tamen evellat a capite eius
tineam mitissime agitur in eum
crudelissime aut si tinea permittatur
occupare frontem eius et oculos et
totum residuum corpus Omnino et
cum scabiosis et leprosis si apparet
lixivia lavetur caput eius et
acutissimo pectine pectatur sive
premitur et quantumcumque se conquaeratur
quantumcumque se clamitat nec clamor
e solicita dimittatur cum comedendus
pediculis et lendibus quam ursis
et leonibus Nemo me unquam
opinatum fuisse suspicetur non esse
rapiendos de manibus apprehensos
sive per membra aliquod et hoc cum
dolore illorum ut corripiantur illi
si integri inde eripi nequiverint
iuxta hoc quod dixit unus in epistola
sua et docet dominus Amos in
quo si eruat pastor de ore leonis
duo crura vel extremum auricule
sic eruentur filii Israhel Crudeliter
aut dicitur se fecisse etiam Job Con-
terebam ait molas iniqui et de
faucibus eius eripiebam predam
quod si ad spiritualem referatur mole
eius accipiuntur vitia et peccata
sic dicitur et anima corporis dentibus

leonum dentes eius quod si adque
cumque iniquum mole eius accepte
sunt peccata et affectiones hiis cum duobus
subditos molunt et atterunt similiter
cum est cum peccata de faucibus lupi
et leonis eripiatur cum attendatur
timor cum in tanta homines animas
de faucibus luporum et leonum in
fornalium non eripiunt sed perfidentes
eas in faucibus eorum impingunt et
novos leones atque lupos adnotant
occasionaliter ad devorationem earum Usque
attendi mirari ut intelligere possem
pietatem vel minime esse dimittere
vel exponere animas hominum bestiis
infernalibus devorandas et tota
ista similitudo nichil aliud intendo
nisi declarare quanta crudelitas sit
animas subpretextu sanctionis necesse
ut subpretextu excepcionis aut ab-
sencionis pre atque subpretextu con-
versationis deterioris efficere sub
pretextu medicine salutaris carni-
ficina in animam exercere sevissima
et quia non minima maior crudelitas
bestiis infernalibus eas devorandas
exponere aut devorari permittere et
incendio carnalium aut mundanorum
aut secularium desideriorum eas dimittere
in aquis divinarum aut deliciarum
submersas negligere Deinde caeterum
aliorum periculorum quorum similia maior
parvulos nominamus corrodendas
et consumendas absque ulla contradictione
et rebellione exponere abutique crudelitate
delicate / Longe me facio magistris
et exemplo ipsius dei doctoris
quod cum pro et quod non pro
utriusque saluti militat anime sicut
utriusque commedias celestia facio

Dicens verum esse quod dicit Aug(ustinus)
quod disciplina dei iniqua est tunc non parcit
sed diligit eum non parcit sed ut in
eternum parcat / Sic ergo mansuetudo ab
fratribus et si molestia sit palato su-
mentis salubris tamen est corpori curatio
que admonet et de disciplina testa(tu)r
apostolus ad hebreos xii / Omnis
quidem disciplina in presenti non videtur
esse gaudii sed meroris postea autem
fructum pacatissimum reddit / et
fructum reddit iustitie. Dicit ergo
dicit Aug(ustinus) quia disciplina dei
est cum parcit sed diligit inquit parcit
sed ut in eternum non parcat flagel-
lat sed omnem filium quem recipit
sicut dicit apostolus ad hebreos xii
Et consequenter addit quod si extra
disciplinam estis / adulteri et non
filii estis / Cum igitur et ecce iiii^o in
natur deus dicens Non visitabo
super filias vestras cum fuerint fornicate et
ezechiel xvi Auferetur zelus
meus a te et quiescam nec irascar
amplius. Propter quod dicit
Aug(ustinus) Qui magnus est et caput
omnium flagellorum / caput est
omnium filiorum / Diligo igitur tantum
magisterio erudita tantoque exem-
plo provocata disciplina que pro
peccato mea est / qua morum ca-
rum occidit et mortem praecedit
praevalens obviatur propter quod paulus
dicens eam provocatur. Diligo et
flagello ut corrumpere iniquos possit
opera / sed quatenus eam in quantum
fuit eius medicamenta caritas fu-
erit ne efficiat caritatem con-
cupieta / Iam igitur diximus tibi
iiii^or intentiones quibus nominis zelo
et veniamus tibi quatuor affectus

quarum quilibet zelus vocatur / et qui in
aliqua earum peccat sunt viri zelatores
eius ipse inde est et debet esse inquietus
occasione propriorum vitiorum aut peccatorum
commovetur cum ut diximus et operi
meditatur / et nominatur et licet zelus
bonus sit / interdum tamen oculum
rationis meus turbat / sicut dicit psalmus
Conturbatus est a furore oculus meus et
recte intelligitur a furore zeli / quia
tam diu fiat in animos vestros
ponit / cum zelus quasi in fornace
ubi ipsa vi incessabili cor facile emittat
et emittit scintillas iracundie quibus
quibus turbatur oculus meus / sicut
dicit poeta Impedit ira animum ne / Vo
possit cernere verum / propter quod et viri
sancti cum aliqua quasi scintillam
se sentiunt ut comedere / sicut eam
disciplinam peragunt / supersedent donec
eorum tranquillitatis cordis et pax ad
veniat / ut cum tranquillitate iudicet
publicanos sicut deus facere dicit sap.
xii Tu autem dominator virtutis
cum tranquillitate iudicas / Iacobi primo
ira viri iustitiam dei non operatur
Seneca dicit aut cum esset iratus servo
suo Iam te inquit cum iratus essem
verberibus necassem / In iratus
enim hominibus instar montium flam-
mivomorum / fluviorum et diluviorum
ignis commiscetur ut scintilla de
fornace vix incessabiles exsilit sed
flamma volans tamquam tempestas erupit / v
Sic ergo rapiuntur ab iracundia
sicut a tempestate / et efficiuntur in
potentes sui sicut furiosi Unde
et accidit in eis plurimis ut quod
zelo sancto cepit furore consumat ut
opus disciplinae sine zelo
dei cepit. tenebat atque regebat /

ipsi de manibus eius rapiat sibi
vendicat et exuvat et est tunc non
opus zeli sed magis ire tempestas
aut furoris ex agitatione consurgens.
Scintilla vero ire de qua prius premisi
et si aliquid turbationis oculo
mentis ingerat non tamen opus
ex zelo, sed ceptum sibi vendicat
aut assumit. Huius autem exemplum
congruentissimum est in viro qui
ex caritate vel iusticia vult reddere
debitum operari et interdum ingerit
se huius operi voluptas carnis et
hoc secundum duos modos vel ita scilicet ut
illud opus non aufferat iusticie et
sibi vendicat vel ita ut totum sibi
id rapiat. Ita ut licet ab initio
ex iusticia vel caritate ceptum sit volu-
ptatis amore postremo efficitur.
Iuxta quod dicit apostolus ad galathas iii
sic stulti estis ut cum spiritu ceperitis nunc
carne consumamini. Simile est de
illo qui ex caritate vel pietate volens
dare elemosinam cum ipsi dationi
ingerit se inanis gloria et quandoque
ita ut tollat eam sibi illa sicut
ventus. Quandoque vero quasi afflicta vel
applicat aliorum vel devociorum atque
circumstrepens adeo infirma ac debilis
ut non possit aufferre caritati vel
pietati opus illud. Sicut beatus bernhardus
sibi accidisse dicit cum vellet proponere
verbum predicationis et ei obstreperet
in anis gloria vel de elegantia elo-
quentie vel de sermonum profunditate
increpavit eam sic dicens: nec
propter te incepi nec propter te dimittam.
Prudentes instructi viros et
pluribus pluries facit et in premissis
casibus simili locum habet vero eum
opus iusticie vel caritatis propter quod

volunt eam commendare in animo gloria diminutam
est vel desiderat sicut neque precedit
aggrediendum. et hoc est quod alibi
dicitur quia aliud est cum dolus
incidit contractui aliud cum dat causam
eidem. Cum enim dat causam contractui
dolosus est, et ideo non retinendus
sic se habet et in suprascriptis exemplis.
Simile autem evidentissimum est in eo
qui aggressus est iter ierosolomi-
tanum causa devotionis vel subsidii
terre sancte et in ipso itinere incidit
cordi eius cogitatio de exercenda
negotiatione in terra illa et lucro
magno ibidem faciendo quia si in-
valuit huiusmodi cogitatio eo usque ut
quod tunc restat de itinere propter solam
exercendam negotiationem peragat res-
tat cum itineratione iam non peregrina-
tionis neque dicenda sit neque vere
sit sed magis iter negotiationis. Si
vero ita non invalescat ut itinerationem
illam trahat ad se immo dimittat
illam cause ex qua fuit incepta
remanebit et re et nomine peregrinatio.
Iuxta ista exempla de operibus zeli
sancti quibus scintille vane inflant
vel incidunt non tamen corrumpunt
nec illa ei aufferunt et sibi rapiunt.
De operibus furoris sive commotione
furialis indicandum est. Si vero
inquit apostolus in primo ad Ro. x.
quia iudei emulatorem quidem dei habent
sed non secundum scientiam quia dei honore
et gloriam celant sed insipienter ita
intelligimus quia hoc erat sine
dubio principalis intencio eorum
atque voluntas persequi inimicos
dei et ecclesias veri qui nesci-
bant in parte illa quid essent in-
iurie aut contumelie cui credebant

R

ipm ewang et eius pdicacoz i
iurias esse dei et ecclesias h
ppe ewang doctores et pdicatores
ipe ewang scilicet fidei xpiane et religi
ipius qz fidei xpiane ut religi
omis pfessores implacabili furore
psequebant Illud ergo quod intê
debat pncipalit et in illo zelabat
dei gliam et honorem et hoc recte
et optime fecit in persecucionib et
impetulari curabat impiissime viz
inpsecucionibus ante dictis que ad
modu si quis zelo iusticie intendat
et velit occide impiu Credat aut
de aliquo innocente et sco deditate ipm
esse impiu et pp hoc occidat errat
impetulari cu ipu et impie agit i
eudem et ita ex intencone vti vita
et bona e voluntas opacio pruidata
et pticlaris iniqua et impia et hoc
e qm no e opa sola ynio actuqu
e et in misset error ptuclaris et e
pene simtlis error impiu supposito
hnr cui vecrru et laudabiliu ope
arm e recta voluntas et intenco
vlis qntu in ea e sz pla crudeli
tas et fallens sunt ul ut alienos
plus voluntates facat et opaciones
impias submoqucit quasi exclues
pentie malez error super tale Et qm
bontra ius se porta mag elucesat
De simo ordo quod sunt caritati gnu
et inuitissimu e aliqua insuggilla
coz ipius dicas qz gr suggillacoe eius
late tibi pate possit ex laudibus
frnne caritas omnia ex vituipa
gtira laudibus illius ipi opetut
et omnibus illius tatulaud atqz tosso
dendu e pp quod aut mala ipi
sut et alia aliqua in scriptura expssa
et illa psequemur tibi quorz pmu
est obtenebracio illius ingltu
sicut sicut testat Jo in epo i Qui

R
Vo^a

Rey

vo^l
De simo ordo

Mala que sequunt^r
opacio similis
Vo^a

non diligit manet in morte et in
tenebris ambulat et nescit quo
vadat qm tenebre excecauerunt
oclos eius Hec aut obcecacio
ute ma^ta e quia sicut ipa simla
dilecco omnia querenqz simul sicut Saic
esse eam sua diligencia illos ut
supra diximus sic sicut sine dilecone
peruat eamqz de omnibus illius Qua
cecitura nos patitur qui eam
videat et cognoscat Vide ergo
dampnacoz hic horrificam sz tn
non sine merit ingratitu di
tot et tat bonis priuatur qui se
ipm bono sine dilecone priuauit
et impue excecauit et vtrumqz sibi
met inspez pctoru insligit amor
eni fratris sine frna dileccio sup
magna e diuitias cordis sicut dicit
Grego super Jo quia amor noticia
e et utrqz sunt eu tanta ut mo
quemqz sluus audiuit apre nota
dicit apls se scripsisse et ideo tanta
est quo docet de omnibus sicut dicit
in i Jo^h pmo Et tamen tanta sapie e
sicut timor i icu ut dicit bern
hauriat et honorabil sapia e ut
supra diximus expmo ca^tri hoc g^o
quiaqz no e minu si maneat ex
actis atqz bonis simis omnibus
depaupatus et e hic mis petor
et vltor actissimus frm quibus de
bitu amorem subtraheit h pt de
paupaco eni et exceacio pene sut
meorz furu atqz raptorz Et ipm
aut tibi sup quia amor eius e
pue reddita que deus incorde hom
hunqz vum fribus reddenda con
stituit et assignauit et beat eam
frus de omni hec gsmauit quia
igit quod reddita ul aufer furatur
ul rapit fribus no reddendo pctat

tantorum bonorum ablacionem et sui ipsius
dampnationem fratrem et in eundem
vlciscitur in se ipso / non solum per hoc
dico / sed etiam morte ipsa vindicat
ipse sicut testatur idem in iiio dicens
Qui non diligit manet in morte quam
utique ipse sibi met irrogavit Sicut
enim ut sepius dixi amor vitalis
calor est caritatis quaniam atque vinculis
fratrum quare eius extinctio mors
est spiritualis extinctione mortuus
igitur est qui non diligit et in morte
manet horrifica scilicet habet destissima
mansione non solum mortuus est et
dampnatus ut dixi / vnde etiam
excommunicatus qui ipso iudice separatus est
ita igitur dampnatus / ita excommunicatus
ita decapitatus est qui non diligit
et habet sola separatione fratre dilectionis
ut dixi qui autem odit fratrem
suum ante separatus est ab eo
ipse dixit populi dicat / Ite vos
hoc est propter nomen ut diligatis in
vicem / fratrum igitur odium habet legi
sue proprio / ut sit maxime contrarium
faciet plures observatores suos an
separandos / sicut proprium istud sue
legis observatores suos efficiat caros
Amplius quia contrarium professionem
discipuli sunt contrarii separantur et
ab ipsis contrarii / separantur et
ante se ipsos contrarii / quare sicut
qui diligit fratres eo ipso mutatur
talibus separatus est qui odit fratrem suum
extinctione est ante separatus Et
hoc est quod ipsius dominus testatur
cuius Joh. xiii dicens In hoc cognoscent
homines quia discipuli mei
estis et hoc est vna causa quare
dicit beda / propter quam peccata dimissa

tam originalia quam actualia re
debit / cum omnia in sola caritate stare possunt
in sola dilectione fidelium ebriatur remis
sio peccatorum quia autem nisi hoc solo
est hoc etiam in quo est / multo contrarium
remissionem ei fit in exordio omnium
peccatorum / Amplius veritas in vii
Luce Dimissa sunt ei peccata multa
quoniam dilexit multum ergo multo
a contrario et causa contrarium adeo
qui non solum non diligit sed etiam addit
peccata multa Ve ergo tibi frater
odium tuus tanta est malitia sue ne
quam ut propter te ianua dei separatus
absolutionem et remissionem suarum
excludat et remoret et secundum bedam
et multos alios penitus irritet
et omnia habeat pro factis / Ve tibi
nequitia que impium auctore
adeo grassaris ut dixi / Ve tibi
morti amare / que non in morte
sola illorum in quibus est extincta
est sed et fratrum homicidas illas
efficit sicut testatur Joh. in iiio sine
Qui odit fratrem suum homicida est
quia ipse enim vis et non potest ut
ait Ambrosius fratrem tibi computat
deus sicut enim qui potuit trans
gredi et non est transgressus facere
mala et non fecit iudicat bonum
ex voluntate et non potestate apud
deum Sic qui vult occidere et
non potest iudicatur homicida propter
solam occidendi voluntatem hoc
enim indigent testimonio scripturae
opus spiritualis carda et renes
deus Nequitia fraterni odii
non est satiabilis expletabilis omnia
enim ab amore quia omnia vere
nequitia omnia fratre mortis instru

Negatia frater
odii. Nota

qui fratrem suum odit morde suo collidit
confodit, armat et in ipsum quem odit
fratrem inmittit omni apparatu medita-
tionis ipsum pugnat spirituali millesies
in die transfigit illum gladio morde-
suo et hoc est quotiens ipsum in aliquo
transfigi vult millesies armat ei
venenum / et hoc est quotiens ei propin-
ari vult illum millesies comburit
cum in die millesies submergit in
aqua millesies omni genere tormento-
rum ipsum excruciat et occidit et
hoc est quotiens talia ei fieri vult
Et quia genera tormentorum aliorum
malorum infinita sunt nequicia fra-
terni odii est inexplicabilis / Inde
est quod reges et principes qui sibi in-
vicem inimicantur mordibus die
ac nocte acies parant sagittis gla-
diis machinis ceterisque instrument-
is bellicis pugnant et tot homines hinc
inde occidunt quot occidere volunt nec
solum ipsi reges et principes hoc faciunt
sed etiam qui favent eis inique et proch dolor
ipsi clerici et claustrales acies mordibus
suis parant / plura committunt et strages in-
hinc inde innumerabilium hominum faciunt
qui eum vult exercitum totum aliquando
cadere et morti dare iniquo amore
vel favore principum suorum / totus exer-
citus homicida est spiritualis / et hoc
est quod legitur in ii pa° xx° ebray-
cam civitatem ubi nos habemus
divisi sunt abiva vlte eius et
appropinquavit cor illius hebrayca
civitas hec victoris bellico obe eius
pugnabit / aut cor eius hoc mo-
pugnat corda clericorum atque clau-
stralium pro regibus suis atque prin-
cipibus quos inique diligunt

vel quibus inique favent / vel alios
inique oderunt / credit se sedere
scilicet claustralis in claustro suo
Et ita ut diximus pugnat in campo
in mundo occidit centum milia hominum
ymo totum unius regni exercitum prostra-
vit et hoc sola voluntate quia
hoc credo tam facile eum centum
milia hominum occidisse / et tam
brevi spacio centum milia homi-
cidia perpetrasse Hec sunt negocia
que tractat et agunt insemetipsis
sulassimi clerici et claustrales viri
depopulatores urbium excidia castrorum
strages hominum ymo populorum / Hec
sunt de quibus claustrales viri re-
ligiosi de quibus invicem compugnant
de quibus diligentissime et importune
interrogant hospites advenientes
de quibus avidissime eos audiunt
Hec sunt que studiosissime perscrutantur
et inobliviscuntur inobliviscibiliter re-
tinent nec mirum circa repetant in-
cessanter Ve tibi vere pessima
invidia / que sicut es iniquissima
civitas tu enim es omnium ferarum in-
fernalium ferocior et adomesti-
care difficilior / que nec amicos
agnoscit nec fratres nec patrem nec
ullius quamvis benefactorem nec etiam ipsum
deum sed in omnes dementissima rabie de-
bachatur / propter eam cayn occidit
abel germanum suum propter eam Joseph venditur
est a fratribus ipse etiam dei filius
cum largus benefactor / in populo iudeorum
per invidiam tractus est sicut dicit
marcus xv. Sciebat quod per in-
vidiam tradidissent eum et hoc neque
fecerunt credentes ipsum esse hominem
equalis cum eodem in iudicii iniquitate

Z

Vae de
pessima fr
odii fr

V

dei filio ut dicit beatus Bernhardus
et voluit ei prius in imitatione cogno[s]ci
ubi dicit in me ipsa cum filius aliquo
est decaniis ideo quod ista vera pe[ssi]
ssima eos non agnoscat et in nobis
et in multis aliis certissima experientia
et toti religioni periculosum clamant homines
120a pessima est hec fera quemadmodum enim
albissimum dicitur quod pure album sit et pessima
pure malum quia nullum malum impu
gnat sed solum et omne bonum Cetera
enim vicia contrarius se repugnat ut avaricia
contra luxuriam et quid eiusdem et quod
est mirabilius superbia contra se ipsam
omne enim aliud peccatum sustinet sup
bus in alio preter superbiam propter quod
vulgariter dicitur quod duo superbi non
possunt equitare simul super uno sacco
concludi Alia et ira contra se repug
pugnat propter quod dicit Sarvates
iracundus cum aliis irasci desierit
sibi ipsi irascitur invidia solum
bonum impugnat et nullum malum
et ideo eam dicimus pure malum vel
ideo malum ipsa est quia omne bonum im
pugnat Est igitur invidia pure et
vere malum et fera ut ita dicamus
ferissima hec est quia per quam mors in
troivit in orbem terrarum hec est cuius
domum pallas introire noluit sed
constitit ante fores neque ultra in
cedere fas est Ipsa enim est que sapientiam
excludit ab eo in quo fuit sicut legitur
eiusdem sap. In malivolam animam non
introibit sapientia et eiusdem vj.o neque
cum invidia tabescente iter habeo
quia talis homo non potest esse
particeps sapientie et ideo invidia dicitur
ab invidendo quia contraria est visui
pure videntis In bono enim solum
non videt nisi bonum quemadmodum si
in albo non videret nisi nigrum et in
nigro non videt nisi album et ideo in
vidus est contrario modo visui se habet
ac si diceret deridere sicut in iustum iusto
contrarium Retribuetur autem invidus
ab omni bono eius maligitatem
suam sicut enim omne bonum impugnat
ita ab omni bono ipse torquetur et
cruciatur propter quod dicit Sarvates utinam
invidi in omni loco haberent aures
et oculos ut omni felicitate torque
rentur hec est totum venenum antiqui
serpentis ut ait Greg. de quo in ba
siliscus serpens omnia virtutem
sua contaminat quasi se ipsum exserens
ut neque ut stellam orna tacens
veneni si retineat quod totum illud
mox invidiam infudit postem
ista sit ipse met describit in post
ipsius pestilentissimum serpentem in morte
inquit illius rabies in voltu
in dies videntibus stridor appetit
hec bestia per flamma de se ignis
plena mixtura et hec alamedo
cum alie bestie devorat ista
maxime lamiatorum quod corum
quos defecere permittit non enim
commodum aliquod sibi quod sed solo
suo pascitur detrimento hec est
mercatio infatuitissima que
omnia lucra sua amittit et contra
pietati et caritati omnia sua de
trimenta reputat lucra sua hec mirabile quod est
est que nos antiqua illam et vulgare rupio mirabilior
que determinat quam quod quis
perdit quibus omnes mercatores
lucrantur Ipsa enim invidia dyaboli
que perdit quodque electi lucrantur
negociando preclarum ut super diximus
omnis enim sterorum lucra sua sompniat

de paupertate et eius speciebus interiorem que
caritas seu privatio dicitur

detrimenta et verissimo dolore / quo
inde et solet sompnium huiusmodi veri-
ficari. Hec est ignis grecus qui super-
fusione aque accenditur / et quod est
mirabilius quanto maior fuerit
aque superfusio tanto magis inardescit.
Prima enim bonitas velut aqua est
ad extinguendum viciorum et ardorum incen-
dium. Hec aqua igni invidie super-
funditur cum prima bonitas cuiusdam
invidetur et narratur / et quanto maior
eadem vel audita vel narrata fuerit
tanto cor invidi et de illa et contra
illam vehemencius exardescit. Hec
est ignis singularis et inaudite
pravitatis / nec enim subtractione materie
extinguetur quamquam enim poeta dixerit
livor post fata quiescit / licet per mortem
extinguatur prima prosperitas / et per
hoc subtrahatur velut materia huius
ignis adhuc tamen ardet et eam vastare
conatur ne vivat in opinione hominum.
Hec est fera pessima que non mortis
faciat dum non sit est vite extincto
nisi nomine extinguatur et fama.
Hic est ignis fetor immo execrabilis
et infernalis qui in sola bona
desevit patrem huius cum omnibus
malis. Hec pestis est insibilibus
ethica incurabilis solidorum meliorum
dissolutio immo corrupta putrefaciens
ea sicut legitur proverbiorum xiiii putre-
do ossium invidia. Hinc enim qui
a tempore ante fortissimi esse
credebantur et velut ossa robo-
re ante tabe pluries huius consum-
pserunt / sicut apparet interdum in diversis
religiosis professionibus et qualiter
claustris ubi opinione religionis
firmitas et fortitudo creditur preci-

de ista caritas corrumpit atque consumit.

Et cum amore istius rerum
atque stultissimum / qui caritas
dicitur frequenter sequitur contemptus
temporalium et interdum oblivio et
negligencia corporis et exterius et caritas
rerum corporis et eius privatio quod est divitie pau-
pertas secundum omnes sui inmemor sto
laudes caritatis laudes paupertatis
perficimus et hoc secundum omnes modum
quo nomine accipitur. Dato igitur
in primis quod paupertas uno quovis
intellectum dicatur pars hiis imperata
magis aut videtur. Deus paupertatem appau-
tatate et parvitate similiter quasi pauca
pauperibus apte aut divitias multiplicando
et multiplicatas interdum ponit
in hominibus sicut ibi frumentum fru-
menti vini et olei multiplicati
sunt / Interdum aut ab amplitudine
familie et cognationis hoc apparet
ex contrario in psalmo ubi dicitur / Unicus
et pauper sum ego. Veruntamen plurimum
et proprius paupertas dicitur expoliatio rerum
ita seu privatio divitiarum et hoc
est penuria a penu quod est celarium
vel promptuarium / quasi eius vacui-
tas. Et accipitur apte totum inopes
aut dicitur ope quasi sine ope quod
duobus modis intelligitur videlicet sine
auxilio hominum vel sine divitiis
Inopia enim usualis privatio est sine
caritas quam diximus / Hec igitur est
prima acceptio paupertatis videlicet caritas
seu privatio divitiarum / secunda est contemptus
temporalium divitiarum et hoc est de
virtutibus perfectioribus una / tertia est
amor ipsius paupertatis hoc est caritas
seu absencie temporalium divitiarum
et hoc perfectissima ... quod est

vro(?) [illegible]

Inop[ia]

prima a[ccep]-
tio pau[pertatis]
carentia
privatio

secunda

tertia

Et karissima Inprimis igitur prose-
quimur laudes eius que notissima
est omnibus et tamen omnibus odiosa
atque terribilis et hoc est quod privacio
est et carentia eorum bonorum que mo-
tam naturam sunt iudicio multitudinis
delectabilia et honorabilia
et multis aliis causis desiderabilia secundum
eos hec dicit Augustinus clare nichil
esse hiis verbis investiganti singu-
larum rerum naturas non invenietur quod
sit paupertas nuditas et foramen
Quod si quis dicat qualiter ergo
aliqua sunt bona huius nichili et
qualiter corpus aliqua bona sunt vel
alique laudes illius esse Videtur
quia carentia et privacio et cause sunt
Dum diverse aliarum privationum et carenti-
arum contrariorum bonorum sicut dicit Aristoteles
si affirmatio est causa affirmationis et
causa negationis negatio Malum
est enim quod ipsum et illud timetur
et oditur et pene ab omnibus et
Rx° multos eciam incitat timor eius ad
querendas et construendas divicias
Quid est autem timetur vel oditur quia
se causa est huius timoris vel odii
et nos iam declaravimus quod malum
omnium malorum naturalium que sunt
D esse horret et fugit et contra que
pugnat omnis natura et est non
non esse Dicit autem forte aliquis
quod hoc non est odio vel timore non
esse sed potius amore contrariorum
Instans eorum quia pugna diversa et in mente
eciam odio est similiter fuga ex timore
sunt hec tamquam ex causa remota
sufficit autem tibi in hoc quod pau-
Rx° pertas hec sive privacio alia privacio
occasio est eciam per omnia et verissime
contrariorum et si forte non possit esse causa
efficiens et ipse quemadmodum privacio
et defectus ubi quomodo stomachus occasio
est famis causa non eius efficiens
est virtus appetitiva gustabilis Dici
omnino igitur quod illud nichilum et vacuum
paupertatis fundamentum est et firmamentum
verorum perfectorum quemadmodum omnium avari-
cie et cupiditatis firmamentum et fundamentum
sunt habent divicias sunt viri sanitate
perfecti paupertate ista et hoc est quod
legitur psalmo 32° fundamenta dicuntur verbo forti-
tudinis eius hoc est quod legitur Job
xxvi Qui extendit aquilonem
super vacuum et appendit terram super
nichilum Aquilone vocatis eciam
degentibus qui dedicacione maiorie
erant gentes eo tempore convertendo
eandem vocatis et terram cui Baruch
dicitur Babilonem super hoc vacuum
fundabat et hoc terram appendebat
super hoc nichilo qui fundamentum eius
religionis ponebat Et in 5° Mathei
Beati pauperes spiritu quoniam ipsorum est regnum
celorum Responsio autem contra
quod vij° Nolite thesaurizare vobis
thesauros in terra et Luce vj° Beati
pauperes quia vestrum est regnum dei Simili-
ter eiusdem 10° Nolite possidere aurum
neque argentum neque pecuniam in zonis
vestris Et Luce 10° Nolite portare
sacculum et peram non aliter eius
fundaturum eciam hoc est in se plus misi
bus ad eos istud nichilum deduxi
et ipsam in eo stabilivi atque
firmavi Denique hoc nichilum
fundamentum omnis religionis
professionis et ordinis Unde

et nullus religione aliqua intrat
nisi in isto inchilo primo fundatus
fuit et firmatus / nisi ad illud
voto se astrinxerit et in illo se ppe
tuo ꝑmansurum promisit / Divites
enim in Religionem intrantes quasi
cameli gibbosi ꝑ foramen acus intrant
Et io gibbositatem periculorum et mar
subiorum temporalium bonorum prius depo
nunt aliogn non intrat / Ergo sic
dicit paupertas mater religionis et
nutrix et custos / mater quia ꝑ
occasionem ut diximus ut non ꝑco
rporaliorum ergo religionem i nullis
pario / sicut et contrarium meum ipsam
destruit et extinguit sic testatur
vitas Mathei v Pauperes euva
gelizantur / Et in eum facilius et
expediencia religionem eramus et omnes
ordines facilius recepit quos
virtus divitiarum temporalium non i
vitat et detinet captivatos et
ubi ego sum dicit ista paupertas
semper filiam meam religionem nutri
in domibus religiosis et domibus quibus
cumque ubi est contraria mea est vid
opulentia temporalis me avrio ul
nunquam invenies / Ergo magis reli
gionis omnia afflicta nullis eiden
exhibens et impendens ego eam
nutriam suo sicut contraria mea
eam inquinat / Ergo eam latto et
impinguo sicut contraria mea eam
fame attenuat et consuit / medica
tores enim status laicos et ordines et
alia sacrum exhortationum studia quibus
religio sacra et nutrit et in computandis
ponderationibus custodiarum et acquisi
tionum sollicitudines inhiens et cur
gra impascendis magnarum cupidi
tatibus implacanda potentum rabie
nec ducendis advocatis pene ut totaliter
transfert / ꝑsistitur et commedullatum
sincopis et apocopis detruncatum
inordinato strepitu vertitur pera
divinum servitium / ita ut magis tumultum
intollerabilis quam divinum servitium sic
dicendum sit et deus ipsum horruit
Amos v° Auffer a me tumultum
carminum tuorum / discussiones et ex
aminaciones prorsus cessant a longa
capitulis ul admodum breves tepide
et modice atque potius correctiones et non
correctiones / sed aliquorum pravis sequentes
apud divites abbaciis sunt celan
laicis et supputaciones redditum
compensationes computarum longissime
exactissime ita ut non claustrales
sed magis trapezete quasi homines
videantur et sicut dicit Aug. hoc
tollit fiscus quod non accipit xpus
Requiescit in pace apud eos vicia
et peccata / nec est qui extricat virgu
las seu flagella appetitibus involu
cris patientissime offerunt / ut ponere
qui eam addidit ridiculossimia ipso
tempus erit solum cui curatio in qua
pauci credat / ultima ipsi fieret
Ergo dicit paupertas cum ducibus
istis pessimas penitus extermino
nullo loco eis ubi ego sum lau
dibus divinis et obsequiis spacium
amplissimum facio nichil a me de
fisco / nichil a me de custodibus
nichil a me de furibus ul raptoribus
et quod plus est nichil a me de gelu
aut pruina nichil a me de timore
aut carnis nichil a me de peste
aut tempestate clade segetum aut alium
nichil a me de bellis aut guerris
nichil a me de incendiis aut custo
dibus verbum aut etiam demorum

placatissima sum atque invictissima
vero sum ut optimenda ut acquirenda
ut litem suscitat ut bellum acquirendum
~~ut litem suscitat~~ movet / nulla sum
queritur nulla emanat / citatio sum
nullum constituitur mediale nulla dilatio
sumitur / et omnis tribunalibus nichil in-
quietudinis aut laboris ingerunt
Requiescunt in pace auditoria quantum ad
me nullum ibi strepitum facio nec ali-
quis ibi libellum format ut edit actio-
nem sum et quod amplius est /
nec leges de me mentione ulla faciunt
nec sum ut de me lex aliqua fac-
ta est ut edita sint vellent de me indicare
iuris periti nescirent neque possent quia
nec iure scripto nec consuetudine inaudi-
tum est quod unquam vocata fuerim in ius
nec raptores in insultum in me faciunt
nec fures domum meam effodiant ut
effodiat / nec latrones in via michi
parant insidias et hoc est quod dicit poeta
cantabit vacuus coram latrone viator
Ego in mediis litibus pacatissima sum
et hoc est quod dicit Seneca quod pau-
pertas est bonum sine calumpnia ergo tutum
bonum sum quia nemo calumpniatur nemo
ibi ut vendicare ut usurpare at-
temptat / Ego cuneos hostium securam
penetro in mediis gladiis tuta sum
et hoc est quod dicit Seneca quia
pauperi in obsessa via pax est [illegible]
est facit / et illud tu cladis in somnium
facit non esse suspecti non enim preda ut
tantum eam armata fortitudo colli-
gitur / Ego nec clavibus nec custodiis
nec seris nec vectibus nec muris
nec turribus nec vestitur egeo
de mei defensorum solo enim terrore

mei / scilicet qui essent hostes arcerent
et me fugiunt / quid ergo tibi bene
se reputat qui me potest effugere ut
amore fugere quis ergo me audeat
impugnare nemo est / cum qui me
audeat / etiam expectat omnes inimici
mei me fugiunt / ab amicis vero non
est michi timendum propter hoc ergo me in-
imicissima qui verissime dixi et
armatissima verissime me dicere
possum cum tanto timore et tremori sum
hostibus meis Ego sum probatrix vere
amicicie qui enim falso amici sunt me
adveniente recedunt sicut dicit poeta
Tempora cum fuerint nubila solus
eris / et Salomon prov. xix fratres hominis
pauperis oderunt eum insuper et amici
eius procul recesserunt ab eo propter me
pro parte dictum est illud Horatii hoc
inter alia bona habet adversitas quod
amicos probat / Nichilum meum omnibus
diviciis pretulit ille sanctus pater qui
discipulo dicenti se libros habere ex
quibus fratres edificabat et fratres inde
proficiebat et propter hoc velle eos retinere
respondit neque quam ita facies quia
maius est omnibus nichil habere Aliquis
vero discipulum suum nec librum habere
permisit dicens eidem ydolum tuum
esset / nichilum meum preferrent omnibus
diviciis temporalibus Sed et quod
est hodie non solum antiquis tem-
poribus principes reges cum temporalem
ordines quantumcunque in eis vigeat
aut floreat religio qui in eis me
non invenerit / nisi deus noluit propter me
ordine fratrum minorum omnibus aliis
pretulerit hoc est sicut ipse in marginem plu
testimoniis eorum asserunt quas propter nichilum

meu dedicavit cor meus ystoris pfoibs
egregiis super omnes ego securitas
possideram me securitas in qua ab
aliis et litibus furtibus et ra-
pinis ut supra dixi / Ego exspectans
et expoliatus possideram me sicut
xpm dum paupertatem gressu et
si non pedi tamen simili subsequatur sicut
de petro apostolo dicit Bernardus
Tu petre reliquisti omnia non
enim xpm currentem sequi poteras
onustus / Omnia divitiarum reliqui
onera ut portet indigna humeris
hominis / sicut didimus dicit ad quendam
ad allexandrum Omnia inquit sunt
ista onera non homini nolo honeri
sagmarios etc. / Ve cupidis et
avaris qui habent cautelam et vili-
ficationes sui non agnoscunt quod enim
loculi ut sacculi peccatis et obligati
sunt cupiditate et avaricia cordi tuo
tunc tot cophini luti egypti hec res
enim operationibus imponit sunt lutum enim
egyptum tenebrarum divitiarum sicut est
sicut expresse legitur super ii exodo et ii
abacuk ve qui congregas contra
te densum lutum Ego exterminavi dolorem
avaricie que non habent oculos neque aures
Avaricia enim est sicut scriptum sicut
ad eph. v. In adventu meo quotiens
intravi vox ista exterminato in quo in-
estimabilem dei cautelam vindico
ego enim exequor illam dei similitudine
est ii. capitulo sicut sumptam similitudinem ii
cum ter intempore suo etc. Ego mun-
dicia domorum emundans eas a sorde
ribus templarum ego sum princeps co-
quinarum / qui sunt velud principis coqu-
inarum in templo nabuzardam et
in coquina interdum et pontifices in
cessare facio Ego sarsica que in ...

templo illi offerunt indissolubili ana-
themate clemino et sequestro Ego
sacerdos nabuzardam et coquos ac strage
aliorum innocentum et cruciatibus in-
numeris mira pietate suspendo Ego
carnificinam illam vacat coram offitium
vbicumque ego sum Ego carnificinam illam
coquinariam tota qua inundo nichil
in forno similiter tollo de medio in omnibus
finibus meis apud me est refectorium
mundissimum in odoribus exsplarum et
salsamentorum assationibus nec olerum
nec abhominabilis mappe crudissime
vasti escarum nuda manum et ore
abluo apud me sal et coquina
quieta / nec caliginosa vaporibus
nec turbulentis vaporum ignium incendiis
aut aliud exquisitis cruciamentis co-
miticosa aliarum decoctionibus et sal-
samentorum et pocionibus et actu-
vitibus / apud me ciborum superbo refecti-
onis in ipso nec ingurgitatio et i-
instructio / mensa mea non est lapidibus
sobrietatis et abstinentie / nec obruitio
casus que admodum enim videt lapi-
dantes lapidantes prothomartirem
stephanum elevat manibus lapides
afferebat quibus eum obruerent sic
multitudo ministrorum in mensa mag-
natis vasa escarum elevat manibus
afferentes et alia post alia inferentes
lapidare enim sobrietatem et abstinentiam
et tanta varietate similitudine
ferculorum obruere Ego sum mors
duarum sanguisugarum viz gule et
luxurie qui semper dicunt affer affer
sicut prius ... in omnibus finibus
meis non invenies altam illarum
et hoc est quam frustra clamaret
affer affer / nichil peius ibi fiet
fame morerentur ibi ymo turpe
nec fames insaciabiles sunt sub

lato eius et denegato cibo possem et
ipa(?) coniunguentur non enim heu
sim paupertas pascat amore ut dicit
poeta utraque ista post ignis est
vorax et inseparabil et insatiabil igitur
sulphurei fetidus et Ego sum ex
incto utrisque et hoc est quod ego sub
tracto / et defectus lignorum quibus
utrisque eorum nutritur incendium Ego
mors prodigalitatis que nec eam maximam
corrodere ut mouere permitto Ego mors
superbie que vernus dimitti prouis
est ut ait Aug. Pauper enim vbique
iacet ut ait poeta ego alaboribus
negotiatum a fraudibus quos agunt
et patiuntur aprialis que in mare
et in terra patiuntur / quieta et secura
sum michi de temporalibus nec Rex nec
Imperator nec alius quisquam auferre
ut subripere potest / nec fulgur minatur
domibus meis aut turribus neque suppe
llectili mee nec mare nec venti mi
natur nauibus meis neque pirate
diuiciis meis neque grando neque arugo
neque alia iniuria aeris michi time
nda est pro agris aut vineis / terre
motus non potest michi domum subuertere
qui tot et tantas urbes subuertit
non incubuit michi labor edificandi
neque conducendi operarios neque comp
utandi sumptus operis Delectat meminis
nos vidisse cuidam amico tuo cuius
domus spaciosa atque magnifica in
cendio perierat qui tu vocasset nos
non ad consolacionem suam ut ipse dicebat
sed ut audiret quid super huiusmodi a te
dici diceremus Dudum autem quod
si domum illam non habuisset nec eam
amisisset nec de eius amissione nec
nec in labore nec in sollicitudine
nec in sumptibus reedificandi eam

oporteret eum esse ne ei potius in mente
reedificacionem illius simile pecuniam
minaretur Ego sum medicina viarum
a natura humanarum et nudatio earum
Audias quid asseratoribus temporalium
et nudantibus castrorum abinquinent
luxurie et gule / Interroga plurimos
procerum qui sunt in finibus meis
et sunt de dicione mea et audies illis
attestantibus multitudine in vnaquaque
earum abstinentium sobrie viuentium benignum
et continentium huiusmodi prochiis vel vlud
paradisum dei esse et dictos deliciarum
comparatione aliarum procerum esse
Alias vero decomparatione istarum deserta
esse ut vasta diabolica atque porcorum
volutabra esse et nec suberat
a nobis meis operatur Sed illud primo
operabilibus in quinamit corpus placere
et ante masculos et mulieres luxurie
gramdatoribus palluit qua possint
etiam busto talia pessime Ego vallum
sum et fossatum fortissimum ac presidium
primum circumdans et in munitionis in
eos et arcens hostes ne accessu
habeant compos vallum enim tale nichil
est aliud est quam vere defectus sine
vacuitas sit et vallum spirituale defectus
est terrene sicut quos hostes sic ego
arcea ne accedat ad meos ut castrum
eorum Apparet etiam dixi quod gula
et luxuriam prodigalitate et sup
biam spoliat Denique tanta est
profunditas ut si quis in me ceciderit
hostium huiusmodi ipso casu moriatur et
maxime superbia fracto collo per cerui
cem expirat Ex quo apparet contra
riam meam esse vitam etiam aggere
esse quo implentur vacuitas mea
atque profunditas per qua est accessus

hostibus audiat / ad dementissimos
cupidos et avaros qui vallum mentis
et captione et obsidione artissima
reputat et propter hoc dome effugere quo
cumque distinctione atque dispendio contu
tur / Gaudet nisi cum vident
aggerem quod comportari et val
lum hostium impleri et accessibus
facilibus ad eos capiendos facile ac
liberum aditum dari sicut scriptum
in primo Abacuk de dyabolo super
omnem munitionem videbit et comportabit
aggerem et capiet eam / qui igitur
gaudet pro eo quod ei perducta ut bu
ccam aliud exausti sunt conferetur gau
det in qua propter ipsam terrenam substantiam
Unde non gaudet nisi de impletione
valli / quo defendebatur ab hostibus
super dictis et deliberati accessu eorum ad
ipsum capiendum / propter quod plures Antecessores
ut quos vallum paupertatis prius defen
debat et custodiebat iniquos et
mactatores velut opposito agge-
re divitiarum et impleto vallo quod
hostes saepe dicti facillime capiat in
fatibiliter captivet ante dicit cetera quod
est maior et mirabilior in fame
Ut qui nos vallum quod a facie divi
tiarum et hostium invisibilium confuge
runt ut ibi se defenderent et contra
ipsos pugnarent et hoc velut ex arte
et munitione tutissima ipsi met vallum
quod hostibus impleat divitias
undique sibi querentes et comportantes
et si quod vallum terra et terrena
substantia in tota fuit / videlicet collatione seu
donatione tunc eam recepit
cum applausu et multiplicibus grati
bus gratum huius sunt claustrales
et omnis ordinis professores / qui insta

valles paupertatis se recepisse viderunt ut
essent ibi in tuto et quasi in arce ·
abdicaverunt enim expresso voto omnem
terrenam substantiam Et propter hoc paupertatis
vallo se undique muniverunt / quod tunc
enim aut iam impleverunt vallum istud
evidentissimum est / nec ipsum solum modo
adaequaverunt ymmo quadrantem solo
super exaltaverunt et hoc est quia terrena
substantia apud eos copiosior est longe quam
apud vicinos eorum seculares hinc est
quod pro vallo isto non altos habent divi
tias et ut se / sed montes excelsos de
quibus ab hostibus invisibilibus
irresistibiliter impugnantur incessanter
et obruuntur / quid plura vallum istud
nunquam reparant / quia terrenam substantiam
nunquam inde reiciunt ymmo ipsum est
quod maxime diligunt et de eo perdidisse
querulantur si quis illud reparare
voluit seu perfodere hostem illum
reputant et quo possunt gladio illo puniunt
sed ut in multis iram persequuntur reparatores
huius valli ut fossati fures sunt ut
raptores Hinc enim terrene substantie desem
ratantatem auget et renovat aut
perfodit / contra istos adhibent vigores
et principes invocant pro eos parat sectos
gladios ad eis non sufficit dominus de
quelibet quod et litibus personat palacia
regum et principum domini et consistoria
iudicantiorum et si dictum fuerit eis
quare conquerimini de personis quod
qui tam officiose vobis serviunt repa
rando sed fossatum vestrum de tam nocivo
fimo lapidant eos vel moleste sustinent
ut invident quod fimoribus ut pote
conspectos et eis hactenus inclusit
non enim capiunt alia et cum paupertatem
professi sint illam maxime fugiant
et oderunt et cum reparatores fossati sui

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

atq persecutores tanto ope persequatur
quid nisi rapi voluit / Aut in captione domini et
perpetuo detineri viderunt ipsi nec a promissa
paupertate promo vota religionis aposta-
tent si dolor lacius diceri in persona
Ego sum serafin et cibus valde delicatus
quod me esurit in ipsis delicijs paradisi
reputus dominus rex celorum sicut dicit bern-
hardus Iste enim cibus suavissimus in
delicijs paradisi non invenichat ergo prop-
ter adversitates descendit deus / Ego
talentum preciosissimum et lucri spiritualis
aptissimum in quo prudentes negociatores
viri lucra magnifica vide domino repor-
tat et ista lucra invenimus et nomina(vi)mus
intractatu desperaucet mea de confe-
ssione / Ego precium et forum quo appreciavit
et assoravit rex celorum regnum suum divi-
cias celestes per me enim illas dat et
commutat et cum ego sum emus et ille
sicut apparet euidenter Cor. vo. az et vi.
Luce et alijs pluribus locis / Ego sum
bonum decoris possessione se iactat ipse rex
celorum ipsius domini dicens in psalmo Ego
aut mendicus sum et pauper et alibi
inops et pauper sum ego aliud testimonium
bonitatis mee non esse et si nulla alia esset
michi laus / ista sufficeret mihi
et meis quod me elegit rex et dominus
seculorum et spoliavit omnibus divicijs et
eas omnino indignas se reputavit
me aut solam dignam se reputavit
regnum respuit et fugit sicut legitur Joh.
vi. me aut inseparabiliter amplexatus
est et in morte potissimum in qua tres
partes mee ei fidelissime adheserunt
scilicet nuditas qua nudus mortue
pependit Et quia quia in eadem
sensit defectus auxiliorum et consolacionum
summe / nec in morte esse noluit
Ego largissima atque amplissima

que omnes ad me venientes sine coangu-
staccione mea recipio / sine defectu et
diminucione omnibus sufficio quanto
plures me habere volunt / tanto habunda-
cius me habebunt Numquam et deficit
gracia mea opulencia temporalis / ego
vero dilatacione caritatis mee crescens
multiplicior et habundo / quanto plures
recipio tanto magis habundo / quanto enim
plures sunt pauperes tanto maior est
paupertas Nec ergo timeat angu-
stari apud me propter multitudinem familie
mee / quanto enim maior est familia mea
tanto amplior est et capacior habitacio
mea tanto enim magis habundat omnia
bona mea quod sencio illud qui
primus est professor non magnus novatur
In universo enim sex sunt scilicet fames et
sitis nuditas angustiarum / defectus tecti
sive habitaculi quod est oppositum ad
in curiam aliaque duo sunt de-
fectus auxiliorum et defectus consolacionum
et deliciarum omnibus habundanter ministravi
ipso domino sicut ex ipso legitur in psalmo
qui de passione eius lacius loquitur
et maximum est quod omnia ista bona
quanto pluribus communicantur tanto amplius
habundant / nemo ergo desperet ne
forte deficiant bona mea vel minuantur
nemo propter hoc ad me venire formidet
aut vereatur omnibus sufficio ad
sacietatem et affluenciam omnimodam
dicam quod magis mirabile videatur
non solum confessionis phisice sed eciam
examinacione probacione irrefragabilium
dicit Seneca quod summe divicie sunt
lege nature composita Paupertas
dicit eciam alibi Seneca per epistolas Divitie
faciles non divicijs addendo sed cupidi-
tatibus subtrahendo dicit Socrates

Nota R.

quia non qui parum habet, sed qui plus
cupit pauper est. Ista testimonia scriptura
preferuntur propter memoriam paupertatis pre
foris vellet invenire, et propter hoc pro sa-
cratibus magis insistendum et inmi-
tendum est. Vulgo dicitur quod aurum est
quod aurum valet et qui nummos habet
nummos habet etiam si non sit nisi simpliciter
Divicie igitur sunt que divicias valent
sed paupertas valet divicias celestes
que vere divicie sunt, valet in qua com-
parata a sapientissimo mercatore Christo
domino sapienter et prudenter dantur.
Amplius quantum valet res tantum vendi
potest in foro publico et regali precio
hoc autem precium imposuit magister regno
celorum et in foro eius publico summo
nundinis in quibus omnes homines ne-
gociatores sunt et negociatur tamen
ego vendor et tamen emere datur. Amp-
liu quo poterit non reputari dives qui
de suo precio potest emere omnes merces omnes
divicias que in istis nundinis venali-
bus exponuntur. Hoc autem potest quilibet
nostrorum et hoc dono solo. Ego enim si
sufficientes precium eorum summo regale precium
eis abyssi regni celorum impositum et
pomis reges principes ewangelistas in
testamento et publice acclamatum propter hoc
cantat omnis ecclesia sanctorum. Martinus
hic pauper et modicus celum dives in-
greditur. Amplius quemadmodum in
nundinis secularibus omnes fere nego-
ciatorum qui merces afferunt commu-
tandi propter faciendum lucrum sunt et in nun-
dinis spiritualibus nemo negociator
est qui mercem aliquam ibi vendendam
vel commutandam non exhibeat. Nec
unus ergo ait pauper esse hunc quod possit

mercari regnum celorum quod ibidem quasi
venale exponitur adeo et ait deus
tradiderit eis aliquod talentum in quo
negocientur sicut aliis quod si non tradi-
disset unde emere possent divicias cele-
stes quas eis et aliis omnibus ve-
nales exponit ubi largitas mer-
cium que pauperes ita defuit et de-
perierit. Si autem aliquod talentum dedit
eis ad negociandum sicut euangelica veritas
testatur Matthei xxv et xxv et Luce xix
quod est illud talentum nisi paupertas.
Quod si dixerit quis quod non paupertate
obtinentur divicie celestes sed
per remissionem diviciarum contemptum atque dere-
lictionem videtur hec locum in pauperibus
qui numquam tales divicias habuerunt
non enim potest dici aliquis quod num-
quam habuit reliquisse. Amplius maius
est posse quod negociari possibile est in talento
paupertatis et ante dicta lucri inde
acquisita ergo maius est ipsa paupertate
inesse talentum esse qui enim ex paupertate
sua parata est per curam tranquillus et
a sollicitudinibus levius tamquam expeditus
nudus habilis expeditus numquam non
isti paupertas commissa lucri defuit.
Amplius quid aliud est in quo nego-
ciari domino quia quocumque sibi adeo
dato vel commisso bene uti quia igitur
possibile est et plerumque contingit paupertate
bene uti. Manifestum est quod contingit
et in paupertate negociari omnem autem
in quo contingit negociari talentum
est. Paupertas igitur est talentum
pauperum quod quidem autem talentum est donum
diviciarum spiritualium est et hoc est quod
declarare intendebam quod ipsa paupertas

Du[m]

C

pecunia spiritualis
est urbe non vacua

peccata spiritualis est. Unde non vacuam
bursam venit ad deum forte qui paupertatem
tatem illuc attulerit, propter quod dicit
ecclesiastici xxi. Est vir ad fractus virtute et
humilitate paupertate qualiter ergo habundantiam
dantem facit paupertas nisi ipsa esset
divitie propter hoc dicit super johannem et
quasi pauper tu in multis diviciis sic
Ego dicit quasi paupertas sum mentiens
inspecta et non vera immo verissime
divitie. Et si dixerit quis tu paupertas
ptas ista multis sit sed sola putatio
nec modici domus nec modi talentum
computanda, quod dicit poeta omnia non
divitias mellica divini paupertas augusti
que lares et ecclesiastici xxi paupertas et
honestas a deo sunt. Amplius ergo
sola divite sufficio facere in mundo
isto deme enim sola potest habere vivus quisque
contentus vult et hoc absque omni labore
bore absque omni sollicitudine non
enim oportet me quod ipsi fodere vel arare vel
negociari vel etiam mendicare omnibus
vero me offero immo impleam me
ingero non solum ad indigentiam sed ad
affluentiam non pro hoc dico contraria
mea, que parit dicit boetius, cum
labore acquiruntur et cum timore possidentur
dentur cum dolore amittuntur et sic
alibi dictum est, propter quod ipsa est que vel
pauperes immo pauperimos sola
facit propter quod quintus dicit divicie
cogunt esurire. Ego perfectissime largitati
gitatis sum in omnes qui bona mea
voluerint nullum defectum nullam
indigentiam bonorum meorum quemque
illorum pacior sustinere. Ista vero
latissima contraria mea, cum comitatur

affluentiam indigentia magis auget
sicut ipse salomon testatur. Ubi multe
sunt opes et multi qui comedunt
eas. Amplius ergo beatitudo ex
testimonio veritatis mathei v et luce vi.
Beati pauperes spiritu et cetera quod tamen
evidenter ostendo si enim miseros faciant
divitie immo miseriores faciunt declarationes
ad super ecclesiastes. Ubi numerantur et
nominantur xxxiij diviciarum mala
quibus affliguntur et torquentur avaros
et cupidos miserie multe vel miseria
una cumulata sunt quare ergo habundo.
Amplius si consideravimus omnia bona
mea et aggregavimus ea pro tibi
impius ea pietate pendens nudum
invenies omnia illa partes esse magne
beatitudinis et simul aggregata constituere
illam. Ergo nudus omni efficacissima
omnis enim dicitur mirabilis egredientes
excipio et in me omnes precati sunt
expertes nuditas filia mea vel
per omnes excipit vel respicit contulit
divinitas et deuita ista egredientes sic
dicit job i nudus egressus sum de
utero matris mee nudus revertar
illuc. Ego igitur sum prima et novissima
prima eis assistens scilicet in primo ipso
egressu de utero matris et novissima
scilicet ingressu de mundo. Ergo nec
in morte eos desero prime nutrix
in vita ista et prime exeunt semper
eos comitor et beneficiis meis
gaudere persequor. Ista latissima adversaria
versaria mea numquam ad aliquem venit
nisi coacta vel coacta venit numquam
nisi laboribus et doloribus fuit
comparata. Unde igitur odiosa facta

Nota

Xp

su cib(us) / illa d(ic)o dilecta / nisi forte
quia grat(us) et improbe busticia mea
cognigero / Amplius qua ob(rem)
ista in iuria irrogat / michi mortales
ut de possessione qua in cib(us) michi dedit
natura me sine culpa mea et sine
cause cognicione / tam cito / tamq(ue)
violent(er) eiciat / siquidem ipsa natura
me mittit mortalem possessione
corporis ut nos denariu(m) eius corrumpit
ut dicat(ur) quare ius meum in cib(us) na-
turale e(st) et ipsa impossibile est. Vt
igit(ur) isti latinisse et decepti ymo
perditi / tam p(er)tinacit(er) laborent in i-
niuria mea ymo in iniuria nature
Cui se ab ea illud initatum sibi
gravare paciuntur. Quod si dixerit
quis quia ego molesta sum illa-
rum / Respondeo unicuiq(ue) illorum
noli molestus esse michi et ego non
ero molesta tibi / pacem habe mecu(m)
et ego ero pacifica tibi / Sed gladio
et igne me p(er)sequeris omni genere in-
pugnacionis contra me p(ro)liaris / tecum
cib(us) quanta multitudine ferculorum
fame lapides et obviat(is) diluvio
poculorum sitim ex angwis et in-
[illegible] siquidem igne p(er)sequeris et
q(ua)eris nudi(ta)te io tot / quid armorum
quot et vestimentorum adinvenisti sed et
ornamentorum varietatem sumptuosissima
ne eam de ea cogitaveri(s) excogitasti
net vestigium aliquod mei int(er) h(omin)es ut
omnibus apparere p(er)mittis si enim si
[illegible] ut villula ut [illegible] lig-
[illegible] aliquis ibi apparuit / statim
exclamatur pauper et dolabitur
advocat(ur) cementarii et carpentarii
armatur ferreis malleis et aliis
ferramentis in q(uo)s meu(m) exterminiu(m)
desiste igit(ur) a tam crudeli impugna(cione)

V
Dubium
R(esponsi)o

Z

rec(?) pro p(er)secucione mea habe pacem
mecu(m) / et ut dixi ero pacifica tibi
/ sustine me in pace / et in nullo
molesta ero tibi ne odio me morde
tuo / et invenies me tibi pacatissima(m)
[illegible] eni(m) valde e(st) ut me odio
et tam atrociter p(er)sequaris Cu(m) me
[illegible] sufferre tibi pacem [illegible] qua
[illegible] tibi molestum ingero busticia(m)
mea(m) sit et obsequium officiosissimu(m)
sed illud tibi detorquet tua [illegible]
in tormentu(m) Et si amplius p(ro)fice(res)
erga me poteris ut eciam me ine
diligas / Dicam tibi [illegible]
gr(aci)e quot et quanta p(er) me et [illegible] et
p(er)mia consequaris / Vere aut(em) omnes
illa eo(rum) qui paupertatem p(ro)fitentur
voce et habitu cu(m) [illegible] ditissimi
sunt et alia ea que eo(rum) habitu
habitabilia sunt / Non(n)e aliqua sup-
[illegible] dissipare Non eni(m) paupere
sunt heredes alicuius regni [illegible]
et militi / si p(ro)diviso illud possideat
licet eam p(ro)hibiti sunt aliquid inde
vendere ul abst(ra)here p(ro)pter [illegible]
voluntat(em) [illegible] eni(m) dissipacionis
atq(ue) frenatos non e(st) divicias [illegible]
ul [illegible] eas possessionis aliq(ua)n(do) dominus
esse o(mn)i(u)m pauperrimi / quia nichil de bonis
que possidet ul dissipare ul male
expendere p(otes)t Sed et ipsi reges qui
int(er) homines ditissimi h(ab)entur
et [illegible] et [illegible] sunt
resistencia thezauros et alia bona
regni et dissipare et expendere
p(ro)hibent(ur) nisi in [illegible] divites sunt
aut [illegible] divicie / sit fres
om(n)es [illegible] p(ro)diviso possidet
bona omnia h(abe)t [illegible] Ut michi

No
X(?)

inde vende ut alienare vel eciam
inde accipe pro voluntate sua possint
hoc enim esset male expendere et
dissipare ipsi eciam confitentur quod
conventus possidet conventus autem
non est nisi fratres ipsi quare fratres ipsi
possident / sunt ergo divites fratres qui
tales divicias possident quod ergo
pauperes Amplius si unusquisque
illorum pauper est / et conventus est dives
hoc est dicere quod singule partes sunt albe
et totum corpus nigrum / Amplius
maximum est quod econtrario esse non potest
videlicet ut singuli sunt divites / et conventus
pauper / Amplius cuiuslibet
ordinis et professionis penitus est
conventus et singuli fratres / ergo ad quod
tenentur fratres ex ordine vel professione
tenetur et totus conventus maxime
in hiis que sunt de substancia religionis
vel ordinis cum ergo singuli fratres
teneantur ad paupertatem ex voto ex
presso dicta / et totus conventus
tenetur ad illam / ergo vel apostata
est totus conventus vel pauper est et nichil
habens / Apostata inquam quantum ad primum
votum / quod in ingressu religionis
singuli emittunt / Hoc autem est votum
de paupertate de nichil habendo vel po
ssidendo / Amplius maior debent
esse perfecto maioribus quam in membro
quocumque corporis illius quare in eo
votum quam in quolibet confratribus / Maior
igitur debet esse paupertas totius
conventus quam paupertas aliorum con
fratribus aliognin accidit quod partes
perfecte sunt / et totum imperfectum / Preterea
non minus promittunt omnes et singuli
voto expresso paupertate quam castitatem

ut obiam et vovent in ingressu reli
gionis Sicut ergo non licet ut toti
conventui vel alicui confratribus apostatare
sive recedere / seu quocumque modo relinquere
castitate vel obiam / ita nec paupertate
quod est dicere sicut non licet toti conven
tui vel contrahere matrimonium vel fornicari
vel rebellare contra precepta maiorum aut
esse in obediente maioribus suis
ita non licet vel conventui vel alicui eorum
vel aliquid habere vel possidere Quod
si dicit quod quia non divicias abdicat
neque paupertatem promittit seu vovet qui
religiosus efficitur sed proprietatem tantum abdicat
et nichil proprium habere vel possidere de voto
promittit / Radem quia hoc non est
religiosum effici quantum ad primum votum
neque religionem quantum ad hoc magis habitum
sed proprietatem quandam aut caritatem
quemadmodum si duo homines vel tres
omnino seclarent vel seclarentur vincentes
bona sua simul conferent ut privatorum
alicui committerent ut inde participarent
vel post in eo opus esset vel simul in
pararet isti non divicias utique de
possuissent sed onus et sollicitudinem earum
hoc autem expresse legitur fecisse quondam Rex
egypti gentes qui et ioseph qui nichil
novat de omnibus que erant in domo
omnium preter panem solo que in me
debat dum viz rex in solio
precedens Joseph sicut ipse met ibi dixisse
legitur Joseph siquidem totum omnibus con
gregandi et custodiendi regales illas
divicias protestabat totamque administrationis
sollicitudinem habebat atque gerebat
Hec autem due partes sunt non modice
paupertatis quare qui ista duo depo
suit non divicias nichilominus sed pau
pertatis non modicas dereliquisse

rorur sno ergo rego egypti qui vnius
rtus et sollicitudine deposuit et ioseph
servitus imposuit diuicijs in hoc re
nunciauit quomodo ex hoc magis liberius
tato quam earum possessor factus est diuicior
quanto abiit paupertatibus in numeros/
Deinde quis rego vel princeps non habet
dispensatores et ministros quibus omnia
illa et curam imponat et quibus exhibet
se vel pauperem sed vel magis diuitem
credat quomodo quis non exhibet plenius
et magnificentius possidet diuicias suas
quam si eas summe cure et solli
citudine possideat/ non igitur viri reli
giosi exhibet vel pauperes vel magis
diuites sunt quia curam et sollicitudines
diuiciarum non habent vel habere nolunt cum
diuicie penes eos remaneant/ Si igitur
opes diuicias non reliquerunt pauperes
effecti non sunt/ Amplius ipsi in in
gressu religionis acquieverunt quere
partem domus illius in quo intelligitur
victus et vestitus temporalis que consue
verunt etiam dare pane quod de se
moribus et religionem eorum pro sti
pendibus qualis aut dat illa si non habent
et qualis dat si non faciunt illa sine
acciperent/ Amplius aliqua abba
cia dat cuiuis victu et vestitu tem
poralem vel etiam vendit et certum est
quod quod homo cui vel datur vel
venditur verissime dicat se habere in
domo illa victu et vestitu et veste
possidere cum non sit monachus aut
canonicus regularis in domo illa/ Hac
ratione ergo an plus habeat ille de tem
poralibus quam aliquis ex fratribus

Dubiu

Et si dicerit quis quod sint quoque ab
fuerit hoc ab omnibus habeatur tamen
duabus vijs manifeste destruitur/ primo
quia si unquam vel trassibilisset meu

fratres qui habet collacione fecerunt quod ipsi
habent cum ipse ibi nichil possideat
Secundo quia vnusquisque fratrum habet
accusacionem et ius petendi porcionem
suam si ei denegaretur et propterea
eciam iure compelleret abbas adire
statuendi qui porcionem congruam dene
gasset et audiret/ vbique tamquam acciones
habens/ quare enim m. videtur quia habet
ibi suam porcionem temporalium quomodo
eam petenti adiudicaret/ Quare si
ius in illa non haberet/ postea sine in
iuria eius non potest ei auferri vel mi
nui iure igitur suo est quare dives
est quanta ad suffraciam et si non ad sup
habundantiam/ non igitur omnes diuicias
reliquit/ qui talem porcionem reti
nuit/ Amplius si centum marchas
habeas in massa vbi et multi alij tales
habeant non minus habeam quam si ipse illas
centum marchas haberem/ tantundem
enim sunt centum marce in massa quantum
ipse et diuiso/ Quare si quis habeat
in massa cum bonorum abbacie vnius
prevelatam porcionem nec plus
pauper est sed nec magis dives quam si
haberet illam ipse/ Ita aut de omnibus
suos religiosis quidem vere diuites
sunt et vere diuites sub nomine illo
et titulo paupertatis/ Nunquam hoc quasi
vere suos ... parti titulo et
vere spoliato dei sunt/ ut patet pia
devocione fidelium eidem oblata atque
donata/ Collectus autem et singuli
devicti ... in eis habent/ nec dicitur
quod aliquis ex fratribus in porcione
monachali vel canonicali que illi
competere videtur habeat ius dominij et
proprietatem vel etiam possessionem
sed usum tantum/ Unde nec vendere nec
alienare eam potest/ neque elemosinam

Gr

polu°

Nō bn

inde facere nec aliquid de opera sed utilitate
opera pro adnuitate victum et vestitus
sit divinis et de veste et de cibo qui com
commun. in refectorio / et hec notissima
sunt apud claustrales / quod nullus eorum
aliquid propter usum aut administracionem
hic in rebus monasterii / sed illam
limitatissimam scilicet ad ea usus
ad quos deputata sunt nichil dereis
vel in eis possit. Unde si eorum limites
quovis casu extenderit vel transferre
presumpserit / ipso iure nichil facit vel
si dat meretricibus vel histrionibus
non eas suas facit amplius / sed si
propinquis aut cognatis contra domini
vel aliis nisi ut egentibus / histrionibus
enim et meretricibus sunt dari bona
ecclesie dicatissima ut egenis vel alio
intuitu pietatis sed ut ipsius turpi
tudinibus nutriantur et ista est abhomi
nabilis peccator / et deo abhominabilior
quam illa que solius corporis servitur
egestati / Deposita autem et potes
tatibus et quibuscumque exactoribus dantur
quia si dat eis ut redimat sibi pacem
ab eis non dat vera et recta ratione
donandi sed redimit se vel pacem sibi
vel quietem modum sicut in eos cannes
aliquando et vel simile canes placat
ne ab illo ipse devoretur / Similibus
enim ipsius metus extorquet quod
data et propter hoc non sunt vere dona
cionis / quod / qui enim sic accipiunt re
stituere tenentur / Aliis vero que
regibus et principibus dantur patronis
ecclesiarum et fundatoribus et dotatoribus
et ditatoribus dicimus quia licet et
dicimus quod quandoque donatoribus non laudantur
enormiter ecclesie hiis sunt ipsius pietatis
quam ex debito gratitudinis ad donacionem
spiritualem debent quovis quantocumque / alias
ecclesia impii sunt quia gravatorum qui ex de

putatus ecclesia donaverunt / quodammodo
conspicatur in eis et devocio nutritur /
que penitus extinguetur / Et dona
cioribus vero / que fiunt aliis personis a mo
nasteriis / si ea intencione fiat / quia
pro utiles actus ut monasterii
magis serviatur sunt que donatores
sicut et quod de ordine usus vero nobis contingit
videtur. In aliis autem casibus iura
non qui debuisti bonis aliqua racione
sunt / consilio penitenciali restitucionem
eius in eisdem in singulis faciendum
ut pote meretricibus et aliis personis.
Redeuntes ergo dicimus quod dominus
vera possessor est et dominus quodvis bonorum
spiritualium titulo et iure ut supra dictum est
custodia vero et usus atque administracio
limitata quemadmodum diximus convenit
et similiter singulorum / et nichil amplius.
Unde non dicimus eos quicquam possidere
eorumque nec pro aliquibus ex fratribus potestatem
quovis posse vel sua / neque potest potestatem
dominii bonis sed usum tantum importare
vel reditibus bonis sic neque capam
aut tunicam aliquam potest pro dicta materia
neque usum in aliquo dominio sed pro
potestate vestita et vestiri et refectione atque
vestitum iniquat igitur pauperes efficiuntur
viri religiosi religione intrantes
quod possunt et dominio dimittunt et
iuri eorum in eius iure iniqua dictato
sive particulari vel singulari renunciat
et si tamen in communi massa ut ita loquamur
bonorum monasteriorum quorum religioni
voto se obligat et abstringit ipsum
habeant victum et vestitum ut fratres
et filii non tamen quod potestatem vero ibi
neque quod ipsum vero sed usum et
aliis modo. Et si quis dixerit quia
bene providentur quod aliquis de
massa cum bonorum scilicet ut pinguius
et oppulencia sit et ipsius similiter et

Rº

largues sit et cia deliciosius. Quinimmo
quia quando amplius curato e in talibus
amator est, uel infirmitatis huiusmodi homo
uel ~~hu~~ voluptuositatis, que non solum
vana et nocentes religioni sed etiam pesti-
lentissima et inimica; nichil enim magis
nocentem curiositatis et varietati pan-
nis affluencie quam delicie et ornatus
religio aut omnis curiositas e illa
superflues et varietates offeret. In-
numerabiles aut religiones habitum
deferunt instar leccatorum dictorum qui
goliardi vocantur, tantoque maior etur-
pitudo illorum quanto maior eis suppetit
facultas temporalium ad pascendas
libidines suas. Alii vero a parentibus
et propinquis como in claustro ponuntur
quemadmodum vituli et porculi, quod
viventes non sufficiunt enutrire ut ipsi
vix et nudos non spiritualiter sed ut ita di-
camus quilibet nominatur sive ut porcione
hereditatis priuentur. Et alios qui in
seculo remanerent ditabunt et quantum
ad hoc simonia e huiusmodi pretio vel
in merito. Similiter et qui ad hoc
intrat ut ibi viuat vita corporis
non habens aliud unde viuat, non
religionem intrat sed commestionem
ut ita loquamur et hoc est quod illuc
intrat unusquisque ubi pedem figit
pes aut intencio e sui voluntas
principalis. Cum ergo intencionem
et voluntatem principalem intendit
vel temporalem sustentationem ponat et
figat in eam solum intrat; quare
non religionem perfecte ingreditur dicere
possunt quod vulgariter gallicano dici-
tur quia nunquam fuerunt pedes suos
in religione nec unquam in ea posue-
runt pedem suum sed pedes spiri-
tuales affectus sunt hec est volun-

tates et intenciones principales huiusmodi
homines boues sunt ad presepe alligati.
Amplius enim illo voto quod emittit
religionem intrates se obligat immo
potius alligat et hoc principaliter ad
presepe quod ad hoc ut comedat huiusmodi
solemus vocare monachos coquinales
et refectorales quia sibi valet coquine
et refectorio atque celario professionem faciunt
tenere et intencione quod quilibet
agat. Quidam uel intrat vel ingre-
diuntur ut ditentur et ut ditare pos-
sint cognatos et propinquos quod
est ut adipiscatur ibi prioratus prepo-
situras et alias administraciones, ut
fures et latrones ingrediuntur qui
sub habitu domesticorum et etiam monachorum
plurimi se abscondentes intrat ut
ibi furentur, latibulum etiam in ipso
habitu faciat sibi ipsum habitum facien-
tes quod ut furentur temporalia et
pro viribus subtrahat et in [illegible]
monetatos conuertat. Hii instar
vulpis mortuos spiritualiter se simulant
habitu et tonsura ut de huiusmodi preda
faciat. Et aut alienatores et ven-
ditores [illegible] rebus conuentus faciunt
vel ministri eorum non quia vel domini sunt
hoc faciunt sed quia custodes et pri-
vatores. Quid vero in ista paupertate
que simulata est et vera nichil est
sicut professionis possessionis amatores
in venerunt liquere tibi potest ex
dictis behemoth enim qui in secreto
thalami dormit et in locis humentibus
ut legitur Job xl. In isto auido et
in aquosa requiem non venit sicut
legitur Luce xi et sicut vulgo dicitur
Quid est quod lupus facit opiure

de nemore et videt quod fames i. defectus
ibi est. propter hoc paupertas cogit lupum
infernalem exire de pauperibus. Unde
plenum pauperes liberi et immunes
inveniuntur a lupis et leonibus in
fernalibus. Divites vero plenum
libere sunt obsessi sicut legitur actuum xvi
Si divites sunt immunes a delictis
non erunt. Et Seneca: O quam difficile
est divitiarum gubernatio non corrumpi
et quemadmodum ossa ipse nudata
carnibus non frequentatur. Unde
ponitur describit sicut pauper a scolasti
bus hominibus non curatur sicut
super ondinum ex prius quod sicut homines
pauperis occurrit eum. Insuper et
amici eius procul recesserunt ab ipso.
Divites vero cum divicie patet et
innotescunt et sicut cadaver asini
et equi decoriatum cuius carnes
patet cunctis feris et avibus
et propter hoc frequentatur ab ipsis
non quidem ad custodiam aut honorem
aut decorem sed ad dissipandum di
mordendum et devorandum quod sicut p
tendat corvus sicut dicit Salomon
Ecclesiastes: Ubi multe opes ibi multi sunt
qui comedunt eas. Seneca vero
dicit / quod quia quemeunt ita pate
tes divites homines quod sicut
abhaurendum lacu / Divites vero cuius
divitie latet est sicut cadaver non
decoriatum sed cuius carnes sub pelle
ipsius absondite latet et propter hoc
non habet ante dictam frequentiam
nec patitur quia morsus aut
devorationem. De hoc proverbium: Multi
colunt personam potentis et omnis sunt
dona sibi tribuent. De hoc Seneca:
predam sequitur turba ista non homines

huius malis carent volentes. Unde sancti
fugerunt divitias et fugiunt et habent
paupertatem sanctorum esse refugium tuti
ssimum a tot et tantis malis atque periculis
ad ipsam confugiunt et de exceptione. Unde
in mutatione ab ipsis non modicum
parit eis gaudium et hoc est paupertas
de qua ait Seneca: Paupertas si leta
est paupertas non est. Prandia Demetrio
regis illius qui dixit quia duo
sibi super omnia alia mihi placebat
in mundo scilicet pulvis magnus sive
pulverulentia in itinere suo / et tumultus
magnus in aula. Et licet eorum omni
gloria dixerit utrumque tamen scilicet et
pulverem itineris et tumultum aule
temporalis opulentia comitatur et pascit.
Qui autem eiusdem comitatu muso
gaudet similes sunt avibus que de multis ne
dissipandum ac devorandum carnes
suas gaudent / Eodem modo similes sunt
furibus qui magna multitudine dum
cum eos ad patibulum glorientur hoc
quidem de multiplo paupertatis ... Quoniam

De paupertate vero qua super co
temptu divitiarum notanda
Quoniam aliqua pro hoc legitur est que
verissime dicit / Ego omnes divitias
istas quibus se tam miserabiliter subiciunt
impatientissimi avari et cupidi sub pe
dibus meis posui pedibus ipsis
spiritualibus i. affectibus huius enim
pedibus illas calco i. conculco corde
sed dum eas contempno / Ego sum
mandatum illud quod tam arbor in
altat dum sublimate terram / Ego
enim totam terram i. terrena sicut
ista mihi subiecti ut pedibus
meis illa teram. Ego possessionem
illam ut regna ut possessionem scilicet

pecunias cui ad omnia obediunt sicut
dicit salomon ecclesiastes x° pecunie obediunt
omnia non solum adoratione et impro
quatum a me derisio sed eas pedibus
calco Ergo non solum inter vndas maris
rubri i. inter copias labilium theso
rum quas diuicias voco pede traseo
sed etiam per illum opem dominum tu
petro super aquas ambulo Et vnde
as quidem pedibus ut super dixi
calco sicut legitur math. xiiij et hoc
est quod dicit beatus Bernhardus
quia petro nouum iter et nouus
modus suabat tonicus / quod dicat
per antiquos patres / quibus permissum erat
in diuiciis stat est inter diuitias ambu
lare i. nunc apostolus non et apostoli sui
suppositis desuper i. calcando eas ambu
lare / Ergo abhominor eas ut ster
cora et manus meas tamquam ab im
mundiciis ab illis excutio / et etiam
lauo ut docet apostolus in 3° ad philip.
Ergo indignor eis ut vilibus et
me prius indignis Ergo separo
preciosum a vili / implere ista sicut p
cipit dominus Jer. xv° / me separo
preciosum a luto vilissimo quidem diui
ciarum / si affluat nolo cor apponere
non dicit sit apponere ut calcata
illud diuiciarum faciam et precipit
quocumque verint illuc trahat sed non
etiam nolo quod eas tangat ut
tangatur ab eis sicut qui com
quinaretur ab eis sicut legitur ecclesiastes xiii°
Qui tetigerit picem ut inquina
bitur ab ea sic eas esse visus tena
cissimum et adherentissimum quo
capiunt qui se illis affriccant quemadmod
quemadmodum auicule de rete visitat

quas si tetigerint ut se illis affri
cuerint ut capte detinentur presumptionis
visu ut deplumemus aliquas ibidem
dimittere cogitur / Ego suo ordine
nature intendo que dispositione ipso
ordinator nature instituit supra
eum / quod sub pedibus corporis mei
terram visibilem creator posuit / et
eam desuper ambulatam calcare
docuit quod terram spiritualem i. terrena
spem subpedibus cordis esse deam
euidenter ostendit ipsemet diuine
me contempnunt et me tot ponderis
suorum conatibus deseruit et fugiebat
ad locum sibi natum conquietem nisi
vim ut violentia eis intulero
nouam nunc si sit quanto fortius
ego eas deserere deo et eas contra
termine asspnavi Dedignor
desimo stabuli patris mei non solum
michi thesaurum faciat sed etiam in bonis
meis illas aut diuitiis computare
Alioquin non regis filius sed spiritu
me preuis et degeneri comprobarem
stabulum est nimirum iste inferior mundus
noster qui est stratus iumentorum i. corporum
nostrorum ... Quanto stabulum est opulen...
ista terrene sunt quanto sit regis
filius magis patrem regem offendere
ut euidenciis spiritu se ostendit
quam si neglecto patris palacio ipso
regno diuiciis et operetur aut thesauris
regalibus pugillum fimi de primo stabulo
concupiscat et sibi dari petat obiectum
quod thesaurizet et ex illo diuitem se
esse reputet Dico quod michi in celo
paratum est et fundatum et non mihi volui
super terram sicut dicit dauid nemo
enim fimum stabuli inter diuicias
suas computat qui veri nouit

duces sit / Ecclesia gnoz instar p̄uulorum
deuarijs plubeis et insignia sancti
Jacobi habere ꝯsueuimus diuersis et
ꝯmoneta pbatissima fiereß quod
adultis cordibus et etate spūali gra
dientis ac maturitate sapiencie graui
bus / Diuicie iste terrene nec num
uli plumbei sunt ad diuicias spūales
et actuales nichil sunt sicut legitur
sapiencie iiio Sap viio et Job xxviii
Thezaurizare terram talpis et busso
nibus omnibus relinqui plis et
serpentibus cū doceat me dñs
ipsa quia serpenti puluis panis
eius / 3m inuenio paupertatis
amore 9 sponte carencie temporalium
diuiciarum ut expressius scripsit hoc inter
bona sua habet primum quia ditissima
e et habundantissima commirabili
habundancia et paupertas et hoc duplici
primum ipsa carencia qua expressius
temporalium habundans e sicut legitur
ecclesiastici xio e viz desiderans virtute et
habundans paupertate / Secundum enim
paupertate fuit amabilis thezaurizare nobile
et preciosus diuicias et ea ditissima
se fecit / quasi thezauro preciosissimo
quo celestes diuicie comparatur nomi
nis enim huius paupertate qua terrenis
diuicijs eterna opulencia comparatur
/ 3m pro quo vera paupertatem
ditissima atque habundantissima inter
humana eciam terrenas diuicias et
iure plenissimo possidet illas ac
pro beneplacito suo recipit illas / sine
iniuria aliarum Similiter et thezau
rizat paupertatem enim paupertatem ubi
quis amplectitur terrenas diui
cias celestibus commutat / Et prill

dimissis eternas mutatur sicut expresse
dicit veritas in euangelio Mathei xo
et Luce xiio / Insuper et in celo thezau
rizat easdem ubi nec fures effodiunt
nec tinea demolitur sicut expresse
legitur Mathei xixo Cum enim dixisset petrus
ad dominum Ecce nos relinquimus omnia
et secuti sumus te ergo erit nobis
quia dicit ponimus velut quid
das nobis et sicut dicit ibidem Jero
nimus sermone quod nisi sibi quid das
nobis premij / Manifestum autem est
quia quodam modo premium precium est
meriti Unde et premium quasi p
emptum dicitur hoc e precedenti merito
emptum Manifestum e quia petrus
et alij omnia propter Christum relinquentes
omnia sibi velud Christo domino vendi
derunt et quod non habebant hoc enim
quidem sine vendicione sua illa omnia
fecerunt decem mna summa illa Christo
domino ut expressius vendiderunt et
in celo ipso teste ut dixit in euangelio
Mathei Illa thezaurizauerunt / Quare
manifestum e quod diuicias quas non
habebant actu vel felici nobilique commercio
huiusmodi veras se possessores ac dominos
effecerunt Alioquin sapientissimus deus
quem nichil latere potest / ac fidelissimus
qui nichil a furibus vel latronibus
seu quibuscunque in manibus detentoribus
vel dono vel empcione iniqua recipit
vel habere vult qualiter a Christo velud a
huiusmodi recepisset vel emisset manifestum
enim / quia nec recepisset ab eis custodiendas
ut thezaurizarentur eorum / nec emisset nisi
que sua sunt illorum esse indubitanter
fecisset Manifestum igitur est quia spiritus

diuicijs et mis diuites efficiat hec
paupertas / verosque earum dnos et po
ssessores et longe nobiliores / vti eis
et negociari in eis / solo corde desiderando
sed eas et fugiendo / quas contractando
ponderando et mensurando atque nume
rando iumenta quoque et vehicula eisdem
onerando sarcinas ligando atque sol
uendo complicata explicando et
inuoluta euoluendo / que omnia sine
labore / et inquietatione mentis non sunt
huiusmodi diuicie relinquendo acquirit
et dimittendo retinet et omnino fugi
endo comprehenduntur et adeo habendi
amittit earum possessio adeo ut non
habendi retinetur / Secundum bonum est — 2m bonum
huius paupertatis amplissima potencia — P
et dominatio in omnes alienas diuicias
terrenas quas suas omnes efficit
statim ut vult et hoc inuitis earum
possessoribus / In quo etiam accidunt
tria mirabilia / quorum primum est quia
absque omni contractu absque omni dona
cione facit amator paupertatis quascumque
vult diuicias alienas thesauros omnes
regum et principum / et hoc solo nutu — no[ta]
et beneplacito voluntatis quam cum toto
ex corde dicit / nolo habere thesauros
regios vel imperiales / et hoc ipso
eorum statim eos meos thesaurizauit
et ipso domino vendidit ut superius dixi
Et hoc sine iniuria alterius / Illos — 2m mirabile bonum
igitur plenissime suos efficit / 2m
bonum mirabile quod sine detrimento
et sine diminucione et sine dampno — R
possidencium diuicias eorum suas effi
cit et acquirit hoc est salua eis
iure proprietatis et possessionis eorum
/ 3m mirabile est quod plenissime — 3m mirabile
suas efficit et acquirit et possidet
et nichilominus eas iure plenissimo eas
possidet et totaliter atque integre possessores
eas Ista enim possessio ad diuicias nullo
possessionem vel dominium seducit temporalium
possessorum vbi accidit / Et 2m mirabile
quia neque similem possessionem aut
diuicias excludit aut aliquo ledit
Siue enim quis hoc modo possideat vel
distraxerit thezaurum regium non prohi
betur quin alius eodem similiter distra
here vendere vel possidere sit quod sit vt
in vno et eodem thesauro regio
omnibus quoque terrenis diuicijs diuites
spirituales effici possunt quot tales
paupertatis huius amatores et dilecto
res ista quam plurimos non solum extendit
in diuicias que sunt vel fuerunt vel
esse possunt / sed in eas etiam que nec
sunt nec esse possunt ditissimos efficit
pauperes suos / Cum enim toto ex corde
dicit nolo quod sint huiusmodi diuicie michi
vel mee / etiam si essent / tam toto thesauri
zauit eas meo / et ipso domino ven
didit dicto modo Vbi accidit et
aliud mirabile quia de nichilo / et
quasi dextrimeri diues est homo huius
/ 3tium bonum huius paupertatis est vera — R[egu]la
dicitas / et illa magna ymo ampli
ssima et hoc est quam omne amatum ea
dem magnitudine amatum et tanto eo dignius
quanto magis et maius amatum Cui
igitur considerauerit amplitudinem
huius paupertatis viz careant huius
diuicias in veritate eam incomparabi
liter ditiorem delectabiliorem quam temporales
diuicias et hoc est quam quanto non est
comparacio amoris ad amorem / cum
amata equalia fuerint non est
comparacio gaudij ad gaudium Nam
aut declaraui in prima parte huius
tractatus de virtutibus sed quia non

est comparacio virtutum ad avariciam. Ymo
virtutes incomparabiliter maiores sunt
quam vicia. Quare incomparabiliter maior
est paupertatis gaudium quam avaricia. Gracia
bonitas vero et virtus semper equales
sunt, quoniam non excedunt se. Quare
iocunditas seu delectabilitas paupertatis
huius incomparabiliter maior est iocundi-
tate seu delectabilitate diviciarum
temporalium. Tantum bonum huius paupertatis
est beatitudo, propter quam dicitur: Beati pau-
peres spiritu, etc. Et si michi videatur carne
filii et Luce 6°: Beati pauperes.
Dicitur autem huius est miseria divi-
ciarum, quarum cupiditas parens superbie
voraginis et malicie. Si ergo
amor et affectus temporalium sive avari-
cia miseria est, erit necessario contrarius amor,
hoc est paupertas, de qua habet agnus
beatitudo. Legem igitur ex omnibus hiis
quam amica sit paupertas amici
suis et contra bursa cia prestet bursa-
tibus. Patet ex dicto igitur hoc: Unde
invenit ymo provocat ad amorem
sui, et nullo modo inimica est inimicati-
bus sibi et molestissima persequitur
illam. Cum ergo dicat: non ore sed
ipsa veritate paupertas, esto michi paci-
ficus et ego ero tibi pacifica, et
in nullo molesta. Desine odire me
et persequi, videns quod duxi meque super
et hic venies me tibi pacificam
et in nullo te offendentem. Quod
nunc si tu inimicum et odientem atque
persequentem ego molesto et persequor,
Et si meam nunc volueris ami-
ciciam et amare me invenies a-
matissimam et bursatorem quo super
novimus tallatorem officiosissimam
qui insuper diviciarum temporalium om-

habundantissimum possessorem te efficiam.
Ymo vere divitem et vere habunda-
tem consiliis, quas avaricia et cupi-
ditas fallacissime et mendacissime
repromittunt. Liberabo te a paupertate
et fallacia diviciarum et aliis malis
que nec estimacionem habent neque verum
neque solum divitem et copiosum te
efficiam sed eciam beatum. Ad quod si
non sufficit tibi testimonium ewangelice
veritatis et declaraciones quas premisi,
addam et aliam irrefragabilem
racionem. Est qui et amisit et invenit
et est absoluta et habet quod amat
quanta affluencia et copiositate velit,
ipse habet possidet et illud liberrima
quietissima et securissima possessione.
Hec omnia ego plenissime facio quare
ego beatum efficio. Quod si dixit
quis quia paupertas non possidet
pacifice et quiete, sed bella et insultus
cupiditatum. Videns quia amor paupertatis
possessori suo huius bella contra se
non permittit. Ymo et si forte con-
surgeret, facillime vincit in huiusmodi
invidibus et ipsa desideria diviciarum
temporalium facillime enecat et ex-
tinguit, obruens ea habet mala divi-
ciarum. Nunc vero bonis paupertatis et
propter hoc duplici contritione conterit
ipsa. Et si dixit quod alia bella
consurgunt adversus ipsum, videlicet sugge-
stionum suasionum consiliorum parum
desperativum diviciarum. Et plerique
expertissimi sumus de multis bonis
viris qui habent omnia possessi, de eis
nobilissime triumphaverunt et pau-
pertatem dilatavit ex dotibus cum proprietatibus
oblatis magnis atque preclaris diviciis
prevaluerunt. Videmus quia ista
facillime convincit et superat similiter

Dubiu
R°
V no

Amor paupertatis nec bella paupertatis
beatitudinem paupertatis minuit
que victorias gloriam illi addit
Glia enim una pars est beatitudinis
Quod si dicis quia paupertas
iocunditatem minuit / Videmus
quia qua dicit metu illud et minim
nutem no solu supplet victorias
glia sed eciam longe plus addit veri
multi gaudii quam illa ut detrahat
ut in iusticie migrarat / Quamvis aut est
quia viro veri nobis hoc est in specia
libus erudito / et puerto ridiculosa
e valde ymo stulticia est temporalium
quantumcumque magnorum oblacio Est enim
quemadmodum oblacio pomorum aut nucum
aut insignium sancti Jacobi aut quo
modum porrecto mamille Quis
enim vir non erubescit et confundat
ymo quis non reputet sibi contumeliam
irrogari si ei iam barbato et viri
etate corporali constituto offeratur
pomum aut pirum aut nux insignium
sancti Jacobi in magno munere aut
sugenda papilla eidem porrigat
Quis corporalis vir non moleste ferat
Quod oblatores non irridere se putet
et non cum indignacione et offensione et
oblata repellat / Quia igitur incomparabi
magis sunt indigna virilitate spirituali
quantumcumque magna temporalia quam illa
minuta predicta virilitate corporali
manifestum est quia vir spiritualis viri
litatis perfecte nichil patitur temptacionis
aliquod oblacionibus quantumcumque magnificencie
fuerint quantumcumque suggestoribus compositis
complexis suasoribus complexis peritis
vallatis nisi irrisione contumelia
atque molestia / Per quod divinus
quia in huiusmodi certaminibus facil
me patuit victoria Debes

scie quia paupertas est in ipsis diui
tiis amplior gloria est atque potestatis
Quo illud quod legitur Prov. xiii Est
quasi pauper cum in multis diviciis sit
et ex eo quod legitur ii ad Cor. vi
Tamquam nichil habentes et omnia possi
dentes Et ex eo quod dicit Seneca
quia magnus est et qui utitur auro
et argento tamquam fictilibus nec ille
minor est qui utitur fictilibus tamquam
auro et argento Huius enim vir
dupliciter thezaurizat divicias et
dupliciter negociatur per eas Unde
cum administrando hoc est in ipsis operibus
opponendo eas modo thezaurizat
et in ipsis non amando per eas ut
alias laudes et victorias / Est enim
sicut lilium inter spinas diviciarum
illesum et absque vulnere / sicut legitur
canticorum ii° et in medio thezaurorum in
pollutum in medio aquarum aridus
Impositus carnis liber et in nullo
detentus In medio laborum expeditus
et carne inceptus Sunt et alie
nunc laudes ipsius Est et alia mi
randa prudencia paupertatis istius
qua se vetnet et ficatur hic in
circa temporales divicias et nichilo
minus thezaurizat celestibus reponitur
Z
Qui enim ad pios usus divicias hic
sumat et opere hic non claudes viscera
sua et indigentibus eas non subtrahes
in inopia ut eas pauperi sive ut
corpore et modo eas hic simulando repo
suit et tamen eas hic retinuit /
Unde enim ad quod deus respiciat
eas deo obtulit et tamen actu et
veritate pres se eas retinuit in inanitate
tantas avarorum et cupidorum et
pene non in infancia predico qui se
simul et pecunias perdidit Dum sue se

ipos nec pecunias possident / sed eam
potius se contempnat possidere / aqua
insaciabiles possident. Coniciatur ergo
ista quia pecunia pie retenta
atque servata / iam coram deo compensa
e et eidem oblata / quod dicimus
propter quosdam qui sub pretextu pietatis
impijssime servat pecunias cum eas
retinendo non paucos egenos occidit /
iuxta illud Ambrosij / non pauere
occidisti / at si pauperum egenorum mors
spiritualis ut corporalis non sit eis
imputanda / occurrere valentibus
et non valentibus / huiusmodi homines
enim cooperatur / ut forte totus mundus
fame periat / et hoc spiritualia retine
do ipso quantum in eis est privat
Quare egestas et afflicto pauperum
singulis eorum ex parte et rata imputanda
e omnibus aut simul surgit / tota
et hoc e quia omnes insimul penuria
virtualium et egestatem pauperum subveniunt
cum virtualia eis commendata absco
dunt / nec tam abscondunt quam eam
auferunt cum eis mentato utili arte
et indigentia deant. Nam ingitur
exigis / quia quia ta divicias pie
ad pios usus servat et eciam qui sincere
in eis propter pios usus negociatur
iam eas sibi servaret et retinendo
in thesauros celestes transtulerunt.
Pios aut usus non solum pauperum
elemosina et sustentacionis cause et
aliorum pias edificaciones beneficiorum
cause fundaciones intelligimus / sed et
sponse filiorum / congruentes provisiones
ut ad ad honorem et gloriam et salute
referuntur ipsorum / Si enim propter hoc
negociatur quis / ne vxor eius pecu
niam pacat propter qua apostatare et sic
blasphemat / et adultera efficiatur sic
et de libris / ne aut iudicii cruciam
veniat aut in predicamentum ipsam aut
in peccatum ipsam neo dubitare dei quid
deo iam pecuniam illam obtulerit
et quod deo illa servat et non sibi quam
in thesauros celestes iam illam transtu
lit / cum deum ipsius fecerit possessorem
Si quis aut querat de contemptu
diviciarum et fuga atque odio in quam
vi unum quodque earum sit remittimus
eum ad ea que iam diximus ubi affectus
aurum nutrices nominavimus et quam
contempnende eni sunt diuicie ut
viles / et abhominande ut perversa
et fugiende ut periculose et adiuvande
ut honore et magna re eius ut in
dignus nobilitate intra et praecende
ut onus / et ita de aliis de quibus omnibus
affectionibus non e difficile videre que
quibus viribus conveniat / aut in qua
arte unaqueque harum affeccionum sit utilis

Post paupertatis laudes inmediate sequuntur
laudes humilitatis cum paupertate
pro nimis crebrius doctoribus humilitate
intelligatur sit atque computantibus quod
supra v articulo legitur. Habes aut non
exposita humilitatis sibi vero quia quantum
natura humilitatis e laudes ipsas
pium verus humilis et laudes
suas audire refugit et auditas
erubescit. Et sicut beatus Bernhardus
dicit vere humilis non vult videri
humilis sed vilis. Quid ergo prima
laudem ponimus ipsas laudes fuge
quas quis fugit ut vitus sibi morti
fferre ut sagittas mellitas que in sua
lavs lingua venenate sunt cuiusmodi sagitt
transfigitur et occidit humilitas

No bn

B

C

pma laus humilitatis quam laudes fugit

Prima ro fugiendi

Impleverit. Fugit ergo ut sermones fastum
altos quibus verba parvuli adulatur spirituali-
ter verissime fascinatur sicut enim vetulle
dicunt ut parvulos fascinari quorum
hominum ut mulierum laudibus adulari
sic verissimum est quod qui adulatur non
de viri perfecti sunt sed spiritualibus vir-
tutibus et sensibus parvuli sunt laudibus
hominum fascinatur. Hoc est cum audit et quo-
niam usque adulationem spiritualem et hoc est
quod legitur Sapientie iiii° fascinatio nu-
gacitatis obscurat bona et quando homo
parvuli cum audiunt se laudari dicunt
velut a vetulis ut remittant fastum
ardentes quod homo remoratus defen-
dit eos a fastino. Sic dicendum est et
parvulis spiritualibus et incompatibili-
ter caveas sed secundum veritatem indubi-
tatam ut quotiens laudatur ut lau-
des eorum vitatur fastum contus
remittant qui enim Qui enim tali
morbi laterique parvuli illa hora remu-
tatur humilitate sua intuto ponit
et etiam alias virtutes et hoc est quod lau-
des ipsas ut noxias et tamen putans
se fascinatos reddunt. Item fugit lau-
des humilis ut vestre expansum
gressibus suis quod vestre frustra
iacitur ante oculos pennatorum. Hoc est
corde virtuti leviter atque agilitate
perditorum. De hoc vestre per xxix homo
qui blandis fictisque sermonibus loquitur
amico suo quasi vestre expandit
gressibus eius. Heu quod sunt
qui nimium tactibus capiuntur et
quod est maior dementie ipsos homines
conspicatores dicit homo magnus dominus
remunerant et honorat et homines
vestra precis incompatibilibus emat
nichil aliud enim adulatoribus et
laudatoribus suis tanto precio manibus
quam vamloquia laudum suarum non

recipiunt infelices et dementissimi
mercatores qui mendacia pretio
emerant tam vane confictionis
tam care emunt. Homo homines etiam
emerant et opinabilia vocare
solemus pro quod inopie et aliena
confictione tamen consistunt non re ut veritate
et hoc quantum admoveris et scias
etiam reputatione sua nichil enim se
esse reputat nisi quod inopie homi-
num inopie ista hoc est nichil se scire
ut valet nisi quod et ipse met dese
comprimat aut quod de semetipsis
credit alios comprimere non enim
veritatem de semetipsis quam putent
apud se habent vide ut etiam intueri
prevalent sed hoc solum dese credunt quod
eos homines ut fallant suggerunt
ut alii mentiuntur. Quod intelligentur
poeta dicens: Plus aliis de te
quam tu tibi credere noli. Et oppositum
hoc dicit homini dixit alius: Scire tuum
nichil est nisi te scire sciat alter.
De hoc apostolus ad Galatas v°: Qui
cumque putat se aliquid esse cum nichil
sit ille se seducit. Et item i ad Corinthios viii°:
Qui cumque putat se scire nondum novit
quemadmodum opporteat eum scire. Forsitan
enim hoc est principium vere et salutaris
sapientie scire nosse se nichil scire. Et
ad hoc principium se attingisse gloriatur
est Socrates dicens: Hoc solum scio quod
nescio, ut secundum aliam literam hoc solum
scio me nichil scire. Fugit laudes
suas vere humilis ut res alienas
ne furti reus efficiatur si eas ad-
misit vel aliquas captandas qualibus
non eorum possidendum extenderit quem-
admodum Thobias cum offeret ei eduli
dixit vide ne furtivum sit nolumus

2us fugit

Nota

Nota

quemadmodum de furto vel rapina sit in
soli auctori et largitori bonorum
laus et gloria de bonis debeatur / sicut
fur et latro eas quemadmodum alius sibi
vendicat et de furto et rapina qui emerit
dit qui pascitur nisi in deum illas re
ferat sicut dicit psalmista gloriemur in
laude tua / Qui autem suas eas
facit / hoc est sibi appropriat furtum vero non
sacrilegium committit / videlicet / laudes
eius omnes / sicut et alias peccatores dum in
aliquibus de libus ipse sibi soli conserva
vit sicut ipse met dicit / Ysaie 42 gloriam
gloriam meam alteri non dabo / neque
laudem meam sculptilibus / Sed et omnem
gloriam et laudem ei confitetur omnis
curia superiorum die ac nocte dicens
Gloria patri et filio et spiritui sancto
tecum gloria tibi domine — Ad Romanos 16 Ipsi gloria in secula seculorum
amen Et item in 1a ad Thymotheum
Regi seculorum immortali invisibili
soli deo honor et gloria in secula seculorum / nec
tacuerunt curia superiorum dicens benedicamus
vel Deo gracias Sed benedicamus domino
et deo gracias Fugiat igitur et vere
humilis corporalitate laudes quas
de se predicari audit vel fastucias vel
alienas esse Unde et quilibet homo
vere humilis est ad omnem sibi oblatam
vel de se predicatam laudem respondere
deberet O tu laus non te admitto
te repello et ad deum cuius propria es
et in re singulari precia te transmitto
Ita quod facere est secundum dicit Gregorius
Multos in verum , omnis glorie non cu
pidos sed oblatam quis respuat
Fugit laudes humilis vel illusores
quemadmodum enim dicit Bernhardus vulgar
dicitur quia omnibus purpura illusoribus
est pro qua domino in purpura illusio
est sic et omnibus laus illusio proprie
domino illusorie datum est Quere
videlicet hoc autem facile est videre in
parabolis tu laudatur quid enim peccator
in via proditoris positus nisi fur qui
ducitur ad infernale patibulum ibi
suspendendus Probatur via si quis enim
laudaretur vel si quis ei cantaret
aut citarizaret illud sibi solum non
reputaretur Unde si quis karolo
laudes artificiose cantaret non se laudari
karolus sed magis irrideri cognosceret
sic et veri fatui in laudes quovis
bonorum hominum / non suas set alienas
sed esse pro eo sicut quicumque eius lau
datur aut predicatur non laudari
se reputat sed potius sibi illudi quem
admodum si laudaret quis pictorem aut
fenestram pictam pro eo quod solis radium
recepisset in via tamen sic et nisi tamen
per qua vel solis radium suum transfunderet
in domum et ipse fatuus reputaret
et pictor per fenestram sic intelligeret
Quere tamen illusione laude quam
reputaret sic est quod omnium bonorum operum
solus deus actor est et effector sicut
dicit apostolus in 1a ad Corinthios 12 dominus
est qui operatur omnia in omnibus et
Ysaie 26 omnia enim opera operatus
est in nobis domine Et item apostolus ad
Philippenses 2 Deus est qui operatur
in nobis et velle et perficere pro bona
voluntate / Nichil igitur vel pene
nichil est nostrum in bonis operibus
nostris Quare nichil omnino laudis
inde nobis debetur Certo igitur sive
peccatores sive iusti sint qui laudentur
illusorum dant laudem omnem quam reputat

vnde pulchra racione

Amplius si vere vanus homo est amator in anime glorie sit, se homo adverte quisquam ut derisio sive illusio ad laudem eius et commutati ut quasi modo vere vanus ad illusores sit vere quilibet ad laudem et hoc est quod quilibet quasi sit ille sibi illudi reputat illusionibus et vituperatoribus sit vere quilibet se laudibus reputat vnde quilibet quo etiam magis est quod sicut ille pascitur mendaciis vane laudatum sit ipse obprobriis vituperatum, contrariorum enim contraria esse alimenta necesse est si humana laus pro parvis est mendacium, sequitur quod pro ypo quamvis est homini parvus mendacium et propterea imple bitur os eius tabulo, quia non humana mendacia non sunt nisi conficta sive compomata opiata atque figmentata et propter hoc chymere dicuntur, quia quidam homines mirabili quodam diabolica pascuntur chymeris et qui humanas laudes eis offerunt chymeras eis ad comedendum apponunt. Fugit vero quasi laudes ut ignem vehementissimum et fornacem ardentissimum, quibus in puncto temporis consumitur quod diu non protexit, sicut legitur proverbiorum xxvii. Sicut in igne probatur aurum et in conflatorio argentum sic homo probatur ore laudantium. Quid ergo mirum si timet quilibet a facie tam terribilis ignis, nullo frigore timoris sic tremebundus et congelatus oportet esse quibus tali igne urgentur. Illis qui sunt tam ardentes vigore versantur. Heu quod et quantorum bonorum humanis ignibus consumpta sunt sicut stare, sicut virtutum honorum et gravium viri hoc adiderunt. Timebat Iob quoniam qui non viderit ignem humani augurii erat sicut ipse nunc dicit xxxi. Si vidi lunam nec dentem clare incedentem et famam meam absque denigracione seu obscuracione detractionis propagari sive dilatari quam confimilis sive memor tristificatus est corde qui talium ignem non suffciat sentire, tamquam incendiarios igitur et combustores bonorum fugiendi sunt laudatores. Ve in sanctis atque domesticis nostris qui toto opere laborant ut bona nostra talibus pateat et exponantur incendiis, quod autem accendi sibi videtur dicens adulari est quod nec conspecte nullis fascinantis adesse credit et demonium ut operacionis ipsius et quod incendiarii hominis magnis mercedibus conducuntur et ipsa immediata ingenuitibus pubibus compatitur. Ve magnatibus nimpte ista ymmo inmediate istorum qui sacrilega impietate in subditos suos, quos fovere et defendere ab aliis omnibus tenentur, propugnatores mediantibus ditandis et remunerandis omni crudelitate et omni fraude et omni dolo omnique iniquitate excoriat et membra ipsorum violenter expoliat et vitam diminuit, ut membra diabolica indicant et opinant, sed etiam exparnet. Et si quis dixerit, ex parte que inde humili quare humanas laudes illusores irrisores seu contumelias sunt, humilitas ergo non debet ista fugere ymmo amare et amplecti. Respondemus quia humanas illusores laudum sicut illusores offerunt. Revera verum est, et pro parte humilis illas amplecteretur que admodum et opprobria dicta eidem illudebatur ei dicendo Aue rex iudeorum. Sed quia offeruntur ut laudes eas refugit, fugit ut venenum mortiferum

quare humilis fugit laudes ut ridentur per illusores

R

R

hoc vero fugiendi laudes

pue sagittas venenatas quibus Ju
lius ictat ut veneno et letali
trassigitur ut iaculis acutissimis
Fugit eas ut defraudatrices et ne
mercedis et pmercede desp ingeretas
sicut dicit veritas ma vi Alioqui
mercedem no hebitis apud prem vrm
qui in celis est et iterum Amen dico
vobis receperunt mercedem sua Fugit
eas ut ventu extinguentem lucernam
scitatis et qre quia quicunq venti
flatibus exponit quid aliud qua
ea extingui querit Fugit eas ut
ventu aufferentem et rapientem
in longinquu de quo dicitur qui a impij
sicut pulvis que pcit ventus a facie
tre Quotiens eni audit no vere
humilis se laudari ut Rome ut
colonie corde illuc statim rapitur
et trasportatur et hoc e quod legitur
Job xxvij deppositus qui tolli agit
eum cum vane laudis tolleret eu vero
urens et rapiet eu turbo de loco
suo Huic vento verus humilis
deorsum vertit avertit eni se ab
ipo et io vento ipe sequitur eum
Unde grego hoc solu hz gloriam
humana glia q amatores suos con
tempnit et diligit contemptores et
vere umbra e ut umbratilis ista
glia ut laus que fugit insequentes
se et insequitur fugientes Fugit humi
laudes ut laudes ventu turpissime
deicientem ex equo ul de arce Du
cu tanto quippe miles sre militie
asptius hiis venti impulsu tur
pius cadit quato ipe ventus debi
lior est eni velut mollis zephyrus
et sibilus aure tenuis susurrium vane
laudis no eni est velud vehemens
borealis flatus aut spus grand

et fortis subvertens montes de quo legit
iii in regum Quemadmodum igit
miles ille qui in hastiludio ludere
ventu urinet in squilinio de equis
deicit pppetuo opprobrio dignus est
et irrisione semp postea patuit om
sic qui ex equo studii tā levi ne dicā
impulsu sed sibilo deicitur merito pppetue
irrisionis in viri opprobrium Fugit
eas et ventu elevatem ad allisione
sicut legitur Job xxx quasi sup ventu
ponens elevasti allisisti me valide
Item quasi viciem et consuetem omnia
bona opera sicud sup undam Item
quasi ventu arrugatem segetem
virtutu et hoc e quod legitur Amos
iiij Percussi vos in vento urete
et in aurugine multitudine ortorum vrorum
et pauss i vineti vos pers Item ut
ventu molle et dissoluentem atqz
enervantem vigorem virtutis Item
ut ventu fetet dyalco qui superbia
e eius impugnatem sicut narrat
ysidorus quod in insula quadam partu
gallie eque austro ut favonio in
pregnant qui ventus favonius antiquitus
noiabatur quasi flatus ut favens
bonus Est eni flatus vane laudatu
no vere et pfecte humilibus Item
ut ventu elevatem ad rapinam de quo
ps deiecisti eos du allevarentur
qua eni elevato in superbiam deiecto
est et casus ab alto statu de hoc
pu xvj Contritionem superbia precedit
et ante ruinam exaltabitur spus
Item ut ventum inflantem et sterilitatem
horribilitatem s aia humana inducente
propter quod in sermonibus declamatoris
inflatores reputavi diabolicos
adulatores vocare consuevit Fugit 8vo

eas ut tantu sonandum sompnum p
velocissime inducentem fugit ut potum
sompniferam qua non nulli latrones
porrige solent eis quos occidere
vel spoliare volunt. Unde et vulgari
gallicano dicitur cum audit aliquis alium
adulari non sopporat illum / et ita
parat viam diabolo ad occidendum illum
spiritualiter vel spoliandum propter quod adula
tores tybicines vel tybicinatores
diabolicos vel eius tybias vocare
solemus / Mos enim est magnatibus
post sumptum cibum tybicinatores advocare
ad provocandum sompnum vel ad hoc ut magis
placitum illum faciat magis et quietiorem
Sicut tibiarum sonus diabolus qui dor
mire et requiescere quaerit mordibus
suorum velut clamores et sonitus velut
sonitu tubarum atque tonitruorum fugit
sicut eloquia vanis aut laudibus
et adulatoribus velut tibiarum suavi
concentibus sopporatur et placide quiescit
/ fugit eos veros similes ut illusor
deceptoria quo illuditur delectet pueris
amantibus et matribus / qui cum cecide
rint et se capite vel alio membro
graviter allisserint et vulneraverint / dicunt
ei quam bene saltasti fili mi et ita de
mentat eum ut in fatuatur / ut casus
obliviscatur et vulneris dolorem non
sentiat et non cecidisse nec vulnus
accepisse se doleat sed magis gaudeat
se bene saltasse / sic cum laudatur
peccator in desideriis anime sue et iniquus
super iniquitate benedicitur quid aliud
ei fit / nisi quod casus insultum et
vulnus peccati mortiferum in psalmo sibi
bene et sanum egregium dicatur ei per
prestigio transformatur. Similiter et qui
gloriatur in malicia quod nisi casus misabi

lem atque turpissimum insultum magnificum
intelligitur et licet non pueris iusti
sicia sed simulitatis de medio mele
captus / fugit eos ut maledictos
sic dicit Salomon proverbiorum xxvii / Qui
benedicit proximo suo voce grandi de
nocte consurgens maledicenti similis
est. Invisor enim et maledicto similis
sit. Vox autem grandis laus excedens
mensuram mutorum intelligitur que
vox non auditur nisi in nocte mali
in tenebris / que veritatem videri
prohibent mutorum. Unde Socrates
quidam adulatori dixisse fertur
nichil proficis adulator / cum te in
telligam de hoc dominus Malachie ii
maledicam benedictionibus vestris et
maledicam illis et quemadmodum psalmista
dicit / maledicent illi / et tu benedices
sic magis e contrario intelligendum
benedicet illi et tu maledices / Et
fugit eos ut similes et horret
et vivus quasi mortis exequias
et proprium similacione officium come
dacionis officium e mortuorum et
officium mortuorum magis et solet
applaudentes ipse vivus proprium adulatum
/ placere eum querunt. Prometa atque
figmenta commendare laude / fugit eos
et horret ut propriam sepulturam
vivus / super eum verbum illud Matthei viii
Sine mortuos sepelire mortuos
suos. Dicit autem Tullius / mortuus mortuum
sepelit cum peccator peccatori adulatur
sepelisse ipsum se patitur qui sibi su
sinet adulari / Quasi mortuum
cum ipso se conficit qui se sic sufi
nere sepelire. Similiter qui procurat
sibi impendi huius exequias per

quod sacerdotes dyabolicos et in
fernales / adulatores plerumque
vocamus / tunc officium sepeliendi mor
tuos dyaconus sibi assumpserunt sacerdotes
quippe officiale mortuos sepeliunt
vterque autem laudes scultus species
illa prima persona vnz severitate *[margin: 2a severitas]*
caritati. De qua dicitur scultitas in
ymo est et ideo non est quo cadat
propter quod ipsum fundamentum vie dicitur
que via mandatorum dei est et via
vitatur tamen sepe trepidi
nes eius vias periculosas vnatibus
et equitatibus plerumque esse ma
est et ideo dicitur eius equalis / ite pro fundo
vie quasi pro fundo securior sit am
bulacio et non percipiuntur et alta
viarum periculosa / Alia est ei severitas *[margin: Alia severitas]*
ex hoc viz quod a fulgore sive fulgur
tempestate hoc est a plaga divine
ire sive vindicte secura est / fulgur
enim deus omne superbum Et iterum
in psalmo tu humiliasti sicut vulnera
tum superbum et ysa in° Nunquid
non percussisti superbum . et vulnerasti
draconem / Hec sunt turres de
quibus legitur eiusdem ysa v. Dies
domini super omnes cedros libani sub
limes et excelsas / et super omnem
turrim excelsam et multa alia
per totum capitulum tali de quo legitur
et eiusdem xxx et erit super omnem
montem excelsum et super omnem collem
elevatum rivi currentes aquarum in die
interfectionis multorum et cum ceci
derint turres caderunt in qua
ratione fulguris adeo emisse / Est
et tertia severitas ex omnino *[margin: 3a severitas]*
contra impetum venti turbinis te

pestatis persistunt enim altissima robora
contra venti impulsus sive flatum
temptacionum humilitas vero in infimo
sedens absque in ruinis est / quasi
sedens in umbraculo absconditur ardoris
et secularium tempestate et impetuosiore
et absconsione a turbine et a pluvia / Et
est sicut vir qui celat se a tempestate
sicut legitur ysa xxxii. Est ei etiam
3a severitas in iudicio aque nec de super= *[margin: 3a severitas P]*
fluitates velud commutta per quod indicium
dampnetur sunt enim petit et in stabilibus
respondet qui enim ambulat in magnis
et mirabilibus super se qui fluitat
super aqua eius labilitate in iudicio
huius aque commutati dampnacionis probat
ut se vento tumens superbie fluitacione
quo consistet et hoc est quod legitur
osee x° transire fecit samaria rege
suum quasi spumam super faciem aque
spuma enim nichil aliud est quam
aqua ventis vel aeris commota
vel circumvolutis Est ei eciam ex hoc
4ta severitas ab imminenti futuri *[margin: 4a severitas]*
iudicii ventilacione. tunc enim ventilabit
corpus deus sua iniqua in inveniatur
et quasi palee rapientur in ignem
in extinguibilem a vento huius ven
tilabri. Grana vero humilitate custo
diete et pregnante salua reconditur
in horreum celeste sicut legitur Luce iii°
ipse vos baptizabit in spiritu sancto
et igni cuius ventilabrum in manu
eius etc. Est eciam et secura in iudicio *[margin: 6a severitas Q]*
ignis examinis et tribulacionis / Que
admodum enim vasa figuli tunc venti
inclusa in se siccaverunt per diminuicionem
commixtionis argille et aque ut
crepat in ipsa fornace vel inde evalet

vento humana vita plurimo et quiete li-
beri spiritu et non habente sibi qui tumet
vento superbie in humo igne sed pre-
tribulationis sive tempestatis et in-
pacientiam temptationis turpissime succumben-
tes vel inde exiliunt casus turpissime
fugientes. Et hoc est quod legitur Ecclesiastici 2º
In igne probatur aurum et argentum homines
receptibiles humiliationis camino. Est
ei et septima profunditas ab igne gehenne
7ª profunditas
Unde Augustinus Qui non tumet vento
superbie non urebatur igne gehenne.
Et quia omnis tempestas a vento
concitatur superbie nec absconditur
tempestate quo totam navibus sue
conversationis confringitur totum edi-
ficium spirituale evadit. Unde hec est ei
sine tempestas futuri iudicii ab-
scondita tempestate et occulta superbia
qua plerumque nec ipse videt aut sentit
qui eius naufragio perit. De hoc in psalmo
liberavi te in abscondito tempestatis.
Despicit vero tempestatem. Ubi in eodem
intuitu eius eius tempestas valida
Deutrum vero intelligi per quod dicitur in psalmo
in spiritu vehementi conteres naves thar-
sis. Spiritus quippe superbie vehemens
dicitur non fortitudine sed magnitudine et velo-
tudine periculi est.
3ª laus humili[tatis]
Secunda laus humilitatis est
spiritus ipsius et ampla pro-
funditas que est depressio velud
contraria altitudini non timet humilitate
a bassitate ianue celestis securitatem enim
est quod non offendet in illam propter hoc
dictum est quod nimis elatam castigat
hic eminentia fronte nec est contenta
propter depressione aut brevitate humilitas
ymmo semper est quod inclinat et deprimit
etiam cum non est necesse et cum non est timendum
ei abscondito fronti ad superlumi-
nare quemadmodum aufert vel aufert
que porta contutius altam ingre-
diens semper caput et collum suum
deprimit et demittit seu submittit
ac si timeret offendere maltam portam
Secunda vero 2ª dimensionis que est
latitudo per qua humilitas est angusta
planum que est defectus latitudinis
est ei facultas intrandi per angustam
portam regni celestis absque ullo
obstaculo. De hac porta dicitur Luce xiiiº
Contendite intrare per angustam
portam. Quod vero sequitur quia
multi querent intrare et non poterunt
C
precipue superbos dictum est qui corpus
se dilatant atque distendunt quod corpus
capere non possit porte illius angustia.
Tertia vero dimensio que est profunditas
sive spissitudo est ei dimensio magnifice-
tie et magnitudinis capacitas.
Et hoc quia profundo spissitudine
seu profunditate que apud geome-
tras crassitudo vocatur est ei va-
cuitas et inanitas. Vere enim
humilis est ipso et suis omnibus
vacuus est et inanis. Unde et
de Christo Domino esse dicitur Apostolus ad Philippenses 2º
Apostolus quia semetipsum exinanivit
formam servi accipiens. Hoc est ac si
inanis et vacuus esset a plenitudine
divinitatis se gessit et exhibuit in statu
ymo suo humillimo non quod divinitate
abiecerit vel ullo modo minuerit sed
quod eam non ostendit et suum per omnia
se exhibuit sicut et vere humilis bo-
na eius licet esse recitat et evacuat
non quidem extinguendo aut pereundo
sed non sibi attribuendo ymo Deo
et forte propter hoc humilitas dicitur omnis

Nota quare humilitas dicitur
omnis iustitia

iustitiam Mt. iii° ubi dicit dominus ad
Johannem baptistam Sine modo sic enim decet
implere omnem iustitiam ubi dicit auctoritas
humilitate omnis enim iustitia est in-
perfectissima et cumulatissima totum
quod est alienum aliis reddere et totum
ei cuius est dare. Et hoc plene implet
humilitas que omne bonum ut alienum
a se non quasi dominus removet et
reicit. Et eius cuius est attribuendo reddit.
Superbi vero adeo pleni sunt ut deus
non in eis neque cum eis valeat habitare
Indicium autem immoderate plenitudinis
triplex est scilicet tumor seu struma
qua omnes superbi deturpati et defor-
mati sunt horribiliter. Alia autem effu-
sio super effluens et hoc est spiritualis
in superbis iactantia quasi enim bona
sua iactando evomentes effundunt
Et hoc est quod legitur ecclesiastici xxi
Ore fatuorum effunditur. Tertium
indicium est crepacio qua cor ipsum
quodammodo disrumpitur et dilatatur
Superbus enim homo qui videtur hec
se implet dum ea sibi retinet sua
faciens et sibi attribuens et quod est
demonstris horrificum superbie et
abusionibus eius incogitabilibus
etiam eius que foris longissime sunt
adeo se ipsum replet usque ad nauseam
iactantie et crepacionem impatiens
Propter hoc ergo ab humilibus honorari dicitur
deus ecclesiastici iii° qui et ei advenienti
in capacitati animo credit et a se ipsis
se reddit spacium eidem in semetipsis
amplissimum faciendo et totum ei hospicium
dimittendo. Propter hoc etiam dictum est
illud ysa lvii Excelsus sublimis
et excelsus inhabitans eternitatem
et cum contrito et humili spiritu habitat

quia humilis spiritus deo nichil de se
ipso occupat in nullo ei domum cordis
angustat et propter hoc spaciose deus
apud ipsum habitat. Sed et in ipso. Ex tota
[illegible] cavitate in secundum omnes dimen-
siones est ei patens et liberum omne
effugium primum vectibus et iacu-
lis dyabolicis non enim potest vere
humilem retinere quod vectis vel iacu-
lum propter dictam cavitatem. Qui enim
[illegible] etiam per angustias [illegible]
vectium libere enatat [illegible]
[illegible] Magnum non pisces et
vectibus largissimarum [illegible] re-
tinentur et propter hoc superbi in omnem
dimensionem [illegible] omni vecte dyaboli
detinentur et capiuntur. Est ei etiam
patens effugium et declinatio a sagittis
et iaculis dyaboli [illegible] enim in
[illegible] dyabolus non potest vere humilem
sagittare [illegible] quod illud humilitatis ex-
[illegible] quam [illegible] erat ergo
sagittarius [illegible] peritissimus [illegible]
[illegible] sagittare non potest sicut nec dyabo-
lus vere humilem. Et ut breviter dicam
non habet in vere humilem humili ubi
sagittam figat. Econtrario in superbis
omnibus iacula et sagittas per corpora
et omnium bestiarum morsibus ita ut
nec etiam [illegible] sagittarios effugiat
nulla sagitta nullum iaculum nullius
cuiuscumque bestie infernalis illum
[illegible] ubique detractorum et laudum
iacula transfigit ubique maledicorum
dentibus devoratur. Nisi enim cor eius
diffusum in omnem regionem et locum [illegible]
geret amari usque ad mare et a fine
usque ad finem spiritualiter non enim dentes

maledictarum ubique ledunt / nec iacula
detractionum eum ubique transfigerent /
quemadmodum pane totum corpus superbie
comedent dentes et lingue eorum co-
medentes in nullo ledunt / quia igitur
vir ledit ubique linguis iaculis et
gladiis transfigitur ubique spiritualiter e cor-
missi superbi / Est et equaliter corpori
tate sua totaliter in omni parte mundi
precuria quod non solum medio sed ubicumque
deus e absque repagula et difficul-
tate qualiter recipitur et ubique spa-
ciose dilatat nec compressionem / neque angu-
stiorem timens et hoc est quod in veritate
putat spiritualis e / Hec et autem
vbadu ultimitatis nichil est / sue
nichilitatis spiritualis Et de hoc nichilo
dicit Job xxvi appendit terram
super nichilum quasi super fundamentum
supportans ipsam / Quemadmodum enim
superbia per vanitatem suam nichil su-
pportat aut sustinet quia poruus
ame eidem in vicem et super tubera
deiciat atque precipitat sic humilitas
propter sui soliditatem non solum terram unius
cuiusque anime fidelis sed totam ecclesie
terram sustinet et supportat Istud
nichilum nec comprimi potest neque an-
gustari sicut neque minui propter hoc
cum dyabolus nec tum deo nec tum
angelo in celo aut demoniacum hore spacio
potuit habitare Totum enim celum
implebat deus dyabolus vero
intumescens superbia et magnitudine
vanissime ultra mensuram sua natura
non potuit ibi esse totum vel inveni-
re Angeli vero per impunitatem humilitatis
naturalis persistentes locum suum retinuerunt

totum deo / et insemetipsis dantes
vel pocius fruentes dignum quippe
et iustum fuit / ut qui deo insolen-
ter abstulerat locum proprium in celo
amitteret et de loco aliene glorie in
magnissime usurpabat dominium
ignominie iustissime deiecti essent Est
et vere humili comparatione humilitatis
pax sic econtrario superbo existens
et tumore superbie intollerabilis
inquietudo atque concussio quemadmodum
arboribus excelsis frondosissimis atque
ramosissimis e aquo atque vento
crebra impulsio atque concussio et
usque ad avulsionem et confractionem plerumque
coagitatio sic et superbis / que non pla-
cide in medijs flatibus ventorum vali-
dissimorum pacem habent atque quiescunt
quemadmodum vela navium amplitudine
distensa impetu ventorum usque ad sci-
ssuram ubi vila ut fortissimi
tormenti illesa et integra se con-
servat Commissio haec autem et coagita-
tiones atque scissure in cordibus mag-
natum plures et bella eorum quod tem-
poralium suarum periculum cuiusque fuit
velud inflata et impetus fortiter ve-
torum et hoc e quod in corda eorum ad magni-
tudinem et amplitudinem spiritus eorum
distensa sunt Magnus enim in rex
vel alius princeps superbus intus
in spiritu et in corde e magnitudine
et amplitudine adequatus regno
suo monstrum sed horrissimum caput
habens in civitate que e caput regni
sui pedes in fine et deinde medium
totum regnum distensus propter hoc
quecumque pro regni bellis aut alijs

in quietudinibus operantur. Non enim habet (?) in ea et ipse paratus habet e corde cogitari moeroribus. Non superborum non divitiis vel potestatibus similes cogitationes faciunt laudes et vituperia, probra et obprobria, adulationes et convicia, applausus et irrisiones etc.

Certa laus humilitatis est inclinandi et dimittendi se atque incurvandi promptissima facultas. Contraria est ei infrangibilitas superbis. Corporibus uero superbia rigor est et inflexibilitas, sicut dicit Gregorius super Iob: superba mens, cum id quod sponte non appetit nullis exhortationibus flectitur, cum id uero quod per semetipsam appetit etiam cogi queat, frangitur. Ergo rigor superbie maiori vi humilitatis (?) vel trahente vel impellente cedit, flexibilitas illesa persistens et admodum incurvata ad rectitudinem suam statim revertitur, sicut probat fabula Esopi dicitur (?): Quod cum inter quercum et arundinem orta esset altercatio, et quercu loquente de impetu ventorum, quod cum fortissima atque durissima et habet (?) male et persistit ne sui profunde ac latissime radicata esset, tamen penitus radicitus evulsa et insuper ex medio fracta [illegible] et ipsam arundinem interrogante et dicente: tu autem, o arundo, que adeo debilis et parva es, quomodo ventos tam validos illesa et integra effugisti? Respondisse fertur: Tu, inquit, o quercus, superba eras et duricia et inflexibilitate super te transire non permisisti humilitatem (?) vel incurvata

media fracta es. Ego uero omni vento cedens ad omnem ventum me humilio et absque ulla rebellione et resistencia super me illum transire sino, et ita a nullo ledor, a nullo aliquid mali patior. Que omnia que passa es rigor tuus et inflexibilitas atque superbia fecerunt tibi. Operacior (?) est ei et [illegible] omnibilitas (?), quemadmodum fuisse fertur Socrati, cum omnes (?) tyrannides passus esset et minaretur ei tyrannus mortem, dixit: mortem volo. Quo audito tyrannus dixit: et ego te faciam vivere invitum. Socrates: nichil invitus patiar; quicquid michi intuleris, habet volentem sive mortem sive vitam. Cedebat enim fortiter omni furori tyranni inclinans cor suum, ut super ipsum transirent absque resistencia et repagulo quecumque spectaret (?) quia tyrannus irrogaret, quia propter hoc nichil passus est invitus, sed et permansit invictus. Et hoc est quod dicit Augustinus in libro de libero arbitrio: et vide male quia non invitus est qui nichil patitur contra voluntatem (?). Est ei operacior (?) illa altitudo dei, que adoracio vocatur. Psalmus (?): omnis sub deo, et cum deum incurvatur vere humilis, non ut dormire dicatur ipsa humilitas, quantum adhuc continua dei adoracio ac veneracio est. Adoracio enim ac veneracio inclinacio est, cuius inclinacionis caput est capud aut cor; cor autem est quod in continua dei adoracione perseverat, qui necessario in humilitate persistit. Superbus autem e contrario per omnia se erigit, de quo dicit Iob: Iob xv: cucurrit adversus deum erecto collo et pingui cervice armatus est, et tetendit adversus deum manum suam, et contra

omni potestatem volebat q e ipse qua
causam corporaliter ipsum dicitur ydolatria
simul et ydolum venerari enim et adorari
vult ab omnibus et eas ante se in
aurari tamquam ydolum / et ipse met
se colit laudibus cantoribus et in
credibilibus venditoribus incredibi
libus non enim e similis lectionum que
de laudibus suis miser ipse in corde
cogitando legit nec iucundiores q
de se ipso apud se i suavissime cogi
tando dictat neque contentus est
solio de nec altitudinis sed vastam
amorem extollitur super omne quod
colitur aut dicitur deus sicut dicit
apostolus in ii° ii° ad thessa. et ipse hoc
causus prepatationis eius non solo
i similitudo sed plus quam i similitas esse
videtur. Bernhardus dicit Quam
superbia dyabolum excecavit cum enim dyaboli
fecit dyabolus in cor ipsa ero similis
altissimo homo non contentus de simili
tudine ista dei Gen. i° faciamus homi
nem sed vult esse longe excelsior alti
ssimo contentus quippe est altissimus
ut fiat eius voluntas bona omni
bus iste vult sua voluntatem
impleri sive bona sive mala sit

Quarta laus humilitatis e
levitas / levitas enim in cor
poribus principium est motus i sursum
hoc e ab infimo quod e medium
sic humilitas principium e i cordibus
motus spiritualis in sursum / hoc e
enim in sublime beatitudinis et glorie
vel in sublime quod deus e hoc aut
maiestatem per contrarium similitudo enim
omnis peccati superbia primum aut est
motus in deorsum sive ad infimum
quod e eterna dampnacio aut bara
trum sive confusio inferorum propter hoc maxime
e quod dicit veritas Luce xviii /
Omnis qui se exaltat humiliabitur /
et omnis qui se humiliat exaltabitur
at si dicit omne leve spirituale ascendit
omne grave spirituale descendit / Si quis
aut querat quo ventus superbie non movet
in sursum / Videmus quia videmus non movet
adeum sed contra deum sed neque in sursum
vitatur quod e magis in deorsum sed
aut vadit quod e vere deorsum
quod inde maximum est quia omnis elon
gatio ab altissimo descensio e et
appropinquatio ad infimum / Elongatio
aut ab altissimo non e secundum distanciam
corporalem sed spiritualem que non est
nisi dissimilitudo / Quare elongatio
ab altissimo e dissimilitudo ab ipso
maximum igitur e excogitari quia superbia
e elongatio ab altissimo et hoc quem
admodum ydolum adeo vero et veritas
et felicitas civitate et inviabilia
hanc non est nisi elongatio adeo re
gione qua nichil est ei regione sed
totum subest ei absolute hoc est
quod e bonum quid quod e malum subest e
quidquid ergo adeo elongatur ut vere
dicitur adeorsum descendit / Habet
hoc admiracionis ista levitas quod non
solum nullo dictorum ventorum movetur
aut rapitur / sed eius fugiunt hic
e quod veri humiles quanto amplius
atque magnificencius laudari se audiunt
non solum tanto humiliora de se sentiunt
sed etiam humilitate tanto magis fieri
presumunt / quanto altius laudibus

Attollitur tanto
ad infima sua

Quarta laus humilitatis e levitas

Attollitur tanto ad infima sua
amplius se dimittit quemadmodum
qui vento se conanti sentiret et
rapi eo ut auferri timeret quanto
flatus fortiores vehementiores
quod esse cognoverit tanto adherendo
amplius se inclinat eique fortius
adherentes eidem arcius se affi
git / sicut abraham in xviij gen
quanto ampliorem gratiam familiaris
colloquij se invenisse apud deum vi
debat tanto tremulate sua mag
magisque recolebat cum ceteris adhe
rebat / crebro repetens et replicans
dicebat loquar ad dominum meum cum
sim pulvis et cinis / econtrario vero
superbi quanto flatibus vehementibus
agitantur tanto magis ponderi tremi
tatis infirmitatis paupertatis sue at
tentiori per oblivionem vel negligentiam
recogitaciones abiciunt propter quod ut
naves vacue aut minus pari
onerate in omnes collisiones et alia
pericula rapiuntur / Quemadmodum
et periti navigiorum naute / quanto
validiorem ventum esse cognoverint
tanto magis navem onerant ne venti
impetus et vehementia illam in
periculum quod cuique rapiat sicut vere
humilis premuniat ponderibus pre
meoria cordis se onerat recogita
tionem ponens ea et aggravans in corde
suo Et attende quod licet sabulum et
lapides in utilia sint tamen utilia
utilia sunt navigantibus quia naves
contra impetum ventorum retinent vasis
navigantes et mercatores atque res
alias aquaticas maris custodiunt sicut
pietra preciosa vel etiam virtueria non
solum inutilia sunt sed inestimabilia

noxoria in hoc aut puerilia comparatione
cordis nostro quos depingi considerans ipsum
navigatorem peragrare humilis nundi tu
omni thesauro virtutum custodiunt sicut et
alia ex ponderibus utilia sunt virtutis tremitatis
infirmitatis paupertatis et hoc est quod
legitur Job xxviij qui facit ventis
pondus ubi gregorius corpora auctibus non
dicit intelligimus quia cottidie per peccata
humilitatis prudenciam quam flato quoniam
tos necesse facit pondus ut deprimi
elleccorum auctibus hoc est quod dicit
apostolus de se ipso in xij II ad corinthios
Ne magnitudo revelacionum extollat
me datus est michi stimulus carnis
mee Angelus sathane qui me
colaphizet et ipse deus dixit ei
quid virtus in infirmitate perficitur
sicut piscis qui dicitur echinus presagiens
imminente tempestate quosdam narrationem
plinij et solini lapidem dentibus
arripit et more portitat ut eius
pondere quam sublimatus per minuit
terris fluctibus natans non rapiatur aut
conferat aberis ut perlose vel contra
conspectum mutationes suo modo hoc arti
ficium et industriam precepit nam
in humidi parte quibusdam sicut omnium
tecta domorum operuerunt lapidibus
aut lateribus ne vento rapiantur
et dissipentur sicut et qui in aqua
ponuntur propter aliqua operationem vel
artificium ut pelles ligna lini
canapum / ne impetu aque rapiantur
Igitur aggravat dementia et dementatio
superborum / qui econtrario statutes
omni direptionem et dissipationem se ex
ponunt facit et ad hoc ipsum exemplum
lucie sacratissime virginis que
tanto pondere fixit spiritus sanctus ut

Dubiu(m)

R

R(espons)io

ut multi corporibus bonum tenentibus
mom non potuerit a loco suo sic i(n) ymo
fundamento et firmamento humilitatis
propris stabilis figit et firmat alios
ut nec flatu ventorum nec inundacione
fluminum cadat vel moveatur. Sed
si quis miretur quia hec levitas
ad ymum nec extremitatis infirmitatis
paupertatis et peccatorum altos impellat
vel descendere faciat cum principium sit
movendi in sursum sive ascendendi sem(per)
racionem quia hec ipsum ascendere est
non i(n) ymo se videt nisi qui in alto
est qui quanto maiorem se videt et in
dicat tanto indubitatius super se
elevacior est quanto enim aliquid a
remociori videtur tanto minus videtur
et ergo et hoc est quod legitur Cherono
iam levavit se super se. hoc eciam
oculum indicant quo superiori minus eminus
se intuentur eo magis sibi vincuntur
Si enim a longe sese conspiciunt pro(cul)
dubio parvos se ipsos videre videret
et econtrario humiles eo se non solum
parvos sed etiam nullos vel pene nullos
se reputat e longinquo se vident
Verum igitur est quod humiliacio est ista
levitas qua humilis eo usque super
se elevatur ut aut parvum aut mi
nimum aut pene nullum immo eciam
quoque nullum vel nichilum se reputet
et tunc quidem verissime de se iudi
cat cum nichil se esse cognoscit sic
ergo iuxta testimonium apostoli in vi
ad galathas. Si quis existimat
se aliquid esse cum nichil sit ipse se
seducit quemadmodum eciam que est
in corpore levitas ad levitatem in cor
poribus eadem altitudinis racione

in loco et partibus suis naturalibus sic que
est humilitas ad humilitatem certitudinem
eciam in propria ea est sublimitas ad
sublimitatem in gloria ut quemadmodum
ignis tanto est in loco suo et parte natu
rali altior quanto est eo levior sic
ipsa beatissima dei genitrix tanto est
ceteris electis sede glorie sublimior
quanto humilior est et ipse reputabat dubio
pro quod homo est tanto omnibus
celestibus virtutibus omnibusque om
nibus celestibus eminencior gloria
quanto adhuc et est non sola sunt
humilitate maiori preditus propter hoc
dicat beatus Gregorius hoc possibile clarere
esse solere ut desponat infra quam
sunt ut aliquid videatur minus qua
sit remoto indubitate efficit. Quam
legitur est vere humilem humilis levitatem
super semetipsum longe elevatum et ex
altatum. Est autem humilior levitas immo
humilibus ex virtute humilitatis et
virtuto pro eo quod ipsum possessorem suum
et a semetipso et ab omnibus bonis
suis exonerat. Quid igitur mirum si
nichil portans vere humilis et ipse
met extenuatum in nichilum velut
levissimus deorsum sibi propria tanta
velocitate fertur vel rapitur ergo non
superbus se ipso et suis oneratus
et eciam alienis eum illa prerogativa
sibi attribuit quid mirum ad quod humili
ponderosus pertrahit moveri solum nata est
Sed et autem superbus ponderosus sit et
qua ponderosius quasi velut omni
testimonio comprobatur. Nemo enim vix
superbus qui non dicat onerosus est michi
michi importabiliter super collum meum
porto ipsum similiter et unusquisque dicat
de super eo totum mundum dicat et
omnis portat eum super colla Et vere

nemo pt eu portare vel sustinere videtur
tibi parum onerosus qui tot colla et
humeros tam graviter onerat / De
cuius ponderositate et importabilitate
omnes homines conqueruntur / e contrario
igitur per omnia se habet humilitas et
e contrario de illa omnium testimonio conclamatur
nulli enim onerosa est nullum quidem
comprimit vel fugit vel abicit vel
declamat etc.

Quarta laus humilitatis est
ponderositas que est ei compar
dicit in^br vel corpori terrestri seu res se
equalitatis levis fit sicut fumus seu vapores
ut exprimitur in sublime quemadmodum
superbia contra ipsa ponderositas est ut
exprimitur et principue descensus ymo
casus atque ruine et oblivionis
vel precaventis in^or / atque negligentia
recogitandi eam levis est atque vani
ssima / Habet autem humilitas
contra ponderositatem laudem et ad
mirationem et monstrationem qua contra
et per eam ascendit et hec tanto
velocius et forcius / quanto ipsa humilis
ponderositatis et maior et magis ei
fuit tunc aut magis illam in esse domi
nantius atque intimius cogitat vel
potius sentit Mirum est enim quod
tanto est unusquisque depressior est
atque ab alto vanissime superbie re
motior quanto fuit in utroque illorum
humilitatior / quanto autem ab alto
vanissime superbie tanto humilitate
sublimior / quare maximum est quia
humilis ponderositas humilem elevat
et sublimat quemadmodum levitas
vanitatis superbie ad yma confugiens
deicit et perfundit / Qui autem alto

celsitudinis ut quod est deus altissimus
precipitat eum et elongat / Inter
monstruositates autem superbie abusiones
que multe sunt et magne / hec una
est quod superbus de ipsa ponderositate
sua contendit et credit quod de ipsa superbia
et de omnibus que ipsa congerit et
apportat super dementissimum cor
superbi quod enim movet ipsum ad hoc
ut velit super esse aliis nisi ipsa superbie
ponderositas / Sic contrario pronunciata
humilitatis ponderositas movet vere
humilem ad hoc ut velit omnibus
subesse et inferior apparere et hec
est causa propter quod spiritualiter superbi palee
in sacra scriptura vocantur palee namque
de superioritate duabus de causis contendunt
videlicet aut levitate propria aut venti vehe
mencia sic superbi interdum levitate
vanitatis super esse aliis volunt in
terdum autem vehementia venti extu
ferentis eos et agitantis quemadmodum
palea que levior est aliis
et hoc quia vilior atque minor / Vere
autem superbus omnibus aliis superior
aliis esse contendit / sic qui minor
vel vilior est vnde plerumque super esse
vult aliis et posse et hoc ipsa
vilitate et indignitate sua que non
est nisi vanitas superbie illius / Aliter
et qui vehementiori flatu laudum
extollitur eo ipso aliis supereminere
se existimat et eius que ac dignitate
preesse contendit quemadmodum si palee
propter hoc si meliores granis fuit
se existimarent et ideo propter hoc dominari
vellent quod sic exaltat duas per causas
elevate erunt super grana granis in
ymo residentibus / Hoc indubitat

est in sancta superbor qui se elevatione
vanissima sicut errorem hauriunt cum
eum non prioritas aut maiorum omni
nencia faciat sed magis vilitas et i
utilitas que admodum in paleis nobi
litas enim et prioritas granorum
eas in imo retinet sicut econtra
paleas elevat et sicut vilior et
minor palea et in utilior vento ul
tra veritate plus aliis elevatur sic
qui superbia vilior omnique altitudine
indignior plus aliis hominibus
vel electionibus operibus ut ambitione
proponens extollit atque contendit
ut dominetur etc.

Scotti latus humilitatis est
gravitatis ex qua est passioni
suo irrefragabile testimonium clarus
clarissima spiritualis dignitatis / quemad
modum in puellis gravitas et di
missio ventris attestatur corporali virgi
nitati / tumor vero ventris econtrario
sic tumor superbie dyabolo maligno eas
concepisse immo de principe demoniorum
primogenita eius filiam i. superbiam
comprobat evidenter. De ciclabus quod
quevis tam detestabile adulterium
erubescunt nec monstrum tam defor
mius pariunt qui utique non est nisi stru
ma dyabolica perhorrescunt dum
spirituales et credunt amplius mulieres
interdum a demonibus incubis im
pregnari / Unde tamen non nisi ve
tum exclusivo impregnatione eas hunc
in utero multi credunt et se etiam
ex premento aestimant pro eo quod quasi
pro quibus non aliter alibi impregna
tione detumescunt nisi cum incredibili
ventositatis et tumultus emissione quod
utique parabola verissima est i. pugna

tionis dyabolice qua demonis. Quid
enim habet in ventre cordis superbus
nisi ventum fallacissime vanitatis
Hec enim tremo ope malignus spiritus
incendit ut vento superbie inflet quos
afflavit ut filiam suam primogenitam
meis gerat et ut eas per quam super
biam deo displicentes et abhominabiles
reddat / iste ventus cum tumultu more
dibili pravitatem sic emittit ut tamen
inde non minuatur sed potius augeatur
per confessionem vero sic emittit ut evacuet
confessio autem et si pravissima sit
auribus dei et omni malitiorum ale
sui tumultuosa tamen est horribilis atque
terrifica demonibus eosque diffugat
atque profugit avolat ac pie confitenti
bus / De hiis qui tam horri
ficam strumam suam ostentant et p
dicant dicentes se esse grossi / magni
vel alti cordis non attendentes insipi
entissimi quod vidisse grossos et grossi
cordis predicat impugnatas se esse
a dyabolo confitentur et sacratissimum
matrimonium quod cum christo domino in baptismo
contraxerunt execrabiliter polluisse. Sic
loquitur impregnatam dyabolice carni seu
filie horrifice nupseris monstrat quod talis
est impregnata a dyabolo prole carnali.
Sicut enim que superbit de nobili prole
carnali ab ipso spirituali impregnata
est et ingrossata et quod est detestabilius
interdum est ab ipsa nimie carnali de
de potencia et nobilitate eius aut
divitiis superbia intumescit et quod est
maior stuprum abhominatis cognatorum
et propinquorum totius quibus filii et
affinium stupri pollutione in sanissime
ingrossatur nec accidit similiter.

monstrum innaturale videlicet quod una
sola mulier a toto uno populo impregnetur
qui enim de toto genere suo propter eius
potentiam divitias aut nobilitatem
inflatur superbia aut de toto populo
conceptus sui quemadmodum vero David
quondam cum populum suum instinctu dyabolico
numerari statuisset sicut legitur ij Re. xxiiij
numerato a toto illo populo simul spiritualiter
impregnabatur ex toto tamen conceptus
vero cum tota se videret conceptu suo
nullus in iurabilis ad attendens
quia inferre tetum amoris totum ille
conceptus impulitum intendens esse
dixisse fertur regem tali talis fecit
conceptus me vocat homines ego autem
fateor et dico me esse regem pul-
cherrimum Maior autem horror magnus
monstrifica abusio est quod de prima iam
mortuo fetu huius dyabolici vel somne
iam mortua et concubina rursus ... pri-
mum intus deformitate huius superbi
enim de asino suo concepit et ab illo
impregnata est dicta que de corpore
suo superbit cum corpus velut asini
sit caroine et equinum Vidimus meli-
us nullas audis absque virginitate
sua impregnatas et audivimus nonnullas
carnem dixisse quod de ipsa virginitate
sua gravida erat hoc est superbie et iste
sunt virgines fatue de quibus legitur
Mt. xxv etc.

profunditas

6 Septima laus humilitatis
Septima eius profunditas et
ex hoc est eius subiecto affluentia
et copiositas gratie quemadmodum enim
aque corporales in loca profundiora prius
replent etiam magis habundant in eis
sic aque spirituales influenta gratiarum
corda humilitate profunda hoc est quod dicitur

Salomon Prov. xxj ubi humilitas ibi est sapientia
et in ps. valles habundabunt frumento
Et ideo inter medium montium pertransibunt
aque Unde dicitur est quod inter medium montium
vallis est sive convallis profunda compa-
rate montibus Ptholomeus autem philosophus
in centimiloquio pluribus montibus dicit quod
inter sapientes sapientior est qui humilior
existit propter hanc eandem profunditatem
omnia flumina ad mare fluunt et mari
influunt sic de fluminibus gratiarum dubitandum
non est quin ad corda humilia fluant ex
fonte paradisi celestis ac spiritualibus qui
est spiritus sanctus propter contrarium ad profunditatem
quod est tumor vel altitudo tumida
flumina motos despicit et quasi eos su-
periores toto impetu convalles currit
et hoc est quod dicit Aug. quod tumor
repellit Hinc est quod cor beate virginis
et dei genitricis fuit tanta humilitate
profundum ideo fluentis gratiarum illustrata
fuit habundantius sicut et corpus eius
in eo quod homo qui est hominibus
et angelis et hominibus incomparabiliter
humilitate profundior ideo est omnibus donis
gratiarum repletior Hec hoc igitur mirum
est tibi quod statim ubi cor humanum superbia
intumescere cepit statim omnium gratiarum
aqua fluenta recedit quemadmodum si
aqua fluenta recedit quemadmodum si
loci vel terra abyssi profunditas in mote
pro tumore versa fuit statim ipsum omnis
aquarum copia deficit propter quod et aridus
et durus postmodum efficitur Utrumque
tamen contrarium est superbie scilicet ariditas
et duricies etc.

Octava eius laus est vacuitas
omnia replevit ex qua largissimo
bonorum omnium largitori gratissima est
atque carissima est et hoc est quia deo

Tumor ...

Vacuitas
O

nihil gratius quam dare ipse hoc enim
omnia facit et fecit ut sint que det
et quibus det. Superbia autem quos plenos
invenit non dat dona graciarum suarum
quia non habent ubi recipiant. Omnia enim
receptacula eorum superbia usque ad nauseam
et crapulam ut supra diximus replevit.
Humilitas vero circa cuius largitate
gaudet et dicit Imple saccum meum
si potes. Quanto enim plura et maiora
bona in eum miseris tanto magis vacuum
ipsum invenies magisque capacem
qui enim magis habundat donis graciarum
hic sine dubio fit humilior magis
vacuos abeis se senciunt testatur
et clamat instar profunditatis atque
voraginis avaricie que ascendentibus
diviciis crescit abyssalis. Ita vacui-
tas humilitatis crescentibus donis
graciarum in ea amplius augetur et
quemadmodum mare cum ipsum intrent
omnia flumina non redundat sic nec ipsa
ymmo dilatatur et quod est mirabilius
de ipsa replecione exinanitur sua eva-
cuatur et hoc testio sine reputacione
sua. Declaro autem huius est quia cre-
scentibus aliis donis et virtutibus
necesse est ut crescat humilitas cum omnes
virtutes gratuitas equales esse necesse
sit sicut in precedentibus declaravimus. Hec
est terra que non saciatur aqua de qua
legitur prov. xxx. exempla loquens
David dicit Anima mea sicut terra
sine aqua tibi. Hoc gerit vacuitate
parem habet a contrario sue humilitas
et hoc est de mirabilibus eius quorum
sicut demonstratur superbie est quod ipsa
secum pacem non habet superbia enim sonat
cum omni alio superbo et quasi in semetipsam
impugnat. Superbus enim superbum non

patitur ymmo alter alterum impellit atque
repellit sicut tumor tumorem et sicut
apud geometras declaratum est. Quod
spherica corpora que maiore tumida sunt
in solo puncto sese contingere possunt non
autem sibi invicem plane et recte appli-
cari. Sic est etiam de cordibus superbia
tumentibus quod pungere et impugnare
se possunt non autem socialiter et amicabiliter
sibi invicem coniungi. Concavum autem corpus
tumido vel sperico intra concavitatem
suam sine difficultate qualiter recipit
et ei convenientissime applicatur. Sic cor
humile superbum quasi infra se recipiens
amplectitur. Propter hoc quod dicimus quod
pacem habet ab illo et etiam cum illo. Et
sicut natura vacuum non patitur quia
in illud virtute vehementissima impingat
corpus quo repleatur sic vacuum humilitatis
gratia vacuum esse asse non patitur sed
fortissima inundacione in illud in-
fluit quod repleat ipsum.

Bona laus est cuius paupertas ergo — *margin:* g laus paupertas
est trutanica querulosa atque nec
divitias quemadmodum enim trutanus
si quid habet pecunie illud abscondit et
ubi vestis cuius integra est non ostendit
illis a quibus elemosinam petit sed magis
laceratam atque detritam eius ostendit. Similiter — *margin:* Ps
et quod habet sanum in corpore vel carne
sua non ostendit id vero quod habet vel
corrosum vel putridum vel scabiosum
impudentissime ingerit oculis hominum ut
sic eos ad miserendum sibi provocet vel
impetret aliquid importunitate clamorum
et instantissima ostentacione miseracionum
suarum at de eis quasi vel compassione (?)
auditum suorum aliquid extorqueat.
Sic vere humiles deo et toti curie celesti
velud ulcera miserias quasi omnes spirituales
suas instantissime ostentare et defectus
atque paupertates impudentissime clamare

non cessat / sicut omnibus in simul sicut
cuilibet sigillatim curia celestem tota
turionibus in quatum inste est / tedio et
molestia afficiebat / et revera mole
stissimus esset toti curie / si curia ira
molestia capax esset / E contrario super
bia et cum paupertas sit sicut apparet
in illo phariseo evangelii luce / qui
cum more dei petere elemosinam ut
medicus / et sanitatem ut languidus
et egrotus divicias suas predicabat
et quecumque sancta que videbatur dicebat
Jeiuno bis in sabbato decimas do
omni quod possideo Et item non sum
sicut ceteri homines et

Superbia

Veritas est vilitas equa cum ipsa
sunt semper se despicit / Vere humilis
semper se irridet sibi sanat et etiam con
spuit et alia que vilificacionis sunt
ipse semper invocat fiebus exhortatur sibi
apud deum premium gloriam et honorem
sicut dicit Gregorius / quia tanto est unus
quisque in conspectu dei gloriosior quanto in
oculis suis fuit ipse despector / Gau
det etiam affectus humilis cum sibi illata
ab aliis sunt in iuria sicut beatus
dicit Bernhardus quid verus hu
milis non vult videri humilis / sed vilis
probra igitur et obprobria detracciones et
convicia vituperia et vituperia contu
melias conspiraciones et oppressiones
et quecumque sunt similia ut gratissima
xenia et munera recipit preciosa / ut
divicias superbus et thesauros nobili
ssimos custodit / Sicut quod quanto
saccus eius in mediis vindicatur talibus
i vetus fuit repletor tanto gloriis
honoribus et laudibus efficitur ab
ipso remunerator / Sic faciebat vir sanctus
qui stultum se simulabat ut irrideretur /

amperneret sermone et terra obueneret /
et propter hoc perstrugebas dies in civitate
perqua morabat noctibus orans vaca
bat et se diebus omnibus hominibus ludi
briis exponebat / Sic vir ille sancte
recordacionis Jolices de mote mirabi
liter apud canonicos obprobria multa et
quia apponens vilissimus sustinuisse
traditur inter eos / postmodum revertens
et deosculum invitavitque eos probe
et hoc ut eum amplius irriderent
et ut in eum obprobria et convicia clama
rent et ut maior esset ei cohors eo
suso capucium ponens de capite suo
faciem quod revelans patenter se expo
suit eorum obprobriis / Amplius ista
sunt alimenta humilitatis et cibi propter quod
dicitur Treni iii Saturabitur obprobriis
sunt et delicie eius propter quod dicit
Actuum v Ibant apostoli gaudentes a con
spectu concilii quia digni habiti sunt pro nomine
Ihesu contumeliam pati Felix et vere
beatum palatum / quod saporare potest huius
delicias / propter quod dicit apostolus in
xii ad Romanos Benedicite persequenti
bus vos hoc est maledicentibus sicut
docuit veritas Matthei v Beati eritis
cum vos maledixerint homines et
Luce vi° Benedicite maledicentibus vos
et hoc tamquam escas et alimenta fere
tibus et offerentibus grata quasi xenia
et munera preciosa conferentibus / Ro
quissime immo iniquissime persequitur
humilitatem / qui dapiferos huiusmodi eis
fercula et delicias deferentes et offe
rentes ut male recipiunt ut turpiter
repellunt ut quod est deterius ut hostes
nequissimos persequuntur Dapiferi
autem sunt qui dapes mense inferunt

het aut que divinis dapes sunt humili
loqui ubi sunt qui alios spernant / Est
igitur mira si mortua fame et media
vel confecta vel debilitata e humilitas
vel etiam mortua apud quemvis hominem
qui sustinere non voluit / quod eius ut
nocitum sibi apponatur immortem eius
impijssime iurasse omni timet de
suo ei alimenta prudeat nec de alieno
paratur eidem ab alijs providendi de
suo estas humiliati providet qui apud
semetipsum sive morte suo semet-
ipsum despicit sibi conviciatur sibi ex
probrat quidquid turpe aut iniqum egit
qui semetipsum comprimit conculcat
et prioris omnibus vilem habet atque
vilificat non expectans quod ab alijs
talia ei dicatur vel fiant / Heu
quia multo nobis imputandum e crude
litas et mors humilitatis nostre / quam
defectu alimentorum patitur sed tanta
apud nos sit copia conviciorum nec
diu longius nobis querenda sunt vel
prio emenda a nobis ipsis eorum i
mensam copiam habeamus / et abun
dantiam ex uno solo peccato mortali tanta
elici potest quantum estas copia tanta
varietas ut nunquam hauriri possit
tanta quippe vilitas e tanta contur
pitudo tantaque fetida spurcitie ac
fetoris omnis quod mortale peccatum ut
nulla lingua disserere sufficiat
eius vituperia pro digna comitenti
obice nec ut dignum et iustum est
exprobrare Eodem modo non e mirum
si pauperrima e humilitas si parti
enus parum tu mihi qui utique
nulli sunt deservientes ymo inservientes
tam grata servia tam preciosa
munda tam nequiter tanquam abicit
repellat et in nullo ei beneficere per-
mittatur et quod deterius est ista
sunt ius eius porro eius dominum
querela et ignominia de utroque super
dicto Ista humilitas semper clamat
meum e mihi debetur divites essem
si que mea sunt mihi redderent et di
mitterent aut saltem reddi sinerent
ut dixi e nota ipsa vite mee mihi
tam impie tanquam in misericorditer
mihi denegant et subtrahuntur /
Ipse sunt vere divicie quibus i pauti deuc... ¶
et hundat e vera humilitas et gloria
preciosi honoris divicias et glorie nec
tatur sicut vidit david in ps xvij
dimittite eum ut maledicat michi iuxta
preceptum domini si forte respiciat dominus
afflictionem meam et reddat mihi bonum
pro maledictione hac hodierna Similiter et
ipse maledicat illi et tu benedices
pro hoc ipse sepius dominus ipse dicit
non confundentur super me qui querunt te
deus israel quoniam propter te sustinui obp
probrium operuit confusio faciem meam quasi
dicit confusione velut precio aut merito
hoc obtinere a te volo ut non confundatur
hoc e aeterna confusione liberentur qui
querunt te / Nec mirum e ymo iustis
simum / ut qui despicit fugit et
arcerit ipsa adulterina rapienda manu
extollit utrisque privati pauperrimi
atque nudissimi relinquatur ipsa di
mittat ymo despicit fugit et odit
atque persequitur qui sicut se quasi caeca
que nominavi / qui gloriam honore
et laude vel aliquid huiusmodi vel cupit
vel etiam oblatum recipit utrisque pri
vatur et hoc e quam laus et gloria et

honor et quodque est humor quia cito humor
homines tetigerit in nichilum flitat
et iniquitatis et vanitatis conuertitur
et penitus euanescit et hoc est quod
ipse amor eius mutat cor penitus
euacuet et annullat qualitercumque enim
preclaris multa virtute et gratiis quibus
decollat si statim inde laudari vel
honorari voluerit vel amauit iam
amisit euanescunt enim dona gratie
et virtute sublimiter condecorantes
impietatem utriusque sacrilegii qua
et dona que nuntio conuertam
deo venatore accipit sibi appropriat
gloriam et honorem que soluens dei
uera sunt ipsa sibi rapit et vendicat
sed et timor superbie illas repellit
ut diuinus et flatus insufflatus humor
sacratissimas illas lucernas vitali
luce et ardore modo deinde humor non per-
mittit flagrare igitur et vana est laus
que de hominibus humor predicatur
diues superius modo et militum cor
quod tantas diuicias tamquam desi-
derabilibus fundat / habet enim
diuicias quibus eterni summe honoris
et glorie comparet / Hoc enim foro
et hoc pretio venales illas exponit
deus solum aut thezauros qui eas
diligit amplectitur custodit artissime
et si spiritus est eas comparet pretio vel
obsequiis et mittitur quemadmodum
quidam confessoribus laudam eo
discipulus suus in primam in imposse
fecerit ut gradualis prebenda et obprobria
vituperia conuicia et que sunt humor
aquidebus passus eundem si eos alter
tue valet qui cum transiret ante
senem qui sedebat importa atthe
nesciu ut probaret ingredientes
et egredientes personas et probaret eos
de consuetudine plurium et frequentium aliquem
conuiciis accidit ut iste discipulus
transiret ante dominum senem dictus vero
senex iuxta consuetudinem suam statim
ei conuiciatus est discipulus autem statim
procidit ad pedes eius gratias agens
cui senex pro quo michi inquit regracia(ris)
cui ille quia quod ab aliis pretio emere
consueueram / hodie a te gratis accepi
non enim vel obsequium vel aliquod pretium
dare accepas cui tantum bonum attribuisti
vide quia sputum spurcissimum in faciem
preiecit vere ac perfecte humilis sputum
quod abhorrentes vas illud abhominationis
domus dei ipso eiecit sed vere humilis
balsamum preciosum in eo accepit sicut
dauid non terram de manibus semei
neque lapides sed aurum et gemmas pre-
ciosissimas recipiebat virtute humilitatis
illa quitente et hoc est cuius alioquin extra
est demonstratur cuius ac mirabilibus
vnum quemadmodum de illo famosissimo
illo sermone de colupna narratur et
in ecclesia dei legitur quod cum dominus deputatur
dominus carmine eius cadentem proliquius
quidam nobilis paganus accipiet gemmam
preciosam in manibus suis se inuenisse
gauisus est proinde illo qua mutaci
lis de opera conceptu fecerit non tam multo
putat dicti sermonis qua humilitate
et d[illegible] dicti nobilius fecisse exercitu
est gemmam vero magicam sed maleficiam
alchimicam virtute sicut amor in animis
glorie / Et vinum aurum sapiencie salutaris
purissimum et argentum facere doctrine ge-
mmas et virtutum preciosissimas / in plumbum
et scoriam et calculos vilissimos quidam
et hoc est quod dicit dominus ysa i ar-
gentum tuum versum est in scoriam / perdidit enim

sup^a diuini apud ypocritas falsa
et vafra vana sunt omia opa et opu
vanitas et aliud sunt et aliud videntur
sic apud eos qui vbu dei adulterantes
adueniantes laudes vanas et questus
cupiditatis illud incorrupt / Sic tam male
illud veritat incipit omne suu ut
ait marcial coquus / et ptam nescia
via abusio vitam euacuat / sunt more
eorum non sit in virtute neque magnificencia
sit ipsos esse legit^r / in uita et opus sit
legitur Joh vi / sed magis mores est vbu
dei in labiis eorum / que admodu ipse legit
ubi nos homi et gladius in labiis eorum
Ubi alia translacio et mors in labiis eorum
sed opus non sunt more eorum vba dei in se
sed opus inuenta inflans eorum et
sic tumultuose pponas earum sed non sunt
opus viuificans quia apz exmorte eorum
sed exmorte etiam eorum / qui eos au
diunt / ppt hec omia et multa alia et
verbu dei more eorum non est sic
dicat mulier illa vidua helye iii reg
xvii / Nunc cognoui quoniam vir dei
es tu et vbu dei in ore tuo verum est
verum quia dei verbu est quod debuit esse
verum dei quod quid sit loquens suu
facit sed sola que sua sunt inco
quirit non que dei sunt aliquando
quia ipsi huius homines etiam vocat
huius verbu suu et sermone suu et
inde euoluit abusio apud auditores
ut dicat isti sunt sermones magni ysaq et
nunquam dicat isti sunt sermones dei nec
deu auctore eorum nominant / sed intitu
lant eos nominibus magnorum / qui debue
runt esse ministri verbi dei sicut docet
xc ... apostolus sic / Si quis
loquitur quasi sermones dei non quasi
suos aut aliorum homi / hoc non agit

sufficat et sophisticat vbu dei in animis
et euangelia / Amplius nunc sunt modi
sunt uicus subtilitas spuncti qualiter in
balsama preciosa sit simplicitas detractiones in
quietorum et improborum et im
pium et totu ruine infernalis ut
vulgo dicitur strepitu suauissimum
qualiter contentu et musicales melodias
/ nulla enim quia musicorum subtilis cantores
nulli soni quantitudo artificiose mo
dulati / adeo suaue sonat auribus
corporalibus hominum ut vere ac perfecte
subtilitati sup dicte / pecto in tumultuale
atque strepitas quod ex contrario euidet
a3 Nulla e em musical suauitas
cui non comparant in animis glie anima
toris laudu suarum sonos seu p di
catores et que eis suauibus non
resonet / quare ibi vere ac perfecte
subtilibus contrario se habere natum est vz
ut omni musicali suauitati strepitus
et latratus caninos sibilos serpen
tinos cum dictos pfecerit / hec igitur
e gloria subtilitatis inter alias infinitas
qui tot et tantos hic tabernaculo et tantas
concupiscentias / tot tantos musicales
sallatores / et tanto suauius quod
inutiles inscrut^a quia sue artis tanto
suauius resonare faciunt qua perfun
dius sue intimius alios se transfi
transfige oppinatur subtilitatem
sugerentem / laus et gloria magnificatur
sequuntur / hoc e unu de mirabilibus
eius quod eas studiosissime sugerentes
post se trahit in quo apz iniuitas
earum quod contempnendo eam et sugerendo
optinet ut sibi feminine potius
apz in hoc gloriosius earum quod
amatores suos et vilissimos sugerint

et contempnit / Alia gloria eius eidem
est quod tanto magis dignus est laude
et gloria vere ac perfecte humilis quanto
maiorem eam reputat quanto eos
eas fugit studiosius et contempnit
tanto ei decus virtutis paratur et honor est
quia ut supra declaratum in quo una
virtutum et omnes / et quia omnes in eodem
equales in quo illa vera ac perfecta
est humilitas / in eo vere ac perfecte
omnes / Cui autem omni virtute predita
est ei laus nulla / nisi perpetua gloria
debeatur / laude omni dignus vere
agitur omnis laus de eo predicatur
Ex quo et apparet aliud mirabile videlicet
quod omni laude indignus est et
omni gloria in omnibus gloria / et vane
laudis amator / ut pote nulla virtute
predita virtute in qua veri nominis et
proprie honor agit in omnibus glorie et vera dignitatis
cum auctoritate veraque vacua Manifestum
igitur est quod studium hominum est homines
mendaces efficere et facere simulacra pictis me
tur et non inter vivos virtutum / qui
dii et magis et in Johanne XX° nominatur
Non dii sed ydola vanissima sunt ac
inter homines veri nominis non homines
sed simee hominum reputandi / quas po
tissimum propter proprietates dicimus qui sunt
personam stetit humilitas virtutem autem eius
negates sicut legitur in II° adthymoth
et sicut ydola inter homines vivere videntur
cum omni vita careant sic isti viventes
videntur inter homines / cum sunt mortui
et quemadmodum si quis a longe spectans
arborem vento agitata eam propter huius
motum vivere putet / qui motus vite actus
solet / sic isti non proprie vite sed vento
inanis glorie agitati vivere spectantur

seu apparere pronunciata opera mouetur
Eodem modo latet tam motus eorum
sub apparimento operi atque simulacionis
sicut sub rumore ta motus arboribus
mira insania huius hominum / qui se
tam turpibus illusionibus exposue
runt qui se et bona sua dentibus
detractorum inter sevissimos dentes
detractorum posuerunt insaciabiles immanium
beluarum se et bona sua omnia miserunt
Quid ergo mirum si morsibus crude
lissimis et devoracioni paratur
assiduam / Quid mirum si tota in
dolore et cruciatu vita eorum est
que in genere dentibus huius bestiarum
datur et gladiis linguarum incessanter
transfigitur cautissime atque prudenter
agit humilitas bona sua omnia procul
longe faciens a dentibus et gladiis
huius dicens cum apostolo et in I° ad
corinthios qui iudicat me dominus est
coram deo teste iudice remuneratore
omnia bona sua reponens atque latitans
neque morsus huius bestiarum timens
/ quia propter vissime ei dicatur Altissimum
posuisti refugium tuum quemadmodum
ut de luna vulgaverit dicatur que quanquam
qua diu adeo in alto erit cornis
de ea quidquam rodere non potest
Humilitas igitur est in elemento tra
ctata nigri conculcacioni exposita et
nisi rei custos / sicut dicatur ad hebreos
Ambulare super terram immaculati quia
caput custos est virtutum humilitas
et gregis Qui virtutes sine humili
tate congregat / quasi qui pulverem
in ventum portat Humilitatibus
circa ad tanti altitudinem / nec sagitta
ascendit nec iaculum ut dicimus

in orificiis latibulis atque thauron
medicinis ut meditantur remedia
contra fastum Immisit deus in officium pu
erulus corpus amplexatus in super cum
et tactus buccas domus et ambo
anus rauca semper et querulus que
admonet . . . gratitudine alta sit
se inclinat in floribus viola figu
ram . . . qualitatis et alas ex
positas ad solem habet rostro ex
pendentes humilitas enim semper volat
licet recte videatur ut super dictum
rostro pendet ad solem: sic scientie et
intelligencie corporum dum non solum
non laudatur et . . . cum bona
que sua illi attribuit sed etiam totam
se pendet ex totali . . . cuius
in . . . impacientibus
. . . et astutissima atque . . .
ssime meditatur in bellatoribus luctator
et supplantatorem hostem . . . omne
enim bonum quod superbus sibi arrogat
aut attribuit . . . atque . . .
diaboli . . . facit et ob hoc contra
semetipsum . . . vero autem
humilis . . . deus enim omnia bona
deo attribuendo . . . removet sub
lato omni . . . diabolus . . .
cogit . . . est . . . thus
quod quanto in fumum . . . re
solutum fuerit tanto maior suavitatis
odorem . . . spirat . . . sic humili
tas . . . in nichilum ex
tenuat. Flagrantius suum odorem
deo spirat in aromatibus cinnamo
mum quod cinerei coloris est et
vere humilis cinerem se esse cla
mat sicut . . . de abraham
fratti . . . pulverem
. . . et oblat quid cum
ad esse est cinerei coloris quod est
. . . pulvis humilitate congruit
sicut . . . exemplo abrahe . . .
in . . . etiam humilitas est . . .
qui . . . ut
ad . . . potius . . . verum et . . .
. . . humilitas . . . ut . . .
. . . sollicite co
gitatur Ingeminis . . . multiplex
et primo quidem cristallo qui . . .
lapidibus . . . in tactu
suo dicatur . . . et de virtute humili
tatis habet . . . que alias
virtutes . . . et debili
tatas confortat . . . virtutem
cristallum . . . esse puta
vit 2o ametistus qui est gemma
violatei coloris et ebrietate tollit ut
dicitur nulla autem ebrietas maior est
magis . . . quam
superbia . . . ut ra
. . . et habet virtute sua . . . tollit
humilitas 3o saphirus de qua dicitur
quod fugat fantasmata et quos est qui
fantasmatibus illudat et cui cor
fantasias pariat nisi qui somniat
se aliquid esse cum nichil sit et hoc
ipso somniari ab aliis . . . tot
studiis et viribus . . . atque . . .
. . . aut somniatorum fantasmata
. . . humilitas 4to saphirus . . .
. . . et tumores reprimere corporales
sic humilitas spirituales Inlapidibus
. . . qui gemme non sunt 5m est
. . . sive thamata . . . ce
. . . in . . . videre . . . est . . .
humilitatis . . . in bellis spiritualibus
sic dicit beatus Aug quod solus vin
cit qui de se . . . solus vincit
qui de se non . . . 2o . . .

quo virtus esse dicitur grossi facie et ista
est ipsa virtus humilitatis sicut enim odibilis
est coram deo et hominibus superbia ut
legitur ecclesiastici x° sic humilitas grossa. Est
in instrumentis speculum que que nobis
semper nobis semper nos ipsos ostendit. In
ornamentis fascia pectoralis et cingu-
lum sic enim illis duobus tumor
mamillarum restringitur sic omnis tumor
superbie humilitate tollitur. In odoribus
humilitas est cinnamomum cuius virtus
dicitur acceptior omni libare quod si sit cinnamomum
non videatur de humilitate tamen dubium
non est quia possessorem eius nulla de-
trectacione pungit. Similia sunt ipsa est in liquori-
bus balsamum quod omnibus liquoribus
supernatans sursum petit et omnibus in-
corruptibilior est et alios liquores a cor-
ruptione effectivam que ita indubitater
humiliati congruunt humilitatis omnis operacio
honorata est seu venerata creatoris.
hoc est quam ipsa est inclinata sicut inclin-
atio non solum capitis sed etiam totius cor-
poris sed etiam mentis semper enim incurva
semper inclinata coram deo in qua adoratur
et veneratur eum incedit humilitas non
solum pro magnitudine onerum viz talentorum
peccatorum et rerum quas reddere tenetur
deo aut peccatorum et aliorum delictorum.
E contrario vero superbia de magnitudine
onerum erigitur et elevatur et hoc est
una de abusionibus illius mostri sicut
magnitudo enim sciencie efficit vere dif-
ficultatem et etiam quarumcunque virtutum et
graciarum magnitudo est onerum et propter hoc
humiliare atque inclinare debet onustos
et hoc tanto magis quanto maior ipsa
apud utrumque ergo statum propter inclinacionem
tam operibus et dei veneratione legitur

est in iiii° quanto maior es humilia te
in omnibus et propter pauca deus ab
humilibus honoratur.
POst hec prosequemur opa-
ca et mirabilia pacientie et dicemus
in primis quia et virtus fortitudinis
et virtus que signatur per hoc nomen
mitis et mansuetudo interdum pacientia
nominatur. Similiter et ipsa humilitas. Est
enim humilitas pacientia in omnibus et ideo tunc
liarum quemadmodum pacientia dicitur qua-
quis fortis est ad tollerandas molestias.
De fortitudine enim dicit tullius quia
ipsa est laborum et dolorum in victa perpe-
ssio. Nos autem ista superius in ea de
distinctionibus et causas nominationum
earum assignavimus. Pacientia igitur sicut
decet intendimus virtus est qua cordi-
num armatur ad vincendas mole-
stias in eo quod molestie sunt sive
cum lesione aliqua seu vulnere sive
vulnere omnino aut lesione aut dolore
cordis unius. Et quod dicit aristoteles in i°
libro ethicorum quod paciens est qui patitur
subaudis lesionem vel dolorem
sed non deducitur sed intelligitur a virtute
vel virtute hoc est non defecit per hoc
virtudinem sed vincit ipsam mole-
stiam lesionis atque doloris ...
lud est secundum ipsum qui necesse patitur
lesionem utique vel dolorem necesse de-
ducitur horum exempla sunt lapis
percussus et si maliquo ledatur
non tamen frangitur. Similiter et
homo vulneratus qui de vulnere
non moritur sed et molle percussum
ut impulsum quod sine lesione
omnino cedit et impellentes vel per-
cuciens amplectitur quasi aggratulans

vero ipse fortitudo et mansuetudo humilitas ut opera earum patiencia vocatur

et applaudens impellenti ut percuti
ipso quod quia suaviter sibi ictus et in
pulsione recipit illesum omni modo
se custodit / Durum enim e contrario
pro eo quod dure et repellendo ut
resistendo impellente ut percutiente
recipit lesionem se frangit et exponit
Aliud exemplum est ligni viridis
quod sine lesione sui flecti se patitur
et curvari / lignum vero aridum corpore
quod curvationem et flexionem resistere nititur
aut lesionem aut fractionem non effugit
facit eciam exemplum de arundine vento
agitata / et de quercu eodem vento
confracta quod supra posuimus / Est aliud
exemplum de obice que contra aque cursui
resistit eam contra se retinendo for
ciorem / efficiat et per hoc rupture
discrimini se exponit / libertas vero
i. viri vacuitas impetum et rapiditatem
atque fortitudinem fluvii debilitat et
evacuat et contra eam penitus nichil
possit / Est igitur in paciencia sicut duricies
percucientem se commitas et sicut ligni
ariditas incurvacionem eius infractura
cedens / et sicut obex aqua tribulacionis
retinens fortitudinem eius ut diximus
contra se ipsum auget / Post hec autem
sunt decem quod paciencia interdum dicitur
insensibilitas / De qua dicit auctor
Quod quidam sunt insensibiles et
ruricole / et non videtur ista paciencia
virtus nec nomine paciencie digna iuxta
testimonium auctoris / quod posuimus / nichil
enim dolor[is] ut lesionis patitur qui
insensibiliter patitur / Alio modo eciam
ignorancia in quibusdam paciencia videtur
Quidam enim nesciunt quid eis agitur
nec vindicant nec irascuntur / 3o eciam

timorositatis paciencia videtur quidam enim
solo metu irasci desinunt sed et
se vindicare de molestacionibus
suis / Quarta paciencia que vocatur
consuetudinaria sive asinina
et ista est consuetudinaria quorundam
de qua alii alii corrigunt auctor
quidam vero flagellis assueti ut
asini flagella nec timent nec eis
ledantur nec virtuose illa sustinent sed
passibiliter tamen / et ideo non virtuose agunt
sed solum patiuntur sicut asinus pati
enim vere pacienter et virtuose est agere
est ut resistere passionibus quod
utique agere est fortitudinis enim omnibus
non solum pati est gravitatem / et
gravedine omnibus ferenda agere et amare
Sexta vero paciencia est et que opus
perfectum habet sicut dicit Iacobus in primo capitulo
que non solum vincit dolores et mole
stias passionum sed et cum gaudio eas
suscipit et graciarum actione et compassione
inferentibus atque orare pro eis / Et de victoria
quidem primum laudes credit hoc modo
Ego victrix glorior quod sine ictu
seu repercussione hostes dextro et si
sinistro neque enim festucam levare
dignor adversus eos referendos / ipsis
gladiis suis eos interficio gladius
enim eorum que armatura mea re
pello atque retundo intrat in corda
eorum expugnatores mei non solum
hostes vincunt premere sed eciam se
ipsos / sicut legitur in Proverbiis xvi melior
est paciens viro forti et qui dominatur
animo suo expugnatore urbium dominatur
animo suo hoc est quod intelligimus vincere
se ipsos expugnatores mei dimidii

prima gloria paciencie quod sine ictu hostes superat

tm pugnat / et cont^a se et cont^a
hostes sicut ibidem dicit expositor
quia ibi totus pugnat hic vero ex
medius patitur enim miradam
rebellionem in semetipsis qua et
virtute mea nobilissime triumphat / alie
proces mee simp^r et omne pugnat
propter humilitatem que soror michi
plurima e(st) et ego illi non solum cum
hostes firmiores persequentes / et demones
in eis pugnantes vince(re) nate libero
se et ipsos pugnatores meos salte
dimi dios quod enim castitas virtus
pugnat / et pugnator eius cont^a
semetipsum mee virtut^is e(st) per quam
temptationis molestia et languor
turpis desiderii vincit^r per me enim tu
probatur molestie inquatu molestie
vinaris triumphatur / hec ergo est
michi triumphandi singularis / quod
bellatores meos desuper facio tu
phare in omnis demonibus de demonibus
persequentibus etiam de demonibus possessis
et meis tamquam inequis et armis
cont^a eos pugnantibus Alia gloria
mea nobilior atque sublimior e(st) quod
ipsi qui cont^a meos pugnare viri
videntur non pugnant ymo eis multi^r
serviunt et multiplicia obsequia atque
beneficia prestant et hoc e(st) quod legitur
prov. xiiij Qui stultus e(st) serviat
sapienti Et rom. ad roma viij diligentibus
deum omnia cooperantur
in bonum et bonis vincentibus addicta
in ?? quietem illum nunquam dos
adeo bene servivit in ut tu / primum
ergo genus servitorum e(st) quo malis
pacien(ti)s operatur sicut dicit jacobus
operantur inqua eam a cotollat

que admodum arborem ut agricola
crescat et multiplicet et fructificet
uberius Primum ergo servicium e(st)
secundum hoc agricolacionis sive vinito
lacionis / quare agricole sive vinicole
mei sunt qui hostes ac persecutores
mei videntur ut apparet paciencia operatur
Paciam dico virtute veri nominis otto
nali eius aut auctor et operator
salutis e(st) deus vim paciam conspectu
de maria que sicut divicies in lateribus
equorum et in natibus ex assimonia
assuetudine simulacionis et in mauibus
coquorum aliorumque diversis operibus
assuetorum verissime operatur que
admodum fabri lignarii statu / et
ferrarii loricam armatura
persecutoribus ego sum dicit paciencia
prago quippe cor quod me gestat
a gladiis ac iaculis persecucionum
atque tribulacionum quare fabrile
sive fabricatorum servitium michi
impendunt / qui me persequi et in
pugnare vivunt et cont^a se ipsos
possessores meos armat et munit
et hoc tanto forcius quanto atrocius
in eo servire vim quemadmodum ignis
testimonium armat et laterem cont^a
se ipsum quo vehemencius ipsas ex
urere videtur / Tercium servitium e(st)
liberatio a vinculis hoc e(st) a vinculis
vinctorum et laqueorum laqueus cum
irretiens prosperitas e(st) temporalis culturam
ideo madens laqueum istum adversitas
quare qui adversitate nobis ingerunt
tales tali laqueum ?? prosperitate
quo irretiebamur nos sunt sic dicit
guido cartusiensis domusiana impa
ciencium / qui tam studiosos atque
officiosos liberatores suos hostes

p(rimum) servicium ut sunt agricole paciencie

p(rimum)

paciencia e(st) armatura

2^m servicium persequutorum tribulationum hominum se fabri paciencie

2^m

3^m servicium quibus ac vinculis

2^a gloria paciencie quod adversitatis patientium impugnant eas sed eis serviunt

ac persecutores reputat laqueum quem pre-
paravit talis depen-dens descendere
conatur quid ergo mirum si eos cap-
tivi in victoria tenebuntur hoc est quod
legitur Daniel iij de tribus pueris
missis in fornacem ignis in quos nichil
aliud potuit ignis nisi vincula quibus
ligati erant comburere sic est et de igne
tribulacionis quod nichil potest in aliquos
pacientes sed peccata et hoc est quod legitur
Sapiencie iij Iustorum anime in manu dei sunt
et non tanget illos tormentum malicie
et hoc est quia scutum seu lorica paciencie
totam vim ignis extinguit et igne
ardentes transire non sinit Et quia tribu-
lacio plerumque in scriptura ignis accipitur
dico nunc pauca quare tot similia sunt
impendit tribulacio quot sunt virtutes
et operaciones ignis Huius ergo
prima est virtus illustracio quod ipsa illudet
testatur glosa Tren iij dicens Ego vir
videns paupertatem meam in virga indigna-
cionis eius hoc est in tribulacione qua
michi ex indignacione ut ira sua in-
fligit De hoc glosa culpa oculos clau-
sit sed pena apertos propter hoc dicitur est
ad Nabuchodonosor Daniel iiij septem tempora
mutabuntur super te usque donec scias quod
in regno hominum dominatur excelsus et
cuicumque voluerit dabit illud et post pauca
revelavit est michi in tempore meo propterea
enim tribulacione humiliatus Nabuchodonosor
sensum recuperavit et illuminatus est propter hoc
flagellatur adhuc pueri et flagellum
eis quasi lucerna adhibetur ut propriam
videant quam alias non cognoscerent ne-
cnon et ipsa bruta animalia ut
canes et ipsa animalia ut canes
equi et asini et multa alia animalia
flagellis erudiantur et illuminantur
ad cognoscendum ut videtur supra virtutem
brutalem Secunda operacio ignis est emo-

llicio et hoc evidens est in quibusdam
materiis corporibus ut in cera et
in butiro et in multis aliis sic et
tribulacio emollit corda eorum in quibus
est instar cere ut impressionem simili-
tudinis divini decoris accipiat et scriptu-
ram sacre erudicionis quemadmodum
legitur Cant viij Pone me ut signa-
culum super cor tuum Similiter et tri-
bulacio multorum corda sacre erudicioni
velud scriptura impressionem recipiunt
et retinent tamquam cera remollita
neutrum horum alias facturi et hoc est
quod legitur Iob xxiij Deus mollit
cor meum et qualiter molliunt statim
subiungit dicens et omnipotens contur-
bavit me subaudis tribulacione Tercia
operacio ignis liquefaccio eciam durissimorum
est ut vitri cristalli et metallorum
quia non facit nisi fortissimus et con-
flatu follium vehementi adiutus perficit
operacionem perpetuantur durissima ut
perficiat omnem modulum et formam
iuxta libitum artificis sic obdurissima
consuetudine in malo et gelicidio per-
severat aut cupiditatis fortissima tribu-
lacio que mortem ingerit vel saltem
minatur contra se liquefaciat ut in omnem
modulum et formam vivendi flecti pati
sint Cum enim gravissimis egritudinibus
laborant et iam iamque morituros se
formidant hii alias durissimi et incor-
rigibiles sunt sacerdotes advocant
consilio eorum penitus se tradentes et
instar metalli liquefacti in quemcumque
vite vivendi modulum seu formam flecti
seu transire pati modulos autem
et formas vite vite intelligimus
varios pravos modos formas vi-
vere vivendi et modulos multas et
varias intelligimus diversorum ordinum
professiones et hoc est quod legitur in psalmo

tribulacio tot similia sua pa-
ciens quot sunt virtutes
operaciones ignis

prima est quod illudat

Tercia quod tribulacio liquefacit sicut ignis

liquefacta e t'ra et omēs qui h'itant
in ea. Similit' et alibi Emittet verbū
suū et liquefaciet ea / pabulū enī po
nitur cū ardor coꝝ ardores sempi
terni / et ignis jehennalis coꝝ cre
dibus apponit' et inde p' timorem
dissolvuntur et liquefiunt ad illam
p'tinet quod seq'tur flavit spūs dei qui
tonare / s' flatu t'bulacōnis de quo
legit' ez° p'mo Vidi et ecce ventus
turbinis veniebat ab aquilone / Ad h'
p'tinet et illud sicut fluit cera a facie
ignis sic p'eant p'tores a facie dei
que ad modū enī cera cito liquefit
sic omēs impressiones et ymagines
ibi facte / sic om̄ia vicia et pena
velut impressiōes et singnacula dya'e
turpitudinis omēs errores impie
tat' velut picture dyabolice statim
pereūt et h' mō sūt p'tores dur
sicut et incalues et illesi corru
pti et sic dicit' p'ud pⁱⁱ verte im
pios et nō erūt / cōtra opacū ignis
e obduracio / que filii mai'ta e in q
bus materijs ut in luto et lateribus
de qua iam dixi qm̄ cavmat omēs
meos ad h' aut' dicit patia q' me
pbilem et in masticabilem et immor
pbilem efficit t'bulaco possessorem
meū Sicut enī tres ordines dentiū
sunt more leonis infidelis dya'li
ut legit' dan vij° viz p'stini / qui
sūt h'etici et maloꝝ om̄ suggestoꝝ
canini qui sūt detractores molares
qui sūt p'secutores Duo quidam ultima
nō timent possessores mei et h'
e p' duriciam mea quod ca
nini dentes dya'li detractores
sūt nō debz esse quod tam certe

breve picturā videt eos canes
quod aut' molares sint p'secutores
exp'sse h'et' ysa iiij° quare atteri
p'plm meū et facies paup'um cōmolit'
quod alii nō intelligunt facere nisi
p'sequendo et t'bulando / h' ij dentes
semp' conduct' a possessoribus meis
interdū aut' frangūtur p'valente
duricia eoꝝ contra duriciam quorū
dentiū Interdū aut' et avelluntur
exore dya'li ad eū j'vincitur in bono
malū facit eos aptus in yⁱⁱ ad
ro Interdū exemplo pacie p'vocatus
p'secutor frangit' aliū sua et p'pe
qui desp'ssat et tūt frangit' dentes
dē dyabolicus Interdū aut' et
p'vocatur a p'ma et tūt sine dē
ille dyabo'l' exore dya'li abrupte
evelluntur Concludit' aut' ridiculosissime
et tū illa agnisia dya'lo quando
tortes mordens nichil p'ficit
at p'dit tam ē tam diu masti
cat / nec ledit nec corrū attenuat
tam diu masticat et mole conat'
dentibus aut' confract' aut' avuls'
recedit / h' mō pacia q'tiens
exdentavit dya'lm in multis locis
nec ullū dentem i. p'secutorem
ei relinqueb / Similit' enī lec
pacaz martiꝝ p'e autores suos
om̄s abstulit dya'° i. abrupit ab eo
et p' h' tot dentes molares
ex faucibus eius avulsit quod p'e
autores op'ane religionis eodem
abstulit eod̄ mō / et tot dentes
caninos exore eius extraxit
quod detractores op'aue religionis
adesse cōat / Alio mō zelus recti
tudinis cōterit molas iniqui i. dya'li

viz p(re)mordicatam sicut dicit Job de se
ipso xxix° Conterebam malas iniqui
et de dentibus eius eruebam p(re)dam
qui cum p(re)mordicata conterit impios
p(er)sequentes iustos / malas dyaboli
sive molares dentes eius contervit /
et qui qualiter modo eos contrivit dicendo
seu p(re)dicando quasi malleos verbi dei
simili(ter) eos contervit non levis enim
querela irrogatur dyabolo / nec leve
dampnum sibi reputat irrogatum
cum qualiter dentes mors ab eorum
eius conteritur ut conare eius ab-
rupitur magna enim querela irro-
gatur eidem cum dum masticando
frangit dentibus cum dentes eius teneris
electos nichil efficiat / sed mordendo magis
et masticando cum confusione ieiunus
q(uod) veri pacientes illudunt dyabolo
abeius abscedit Dicit autem illudat ei
possessores mei / dicit psalmista / quemadmodum
illuditur canibus / qui cum porrigi
sibi panem putat pro lapidem pillo de-
tibus arripiunt / et dentes suos
collidunt quando illudit quod sibi sentiunt
parvos dentibus suis statim lapidem di-
mittunt sic dicit et dyabolus durissimos
in veritate meos dicit psalmista allisos
dentibus eos dimittit dyabolus cumque
p(ro)cul valens dentibus victus et simul et
confusus / eos in pace dimittit / nec dum
eo quod contudit immo glorificatus sit ex-
dentes dyaboli et saltem vincat dentes eius
quod impacientes dyabolum pascunt et sunt cibus eius
illudere Contrito iam adversarii mei
impacientes hoc est qui vastatur ut
facile cedit morsibus ictibus co-
pressionibus dentium non solum pascit
p(ro)batum nutrit et impinguat dyabolum
de se ipsos sed etiam velut coqui quidem
se ipsos ei coquunt et parant qui va-
sunt quasi novum ignem viz ire sue
sibimet assandus vel articulandus
vel quod verius est carbonadas appo-

nunt at si tribulationis ignem adesse sit
coquendos et parandos dyabolo non suf-
ficit Hujusmodi sunt carbonate dyaboli
et ustulaticium quod vulgo dicitur braten 1
delicate et laute pascit dyabolum qui se
ipsos carbonatas ustulaticium et assa-
turas dyabolo faciunt Qui non facile
cedunt / quasi emollita molestia tribula-
tionum et liquefacti sorbitias dyabolo
faciunt se ipsos / quales solent fieri
de caseo liquefacto ab igne et de aliis
multis Isti vero misceri dyabolo ex-
tenuato et quasi dura masticare
non valenti / sorbitiunculam quippe pueulis
dentes non habentes / et senibus
quibus perierunt vel aliis casibus dentes
corrupti solummodo p(ro)curantur et apponuntur
pro illusionibus superioribus et aliis multis
qui fuit locus supra et scribende
fuit dicitur in psalmo Draco iste quem for- q(uod) operatio ignis
masti ad illudendum ei / Hujusmodi operatio ignis
est dissipatio seu separatio heterogeneorum
hoc est rerum que diverse sunt nature
et p(ro)bat virtute est purgativa metallorum
ad ultimam commixtionem contrarium et hoc
est quod rea separat a metallo omne quod
alienum ei ammixtum vel adherens fuit
sicut ab argento plumbum vel scoriam
ab auro eius et quod quis aliud ei
ammixtum fuit / et ab eo enim fortius
p(ur)gat enim corporum tribulationis ignem
in scriptura dicit tribulaciones unde in ps.
argentum igne examinatum purgatum
septuplum In hoc ergo dicit psalmista
multi et mali fuit tribulationis quia
quodque ammixtum est de terrena p(ro)b? sed dilec-
tionibus eorum vel enim de virgis et
p(er)... / totum ignis tribulationis ab eius
separat ergo et expurgat Nec admodum
dicit beatus Aug(ustinus) de xpiano martire

/ Quia omnia in eo vere certa sunt salae
martirii / omnia in qua que tunc sacra
ipsius Augustino dixisse fuerat vel scripsisse
sunt (vides et scis) quibus cupiditate
et avaricia eterna sola velut spiritus
immixta est inseparabiliter quoniam igitur
deinde quasi igne dissolute abscisse sep-
arantur vel eroganda vel reddenda pau-
peribus / manibus sacerdotum tradituri
sunt et dotacionibus et dignitatibus /
que a possessoribus deseruntur immo pro
tempore vocantur quemadmodum que-
stores a metallo / igne purgant. Veris-
sime ergo dicit patria / quia tribulo
ignis purgatorium michi est et meis
et quia purgatus est similiter carne
et lotus prediis et sic hoc ipso tribu-
latores et purgatores et lotores
mei sunt et meorum. Hoc igitur est quo-
niam quod michi et meis prestant
et exhibet ipse qui vocatur tribula-
tores et ad hoc officium eius pertinet
similiter coquinare / quoniam excoccio non est
alia operacio preter quam purgacio crude
et multo digestio quedam dicitur excoccio
unde et dicitur ad synagogam excoqui
te in camino paupertatis et ysa. x. i.
excoquam ad purum scoriam tuam. Propter
hoc dictus est in dolore xoi quod populus
pertrahebat tortuosus ad ignem coctio
enim est purgatio crude et impure humidi-
tatis in carnibus. Unde certa in aqua
cocte / sicut apparent carnes plusquam
assate / Item in hoc igitur officio
michi et meis serviunt tribulatores
et propter hoc quod quia tormentorum ex-
cogitaverunt martiribus tot deciis fercula
dicitis cibus paraverunt et quosdam alios

assaverunt / alios excoxerunt / alios
frixerunt alios / aliis ferventi vel aqua
coxerunt / alios pistaverunt seu molue-
runt sicut bonus pistore tot fercula
decies regi regum obtulerunt et mensis
celestibus intulerunt michi autem et
meis tales in officio coquinario
fuerunt / quia ipsa tormenta vix que ipsi
tormenta reputant epule michi sunt
tanto lautiores / tantoque gustui meo
et meorum suaviores / quanto ipsi carnis
credunt acriores. Ergo enim in turba
salamandra sum cui ignis cibus est et
quod mens ignis seu tribulacionum
michi quisquis adhibet tot delicias
ferculorum parat et apponit et exhibet
excessum asserebat unus ex meis
vir militis martir vincencius dicens
ad datianum has epulas ego semper
desideravi audient intelliges decor-
met et item in qua aliquis adeo
bene fuerunt michi sicut tu Datiane
propter quod qui mei sunt omnes tyranni sive
imperatores sive reges sive principes
in quo apparet gloria mea et magnificencia
et sublimitas meorum / maius negocia
fuerunt et fuerit non cessat toto
studio ac viribus qui tanti mundo
imperare et dominari omnium et quod
excellencius / tanto studiosius tantoque
efficacius / quanto acriori milicia
et studiosius astucia persecutores et
tormenta michi et meis exquirere
et excogitare conatur / michi ergo
fuerunt ut sic coquinarii qui
omnibus aliis dicuntur / et hunc
singularem gloria imperii et ducatoris
mee dequa locatus sum in sermone
locutura / Interim autem consequatur

Marginalia: vel tria fercula / presentat deo tribulo / et corporis pacie — patria est salamandra — tyranni sunt coquinarii patrie — B — C

vij^a^ sicut aurum probatur in fornace probat

qz sicut probat

de aliis officiis seu sanctis in quibus
mihi ipsa tribulatio fuit et misteri
ipsius et hoc in quadruplici igne. Sexta
ergo species operacionis est probatio sicut legitur
Sapientie iij^o sicut aurum in fornace pro-
bavit eos etc. et Ecclesiastici xxvij^o vasa figuli
probat fornax quia in igne probatur aurum
et argentum homines vero receptibiles
in camino humiliationis. Et item pro-
verbiorum xxvij^o Sicut probatur in conflatorio
argentum et in fornace aurum ita pro-
batio aurum non est nisi veritas et puritas
ipsius. Et propter hoc cum in massa nec
in argento invenit ignis quod se-
paret aut expurget, aurum et argentum
probatum i. verum et purum esse merito
reputatur. Sicut est et de vasis fictilibus
quia in fornace probatur si enim ardore
fornacis atque crepatione sustinuerit
vel si non inde exsiluerit laudabilia
eo ipso esse probatur. Et hoc est quia
que reprobata sunt vel crepant in fornace
vel inde exiliunt ardorem fornacis
sustinere non valencia. Sic est de
spiritualibus hominibus quia igne tribu-
lacionis veri et puri ipso teste igne
indubitate comprobantur. Sed ipsum quod
deo beneplacitum dei est sustinet. Re-
probi vero in ut crepant iracundia vel
inde fugientes exiliunt vel viti eius
molestia cedunt. Et ideo comprimuntur
bona vero spiritualia si quaqua habent velut
arida ut palee ab igne huius
devoratur. Hoc est quod dictum est
ad Thobiam per angelum Raphahelem
xij: Et quia acceptus eras deo
necesse fuit ut temptatio probaret
te. Hoc est evidenter contigerit et tibi
et aliis quia vere bonus et purus
eras. Quicumque ergo vel mihi vel meis

tribulacionem infert vel peccatus in fortem
se putat et mihi et eis affert irre-
fragabile testimonium probitatis. Septima
operacio ignis est consumptio et inflat sicut
mihi et meis ignis. Quia quod est
cremabile aut corruptibile in eis totum
cremat atque consumit, videlicet paleas vel
aliud peccatorum ut puri semper et immaculati
stent iugiter ante deum. Zelator enim
puritatis et maculas peccatorum persecutor secundum
Dominus est deus ignis et propter hoc
extra ignem tribulacionis eos esse non
patitur. Octava ignis operacio est de-
albatio sicut evidenter apparet in carbonibus
et fuminibus in quibus frequenter ignis
accenditur. Propter quod dicitur Danielis xij
dealbabuntur quasi ignis et probabuntur
multi. Ignis vero per caliginem et splendorem
earum quaqua nos denigrat sicut legitur
Trenorum iiij^o denigrata est super carbones
facies eorum. Haec autem nigredinem ignis
tribulacionis abstergit sicut dicit monachus
ille, vitas patrum qui cotidie proclamabat
et flagellabat ut sic a cogitacionibus
et desideriis carnis liberarentur. Eo quando curat si cotidie
huiusmodi probationes et flagella interrogatus
qualis esset et super illa temptacione
respondit michi non licet vivere et fornicari
libet. Nona ignis operacio est
depuratio per quam etiam conservatur est
eorum que humiditas corrumpit vel
putrefacit. Et propter hoc quia corda
humana corrumpuntur et putrescunt
deliciis igne tribulacionis conservatur
et hoc est quod dicit Gregorius in pastorali
Cor salomonis adeo sedita donum
sapientie deseruit quia ipsum nulla tribulacio
disciplina tribulacionis interius
custodivit. Decima operacio est
meditacio contra pestem corporis et

i^a^ est quia sicut ignis

viij^a^ qz sicut dealbat

FF

ix^a^ qz sicut ignis depurat

10^a^ qz tribulacio sicut ignis fugat et corporis pestilencias

et cont^a sirgus scalar et car
nal amor hoc enim est ipsum pp
quod torpidos et sompnolentos
nos efficit ymmo seda et soporat
unde secu dyabolus in illibus dormic
dicitur sicut legitur in Job xl quia
in loco dormit humentibus hoc est
in omnibus deliciis in cadentibus pp
et luce xj dicitur quot in mundo
spiritus ambulans per loca arida et
inaquosa querens requiem et non in
venit in quod enim hominibus viz
qui prosperitate affluunt omne genus
deliciarum et requiem commoda etiam
usque ad soporem invenit dyabolus n^t
enim ipsum permittat excitari vel
evigilare in ripis huius et quod
exortamlos sacrorum eloquiorum quibus
molestissime pungitur abeo auctum
similiter et sacrorum exhortacionum quia
ad bellum cont^a eum quasi voce tube
homines invitatur fugiunt et ad ei
canticorum ornatoribus quasi tamen
ore fragoribus ipsum abscondunt et
ut ad unum dicam omnibus verbis et
sermonibus qui aliquid molestie inferre
possunt dyabolo omnem auditum obclude
fores enim vero affectus eius suis
alloquia sanctorum librorum impetentes
adeo studiose se declarare vivunt tam
multi sunt ne quidquam molestie apud
eos dyabolus paciatur sed et quidquid ei
placere potest officiosissime exquirere
et parare vivunt non solum tamquam
protector sua ipsum susceperunt sed quasi
si adpendmas et delicias ipsum
receperunt ¶ Undecima causa ignis
est quia terret lupos et propter hoc amens
in fervnales lupi fugiunt usque ista

expulucestentas ¶ Quia est tribulacio
aqua dicitur etiam in officiis et effectibus
aque sunt multi tribulacio aqua
enim dicitur tribulacio in psalmo operuit eos
aqua tribulacionis ¶ Videm primum
quod legitur Iere ix^o inebriavit
me absinthio et potu dabo eos
et Iere ... inebriabo eos absinthio
et potu dabo eis aqua fellis et
uo vim non facia in ordine compara
tibus aque vna e merso sive sub
merso sicut ibi dicitur operuit eos
aqua tribulacionis unus ex eis non
remansit omnes inimicos meos michi
subiugit inimici autem mei et capi
tales delicie sunt carnales et seculares
illos ita subiugit et delet ut memo
ria eorum non sit sicut legitur ecclesiastici xj
malicia unius hore oblivionem luxurie
facit magne quanto sorques orgo morum
et luxuriarum nec memoria relinquet
ista est aqua salsa scilicet maris que eam
scabie purgat et abstergit a pedibus
equorum et corporibus hominum et omnia
eciam sanat eandem hoc est scabies
luxuria est iuxta illud quod dicit augustinus
in libro confessionum delectabar scalpere scalpere
libidinum mearum quomodo scabiei
prurigo non solum scabiosam sed
ulcerosam et saniosam hoc est sanie
abhominabili defluere efficit animam
quandam et propter hoc deo mirabiliter
abhominabilem ¶ Manifestum igitur
est hic quia qui aqua tribulacionis
meos in initium adiutores ymmo propu
gnatores mei sunt que admodum exo
xiiij abipiis egipciis dictum est
fugite ... quia dominus ... ...

tribulatores sunt medicina patris et fratrum

pugnat pro eis et pro me et meis
pugnat ~~pro eis et pro me~~ qui contra
me pugnant. Eodem mo-
et medicina mei sunt atque in corde stu-
tam horrissima abhominabilem
quod atque scabie in eis expurgant
et curat eos ab illa / accedit et
illud ad gloriam meam / quia quanto stu-
diosius quanto crebrius / ad tribulandum
in eos intendunt tanto fortius
officiosius in affectu meditandi eis de-
serviunt tanto quod fortius pro eis pugnat /

tribulatio est lavatorium patris et fratrum

Et aqua vero marina salsa ama-
ra quam adequando atque nutriendo
aptissima est lavatorium meum est et
balneum mundationis / quale qui tri-
bulatores in eis parant balneum eis
et lavatorium exhibent quamvis propter esse
sunt balneum et lotrices. Attende

quod sicut scabiosi ita luxuriosi sicut filii lavatorem non sustinent

autem quod pueri scabiosa habentes capita
lavari ea vehementer formidat et
interdum non sustinet / sic scabie luxurie
ulcerosa corda habentes tribulationis
lavacro expavescunt et instar puerorum
scabiosa capita habentium lotricibus
obnituntur et plerumque eas dentibus
et unguibus repugnant quemadmodum
enim pueri putrefacti lavari se non pa-
tiuntur immo in ipso lavacro derepunt
sic corda putredine luxurie detrita tamquam
pro nimia vetustate corrupta in moribus
[illegible] sequentium per tribulationem tamquam aqua re-
[illegible] in malbus laudatum lacantur

quod tribulatio nutrix est piscibus sicut aqua marina piscibus

Et aqua vero marina nutriendis
piscibus pinguissimis atque nobi-
libus aptissima est et propter hoc tribulatio
nutrix mea et meorum est sicut
mare piscium et qui atque [illegible] nunc
[illegible] in eis [illegible] eis de nu-
[illegible] / et quemadmodum piscibus

insola aqua bene est / sic maior in
sola tribulatione et hoc est quod legitur
ipse computrescet pisces sine
aqua et morietur siti / sed aqua
marina et aqua salsa tamen multi-
est homo quemadmodum enim carnes
in aqua dulci putrescunt / sic corda
luxuriorum in dulcedine carnalium
voluptatum que uti quasi in aqua salsa
et amara tribulationum meorum fiunt
propter hoc qui delicias exquirunt et qui
nichil aliud quam putrefieri
corda sua querere videntur et hoc est
quod dicit Johel: computru-
erunt iumenta in stercore suo / quem-
admodum cetus grandia balnee
quasi quedam cethos vocat in solo
mari invenitur / et quanto maius
mare fuerit tanto maiores
pisces ac pinguiores nutrit. In
aliis aquis tamen pisciculi compa-
ratione marinorum piscium nutriuntur / quale
mare est plenum [illegible] dicat pisces
magnos et magnificos esse. Contra
in voluptatibus [illegible] pusilli sunt
et pusillanimes ut nec stillam
maris amare audiat / hoc est salsa
tribulationum / immo a facie eius fugiunt
mei [illegible] a toto pondere affectionum suarum
in illud currunt quasi in lotum sue ha-
bitationis proprie quasi in patria immo
quasi in locum deliciarum suarum / et quanto
profundius ac latius mare fuerit
sunt tanto in eo spaciosius delectantur
et natant liberius. Huius illud in tribu-
latione dilatasti michi et sic de amari-
tudine maris nichil traxit in
saporem piscium sed magis in ea et
ex ea dulcissimi sunt et nutriuntur
/ ita ut in abysso amaritudinis sunt
quasi non tangit eos amaritudo.

Sic in mari pisces per dulces sine
amaritudine sic sancti in tribulationibus

ita est de possessionibus meis propter quod
spiritualiter videtur de eis dictum illud Sap.
iij°: Non tanget illos tormentum
malicie. Sic mei in amaritudine tri-
bulacionis dulcissimi sunt. Non enim
amaricantur, gracia vel in pacientia eorum
data sunt amaritudinibus tribulacionum,
ipsis aque maris comminuo sunt adeo
et assimiles, que admodum castro vel navi
cum in mari sita sit. Hoc per continua
fuit tribulacio et propter hoc inexpugna-
biles. Sicut vero vadens et veniens sic
tribulacio instar affluxionis et reflu-
xionis maris plus inexpugnabiles
est, quod nec obsidione impugnari potest
in vndacione enim maris obviet obsi-
dionis exercitus, et ideo solum inducere
quis in verbo illud Helisei ad pueri-
tiam dimittere illam, quia in amaritu-
dine anima eius, quasi dicat non presumas
obsidere castrum illud, quia in medio maris
situm est et sepe in vndacionibus maris
circumdatur, quemadmodum aliqua castra
in die ac nocte bis, et propter hoc
ipsum nullus audet obsidere exercitus.
Aqua etiam dulcis tribulacio non in-
merito accipitur sicut voluptas aqua
salsa, iuxta quod legitur Joh. iiij°:
Qui biberit ex hac aqua sicut item
carnalis voluptatis et quam aqua salsa
quantumlibet gustata vel bibita fuerit sitim
non sedat set provocat. Aqua salsa
voluptas provocata intelligitur, volup-
tas enim carnalis vel secularis quanto
amplius bibitur tanto ardencius sitit.
Aqua igitur tribulacionis merito dicitur
aqua dulcis. Amplius quam voluptas
carnalis vel secularis vinum est in-
ebrians usque ad insaniam. Aqua
vero tribulacionis ebrietate insanienti

tas gravis sobriam reddit animam
inclinat, voluptate inebriatam et in-
mersam vestitam et ad claritatem pristinam
reducit. Inhac igitur sicut in eis dicit
patria aqua tribulacionis, quia vel
eos aliquando ebrietate preservat atque
custodit, vel si quis eos tetigerit eos
inde liberat, et propter hoc semper plures sunt
qui mei sunt et eisdem ab ebrietate
non est timendum. Amplius sicut aqua
dulcis pulverem congregat atque con-
glutinat in glebam et agriculture
aptat, sic tribulacio corda que volup-
tas in ista sensibilia frustratim atque
minutatim usque in pulverem dispergit
tribulacio congregat et compingit et
agricolacioni spirituali apta facit. Amplius
sicut aqua dulcis aspersione glebas rigat
et adrecipiendum semen preparat, propter quod
dicit veritas Mt. xj: Pauperes
evangelizantur. Semen enim verbi dei
in illis et facilius et velocius capit
et capitur, quia quos aqua tribulacionis
aspersit atque rigavit. Licet autem aqua
tribulacionis dulce dicam palato meo
vij et meorum et ad suavitatem spiritualis
et bone frugis, sic et virtute amarissima
atque salsissima est ad extinguendum ferti-
litatem herbarum et frugum carnalis et
male malicie, sale enim aspergi solent
agri ut steriles efficiantur, iuxta illud
terram fructiferam in salsuginem
amaram in heritatem per ea ecce omnia
quippe germina possessivarum herbarum
aqua salsa exterminant sic aqua tri-
bulacionis omnia germina carnalium
viciorum eliminat ut putrescentia non sint
propter hoc pauperes et afflicti laboribus
que ac diversis operibus dediti, arcius
carnis plerumque vicia in vomitum

tribulacio fugit ... dulcis ... voluptas amara

o plurimum

2o

l.

3o

4o

quod aqua tribulacionis dulcis est pacientibus et suavis et fecunda salubriter sic et amarissima et fecunda contra vicia carnalia et male venientia

M

sicut et diversis voluptatibus mundi
et voluptati deditis in numeris vero
utitur carissime. Ut ergo de omni
dicam quidquid sit aqua frigida conse-
dando secundum corporalem et itaque contra
ardores contra puritatem ad irrigationes
ad fecundationes ad impinguationes agrorum
atque plantarum hoc mihi exhibet et
in hoc mihi famulatur aqua tribulationis
et qui in eos illa affligit, ut dictum
huius aque ut copia eisdem prestat
gratissima obsequia et saluberrima
in hoc eisdem impendit et quia maxima
tribulationum mors ipsa videtur et mortis
preparatoria ut egritudines carceres et
vincula et membrorum mutilationes
Item servitutes et oppressiones quorumcumque singulorum
servitus obsequia et famulatus efficacissime
brevitate qua potuimus prosequimur et
primis dico dicat pacientia ex voce sua
et suorum quia castigatio et egritudo sive
infirmitas vero illud castigans casti-
gavit me dominus et morti non tradidit
me non enim plaga mihi pervenit
mors quia nec in mortem corporalem
dicit sed magis in eruditionem et salutem
Unde ad Hebreos xii. flagellat pater
omnem filium quem recipit et in Apocalypsi
iii. Ego quos amo arguo et casti-
go. Castigatio vero inditium atque testimonium
verissimum est et magistralis solli-
citudinis et prime dilectionis. Magi-
stralis quidem sollicitudinis propter hoc quod
legitur ipsa vero secundum aliam translationem
ponitur flagella et dolore eruditionis
tuis et opere. Ego eruditor omnium eorum
[illegible] prime dilectionis propter hoc quod super-
dicimus ex xii ad Hebreos et exemplo
quod dicit Augustinus qui exceptus est
a numero flagellorum exceptus est a numero
filiorum. Hec igitur est gloria mea et
meorum dicat pacientia quod deus ipsum habuit

magistrum et eruditorem atque pedagogum
et castigatorem. Deinde ipsa egri-
tudo non solum castigatio est sed etiam do-
matio sicut legitur Jeremie xxxi
Castigasti me domine et eruditus sum
sicut iuvenculus indomitus. Nullus enim
tam petulans est et lasciviens nullus adeo
rebellione recalcitrans nullus efferi
assuetus cornibus impetere et superbie
in alios quem non infirmitas cito
subiugat et perdomet. Unde Ysaias tu
humiliasti sicut vulneratum superbum. Con-
tra ipsa infirmitas sive egritudo si-
mulatio est et adversionis sive delicto suas
et defendencia [illegible] coniunctionum quo
similatur [illegible] ut vulgo dicitur in
fatigati, hoc est lecto tenenti in sicci
ut inde exsiliant inmobiles enim
de lecto lasciviae similatio tribulationis
exsilire cogit dirigit meos similat
dicitur eorum deus non permittens
eos ut ad modum lecto in tenebris
petti demorari. Ve voluptuosis similibus
huius et similatione carentibus et
propter hoc in stercore suo computrescenti-
bus sicut dicit Johel i. Computru-
erunt iumenta in stercore suo. Aliter
etiam sicut mihi et meis ista similatio
quia cogit et dirigit et accelerare
gressus meos et hoc vel ut fugia-
mus impietates vel predones infer-
nales vel ut festinemus ingredi in
illam requiem et ne felicitatem sicut dicit
apostolus in iiii ad Hebreos propter defectum
huius similationis et similatorum quia
primo in illa progrediat tardus cursu ambu-
lat [illegible] via vite istius quam inito
consequitur eos et comprehendit angelus
domini persequens eos sicut legitur in Psalmo
Quarto dico quod infirmitas citatio est
et si fuit ad mortem peremptoria si vero
non ad mortem dilatoria. In hoc autem

sicut mihi sine dilatione

fuit michi sine dilatoria sive peremptoria sit / quia desfaciendo peccata et conpulle da sui impetranda gratia pessime etate noctorum et de parando morbi omnibus ne contra me ferat sua me sollicitat Si vero peremptoria est / intro vergentalis ut hic cadam in facie / et ut etiam sine dilatione accelerem hoc facere me conpellit et ut ad verum dicam variis anctione michi et meis per insinuacionem dicatur an iudicium parata tibi esse nec est modicum aut parvipendendum ipsud officium citacionis / quia vocor ad ipsud iudicium michil enim periculosius obliviscatur nichil dampnabilius negligimus aut perimus / Sexto infirmitas est cambitor et conmutator optima que de malo in bonum aut de bono in melius conmutat ipsaque vicia et peccata / que omnium malorum pessima sunt diminutatibus illa in bona virtutum et graciarum conmutat / et hec quidem conmutacio celeberrima est immo mutacio dextere excelsi Carissimum enim est ut malos corporalis infirmitas non mutet in bonos et ad penitendi graciam non adducat spiritualis aut cambitor est ipsa infirmitas corporalis quia quemadmodum debitis obligati / et carissimus suus tradi solent campsoribus creditibus illius huius verbis ecce trado tibi hunc carissimum meum cui nec vadimonium relictum est ad vadiendum nec fideiussor admittendum hac condicione ut ipsum absolutum et quitum a quitum ab omnibus debitis et insuper divitem michi reddas omnes fideiussores meritis est qui non fidem quam promisit in baptismo / nec illam quam ingressu religionis nec illam quam quocumque voto dese obstrinxit / nec illam quam uxori

carnali si uxoratus est nec illam quam domino suo seculari obligatus fuit ulterius quare vivi sic vulgo dicitur / quod non est ei fides relicta admittendum qui omnem quam fidem transgressus est / sed nec vadium ad invadiandum quia corpus et animam corpus quod omnes anime et corpus ac membra omnia apud dyabolum invadiavit / sicut legitur Sap primo sponsiones posuerunt ad illa / apud pessimum ac districtissimum feneratorem omnia predicta posuit et invadiavit quandocumque mortali peccato cedens ut alicui vicio subiceat et sicut vicissimi fenatores non sicut vadiis immo ipsis suis ea applicant / sic dyabolus nec anime peccatori nec corpori parcit / nec aliqui ex viribus anime aut corporis membris immo omnibus et singulis abutitur in suum servicium quod est ad peccandum Sic dicat peccator unusquisque meorum infirmitati corporali conmittit et conmendat misericors deus ut ipsum de malo conmutet in bonum / aut de bono efficiat meliorem et hoc utique me adiuvante semper meliorem efficit Conmitis et fideiussoris omnes quam meritus fuit / ac veritatem auxilio meo eidem restituit / sed adprimas ipsum revocat et adducat / omnia eciam debita eius solvit / quia ipsius infirmitatis afflictio per me hoc est conparacione ipsiusmet conmali satisfactione ab eo paululum dubio computatur / divitem insuper illum efficiat quam corporalis infirmitatis labor admittitur eterne retribucionis valet et proficit / cum per pacias ipsismet tuum / et hoc est quod misericors deus laborem quo peccator conducit singit in precepto / sive precepto ut in psalmo legitur ita ut per pacias id valeat labor afflicionis apud ipsum quod abstinacio precepti / Ubi igitur

inmpatia adversitatis mea non impediunt
semper est michi et meis tam miranda
tamque lucrosa commutatio et cambitio
infirmitatis / et vere adhuc id quod legitur
est ... sicut super dicamus infirmi
tas gravis sobriam reddit animam
nota / quid enim est ... de ebrietate curatus
p vix ut potui per infirmitatem corporalem
sobria effecta / nisi denuo commutata
in bona et nisi deo adeo debite obli
gata ut nec ei vadium dominum vadiadi
nec fides ad absoluta et quieta et
insuper dives gratie mee / et insuper glorie
effecta / Septimo tribulo est
1mo aspiratio in itinere presentis vite / hoc enim
ne magis nos sit dicit Gregorius dum
pergere / qua cito ad patriam pervenire de
lectet / Asperum enim in quo sit fecit de
electi presentis vie et vite statum / ne
dum electi quasi quadam vie seu vite
statuis amenitate pascitur magis quam
longe qua cito pervenire delectet presentis
vite prosperitas seu felicitas vie istius
est detinens aut retardans viatoris
amenitas / videns ergo quia non vale
ret ... impendens prestat michi et meis
dicit papa / vite presentis prosperitas / que
nisi tribulo est tu et meis libarem
deputi ... / ne quid et pater possessor
accelerat / Amplius tribulatio est ab
lactatorium parvulorum dei / ablactatorum
presertim amare illud est sic insipidum
quod nutrices ut matres ablactare
volentes parvulos / hoc est ab uberibus
separare ponunt in summitatibus mamillarum
qualia sunt ... absinthium
sinapis / ubera igitur a quibus michi
pendent quod parvuli fontes sunt ...
C delectationis / lac enim quod solo sensu
parvulos delectat / presentis voluptas est
carnalis aut secularis ubera igitur quod

carnalis seu secularis delectabilia sunt
volens igitur pie mater parvulos suos
ablactare et ab uberibus huius separare
solidis cibis spiritualium deliciarum assue
facere / et ad mensam celestem provocare
predicta delectabilia presentibus aspergit tribulationibus
/ Dicit Augustinus vidi esse mamotrectos
vidi semper pendere ab uberibus / ve illis
qui ablactari se non sinunt qui pendere
ab huius uberibus non erubescunt / et
tam ridiculosam istam puerilitatem ymo
infantiam usque in senectutem et senium
protrahere non verentur / hii sunt pueri
centum annorum maledicti sicut loquitur
ysaias hoc puer centum annorum morietur
/ et peccator centum annorum maledictus erit
Non attendentes misere quod incompatibi
turpius est etate grandevos ab uberibus
... pendere quam ab uberibus car
nalibus / nec videntes quasi ... uni
versibus pateat / qui cum eiulatu et
lacrimis ab huius uberibus evelluntur
aut cum eis aut auferuntur / huius ubera
/ aut denegantur hii sunt qui lugent vel
ablata sibi temporalia vel denegata sive
non concessa / et hoc luctu tam ridiculosi
sunt / quanto ipsa etas corporalis magis est
desublimata spiritualium et annorum magis
eorum debet iudicari in quantum hoc quam
turpe est quidque ridiculosum in corpore
... grandevitas et in mente
... dissipientissima in senectute
sunt dicit ... quia turpissimum est
quod nova ... et vitia puerorum
et que in nobis non puericia tempore fecerunt
sed quod deterius est puerilitas in nobis re
manet / ex quibus omnibus ... colli
gitur quod isti omnes senes et cani ut
ita dicam pueri / dum in senectute apud
cum delicias pendent uberibus omnis
solide refectioni renunciaverunt et

mensam patris sui nō curātes ymo
ut verum dicam fugientes delectat
Heu quod lugendi sunt senio corporali
confecti et carnee captiui veni ubera
sibi si detracta lugentes nō inveniunt
consolabiles quod puuli ablata sibi
pomula ut puella ul auriculas
eiulatu intollerabili explorantes glad
igitur mea e dicit pagina quod meorum
nullus e puulus nullus infans pueris
abubedibus omnes facti sunt viri et
euacuarunt que sunt puuli sicut dicit
apostolus in i cor xiii capitulo Cui
restat ad ubera cum eiulatu vite
ymo et respice quod hoc gemitus eius
doctrinam Quare sunt tamquam ablactati
ysa xxviii Ubi dicitur quem docebit
dominus sciam et quem intelligere nos faciat
nō — auditum ad ablactatos avulsos abubedi
bus Ve mihi temporis meorum ubi
adhuc pendentes ab uberibus
nō solum doceri ad quod ut dicitur ysa
nei sunt sed eciam pacium usurpat magi
sterium et sacras cathedras mouere
Nō qr doctores sacre pagine inscii — eas quod inquinare nō verentur ex
temporis qui in carnalibus deliciarum car
nalium adhuc iacent mentes quam
monstruositate nichil magis stupendum
nichil intollerabilius vz mente pendere
abubedibus et corpore disputare de cele
stibus mente iacere in carnalibus et corpore
insidere cathedris magistralibus nō minus
agitur inhibent que dei sunt balbuciunt
et docere eorum balbutire in factum est
Fulant flagellum — Amplius pro tribulacione corporalis ferula
seu flagellum e in scola celestis magi
V — sterii inquam dicit pagina Omnes mei
discipuli sunt doctrine et disciplinae vir
tutum insistentes quam qui flagellum
horrent et ferulam fugiunt scolares
sunt fugitiui sunt scola sacri magisterii
fugientes omnes ad mei est pocius celestis

scole discipuli et flagellis dorsum ex
ponunt et palmas ferule porrigere
paratissimi sunt inquo euidenter apparet
eos esse celestis magistri discipulos
et docet nō eius omnibus flagellis et
ictibus presentes voluptuosi ad qui
scolam huius fugiunt ad scolam diabo
li
ptine qui per diuersitates commodat et
insomnias ~~plus~~ dorsum plus dorsum Est et
pro tribulo flagellum quo granum ex
cutitur et separat a palea dicit ergo
pagina meorum eciam sunt frumentum electorum
de quo legitur zachar ix esse confiteor
flagellum palee timeat paciencium aut
pacorum illis enim solis minatur et
illa sola attent me aut purgat et
libat a billis nō horreo amor paleis
paciencium ut paciencium ymo separari
aberis cupis quam qui inhiat flagellum
mihi et meis sunt preciosa Est
eciam flagellum quo percussa vestis ex
cutitur cum percussior cadat puluis
pulices et pediculi vestis meorum
omni caro e que vix aut nunquam
e absque puluere terrene admixtionis
exrea et mea semper cogitur primi
motus et eciam sordes et alij peccatorum
velud pulices atque pediculi in flagello
tribulacionis eadem cogitur quem admodum
inhausti mothorum aspiciens sepe
sed ridiculi qui ergo huius flagello
corpora meorum pacitur vestes eorum
absque puluere et vestiolis excutit
et quod hoc despicabile ac salutare
obsequium eis prestat Quid ergo
mirum si pulices et pediculi volup
tuosos comedunt et corrodunt qui
vestes suas excuti nunquam permittunt
hoc e quod dicitur ysa xxxi iustitia
nō ferimus ut vermis iō nō ceciderit
habitatores terre que utique mouere

terra et spina carnis sunt que utique
in carne habitant ut dicit apostolus in
epistola ad Ro. dicens quod habitat in car-
ne mea peccatum. Merito ergo huius habita-
tores quod non caret dextra car-
nis seu corporis illius qui mea
negligit vel facere vel saltem pati
iustitiam disciplinae. Iustitia disciplinae
ipsa est tribulatio, et hoc etiam in vindictam
peccatorum eam sibi quis irrogat vel
sustinet irrogari. Est etiam flagellum
tribulatio, quo canes et cati spirituales
arceantur et abscedunt instar brutarum
bestiarum quemadmodum enim pueri
familias sedentes ad mensas virgas
seu flagella in manu sua tenere
consueverunt ad abigendos canes qui
interdum mensis improbe se ingerunt et
percussi inde aufugiunt, sic omnis stul-
ticie vestre [illegible] virga vel flagello
percute corpus, quia abstinencia fu-
gabit eam. hoc est quod legitur proverbiorum
Stultitia colligata est in corde pueri
virga disciplinae fugabit eam. Est et
tribulatio formica que vulgo dicitur ex-
panetarulum quod in stabulis atque capi-
tolis negligentias atque fabricas
pudorem atque monasteriorum abstrahit. Unde
vulgo expanetarulum malorum dicitur
sit et alat imbuens insultantibus parti-
culo virtute dicitur quod ipsum est
expanetarulum ignavorum et formido-
losorum. Unde plerique tepide religiosi
[illegible] tribulationem consolationes sunt
confessiones et correctiones contra cor mei
et meorum impacientiam et voluptuo-
sitate que mihi et meis impaca-
bilis et implacabilis est [illegible] orio
conterunt et perimunt mortificat et
contradicunt [illegible] tribulatio vel
saltem arcebit incipientiam mortificat

et etiam patriam operatur sicut dicit apostolus
Similiter et voluptuositate extinguitur
sicut supra diximus ex [illegible] et
quia malicia in unius hore [illegible] persona
ergo mea et meorum dicitur est. Si
expurgat adversum me plus nihil ego
spectabo plus enim quam adversum me
consurgit quanto est devenire perspicuum
puri est et meis omnibus impugnat
hostes quos invidui. Nichil ergo
sibi vindicet impius de nullo gaudeat
vel glorietur qui persequi impugnare
me intendunt et inimicum putat. Ego
enim sum arbor mirre cuius fructus ten-
dendo colligitur, propter hoc tenuior et
uberior ut fructus quibus iusta sunt
temporibus reddat. Ego sum arbor
mirre et thuris in temporibus et volun-
tatibus tam preciosa aromata pro-
veniunt impugnare me fefellisse me con-
tinuatis feruditate mea potius ad-
iuvant, et ut tam despicabiles
fructus uberiores proferam respiciens
et in viti efficiunt, novit hoc pre-
celsus meus et meorum solus agricola
qui [illegible] quod hostibus quibus dyabolus
impatiencie mea et meorum abuti nititur
dat iam utilem et salubrem agricola-
tionem mea utitur sicut dicit dominus
Ysa. 10 virga furoris assur, et ne-
scivit et post pauca ipse autem non
sic arbitratur et cor eius non sic esti-
mabit sed ad conterendum est cor eius
et admiracionem gentium non paucarum
temporibus tribulationum mei adequantur
et complacet quemadmodum tale ut
gratiori candore niteat. Mihi enim
omnis bissinum sunt et vestis candida
sunt sic in [illegible] quia arce [illegible]
dominus quod vestit. Et sunt et bissinum

A quo sponsa eius est coopta sicut
legitur apoc. xix. Datum est ei ut coope-
riret se bissino candido et splendenti.
Confessoribus ego et mei reducit
et quadrari ut me edificarent super
illum collocarem quemadmodum lapides
et ligna qui igitur tunsionem fugiunt
aut repellunt in predicto edificio collo-
cari renuunt intollerabiles aut
superbia e lapidibus et lignis fabri-
catam omni dei qui fabricatus est
auroram et solem non solum recusare
et repellere sed etiam persequi artificem
quid enim est contradicere et qua-
drare volenti deo quomodo ligna et
lapides iuxta quod legitur ysa. xlv.
Ve qui contradicit factori suo testa
de samiis terre. Et tunsionibus meis
potuit indecore et inlore sit
tibi cecat etiam tensionibus et expu-
rem expolliri lapides sed depolire
exhibemus capitulum speciale. Cum tunsionibus
mei fabricatur in vasa mea et electio-
nis dicit ipsa ysa. etiam fere. Super
dorsum meum fabricaverunt peccatores
subaudis me tota cum universitate
membrorum meorum in speciem et decorem
vasorum. Gratie tunsionibus mittit et
meis qui tundit et malleat fabricat
coronas eorum regni et glorie sicut dicit
Bonaventura quia persecutores
nos eorum regni coronas fabricat
quasi ipsi aurifabri sive aurifices
operarij quidem seduli et infatigabiles
et utique quantum ad me et meos
gratuite operatur. De illis qui
quomodo operarij operari non sustinent
opus hoc in edificatione corone pre-
viribus prohibentes et impendentes
intollerabili insania glorie sue
videre videntur qui operarios quomodo
ab opere isto prohibent removent pro viribus
et repellunt non amant coronas suas
ymo oderunt qui eas fabricari non sinunt
qui opus earum tanto opere impediunt
et operarios eorum pro viribus persequuntur
in opere isto veram sunt operarij et arti-
fices alij enim malleados et diversimode
fabricant tundentes et ferientes alij
lapides lapides preciosissimos impo-
nunt videlicet qui durissimos tribulatores
et maiori precio divinarum celestium
regni regum accipit qui est parature
comparavit in mittit clavos aureos
eius coronis infigunt qui pungentes
molestias inferunt quanta mercede con-
ducendi erant a nobis quomodo operarij
et fabricatores coronarum nostrarum
qui adeo studiose operatur in illis et
etiam sumptibus suis et alias plagas
corpora in quomodo opera expenderent nulla
ab nobis mercedem vel ab alio expectantes
quanta glorie aut quotiens glorie preciositatem
et speciositatem quanta munificentie et decoris
sunt quomodo corone confirmavit et magne
operariorum et studiositate et labori-
ositate sit operandi. Ego dicit patria
et mei soli novimus et ipsi hoc gratis
agimus non solum largitori coronarum
et coronarie et coronatori nostro deo
sed etiam ipsis operarijs benedicentes eis
dupplici benedictione sicut docet apostolus in
xij ad ro. Benedicite inquit male
dicentibus benedicite quoniam et bona nobis
superdicta faciunt et sumptibus suis
vel quia benedictione nostre creditis in-
digent ut mihi et quia nobis operatur
tam studiose tam laboriose sibi tam
fructuose nobis. Attende autem quia
instar ditissimorum artificum magnates
manus prodigas inter dum quomodo operibus
non apponunt sed inferiores suos atque
satellitas coronas quomodo parantibus

opant' sunt et quasi regi nos dyoi
se merito Quociens igitur vides aliquem
vindicatem se et reparacionem eius qui
se percussit debemus mirari ipsum ut
quid facis hoc sic ut quid prout opa
riu tuu et fabricatorem corone tue
qui tam studiose eam tibi fabricat
an forte quia non bene operatur illa
eciam temetipsum fabricat miras ut diuinis
oblectans adornaret vasa aurea vel ar
gentea fabricatores suos si eos
agnosceret et tu persequeris tuum similem
et inimicus alios miras volentes om
dicare In iurias miras at repellere
persecutores ut autem tribulacionem miras
morque debemus eos / pro quod re
mouet operibus ab ope fabricacionis
coronarum miras et non sinit eos
operari nec eos fabricare meis et
onderet eis qui non in hoc amorem et
graciam nos exhibet per suptextu amor
et gracie coronarum nrarum fabricacionem
impediunt non mirum si tam pauci co
ronas optinent / cum pauci sunt sit
qui eas sibi sustineat fabricari
eme diabolici esset nos quam operarij
tota importunitate exhortacione ne
desissent coronis miris operari nunc
aut quam gratuito immo inpigerrime
et copiose se ingerunt interim desidera
bile obsequium meum et nos et hostes
atrocissimos eos persequimur in quo
non tam illos quam nos met ipsos ne
quissime impugnamus / Et igitur
est mea atque meorum gloria singularis
quod omnes si qui se inimitari mihi
ut meis credunt operarij mei et meorum
sunt coronas nobis perpetuas suis supti
bus fabricantes et mirabilibus
studijs atque laboribus nos cata de

scribabili ope officiosissime procedens
quod est maioris glorie respectus penitus
et inniti Cursiones tribulacionum ex
cruciates toti mei consolacionem sine paga
tores mee sunt omnes eo quod comedi
et bibi in taberna dyaboli que admodum
cursores latrones pagamenta sunt eccu
torum suorum ribaldos qui aliunde non
habent unde illa soluunt Unde et de
consuetudine eciam aberis requiruntur
eciam quotam suam pro eis latera sua tudenda
exponunt tabernarijs displicantibus eo
rum sic et viri pacientes pro tri
bulacionum tursoribus gratanter latera
sua exponunt / ut debitorum deo debitum
sit sua exponunt sit satisfaciat et hoc est
quod legitur Michee vij Iram
domini portabo quia peccaui et
Abacuk iij Ingrediatur putredo
ossibus meis et subter me scateat
ut requiescam in die tribulacionis David
eciam nonne exponebat latera sua tursoribus
cum dicebat Ego autem in flagella parata
sunt sic penitentes / sic etiam penitentes
sunt totos se supponunt consilio suorum
confessorum totos que prauallibus flagellis
exponunt ut de quo debito ex
taberna dyaboli deo sit satisfaciat qui
aliud non habet quod pro quo debitis
soluat cursiones sui vbera colonum
pagamenta sunt debitorum meorum Unde
qui meos tundit et verberat quibus
cum molestijs pagamentum eorum ipsis
portat ut vulgo dicitur et ut ipsi met
molestatores insultando dicant hu
pagam ei pagamentum suum et ut d
eciam innando dicentes / ego pagabo
tibi pagamentum tuum Irrides et
irrident mei inimicos istos sectes

ne esse nimias ymo comparatione deside-
rabilem quia omni desiderabilius
tanto onere debitorum oppressis iam-
iamque marcerem formidantibus atque
horribilem purgatorii debitorum quod
detrudendi et gravius ac desidera-
bilius offerri potest aut communicari quam
debitorum quod pagamentum pagamentum
eorum nos faciunt qui molestias et tribu-
lationes nobis inferunt ymo ut verius
loquamur conferunt et hoc est quod debi-
ta nostra penalia solventes nos procul
dubio largiunt et hoc evidenter patet
ex verbo illo patris qui laborem singulis
in precepto sicut supra exposuimus evidenter
etiam hoc exemplo latronis morte pen-
dentis qui dicebat ad dominum salvato-
rem memento mei domine cum veneris
in regnum tuum cum esset latro etiam
homicida et per hoc penae obnoxie
debitor. Unde se a tanto debito ab-
solvit nisi per ipsum quod patiebatur
suspendii supplicium quod quidem pa-
tienter sustinens impagamentum debitore
penalium illud mittit et dominum vere
paratorem morte confitens ut dicit
Iohannes fecit homicidii pena martirium
in mulier et homicidii pena hoc est
homicidio et latrocinio debitum fecit
penalis satisfactionis debiti pagamentum
sic faciunt omnes mei tribulatores eg-
redientes et quicumque mortis molestias
conferunt in debitores quod pagamentum
ut dum patet illa sustinent ut dum
orat ad dominum ut illas compatiens ut
omnino non tantum ut male accepti veri-
piat et eis computet impagamentum
hoc est sapientia meorum et gratia ut ipsam
viam dei et conditam implacationem
eiusdem et reconciliationem quod fortio-
ritatem et dispensationem dei patrem sibi
faciat apud ipsum gladium eius et ignem
demittet in satisfactionem reconciliationis
et hostiam pacificam sicut quia nego-
tiatoribus vel aliis impublicis nundinis
emptoribus quas emerunt vel ex aliqua
alia causa etiam obligati gratiam magnam
facit et gratissimum prestat munus vel
obsequium qui in aliquo facit eorum
pagamentum et qui totum facit nichil
ei gratius facere posset quam pro defectu
quod pagamenti capi solent mercatores
et arctissime custodiri et si non facto
pagamento de nundinis recessissent tam-
quam fures et latrones iusticiari. Igitur
cum omnibus similia pericula immineant
et incomparabiliter arctior iusticiatio si de
nundinis vite sunt non facto pagamento
penali precedit peccatorum exercuit caucius
est quia incomparabiliter et gratiora prestat
eis obsequia et munera largiuntur pec-
catoris qui tribulatores et molestias
eisdem inferunt quam ipsi in non hostes
non persecutores aut tribulatores credi-
sunt quod homines sed magis pagamentores
meorum in nundinis fortes alii
sed per peste alii aut in toto. Omnibus
igitur peccatoribus graves actoribus
persequendi sunt omni amore amplectendi
ut potentes benefactores inestimabilium et
munerum largitores et in tribulatores
factores pene omni computandi et pene
maximi per quod cum erat mei tribu-
latoribus suis sicut peccatores erroribus
suis communicare intendunt isti sunt thesau-
rarii meorum custodes sed divitias
quibus eas redimat accrue penali
vel purgatorii debita enim quibus
obligati sunt eis ad satisfaciendum
eas de iniuriis et molestiis illatis
thesauri sunt absconditi et soli michi
et meis noti quibus eos redimat

quorum debitores. Hec est quod legitur
Eccl. xxxi Redemptio anime viri proprie
divicie temporales, cum divicie alie
non sint / et mundi sint et mundo
remaneant cum exeo egredientur. Sic
dicit apostolus ad Thimotheum vi° Nichil
intulimus in hunc mundum haut dubium
quia nec auferre quid possumus
statim omnibus diviciis dicimus quas
quas sine iniuria alterius con-
quirimus et retinemus expendimus
quia debita satisfactionum debita cum
deo debita compensatores. Hec est hii
pauperibus eidem offerentes et ut vulgo
dicitur assignatores. Vnde autem hii hii
debita conprehensis recipere qui super hec
dedit nobis patentes litteras suas videlicet
evangelicas duplices scilicet ut liquet
sicut apparet Mt. vi° in ipsa oratione domini-
cali dimitte nobis debita nostra et luce xi°
dimittimus et dimittemus. O quam divites
multi sunt quorum diviciis et tamen
ignorant quot et quantos hunt thesauros
et custodes divicias suas sed divicias
suas ignorantes / quasi nichil habentes
sunt et vere pauperrimi / sed et illud in
et meis indulsit per munera ut debita
quorum multiplex male pagalia / et ut
vulgo dicitur / male solvencia et etiam
oblivioni tradita et penitus ignorata
vel etiam talia debitum de quibus quorum
debitores eis nec fistucam unam plura
vent ut vulgari gallicano dicitur / hec
inquam michi et meis indulsit per
munera / ut hec omnia debita complices
recipiat et sua compliciis dimittat.
O quam pauperi multi adthronum gre-
dei accedent sunt quam confitentes domi-
norum debitore suorum patet qui quorum
gaudeant diviciis et thesauris ut

diximus absconditis et non tam pete-
gramavi sibi debita quam etiam addet
dicere per munera rendere ea michi ...
... quorum eis inscripsit testimoniis
evangelii nigro imposuit ... quos
vos debitores dampnosos et iniuriosos
molestias admodum innumerabiles utili-
tates quas propter iam diximus
retinet sibi nisi numanimi redem-
ptores meorum sunt quorum heredes
redemptionis suis propriis eos obtine-
tes / qui capiuntur apud sarrace-
nos emendicare cogantur oblatum
putaminatum ... illam quam
dedicare illo et vivat redimatur
mei vos massis aureis et argenteis
etiam non potestis obruantur non de-
est eis nisi sacculus parare et obtendere
hic saccus ego sum dicit pauper et
hic etiam saccus ... qui tribulat
operatur sicut super diximus quia tri-
bulatio operatur / et saccus egit ipsi
qui tribulat ... Non est mis-
enda paupertas eorum qui necesse
aureas et argenteas ... vi-
ant et repellunt et ne ad eos veniat
... ope declinat procul dubio in hoc
sicut canes sunt / qui eque auro
et argento cum eis obruuntur
fugiunt ut lapides vel lapidari
se miseri immo in sanissimum timeat
quod utique non est in intentione ...
cum sic vere eos ditari et thesauros
eorum impleri intencio est ...
dei dei permanens eorum licet nescientium
quibus adeo in sanus est tantus quod
redemptionis sue neglector / sic auro
et argento undique obviat licet
vulneribus afficiat sic duce de cost-
... eius frangant ut non
collidat saltem aquas de quorum

vasa aureis et argenteis que iacuit
in ipm pp(ost)m si se videat tantis
debitis obligatu p(ro)p(ter) que in mittat
in carcer horridus et vincla et aff
licto inestimabili tunc e carcer
purgatorium cuius tormis teste
Augustino maior e qua quidquid
homo pati potest in hac vita
Audiuimus quedam de scolaribus
nostris cu p(ro)ectus essent in rpm
parvulus petrus eos p(er)cussus et
dicentem se velle talibus lapidibus
usq(ue) ancillam lapidari heu quantu
negligitur ymo etia vilipenditur auru
et argentu quod carcer et mineas
et vincla et debita quibus onerati
sunt non pensatur a quale aut
libet quidre ausus fuit dicere David
Ego sum paup(er) et dolens cu do
lores tante divicie sint Ultima
habent tantam astutiam carnu studi
osi temporis qui p(re)ciosi assibus
gravius lesi ul vulnerati apti sanati
bus et pati dentibus in ea vivunt
et lesiones atq(ue) dolores quas passi
sunt ab eis negligentes ymo obliui
oni tradentes usioni eorum soli in
tendunt magis aliquid venari
spetis ut in extrahere qua p(er)cussos
et lesos se plangere audientes vos
aut econtrario facimus cu enim totu
viam et condita est debellat thu
laribus fructus absconditos et
utilitates quas ex eius elicimus
adplaudentes et lucrum etiam maledictos
et querelas adlitigia et bella
nos contra nos ut verus dicit aialee
et ipsm quo p(ro)pulsas ipsas divicias
commostamus et diligimus penitus
non timentes qui de diuicijs et dig
nitatibus sibi ablatis conqueruntur

no homines sed alia brutissima
consendi sunt tria enim loquerentur
canes et asini si loqui possent
loquela enim p(ro)pria et lingwagiu
mei et meorum p(ro)p(ri)o e ut dicunt
econtrario et queruntur non quidem se
lapidatos lapidibus p(re)ciosis quod
sed thauros suos lapidibus quod
repletos et non ubera se p(ro)p(r)iissimi
esse ut solu(n)t sed dona p(re)ciosa se
accepisse et inde gratulari et ex
ultari ut de p(re)ciosis muneribus non
inde dolere vel lugere ut de vulneribus
p(re)dicare semper gemmas esse tribulaciones
eo quod luceant et illuminent posso
ssores suos et se eas studiosissime
colligere ut p(ro)ce qui carnis p(ro)p(r)ie
studeri nouit et virtutem econtrario
ad quod ergo dicit Paulus non debeam
sed p(er)vani auro et argento ena
gemmis nobilissimis stratam ambu
lavit omnia ut lutum et lapides
aestimat tolerat nichil inde sibi
colligunt aurum enim et gemme alij
q(uam) lapides p(re)ciosi apud illos solos
p(re)ciosa sunt amantur queruntur thezaurizantur
qui illa norunt longe p(ro)stancioria
sunt apud canes et asinos cardinis
enim et assellus p(ro) uno piquidis
cardino totu quod dimittet asinus
si totus aurum esset similiter et canis
possillo uno redemptorem eius meorum
sunt et hor acerve que dominus et
uilis et afflicione diva similiter
thezauri et diviciarum custodes
et gazophilacia magnifica ipsi
ipsi qui p(ossess)ores eorum se estimant
et tribulaciones Ex quo apparet quia
utilita sunt quod quamq(ue) dives divi
ciarum et quod opulenti et habu
dantes diuicijs omnes mei p(ro)p(ter)

sepe dyemia quod ditissima est
omnibus diviciis et si nichil aliud haberet
quam mortem cum illa ei et ad omnia
debita soluenda sufficiat et adhuc
bestie regni diuicias comparauerat
sicut ostendimus in latrone de quo
supius mencione fecimus / Admiror
aut hic quod diues valde est
et intrauis regnum vniuersum qui non
habet nisi solam febrem tercianam
/ vel aut quartam accessionem aut
solam effimeram dummodo illa fruat
et velit negociari cum deo / Isti
sunt liberatores meorum et ereptores
de tempcionibus pulcherrimis et
hoc multis modis / Primum ne capiat
cum aduentu predonum siue captiuorum
apprehensivi flagellis et stimulis
vrgent pectora sua et armenta
ad fugam et fuge ea cogunt ad
arcem vel menia / Ubi ab hostibus
secura sunt et intuto / Sic ab impetu
tibus demonibus et delicijs et diui
cijs huius homines stimulis et fla
gellando meos demundo ad deum
fuge compellunt Et ad celestem ciui
tatem que vere refugij ciuitas est
introire / Nemo enim nisi odiosus
eius reddit atque terribilem / ita ut
ab eo toto timore et horrore au
2º fugiat / 2º captos liberat atque
tombus eorum vincula disrumpen
tes quemadmodum factum est cum olim
populus romanus obsideret capi
tolium quod fannacum detinebat
captum quemadmodum nobilem romani
apposuerunt machine que vulgo
petraria dicitur frangentes quod i cum
potem iacere nollent lapides per quos
machina / Illo aut tamen de te et pp

eu nullo abhinc appugnatore desi
stent fratribus atque et latronibus quibus
poterat hoc potente machina illa
lapides iace cepit et hoc quanto
velocius poterant illuc factumque est
deo procurante ut primi lapides cactu
et ictu rumperet funes quo ille ligatus
pendebat et ipse cadet in fossatum
depulsus / Unde abstractus a scopa
ris sic liberatus est et cum gaudio
multo a bestiarum receptus potuit
ergo dicere ille et cantare laqueus
contritus est et nos liberati sumus et
hoc modo dicebat dauid ad deum
disrupisti vincula mea carnalium et
secularium desideriorum sicut dirupit
cathena illa que omnes ligatos tenet
sicut dicit seneca id est amor mundi
vno enim ictu tribulacionis incidu
cedet aliquid viue et mortem
vnde respiciat / Ita igitur illa cathe
na rupta est cuius ruptura in p
fidum cadimus tribulacionis vult
excipimus apto torum / 3º liberat
eos ab incendijs et ardoribus car
nalium et secularium desideriorum aquam
tribulacionis super eos effundentes et sic
in illis ea extinguentes Veri
pietatibus quae grati ssimi et deus
tristissimi sunt omnibus qui aquam affe
runt aut super effundunt ad exting
uenda domorum suorum incendia Sic
extinctum fuit incendium in athleta qui
contra ardores libidinum vrebatur
cottidiana flammis et pulsabatur Unde
conveniebat dominus interrogatus quale
esset ei super illa temptatione vidit
michi viuere non licet si et fornicari
liberet / Hic igitur qui ad extinguendam
ardorem suorum incendia tam prospe

tam detestabile prestant obsequium
infestissimi sunt et eos hostes ac
persecutores reputant procul dubio non
intelligentes quam efficacem inhortacionem
faciunt quam utile immo salutare
obsequium eis prestant / Quarto liberant
eos quemadmodum pastores et canes
oviculam de ore leonis aut lupi
faucibus aut quemadmodum viri
secutores obvias predonibus et eri
piunt gladiis iaculis lapidibus
predam de manu hostium qui enim perse
quitur hoc est qui persequi incedit
et persequi venit aut percutiendo
gladio seu baculo aut iaciendo la
pides aut ipsum corripiendo aut
contra feras seu predones vociferando
meos dicit patria eripuit Deus enim
leonis infernalis spirituale ministerium
iste est vere eius persecutor ipsa
priorum de ore isto petebat liberari
David cum dicebat de ore leonis libera
me domine Et de hoc legitur Job xxxvi
Salvabit te de ore angusto et non
habente fundamentum subter se de hoc legitur
Amos iii° Quomodo si eruat pastor
de ore leonis duo crura aut ex
tremum auricule sic eruentur filii Israel
qui habitant in Samaria / quod nimirum prestat
custodia hec enim modum ereptionis
et liberacionis maxime est vite incaplie
regularium / Ubi rigor discipline
capitolaris servatur / Ubi enim dei in
finitis correctos agit videns alios
proclamatores seu accusatores alios
durarum abiurgacionum seu mare
picorum lapides iacientes alios
gladio seu baculo quo timor hominis
disciplinari solent alios eripientes
ipsam predam viz fratrem rebellantem
aut fuge volentem capientes Et
timor hominibus inspicientibus / qui

intelligunt se esse liberatos de ore leonis
et ereptos de faucibus luporum in
fernalium et ipsi hoc sic dicit vel male
tractatos in capitulo dicunt audierunt
gaudentes et gloriari se esse ereptos
et liberatos dicant / si illis frater enim
correctus seu emendatus nichil aliud est quam
de faucibus ferarum infernalium liberatus
fauces enim et dentes quibus bestie
ille devorant homines non sunt nisi
vicia et peccata / quare erepte et liberato
est faucibus earum apparet igitur non
solum ingratitudo sed insania inspicientium
/ qui redemptoribus ereptoribus liberatoribus
suis non solum ingrati sunt sed eciam in
fastissimi tamquam hostibus et quemad
modum ferventi iracundia meditatibus
percuciens in eos dentibus et unguibus
Merito igitur dicit patria quia pene
meus est totus orbis terre et pleni
tudo eius cum pene nudus totus
homines meis plenus sit pene sine
homines thauri sunt carnes meorum quasi
omne est in nudo / quod michi et meis
non serviat michi serviunt astra et
tempora ignis et aqua tanta varietate
fructuum / quia pro communicacione universi
litatis agrorum implet horrea fertilitas
vinearum implet celaria / fures
et latrones erucas et erugo et
grandines quod thauros solitarium aut
evacuat aut minuit thauros meos
implet atque meorum michi tempestates
et grandines messes colligunt et uvas
vindemiant / patet et usualiter dicunt
homines concessionasse vel vende
miasse ad gradum vel credo vel pest
pretereos eorum aut unam uvas va
stavit et vera si de meis sunt
verissime hoc dicit / omnia

huiusmodi bona proxime in horrea atque celaria
celestia reponit et thaurizat sicut
enim que in pauperes erogatur in thesau
ros celestes mittitur sic et que fur
to subripiuntur et que violencia au
feruntur et longe sublimius collocantur
elemosinarum enim largicio nichil aut
parum habet difficultatis similiter et victorie
tolleratio uel furtorum aut rapinarum
virtuosa et propter hoc victoriosa super igitur
mitti eorum quod habet in ipsa elargicione
elemosinarum addit inmensa victorie et
propter hoc quod ablatores in thesauris
celestibus tamquam preciosiores sub
limius collocantur et ab ipso deo amplius
acceptatur ut quasi aut thaurizat
in celo hoc enim est quod qui bona sua
erogat pauperibus et qui bonorum suorum
furtum ut rapinam cum gaudio sustinet
quod in celo ea thaurizat et ut
grata munera deo illa offerat sed
ego super addo nobilem victoriam michi
horum permisit ipsius dominus nisi ipso
qui et loculos habebat unde pudet
egeni et furtum inde pacienter susti
nuit et rapinam carnificum qui abstule
runt ei vestimenta sua diviserunt ea
sibi Michi et meis terremotus domus
non manu factas in celis edificat
et ignis domus terrales exurens
domos michi et meis non manu factas
in celis edificat ut patet igitur in sensati
merito dici sunt qui vilissimorum istorum
edificiorum ruinam sive excidium lugent
et de illa celestium edificiorum palacia
magnifica edificare sit hoc sibi nescitur
sed nec illa vident ut cognoscere possent
Quid plura nemo me ut in meos lede
nemo michi ut illius nocere nemo
quicquam inferre potest quicquid enim aliquis
michi auferre nititur in thesauris ce
lestibus illud michi et meis repo
nit nec grando nec terremotus nec
pestis alia michi et meis nocere potest sed eo
mo quo dixi immo ego vere dominus et
mei dominus existimus et propter hoc corporis persona
mea et rebus suis Si consistat adver
sum me castra non timebit cor meum
et si enim adversum me consistat prelium in
tentionem suam proxime tunc fiat et michi
efficacissime fuerit omnibus promotis
fuerit ego confringo potentias arcum
scutum gladium et bellum omnia michi
ad pacem et in obsequium meum convertens
Ipsa mors non solum patribus meis
subiecta est ad calcandum sed etiam efficaci
ssime michi fuit Ipsa enim carcerem
corporis tenebrosissimum et horrificum
michi effringit et meis ut liberet
et liberi in libertate glorie filiorum sancta
dei inde exeamus propter hoc eam tam
desiderabat Apostolus in Romanos vii dicens
dicens Infelix ego homo quis me
liberabit de corpore mortis huius
ipsa est expugnatrix mea et meorum
inimicorum me deposite nequissimo
scilicet carne ut corpore et occidens
ipsum in oculis ut amplius de
vindicta gaudeam Ipsa est lucerna que
noctem mundi huius diffugat et
illusores suum vanitatum velut
sompnia evanescere facit ut revelata
facie veritatem videat Ipsa est lux que
erroribus et falsitatibus decet cedat
tempus potest ipsam enim nullus est in omnibus
parte securus michi quidem securitatem
prestat et certa maledicta lite put
arbores excitatas excecatas ut alibi
transplantate floreant et fructificet
scilicet plantate in domo domini sicut
psalmista dicit Inutiles vero et in igne
mittantur sicut loquitur Math. iii Debebat
securi Luce iii Iam securis ad radice
arboris posita est mors est clavis

regia universalis omnium clavium regia celorum
vocatur. Hec clave Rex celorum adhibet
clausit sibi et aperuit cordibus et
eius voluntate apud se intrare non sine
tibus. Unde et significat intrat milicie
ciebus / et hoc apparet in eis qui metu
mortis tamen quotidie quod obsequium
meis miliciebus prestitit et prestabit
dolebit ipse bonus uterque ... boni-
at iustissimum iudicium / sicut legitur ca[pitulo] ...
... Mors bonum est iudicium cum qui
tarne que corruptio spiritualis hoc est
virorum dedita fuit carnis putrescentis
iustissime dampnata exponit et
que vermes virorum et alia reptilia
spiritualia nutrit vermibus localibus de
pascenda tradit et que in via pecca-
toris non solum gressibus sed etiam
saltationibus et omnibus petulencie
gestuum lacibus lassata fuit omni
virtute movendi se privat illa et carcere
sepulcri condempnat. Ipsa est nauta op-
timus qui de procelloso mari mundi huius
in portu tranquillitatis meos saltem
statim educit. Ipsa est pacifica et
pacificatrix optima que litibus om-
nibus et bellis finem imponit. Ipsa
capita litigiorum atque bellorum scilicet capita
meos de medio tollit. Ipsa est finis
malorum sicut dicitur mortis mors
que malos ne ulterius male
agat omnino compescat. Ipsa est que
nudi quam nudique superbum
... dedit et prostravit ...
regnorum et principatuum omnem et omni
dignitatum quesitam dedit. Ipsa est
que sine acceptione personarum et
munerum dei iudicium exequitur
de quo iudicio legitur ca[pitulo] ... hoc
iudicium domino omni carni. Ipsa est thesau-
rus amplissimus et sufficiens ad

solucionem omni debitorum ad comparandas
celestes divicias sicut promiatum est
... Ipsa solum precius dei ... re-
dempcionis nunc refugium propter quod
legitur prodiciorum ... iusti
in morte sua ut in liberacione sua re-
dempcione sua ut in thesauro redemp-
cionis ut in prestito recapitulacionis
prudenter in ea negociari faciebus
atque colonibus. Vere non narrabimus
officia patrie / ego inquit sum in colonia
terra de altore fructificabo vbicunque
in vallibus vapus qui de vocibus
impinguor / et sola mandra que pigne
tribulis pastores et quando palatio
asinus carduos et pugitiva come-
dentes similiter et sorices quatinus ad
ego et votum que sunt et fibra
et durissima queque comedo / et
quia dentibus meis mentem feci dico
quod in vita et queque amara
dulcissimi tibi michi sunt dulcissimi
et ex virtute filii dei dico ut lapi-
des isti panes fiant de quibus
et quotidie dum causa sunt michi
panes / et qui non sunt de familia non
... nescit porrigit eis panis
et cum lapis et propter hoc cum prebuit
eis panes huiusmodi fugiunt ab eis
quia putant lapides esse sicut et
canis cum eis panis prebetur et
putat lapidem esse fugit ab eo
tu autem cognoscit quod ei prebetur
pane esse toto conatu famem eius
occurrit sic ego et mei fratres pane
esse quecumque mundus dura vocat
et lapides cum nobis prebentur cum desi-
derio et gaudio occurrimus / et ea
comparamus. Quid plura de illis sunt
de quibus dicitur / ut alat eos ...

Fame enim pastor et siti potor
et paupertate locupletor et hec
est singularis gloria mea quia ubique
dives sum ubique inclita / ubique habun-
dans ubique opulenta / quocumque vero
sequitur affluencia omnium victualium
omne desertum quantumcumque aridum et
sale paradisus voluptatis est michi
et ortus deliciarum ubicumque enim ut
carduos in nemore ut nutabis sicut
paleam lapides quod si nec ista
fame admiror ut sponsum in veri-
quas dixi cum non solum cibum et
potum meum sed etiam delicias noli
michi invidere sequaturque vel in-
opia Illa enim copia michi est et
paupertas divicie / Ego in extremis
arma protectoris vix clipeum aut
loricam et sagittas et gladios
accipere recluderes et illud in
plenis sagitte parvulorum facte sunt pla-
ge eorum Impugnaverit autem murale
vincturum spei protegens / saxa amathi
inis vita et ignem quem eciam
omnia quicumque paravit et sine lesione
comperiens ut supra tetigimus / in domi-
bus domus hyemalis et pluvijs
grandinibus et nivibus et alijs
in iniurijs temporalibus / eos qui me
inhitant protegens Invectabis capa
pluvialis propter eandem cum in arbori-
bus laurus propter in iniurias temporis
aut aeris viriditatem non amittens
et eadem virtutibus corona prestans
in floribus rosa gratissimo rubore
propria sanguinis semper rubens In
metallis aurum omni igne combusto
nis purius et rutilancius in pe-
nis purpura sanguinea pre-

passionum sanguine tincta in
latoribus ille qui singulis ictibus
percuciens per singulis teneatur ex
ponit et tamquam omnis gressus et omne
lucrum desuper media est ictuum aut
omni in instrumentis fabrilibus incus
super quam conscripte fabricatores sunt
In aromatibus mirra omnes putre-
dine et vermes vicior arcens ab-
hoc in quibus sunt Ingrans sina-
pis et piper que detricione et co-
ctione acuitur et quibus hec
augentur corpus similiter et triticum quod
per flagella et molare attritionem
cum fuerit aque confectionem / et tandem
ignis coccionem insalubritatem et
delicias panis perficio in membris
spiritualibus Inter omnibus porta
est fortissima in partibus edificiorum
fulcrum seu fulcimentum in partibus lecti-
culatum mollitum sustinens et super me
iacentem et super incubentem Inorna-
mentis seu apparatum cella seu subsellium
depictibus iam diximus quia ego
sum piscis marinus qui in abysso
amaritudinum semper versor / tamen dulci-
ssima sum / Inavibus autem avis
aquatica que in aquis ipsum et sepi-
ssime in mergor nec salsa una michi
adheret et semper arida permaneo
Ulna aut laus mea nec sorores
meas est quod pro his in futuris regnum
celorum promittitur promittitur Ideo et
sorores mee humilitatis ex nunc ipso
testimonio veritatis pronunciatur esse ubi
dicit Beati pauperes spiritu quoniam
ipsorum est regnum celorum et item
Beati qui persecucionem paciuntur propter iusticiam
quoniam ipsorum est regnum celorum / Accedit

et ad culmen glorie mee illud quod
bona mea nemo mihi auferre
nemo ea minuere vel ledere valet
cum tot et tanti ea totis studiis et
viribus conentur augere tantum aut parare
ut donationis e patria quodammodo
possideant omnes electi animas suas
sicut dicit veritas Luce xxi In patientia
vestra possidebitis animas vestras. Ubi enim
ego non sum nihil bone paupertatis
possidetur qualiter enim puncto quolibet
ille omnia bona sua amittit qui
omne quod habet in omni die hominum do-
minio vel raptorum et depredatorum
et publicatorum exponit et omni rerum que
corpus eius vel bona corporalia
in aliquo ledere possunt. Unde
omnia timet non solum fures et
latrones sed etiam timet rubigines
mures et tineas nubes ventos
ymbres et grandines et omnia que
illi minantur. Mihi autem applau-
dunt et blandiuntur et obsequia sua
gratissima et officiosissima prestant.
Prosequi disposuimus etc. Deo gratias

Explicit secunda pars Guilhelmi episcopi
feria 2a in vigilia ... anno
xxviii

Iste liber est magistri Johannis Spenlin